

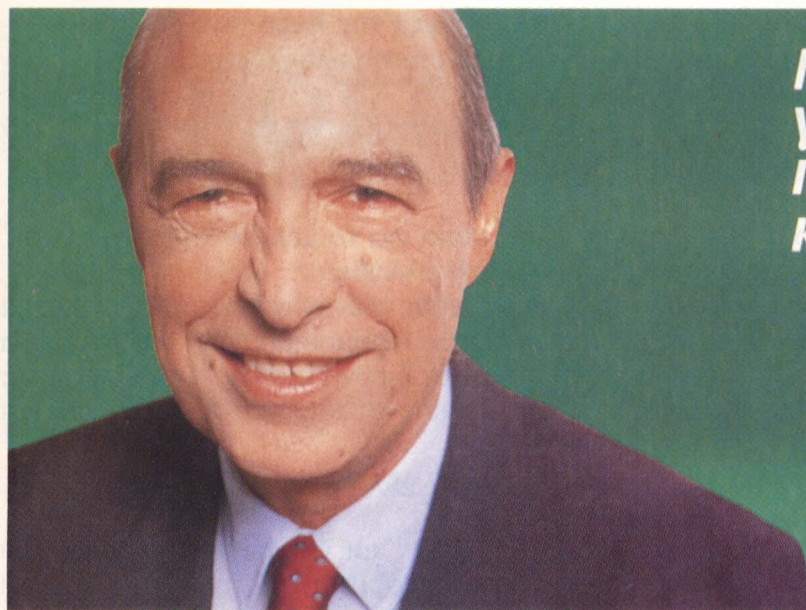
ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

**Το Πρόγραμμα
του ΠΑΣΟΚ
για την πορεία
προς τον
21ο αιώνα**

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ, ΜΕΓΑΛΗ ΝΙΚΗ.

Δύναμη Ελπίδας

**Μαζί
για μια Ελλάδα
ισχυρή, σύγχρονη,
κοινωνικά δίκαιη.**

Φίλες και Φίλοι

Συντρόφισσες και Σύντροφοι

Προσερχόμαστε στις εκλογές με βάση ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εκτιμήσεων, θέσεων και προτάσεων για τα μεγάλα ζητήματα της πατρίδας μας.

Για πρώτη ίσως φορά στην μεταπολεμική περίοδο η Ελλάδα αναμετράται με τόσες πολλές ιστορικές **προκλήσεις** και **ευκαιρίες**.

Για να ανταποκριθεί σε αυτές, η χώρα μας πρέπει να επιτύχει ταυτόχρονα και αξιόπιστα **τέσσερις στρατηγικούς στόχους** :

1. Να επιταχύνει τον εκσυγχρονισμό και την ταχύρυθμη ανάπτυξη της οικονομίας με την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, την προσέλκυση νέων επενδύσεων, τη βελτίωση των υποδομών και την τεχνολογική προσαρμογή των επιχειρήσεων, ώστε η χώρα μας να εξασφαλίσει μια στέρεη προοπτική ανάπτυξης, απασχόλησης, ευημερίας και κοινωνικής δικαιοσύνης για τους πολίτες.

2. Να οικοδομήσει ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος, το οποίο θα φροντίζει συστηματικά για τα αδύναμα κοινωνικά στρώματα με οικονομική στήριξη, εκπαίδευση και αρωγή.

Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να καταπολεμήσουμε την περιθωριοποίηση, να αποφύγουμε την αδυσώπητη απειλή της κοινωνίας των 2/3 και να αξιοποιήσουμε όλο το δυναμικό της κοινωνίας μας, δίνοντας την ευκαιρία να συμμετάσχει σε όλα τα βασικά κοινωνικά αγαθά ενός σύγχρονου κράτους. Να διαμορφώσει μια ισχυρή κοινωνία. Να εκσυγχρονίσει τους θεσμούς της.

3. Να πρωταγωνιστήσει στο νέο γεωπολιτικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο με πρωτοβουλίες που θέτουν τα θεμέλια μιας νέας εποχής ειρήνης, ασφάλειας, συνεργασίας και ευημερίας για όλους τους λαούς της περιοχής.

4. Να συμμετάσχει ισότιμα και δυναμικά στην εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε μια κατεύθυνση οικονομικής, πολιτικής και αμυντικής ολοκλήρωσης.

Η χώρα μας πρέπει να έχει δυναμικό ρόλο στην Ευρώπη και να ενισχύσει έτσι την οικονομία της, την κοινωνική συνοχή και τη διεθνή της παρουσία.

Καθένας από αυτούς τους στόχους έχει ξεχωριστή σημασία για το μέλλον της χώρας μας. Καθένας ξεδιπλώνει μια μεγάλη ιστορική ευκαιρία για την Ελλάδα.

Πρέπει να επιτύχουμε συγχρόνως όλους τους στόχους σ'έναν ορατό ορίζοντα μέχρι το 2000. Διαφορετικά όχι μόνο οι ιστορικές ευκαιρίες δεν θα αξιοποιηθούν, αλλά η απώλειά τους θα οδηγήσει σε μια διαδικασία περιθωριοποίησης στη διεθνή σκηνή. Στο εσωτερικό μέτωπο θα δούμε να αναπτύσσονται φαινόμενα οικονομικής στασιμότητας, ανεργίας και κοινωνικών εντάσεων.

Η ανταπόκρισή μας σ'αυτές τις τέσσερις προκλήσεις είναι ο δρόμος για την ισχυρή Ελλάδα. Είναι το σύγχρονο περιεχόμενο του πατριωτισμού.

Για να πετύχουμε τους τέσσερις μεγάλους στόχους και να δημιουργήσουμε μια ισχυρή Ελλάδα, χρειάζεται μια συστηματική και επίπονη προσπάθεια που θα αξιοποιεί έγκαιρα τις ιστορικές ευκαιρίες και θα κινητοποιεί όλες τις δυνάμεις του έθνους σε μια μακροχρόνια και νικηφόρα προοπτική, που θα έχει την έγκριση του ελληνικού λαού, τη ρητή εντολή του και την ενεργό συμμετοχή του.

Ο πολίτης δεν έχει κανένα δίλημμα ανάμεσα σε μια προοδευτική δύναμη, το ΠΑΣΟΚ, που συνδέθηκε με όλα τα θετικά βήματα που έκανε η χώρα τα τελευταία χρόνια και σε μια βαθύτατα συντηρητική δύναμη, τη Ν.Δ, που είναι οριστικά χρεωμένη σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής, με τη στασιμότητα, την υπανάπτυξη, τον αναχρονισμό.

Καλώ όλους τους Έλληνες να δώσουν δύναμη στο σχέδιο της ισχυρής Ελλάδας.

Καλώ όλους τους Έλληνες να δώσουν δύναμη στην πολιτική ειρήνης και ασφάλειας, στην ανάπτυξη και την πολιτική σταθερότητα.

Καλώ όλους τους Έλληνες να δώσουν δύναμη στον αναγκαίο, εκ βάθρων, εκσυγχρονισμό της χώρας.

Για μια κοινωνία ισχυρή.

Για την κοινωνική δικαιοσύνη και το Κράτος Πρόνοιας.

Για ένα κράτος που μεριμνά για τον απλό, καθημερινό άνθρωπο και διασφαλίζει τις ανάγκες και τα δικαιώματά του.

Για ένα κράτος σύγχρονο, ανθρώπινο, αποτελεσματικό, ταγμένο στην υπηρεσία του πολίτη.

Για μια Ελλάδα ισχυρή, σεβαστή σε φίλους και αντιπάλους.

Για μια Ελλάδα ισότιμη στην Ευρώπη, αξιοπρεπή και υπερήφανη.

Η νίκη είναι δική μας. Εμπρός για το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής, το ΠΑΣΟΚ του 21^{ου} αιώνα.

Εμπρός για μια εποχή ανάπτυξης και ευημερίας.

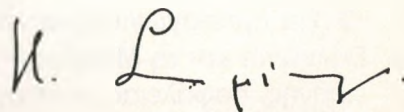
Εμπρός για κοινωνική δικαιοσύνη, ισότητα και αλληλεγγύη.

Εμπρός για τη μεγάλη μάχη της νέας εποχής.

Εμπρός για τη μεγάλη νίκη του ΠΑΣΟΚ.

Για την ισχυρή Ελλάδα.

Για την Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα.

Κώστας Σημίτης.

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΟΡΕΙΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
21^ο ΑΙΩΝΑ**

το λυκαυγές του
21^{ου} αιώνα
ριζικές
αλλαγές
μεταβάλλουν
ραγδαία τον κόσμο
που γνωρίσαμε

μέχρι σήμερα. Ένας νέος κόσμος
χωρίς σύνορα για τους ανθρώπους,
το χρήμα, την εργασία, τους
πολιτισμούς και τις αξίες,
θεμελιώνει την κυριαρχία του.

Η Ιστορία γυρίζει γρήγορα τις σελίδες της.

Οι δυνατότητες που ξανοίγονται μπροστά μας είναι τεράστιες. Το ίδιο όμως και οι κίνδυνοι. Η κυριαρχία της μιας Υπερδύναμης σήμανε το τέλος του διπολισμού και απομάκρυνε τον κίνδυνο του πυρηνικού ολοκαυτώματος. Όμως, μέσα στο πλέγμα των νέων διεθνών σχέσεων δεν επικρατεί αυτονόητα το Διεθνές Δίκαιο, η αλληλεγγύη, ο ισότιμος διάλογος και η συνεργασία. Αντίθετα, οι επιδιώξεις της “νέας τάξης πραγμάτων” ξαναχαράζουν τα σύνορα, εντείνουν τις εθνικιστικές και θρησκευτικές συγκρούσεις, προωθούν κυνικά τις δικές τους οικονομικές και γεωπολιτικές επιλογές.

Η παγκοσμιοποίηση της Οικονομίας και η κυριαρχία του ανταγωνισμού της ελεύθερης αγοράς συνοδεύονται από την επικράτηση μιας στενά οικονομικής λογικής που έχει ως απόλυτο κριτήριο το κέρδος. Τα παγκόσμια δίκτυα επικοινωνίας, μεταφορών, πληροφορίας, διαμορφώνουν νέες σχέσεις κυριαρχίας ανάμεσα στα Κράτη, ανάμεσα στην Εξουσία και στον Πολίτη. Ανοίγουν όμως και νέες δυνατότητες ανάπτυξης και δημιουργίας.

Οι υπερεθνικές Ενώσεις δίνουν τη δύναμη στις εθνικές κυβερνήσεις να ασκήσουν τις εξουσίες που δεν μπορούν πια να ασκήσουν

μόνες τους. Όμως έτσι αναδύεται ο κίνδυνος να υποταγούν τα έθνη σε “διευθυντήρια” και σε Διεθνείς Τράπεζες. Αντίστοιχοι μηχανισμοί ελέγχου καθίστανται επιτακτικοί.

Πρέπει να πούμε με θάρρος ότι πίσω από τον κόσμο της Ευμάρειας και της Κατανάλωσης, της βιτρίνας των αριθμών ζει και ο κόσμος της Φτώχειας, της Ανεργίας, της Υποαπασχόλησης.

Η κοινωνική αδικία, η εκμετάλλευση συνοδεύουν τις σύγχρονες κοινωνίες της τρίτης βιομηχανικής επανάστασης.

Το φυσικό περιβάλλον, οι φυσικοί πόροι, το νερό και ο αέρας γίνονται βορά ενός αλόγιστου κέρδους. **Η ίδια η οικολογική ισορροπία του πλανήτη τίθεται σε κίνδυνο.**

Οι εκδηλώσεις του **ρατσισμού** και της **ξеноφοβίας**, οι κοινωνίες των “**τεχνητών παραδείσων**”, της ατομικής αποξένωσης, της ανοχής, των κάθε είδους συμβιβασμών αποκαλύπτουν την έκταση της σύγχρονης κρίσης.

Συγχρόνως όμως διανοίγονται νέες προοπτικές δράσης, ατομικών και συλλογικών πρωτοβουλιών, αναδύονται ελπίδες για μια καλύτερη ζωή, πιο ελεύθερη, πιο κοινωνικά δίκαιη.

Τι θα επικρατήσει ; Η θετική προοπτική ή μια νέα βαρβαρότητα ; Αυτό θα κριθεί από τους αγώνες και τις προσπάθειες όλων μας.

Σ’ αυτό τον αγώνα, που έχει και εθνική και παγόσμια διάσταση, παίρνει μέρος και η Ελληνική κοινωνία, ο Έλληνας πολίτης. Σήμερα η πατρίδα μας βρίσκεται μπροστά σ’ ένα νέο ιστορικό σταυροδρόμι. **Μπροστά σε νέες ανάγκες, νέους κινδύνους, νέες δυνατότητες και νέες προοπτικές.** Πρέπει να δώσει θετικές απαντήσεις στα διλήμματα του νέου ιστορικού κύκλου που ανοίγεται μπροστά μας. Και έχει και τη βούληση και τη δύναμη να το πράξει.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΡΑ ΜΠΟΡΕΙ

Η Νέα Δημοκρατία εκφράζει τις δυνάμεις της συντήρησης, της υποτέλειας και της οικονομικής ολιγαρχίας. Εμφανίζεται σήμερα κήρυκας ενός δεξιού λαϊκισμού, στείρου εθνικισμού και πατριδοκαπηλίας, μιας φτηνής δημαγωγίας και μιας ανέξοδης παροχολογίας.

Είναι κόμμα χωρίς πολιτική στρατηγική, χωρίς στόχους, ανίκανο να αντιμετωπίσει τα κρίσιμα προβλήματα του τόπου.

Μόνο ένα **Σύγχρονο Προοδευτικό Πρόγραμμα** που διασφαλίζει την πραγματική Ανάπτυξη, που εγγυάται την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική αλληλεγγύη, που προωθεί τη συμμετοχή του Λαού και του Πολίτη στις αποφάσεις, που διαμορφώνει μια ισχυρή δύναμη αποτροπής απέναντι στον Τουρκικό επεκτατισμό μπορεί να οδηγήσει την Ελλάδα με ασφάλεια στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης.

Αυτές οι σταθερές εγγυήσεις περιέχονται στο πρόγραμμά μας, στο Πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ που θα οδηγήσει τη χώρα στον 21^ο αιώνα.

Το Πρόγραμμά μας δεν είναι ένα άθροισμα προεκλογικών υποσχέσεων και παροχών της "μιας χρήσης".

Είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο επιλογών, μελετημένων μεταρρυθμιστικών τομών, που έχουν συγκεκριμένους στόχους, σαφή βήματα, διασφαλισμένους πόρους και απευθύνονται στις ανάγκες και τις προοπτικές της ελληνικής κοινωνίας, του Έλληνα πολίτη.

Σ' αυτό το πρόγραμμα δεν περιγράφονται μόνο οι μεγάλες στρατηγικές μας επιλογές στην Εξωτερική Πολιτική, στους Δημοκρατικούς Θεσμούς, στην Οικονομία, στο Κοινωνικό Κράτος, στην Ποιότητα Ζωής.

Σε κάθε επιμέρους τομέα ο **κάθε Πολίτης**, η **κάθε κοινωνική ομάδα**, διακρίνουν την προοπτική, το μέλλον τους.

Ο Αγρότης βρίσκει απάντηση για το μέλλον των σύγχρονων καλλιεργειών που πρέπει να προωθήσει, για την ασφάλιση, την περίθαλψη, τη σύνταξή του.

Ο Μικρομεσαίος επιχειρηματίας, που πλήττεται από την μακροχρόνια ύφεση, βρίσκει την προοπτική μιας αγοράς που ζωογονείται σταδιακά και σταθερά, τις νέες δυνατότητες επενδύσεων χάρη στη σημαντική πτώση των επιτοκίων, την προοπτική του μέσα στην συνολική αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Οι Άνεργοι και οι Εργαζόμενοι σε παραδοσιακές βιομηχανίες που φθίνουν, βρίσκουν τις δυνατότητες της απασχόλησης, της εκπαίδευσης σε νέες ειδικότητες, της εργασίας σε επιδοτούμενες θέσεις.

Ο Νέος που σπουδάζει ή αναζητεί δουλειά διακρίνει την προοπτική του μέσα από μια σύγχρονη, υψηλής ποιότητας εκπαίδευση, μέσα από τις νέες δυνατότητες και τις σύγχρονες ειδικότητες που προκύπτουν από την οικονομική ανάπτυξη.

☒ **ΔΕΝ ΥΠΟΣΧΟΜΑΣΤΕ ΤΙΠΟΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ.**

☒ **ΔΕΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΑΝ ΠΕΛΑΤΕΣ.**

Προωθούμε την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, διαμορφώνουμε τη σύγχρονη κοινωνία της παραγωγικής απασχόλησης, της αλληλεγγύης, της αξιοκρατίας, της συμμετοχικής δημοκρατίας.

Υπογράφουμε το νέο συμβόλαιο τιμής και δέσμευσης με τον Ελληνικό λαό.

ΕΜΠΡΟΣ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Για μια ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα.

Για μια εποχή ανάπτυξης και ευημερίας.

Για την κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα, την αλληλεγγύη.

ΕΜΠΡΟΣ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Για τη μεγάλη νίκη της

Νέας Εποχής.

**Για τη μεγάλη νίκη του Λαού, της
Ελλάδας, του Ελληνισμού.**

Για τη μεγάλη νίκη του ΠΑΣΟΚ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΑΜΥΝΑ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΑΣ ΘΕΣΗ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΜΑΣ ΘΕΜΑΤΑ

1

Α. Στο κατώφλι του 21ου αιώνα.

Το τέλος του εικοστού αιώνα, ταυτίζεται με έντονες ανακατατάξεις που μεταβάλλουν ριζικά τη μορφή, το χαρακτήρα, τη διάρθρωση και τη λειτουργία του διεθνούς συστήματος. Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, η παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων, η βαθύτερη επικοινωνιακή και πολιτιστική αλληλεξάρτηση και το τέλος του ψυχρού πολέμου και του διπολισμού, διαμορφώνουν ένα συνεχώς νέο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να αναπτύσσεται ο ρόλος των εθνικών κρατών. Ορισμένες από τις εξελίξεις αυτές ανοίγουν θετικές προοπτικές, ενώ άλλες εκτρέφουν εντάσεις, ανταγωνισμούς, εθνικιστικές συγκρούσεις ή οξύτερες αντιπαραθέσεις.

Ολόκληρη τη μεταπολεμική περίοδο ο ανταγωνισμός των υπερδυνάμεων με όλα τα αρνητικά στοιχεία που διέθετε, συνοδευόταν, ωστόσο από ένα σαφή κώδικα σχέσεων στο διεθνές σκηνικό. Σήμερα, με την κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ, μπορεί μεν η ανθρωπότητα να απαλλάχθηκε, προσωρινά από τον κίνδυνο του πυρηνικού ολέθρου, αλλά, η παγκόσμια ισορροπία έχει καίρια διαταραχθεί και η όξυνση των τοπικών συγκρούσεων και οι εστίες έντασης πολλαπλασιάζονται διαρκώς στον πλανήτη.

Η φιλοδοξία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής να διαδραματίζουν το ρόλο της μόνης Υπερδύναμης, είναι από τα πράγματα ατελέσφορη. Έως ότου η Ευρώπη πετύχει την πολιτική της ολοκλήρωση, έως ότου η Ανατολική Ευρώπη και η Ρωσία ξεπεράσουν τους κραδασμούς προς τον εκδημοκρατισμό και την πολιτική και κοινωνική σταθερότητα, ο πλανήτης θα ζει σε ένα σύστημα διεθνών σχέσεων με εγγυήσεις ειρήνης και ασφάλειας, αλλά και με εξαιρετικά επικίνδυνες όψεις.

Αυτό το γενικό πλαίσιο έχει ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα. Ζήσαμε στο περιβάλλον μας, αλλά και στα εθνικά μας συμφέροντα, έντονα, τις επιπτώσεις αυτών των αλλαγών. Η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και η γενικότερη **αστάθεια στα Βαλκάνια**, είναι η μια όψη των επιπτώσεων αυτών των μεταβολών. Η δεύτερη όψη είναι η **τουρκική επιθετικότητα**. Το κατεστημένο της Άγκυρας, ερμήνευσε αυτή την απορύθμιση των διεθνών σχέσεων, ως μια ευκαιρία να διαδραματίσει ένα ρόλο περιφερειακής δύναμης. Με επικίνδυνο τρόπο η Τουρκία δρα ως βασικός αποσταθεροποιητικός παράγων προς όλες τις κατευθύνσεις των συνόρων της. Διεκδικεί ρόλο στα Βαλκάνια, στον Καύκασο, τη Μέση Ανατολή.

Δεν είναι όμως αυτή η μόνη πρόκληση, ο μόνος νέος ορίζοντας που αντιμετωπίζουμε στο διεθνές περιβάλλον. Πολύ πιο σημαντικές είναι οι νέες διεθνείς πραγματικότητες, που απειλούν καίρια όσα γνωρίσαμε ως δεδομένα τους τελευταίους αιώνες. Η ευρωπαϊκή και η παγκόσμια πολιτική τους δύο τελευταίους κυρίως αιώνες έχει ως πρωταρχικό κύτταρο το εθνικό κράτος. Εθνικά κράτη έχουμε και σήμερα. Αλλά ενώ υπάρχουν σύνορα, ονόματα, σημαίες, άλλες δυνάμεις αναδύονται ως πραγματικά κυρίαρχες. **Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η σταδιακή κατάργηση όλων των προστατευτικών φραγμών, ο σκληρός ανταγωνισμός, η συνεργασία των πολυεθνικών γιγάντων με το χρηματιστηριακό κεφάλαιο, οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν νέες μορφές υπερεθνικών εξουσιών.**

Πολλές φορές, σ' αυτό το νέο διεθνές οικονομικό τοπίο, οι εθνικές κυβερνήσεις διαπιστώνουν ότι βρίσκονται σε απόλυτη αδυναμία να ελέγξουν, ή να χειριστούν τις εθνικές οικονομίες, με τους κλασσικούς

τρόπους του προστατευμένου εθνικού κράτους.

2 Το δίλημμα της Ελλάδας δεν μπορεί να είναι ούτε ο αδιέξοδος απομονωτισμός ούτε η καταστροφή του κοινωνικού κράτους από τη φιλελεύθερη Νέα Δημοκρατία. **Η Ελλάδα έχει λύσεις.** Το ΠΑΣΟΚ έχει την πρόταση, έχει τη γνώση, έχει το όραμα και τα στελέχη για μια δυναμική πορεία της χώρας στο σύγχρονο διεθνές περιβάλλον. **Η στρατηγική μας και η πορεία μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το αποδεικνύουν.** Το ΠΑΣΟΚ έχει το σχέδιο και το όραμα της ισχυρής Ελλάδας, της Ελλάδας της ανάπτυξης και της ευημερίας. Της Ελλάδας που είναι ισότιμη στην Ευρώπη. Της Ελλάδας με κοινωνική ευαισθησία και κοινωνική δικαιοσύνη. Της Ελλάδας όπου δεν ευημερούν μόνον οι αριθμοί αλλά και οι άνθρωποι. Της Ελλάδας που αποβαίνει δύναμη ειρήνης στα Βαλκάνια. Της Ελλάδας της Παιδείας και του Πολιτισμού. Της Ελλάδας που σέβεται και αναδεικνύει το φυσικό και ιστορικό Περιβάλλον. Της Ελλάδας με ποιότητα ζωής, μιας ζωής άξιας να την ζήσει κανείς. **Της Ελλάδας που ανήκει σε αξιοπρεπείς και περήφανους Έλληνες.**

3 Η Ελλάδα βρίσκεται σε μια γεωγραφική περιοχή που γενικά χαρακτηρίζεται από ρευστότητα, αστάθεια, έξαρση εθνικιστικών αισθημάτων, ένταση εθνοτικών και μειονοτικών διεκδικήσεων, σύγκρουση πολιτιστικών και πολιτικών ρευμάτων. Βρίσκεται στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, σε μια κρίσιμη περίοδο για την περιοχή αυτή, καθώς επιχειρείται στις γειτονικές χώρες η μετάβαση από τα ολοκληρωτικά συστήματα στους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, αλλά και την ελεύθερη οικονομία. Μια

περιοχή, που γειτνιάζει με την Ανατολική Μεσόγειο αλλά και την Παρευξείνια Ζώνη, **γεμάτη από νέες προκλήσεις αλλά και κινδύνους.** Έχει τέλος, μια γενική στρατηγική θέση σε μια περιοχή που την υποχρεώνει να γειτονεύει με μια χώρα, την Τουρκία, η οποία αντιπροσωπεύει μια σοβαρή και μόνιμη απειλή για την Ελλάδα αλλά και για τη γενικότερη σταθερότητα στην περιοχή.

4 Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, **η Ελλάδα παραμένει η ισχυρότερη πολιτικά και οικονομικά, χώρα της περιοχής.** Έχει το υψηλότερο επίπεδο κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Διαθέτει απόλυτα σταθερό δημοκρατικό πολίτευμα και σύγχρονους δημοκρατικούς θεσμούς για την προστασία των ατομικών και μειονοτικών δικαιωμάτων. Είναι μια χώρα πλήρως ενσωματωμένη στο διεθνές σύστημα και στους θεσμούς του και κυρίως μετέχει ισότιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), το ΝΑΤΟ, τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ).

5 Το τέλος του ψυχρού πολέμου και του διπολισμού επέφερε ιστορικές ανακατατάξεις στη θέση κάθε χώρας στο διεθνές σύστημα, περιλαμβανομένης φυσικά και της θέσης της Ελλάδας. Παράλληλα, οι νέες συνθήκες επιβάλλουν αλλαγές στον τρόπο διαμόρφωσης και άσκησης της εξωτερικής πολιτικής, με αξιοποίηση των εθνικών μας ερεισμάτων.

6 Το ΠΑΣΟΚ ως βαθύτατα πατριωτικό κίνημα θα ενδυναμώσει την πολυδιάστατη εξωτερική του πολιτική και θα συνεχίσει αταλάντευτα να αναδεικνύει την πατριωτική του φυσιογνωμία με προσαρμογή της εθνικής στρατηγικής στα νέα δεδομένα. Η χώρα μας μπορεί να δώσει ένα αξιόπιστο παρόν στο δύσκολο τοπίο της περιοχής μας.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΑΣΟΚ

Το ΠΑΣΟΚ από την άνοδό του στην εξουσία το 1993 συνειδητοποίησε ακριβώς τις αλλαγές αυτές και προχώρησε στη χάραξη και εφαρμογή μιας Εξωτερικής Πολιτικής **με στόχο την ενίσχυση της διεθνούς θέσης της χώρας.**

Τι πετύχαμε :

1 Η Ελλάδα, ως χώρα Ευρωπαϊκή αλλά και Βαλκανική και Μεσογειακή ταυτόχρονα, επεξεργάστηκε και εφάρμοσε **στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, μια ολοκληρωμένη πολιτική που είχε ως κύριο στόχο την αναβάθμιση και ισχυροποίηση του ρόλου και της θέσης της, που είχαν εξασθενήσει σημαντικά στην τριετία 1990-1993, ως αποτέλεσμα της πολιτικής που εφάρμοσε η Νέα Δημοκρατία. Ασκήσαμε την Προεδρία του Συμβουλίου Υπουργών της Ένωσης, το πρώτο εξάμηνο του 1994, και συμβάλαμε αποφασιστικά στην ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη διεύρυνση με την Αυστρία, Σουηδία, Φινλανδία, γεγονός που αναγνωρίστηκε ως επίτευγμα από το σύνολο της Ευρώπης. Αναλάβαμε πρωτοβουλία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κέρκυρας για την ανάπτυξη νέας Μεσογειακής πολιτικής, πρωτοβουλία που οδήγησε σε θετικά αποτελέσματα (Διάσκεψη Βαρκελώνης 1995).

Πρωθήσαμε αποφασιστικά το αίτημα της Κύπρου για ένταξη στην Ένωση, με αποτέλεσμα αυτή τη στιγμή η Κύπρος να είναι η μόνη χώρα -μαζί με τη Μάλτα- για την οποία η Ένωση έχει δεσμευθεί ότι θα αρχίσει διαπραγματεύσεις ένταξης έξι μήνες μετά το τέλος της Διακυβερνητικής Διάσκεψης.

2 Επεξεργασθήκαμε και διεκδικούμε ένα σύνολο συγκεκριμένων προτάσεων για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής

Ένωσης στο πλαίσιο της **Διακυβερνητικής Διάσκεψης** που αποτελούν αυτή τη στιγμή αντικείμενο της διαπραγμάτευσης. Κύριος στόχος μας είναι η διαμόρφωση ενός προτύπου Ένωσης που θα εγγυάται **την ισότητα όλων των χωρών-μελών και που θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση εκρηκτικών κοινωνικών προβλημάτων, όπως αυτών της ανεργίας και συνοχής**, αλλά και των προβλημάτων της **ασφάλειας** που αντιμετωπίζουν ορισμένες χώρες-μέλη. (Για το σκοπό αυτό έχουμε υποβάλλει υπομνήματα για την ανάπτυξη των νησιών, την κοινή εξωτερική πολιτική κ.λ.π.).

3 Εξομαλύνουμε τις σχέσεις μας με τους γείτονές μας, **με τις χώρες της Βαλκανικής**, με την υπογραφή της Ενδιάμεσης Συμφωνίας με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ) και τη βελτίωση των σχέσεων με την Αλβανία.

Με την **ενδιάμεση Συμφωνία τα Σκόπια** **υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τα σύμβολα στη σημαία τους καθώς και τις άλλες επεκτατικές βλέψεις εναντίον της Ελλάδας και να αποδεχθούν ότι το ζήτημα του ονόματος είναι αντικείμενο διαπραγματεύσεως. Στη διαπραγμάτευση αυτή, υπό την αιγίδα του ΟΗΕ στο πλαίσιο των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, η Ελλάδα μετέχει με στόχο την ικανοποίηση των παγίων της θέσεων.**

Η βελτίωση των σχέσεων με την Αλβανία έχει αποβεί αμοιβαία επωφελής καθώς και για τα δικαιώματα της ελληνικής μειονότητας. Με τη Βουλγαρία και Ρουμανία οι σχέσεις έχουν αναπτυχθεί σε διμερές επίπεδο, αλλά και στο πλαίσιο της Παρευξείνιας Συνεργασίας, όπου η χώρα μας παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο. Παράλληλα πήραμε πρωτοβουλίες, όπως αυτή της Βουλιαγμένης

για την ανάδειξη του σταθεροποιητικού ρόλου της χώρας μας στην περιοχή. Επαναδρομολογήσαμε τη διαδικασία για τη **Διαβαλκανική Συνεργασία**, ενώ προωθήσαμε συστηματικά το αίτημα των Βαλκανικών χωρών για την ανάπτυξη των σχέσεών τους με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4 Επανατοποθετήσαμε τις σχέσεις μας με τις **Ηνωμένες Πολιτείες**, κατά τρόπο ιδιαίτερα ευεργετικό για τα Ελληνικά συμφέροντα, ενώ αναπτύξαμε σε νέο επίπεδο τις σχέσεις με τη **Ρωσία**.

5 Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ στα πλαίσια της συστράτευσης ολόκληρου του Ελληνισμού για την προώθηση των συμφερόντων του Έθνους ανέλαβε πρωτοβουλία και δημιουργήσαμε νέους θεσμούς (Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού - ΣΑΕ) για την κινητοποίηση του Ελληνισμού και την οργανικότερη διασύνδεσή του με την Πατρίδα, ώστε οι Έλληνες της διασποράς να καταστούν σταθερός συντελεστής που θα συνεισφέρει δημιουργικά στις εθνικές υποθέσεις. Στόχος μας σε επόμενη φάση είναι η **Παγκόσμια Συνέλευση του Ελληνισμού**.

Η Τουρκική επιθετικότητα

Η Τουρκική επιθετικότητα στο Αιγαίο και στην Κύπρο αποτελεί τη σοβαρότερη απειλή για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό. Η Τουρκία, παρά τα έντονα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει στο εσωτερικό της, διεκδικεί ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή και αναπτύσσει μια σταθερή πολιτική αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας.

Βασική αρχή του ΠΑΣΟΚ αποτελεί η **προάσπιση της εθνικής μας κυριαρχίας και ανεξαρτησίας**. Η Τουρκία, αφού προχώρησε στη δίωξη των Ελλήνων της

Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου, αμφισβητεί έμπρακτα το νομικό καθεστώς του Αιγαίου την τελευταία 20ετία και συνεχίζει τη στρατιωτική κατοχή μεγάλου μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η επιθετικότητα αυτή εκδηλώθηκε με ιδιαίτερα προκλητικό τρόπο στα Ίμια.

Η απάντηση στην Τουρκική επιθετικότητα είναι μια Ελλάδα ισχυρή πολιτικά, οικονομικά, αμυντικά, διπλωματικά, μια Ελλάδα ενταγμένη ισότιμα στον ευρωπαϊκό χώρο και στο ευρύτερο διεθνές σύστημα, που θα αξιοποιεί τις συμμαχίες, τα διεθνή της ερείσματα και τα διαπραγματευτικά της πλεονεκτήματα. Που θα ασκεί εξωτερική πολιτική χωρίς πατριδοκαπηλείες και απομονωτισμούς που μοιραία οδηγούν σε περιπέτειες και υποχωρήσεις.

Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έχουν χαράξει συγκεκριμένη στρατηγική για την αντιμετώπιση της τουρκικής προκλητικότητας. Σε επίπεδο αποτροπής υπάρχει η ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεών μας και το δόγμα του **Ενιαίου Αμυντικού Χώρου** που καλύπτει τη Θράκη, το Αιγαίο και την Κύπρο. Αναβαθμίσαμε την ποιότητα των Ενόπλων Δυνάμεων και αυξήσαμε το αξιόμαχο και τον εξοπλισμό τους. Οι σύγχρονες Ένοπλες Δυνάμεις, η δυνατότητα κινητοποίησης ολόκληρου του λαού στο πλαίσιο της Παλλαϊκής Άμυνας, ενισχύουν την ασφάλεια και την άμυνα της χώρας.

Σε διπλωματικό επίπεδο οι ενέργειές μας θα ενταθούν στη διεθνή κοινότητα, στους διεθνείς Οργανισμούς και στις διμερείς μας σχέσεις, ώστε να καταγγεληθεί και να καταδικαστεί η τουρκική επιθετικότητα. Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει καταγγείλει τη συμπεριφορά της Τουρκίας και έχει εξασφαλίσει ισχυρές καταδίδες της τουρκικής επιθετικότητας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι ΗΠΑ

αλλά και άλλοι διεθνείς παράγοντες έχουν εκφράσει τη δυσφορία τους για την Τουρκική πολιτική που έρχεται σε αντίθεση με το διεθνές δίκαιο και αποτελεί παράγοντα αστάθειας στην περιοχή.

Μετά την κρίση στα Ίμια η διπλωματική εκστρατεία της Κυβέρνησης είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση, για πρώτη φορά, τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και από τις ΗΠΑ, ότι βάση των ελληνοτουρκικών σχέσεων πρέπει να αποτελεί το Διεθνές Δίκαιο.

Εξ αιτίας της τουρκικής προκλητικότητας **συνεχίζονται οι αντιρρήσεις μας για την χρηματοδότηση της Τουρκίας στο πλαίσιο της Τελωνειακής Ένωσης.**

Εχουμε καταστήσει σαφές ότι η Ελλάδα θέλει καλές σχέσεις με την Τουρκία **δεν διαπραγματεύεται όμως την εδαφική της ακεραιότητα και τα κυριαρχικά της δικαιώματα.**

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν μπορεί να εξομαλυνθούν, αν δεν επιλυθεί δίκαια, μόνιμα και βιώσιμα, σύμφωνα με τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, το Κυπριακό.

Το Κυπριακό πρόβλημα

Το Κυπριακό είναι πρώτιστο εθνικό θέμα. Η επιβίωση του Ελληνισμού της Κύπρου αποτελεί θέμα ύψιστης προτεραιότητας.

Το ΠΑΣΟΚ υποστηρίζει ότι η λύση του Κυπριακού θα πρέπει να αναζητηθεί με ειρηνικά και διπλωματικά μέσα, πάνω στη βάση των ψηφισμάτων και αποφάσεων του ΟΗΕ. **Το πρόβλημα της Κύπρου είναι διεθνές θέμα εισβολής και κατοχής τουρκικών στρατευμάτων.** Τα πρόσφατα γεγονότα, με τη δολοφονία των δύο Ελληνοκυπρίων που διαδήλωναν ειρηνικά την αγανάκτησή τους για την συνεχιζόμενη κατοχή, αποδεικνύουν ότι η

τουρκική κατοχή αποτελεί παράγοντα ανωμαλίας και αποσταθεροποίησης. Δεν μπορεί να υπάρξει δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό αν δεν αποχωρήσουν τα στρατεύματα κατοχής.

Το ΠΑΣΟΚ υποστηρίζει ότι το Κυπριακό πρόβλημα αποτελεί θέμα ολόκληρου του Ελληνισμού και ότι η Ελλάδα πρέπει να στηρίζει με κάθε τρόπο τον αγώνα των Κυπρίων. **Το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και η Αμυντική Συνεργασία Ελλάδας και Κύπρου που προώθησε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ,** αποτελεί την έμπρακτη εφαρμογή της συμπάραστασης ολόκληρου του Ελληνισμού στον αγώνα της Κύπρου.

Στη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών δόθηκε επίσης ιδιαίτερη έμφαση **στην Ευρωπαϊκή προοπτική της Κύπρου.** Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ είχαν προωθήσει την ευρωπαϊκή επιλογή για την Κύπρο από τη δεκαετία του 1980 πιστεύοντας ότι **η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. θα συμβάλλει στην επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού, θα ενισχύσει την ανεξαρτησία και υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα βοηθήσει στην προσπάθεια εξεύρεσης μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης στο πρόβλημα.**

Η δέσμευση της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε. και η έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων 6 μήνες μετά τη Διακυβερνητική που πέτυχε η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ το 1994 και 1995, αποτελούν την πιο σημαντική και θετική εξέλιξη για το Κυπριακό από το 1974, γιατί διανοίγει νέες προοπτικές και δυνατότητες για τη δίκαιη επίλυση του Κυπριακού προβλήματος στα πλαίσια μιας ανεξάρτητης Κυπριακής Ομοσπονδίας, σε όφελος ολόκληρου του πληθυσμού της.

Η προσχώρηση της Κύπρου στην Ε.Ε. αντιπροσωπεύει κορυφαία πολιτική επιλογή

του ΠΑΣΟΚ, για την οποία η Ελλάδα θα εργαστεί με όλες της τις δυνάμεις προκειμένου να υλοποιηθεί.

Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΟ 2000

Στόχος μας είναι η Ελλάδα:

Να πρωταγωνιστήσει στο νέο γεωπολιτικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο με πρωτοβουλίες που θέτουν τα θεμέλια μιας νέας εποχής ειρήνης, ασφάλειας, συνεργασίας και ευημερίας για όλους τους λαούς της περιοχής.

Να συμμετάσχει ισότιμα και δυναμικά στην εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε μια κατεύθυνση οικονομικής, πολιτικής και αμυντικής ολοκλήρωσης. Η χώρα μας πρέπει να έχει δυναμικό ρόλο στην Ευρώπη και να ενισχύσει έτσι την οικονομία της, την κοινωνική συνοχή και τη διεθνή της παρουσία.

Να προωθήσει τα Εθνικά μας συμφέροντα και να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα και τις απειλές.

Η χάραξη και άσκηση της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής εδράζεται σε δέσμη **βασικών αρχών**, στις οποίες περιλαμβάνονται:

Η Ελλάδα θέλει να είναι μια χώρα εξωστρεφής, πλήρως ενσωματωμένη στο διεθνές σύστημα, με ενεργό και δυναμικό ρόλο σ' αυτό για την προώθηση της σταθερότητας, της ειρήνης και της συνεργασίας.

Η Ελλάδα πιστεύει στη σημασία της διεθνούς συνεργασίας, τόσο σε διμερές όσο και σε πολυμερές επίπεδο, στη βάση του σεβασμού των αρχών του Διεθνούς Δικαίου, συνθηκών και διεθνούς πρακτικής.

Η Ελλάδα πιστεύει στο ρόλο και στη σημασία των διεθνών θεσμών και οργανισμών, καθώς

και στο ρόλο του διεθνούς δικαίου στη διαμόρφωση της διεθνούς τάξης και των διεθνών σχέσεων.

Η Ελλάδα θεωρεί ότι η εξωτερική πολιτική, παράλληλα με τη μεγιστοποίηση των εθνικών συμφερόντων, θα πρέπει να συμβάλει στην προώθηση της Δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Η Ελλάδα απορρίπτει κάθε μορφή αναβίωσης ξενοφοβίας, ρατσιστικών ή εθνικιστικών τάσεων στην άσκηση διεθνών και διακρατικών σχέσεων.

ΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ

Με βάση τις αρχές αυτές, η Ελλάδα θέτει τους παρακάτω άξονες στη χάραξη και διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής, με βασικό σημείο αναφοράς την εμπέδωση της εδαφικής ακεραιότητας και ανεξαρτησίας της χώρας:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Διασφάλιση της θέσης και ρόλου της Ελλάδας στον εσωτερικό θεσμικό πυρήνα της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** ως βασικής προϋπόθεσης για ισχυρή Ελλάδα στο διεθνές σύστημα. Τα επόμενα τέσσερα χρόνια είναι καθοριστικά για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για τις χώρες-μέλη που τη συγκροτούν. Βρίσκονται σε εξέλιξη τέσσερις μεγάλες διαπραγματεύσεις που θα επαναπροσδιορίσουν το περιεχόμενο και τη φυσιογνωμία της, ενόψει του 21ου αιώνα. Οι επιπτώσεις τους θα αγγίξουν την καθημερινότητά μας, την ποιότητα ζωής μας, το μέλλον των παιδιών μας.

Οι διαπραγματεύσεις αυτές αφορούν:

Τη Διακυβερνητική Διάσκεψη για την αναμόρφωση της Ένωσης.

Τη Νέα Διεύρυνση της Ένωσης με την Κύπρο και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Την αναμόρφωση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού.

Τη μετάβαση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης, που θα ανοίξει μια νέα περίοδο οικονομικής ανάπτυξης, απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας.

Στις διαπραγματεύσεις αυτές, η Ελλάδα πρέπει να είναι ενεργά και δυναμικά παρούσα, για να κατοχυρώσει τα συμφέροντά της και ταυτόχρονα να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης βασισμένης στις αρχές της δημοκρατίας, της κοινοτικής αλληλεγγύης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ισότιμης συμμετοχής.

Έχουμε επεξεργαστεί για το σκοπό αυτό και προωθούμε μια συνολική στρατηγική με θέσεις που βρίσκουν μάλιστα ιδιαίτερη απήχηση ανάμεσα στους εταίρους μας.

Επιδιώκουμε **συγκεκριμένα:**

α Την ανάπτυξη των θεσμών της Ένωσης για να καταστεί περισσότερο συνεκτική δημοκρατική, διαφανής και πιο κοντά στον Ευρωπαίο Πολίτη, στην πορεία προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Την **ισορροπία και ισότητα** ανάμεσα σε όλες τις χώρες-μέλη με ισχυρή Επιτροπή και Κοινοβούλιο. Χωρίς ισχυρούς πυρήνες και κράτη δεύτερης ταχύτητας.

β Την υιοθέτηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και δράσεων, όπως η πολιτική για τα νησιά, τη συνοχή, τις υποδομές που θα της επιτρέψουν να αντιμετωπίσει με επιτυχία τα προβλήματα της ανάπτυξης και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της.

γ Τη θέσπιση και διεύρυνση ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής για την αντιμετώπιση

της ανεργίας και την βελτίωση της θέσης των εργαζομένων.

δ Τη διαμόρφωση ενός πλαισίου για την εξωτερική πολιτική και την κοινή ασφάλεια που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να συμβάλει αποφασιστικά στην προστασία των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης και των κρατών-μελών.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ - ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

Στην περιοχή των Βαλκανίων η Ελλάδα θα διευρύνει τις πρωτοβουλίες της με στόχο τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου συνεργασίας και ειρηνικών σχέσεων, που συμβάλλει στη σταθερότητα, την ανάπτυξη και την ευημερία της περιοχής. Προωθούμε με επιτυχία μια νέα **Διαβαλκανική Συνεργασία**, με στόχο την ανάπτυξη των οικονομικών, εμπορικών και πολιτιστικών σχέσεων, καθώς επίσης και την συνεργασία και την κοινή πολιτική των χωρών της περιοχής.

Η στρατηγική μας περιλαμβάνει:

Πρώτον, την προώθηση της ειρήνης και σταθερότητας

Η Ελλάδα έχει κάθε συμφέρον να προωθήσει τη σταθερότητα και συνολική συνεργασία, αφού μπορεί έτσι ασφαλέστερα να αναδειχθεί σε βασικό παράγοντα της ζώνης αυτής.

Με τις Βαλκανικές χώρες θα ακολουθήσουμε μια συνολική πολιτική ανάπτυξης σχέσεων σε όλους τους τομείς που θα ξεκινά από την κοινωνία των πολιτών, τις πολιτιστικές, οικονομικές και πολιτικές σχέσεις και θα φθάνει μέχρι τις μορφές αμυντικής συνεργασίας.

Παράλληλη συνεργασία θα αναπτυχθεί με τις χώρες του Εύξεινου Πόντου, αξιοποιώντας την ισχυρή και δημιουργική παρουσία του Ελληνισμού στις χώρες αυτές.

Δεύτερον, την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών στις Βαλκανικές χώρες

Η Ελλάδα έχει κάθε συμφέρον για την ταχεία ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών στις γειτονικές της χώρες. Μόνο δημοκρατικά οργανωμένες πολιτείες, με έλεγχο των θεσμών, μπορούν να εξασφαλίσουν την ειρήνη και την ασφάλεια στην περιοχή. Μόνο έτσι μπορούν να εμπεδωθούν και υγιείς οικονομικές σχέσεις.

Είμαστε έτοιμοι να συνεισφέρουμε στο σχεδιασμό και λειτουργία των θεσμών, τη νομοθεσία, την εκπαιδευτική συνεργασία, τη δημιουργική διαπλοκή των πολιτισμών.

Τρίτον, την οικονομική συνεργασία

Πρωθούμε πολλούς θεσμούς που διευκολύνουν τις ελληνικές επιχειρήσεις και τις επενδύσεις. Δημιουργούμε τις απαραίτητες υποδομές στις μεταφορές και τις επικοινωνίες που θα επιτρέψουν την ευκολότερη πρόσβαση στις Βαλκανικές αγορές, την έγκαιρη πληροφόρηση και τη συνεργασία των παραγωγικών φορέων.

Η Ελλάδα ως το μόνο Κράτος-Μέλος της Ε.Ε. που γειτνιάζει με τις άλλες Βαλκανικές χώρες, μπορεί, να προωθήσει ένα συστηματικό διμερή διάλογο με τα Βαλκανικά Κράτη για τη δημιουργία συνθηκών ισοδύναμων ενός συνεκτικού **Οικονομικού Χώρου Συνεργασίας** στα Βαλκάνια, που θα λειτουργούσε σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα περιελάμβανε όλες τις Βαλκανικές χώρες.

Στο χώρο της Μεσογείου, η Ελλάδα θα βρεθεί στο επίκεντρο της σταδιακής αποκατάστασης της ειρήνης και ανοικοδόμησης των χωρών της Μέσης Ανατολής.

Αξιοποιώντας τις παραδοσιακά καλές σχέσεις με τις χώρες αυτές και με την ολοκλήρωση των έργων υποδομής που έχουμε ξεκινήσει, μπορούμε να αναδείξουμε την Ελλάδα σε στρατηγικό κόμβο οικονομικής συνεργασίας, τόσο στο πλαίσιο της Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας όσο και διμερώς.

ΕΛΛΑΔΑ ΙΣΧΥΡΗ

Με όλες αυτές τις ενέργειες και πρωτοβουλίες μας, ενισχύουμε την αξιοπιστία και το ρόλο μας διεθνώς, κάνουμε τη φωνή μας σεβαστή σε όλους τους διεθνείς θεσμούς και οργανισμούς.

Μόνο μια δυνατή Ελλάδα διπλωματικά και αμυντικά, θα είναι σε θέση να προστατεύει τα εθνικά της συμφέροντα έναντι των διεκδικήσεων και της επιθετικότητας της Τουρκίας και θα μπορέσει να διαδραματίσει θετικό ρόλο δύναμης σταθερότητας και προόδου στην περιοχή.

Η Ελλάδα, είναι μια εν δυνάμει εύρωστη χώρα με δυνατότητες να διαδραματίσει ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο τόσο στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και στην περιοχή των Βαλκανίων, της Μεσογείου και Μ. Ανατολής, αλλά και στην περιοχή της Κοινοπολιτείας των Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ).

Διαδραματίζουμε πλέον έναν ενεργό ρόλο στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές πλαίσιο και συμβάλλουμε περαιτέρω αποφασιστικά στην ενίσχυση της ασφάλειας, της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας μας, καθώς και στη μεγιστοποίηση της Οικονομικής και της Κοινωνικής ευημερίας του λαού μας.

Στόχος μας είναι η Ισχυρή Ελλάδα που προωθεί τη Σταθερότητα, που εδραιώνει την Ειρήνη και Ασφάλεια, διευρύνει τις Συνεργασίες και υπερασπίζει τα Κυριαρχικά της Δικαιώματα.

Μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι εξελίξεις στο διεθνές Πολιτικό, Στρατιωτικό και Οικονομικό περιβάλλον, καθώς και στο χώρο της Τεχνολογίας, δημιούργησαν νέους προσανατολισμούς και στόχους όσον αφορά στην Ελληνική Αμυντική Στρατηγική.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας από τον Οκτώβριο του 1993, προχώρησε σε ριζική αναδιάρθρωση της δομής του και σε ουσιαστικό εκσυγχρονισμό στον τρόπο διοίκησης και ελέγχου των Ενόπλων Δυνάμεων.

Για την αύξηση της μαχητικής ικανότητας των Ενόπλων Δυνάμεων επιδιώχθηκε η πληρέστερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων στα πλαίσια των δυνατοτήτων της χώρας, η σύνδεση των αμυντικών δαπανών με το ΑΕΠ και η μεγιστοποίηση της σχέσης αποτελεσματικότητας-κόστους.

Για την αντιμετώπιση της Τουρκικής Απειλής, η Ελλάδα και η Κύπρος αποφάσισαν την υιοθέτηση του δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου (ΕΑΧ). Η πρωτοβουλία αυτή, έχει σαφή αμυντικό χαρακτήρα και στοχεύει στην αποτροπή ή αντιμετώπιση νέας επιθετικής ενέργειας εναντίον των δύο χωρών.

Έγιναν σημαντικά βήματα στον τομέα της μέριμνας για το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων (Ε.Δ.) και πραγματοποιήθηκε η αναβάθμιση του περιεχομένου της θητείας η οποία συνδέθηκε με την κοινωνική προσφορά των Ε.Δ.

Παράλληλα προωθήθηκε Νομοσχέδιο για τη βελτίωση του μισθολογίου των μόνιμων στελεχών και των συνταξιούχων.

Βελτιώθηκε η εκπαίδευση και επιμόρφωση των στελεχών και αυξήθηκαν οι θέσεις για μεταπτυχιακές σπουδές των Αξιωματικών και Μόνιμων Υπαλλήλων στο εσωτερικό και εξωτερικό.

Με το νέο Νόμο περί ΥΠΕΘΑ δημιουργήθηκε το πλαίσιο με το οποίο καθιερώνεται ένα ορθολογικό Σύστημα Αμυντικού Σχεδιασμού, Προγραμ-

ματισμού και Υλοποίησης των εξοπλιστικών προγραμμάτων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Πέρα από τις προσπάθειες σε πολιτικό επίπεδο, η ασφάλεια της χώρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ετοιμότητα και ικανότητα των Ενόπλων μας Δυνάμεων. Το σημαντικό έργο που συντελείται στο χώρο αυτό, στα πλαίσια της βελτίωσης του αξιόμαχου των Ενόπλων Δυνάμεων, στοχεύει μακροπρόθεσμα, να εκσυγχρονίσει τη δομή των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις του μέλλοντος θα χαρακτηρίζονται από την ικανότητα επιτυχούς διεξαγωγής απόλυτα συντονισμένων επιχειρήσεων των τριών Κλάδων.

Στις προτεραιότητες του σχεδιασμού αυτού εντάσσονται :

- ➔ Προώθηση του Σχεδίου Νόμου για την Παλλαϊκή Άμυνα.
- ➔ Ψήφιση από τη Βουλή του Νομοσχεδίου περί Στρατολογίας με το οποίο θα λυθούν πολλά και βασικά θέματα της υφιστάμενης Στρατολογικής Νομοθεσίας.
- ➔ Προώθηση του Νομοσχεδίου για το Μισθολόγιο των Στρατιωτικών των Ε.Δ. και Σ.Α. (Ήδη έχει εισαχθεί στη διαρκή Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής και έχει γίνει η επεξεργασία του κατά σημαντικό μέρος).
- ➔ Ολοκλήρωση των μέτρων εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού συστήματος όλων των παραγωγικών σχολών.
- ➔ Προώθηση Π.Δ. για τον εκσυγχρονισμό του Συστήματος Προμηθειών και Τροφοδοσίας και εναρμόνισή του με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο.
- ➔ Έκδοση Προεδρικού Διατάγματος που αφορά την αναδιάρθρωση της ΕΜΥ.
- ➔ Αναθεώρηση της ισχύουσας Νομοθεσίας για την Επιστράτευση.
- ➔ Μελέτη και προώθηση Νομοσχεδίων με τα οποία θα ρυθμίζονται θέματα που αφορούν Οργανισμούς και Υπηρεσίες του ΥΕΘΑ (Υδρογραφική Υπηρεσία, Πολεμικό Μουσείο,

ΣΕΘΑ, Υπηρεσία Φάρων και Σώμα Νομικών Συμβούλων).

Ως προς τον Αμυντικό Σχεδιασμό :

- Ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος Ελλάδας-Κύπρου.
- Σειρά επιχειρησιακών ασκήσεων για τη διατήρηση της ετοιμότητας των Ε.Δ.
- Αναβάθμιση του Ανθρώπινου Δυναμικού και εκσυγχρονισμός της Δομής της Ιεραρχίας των Ε.Δ.

Ως προς τους Εξοπλισμούς :

- Λήψη αποφάσεων για έγκριση από ΚΥΣΕΑ των προγραμμάτων για τα οποία έχει ολοκληρωθεί η τεχνική επεξεργασία και ειδικότερα του Ενιαίου Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Ανάπτυξης και Εκσυγχρονισμού.
- Τέλος, θα επιδιωχθεί η βελτίωση της **Εκπαίδευσης στη θητεία** και η περαιτέρω προώθηση του κοινωνικού έργου των Ε.Δ. και θα συνεχιστεί η υλοποίηση του προγράμματος Ενιαίος Πολιτιστικός Χώρος Θράκη-Αιγαίο-Κύπρος.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

- **ΕΝΕΡΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΗΣ**
- **ΣΥΓΧΡΟΝΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ**
- **ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ**

2

1. Ο Πολίτης στο προσκήνιο

Πλούσιο υπήρξε κατά την τριετία της διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ το έργο για τον θεσμικό εκσυγχρονισμό. Το έργο αυτό αποτυπώνεται σε μια πλειάδα νομοθετημάτων που επέφεραν σημαντικές μεταρρυθμίσεις σε πολλές περιοχές της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής μας. Παράλληλα, με τις πρακτικές που υιοθετήθηκαν, απέκτησαν νέα πνοή οι θεσμοί. Με τα βήματα που έγιναν δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την ενεργητική συμμετοχή του πολίτη στα κοινά.

Το μεταπολεμικό μοντέλο του συγκεντρωτικού, μεταπρατικού και πελατειακού κράτους συρρικνώνεται αποφασιστικά.

2. Ελευθερίες - Δικαιώματα του Πολίτη

Οι ελευθερίες και τα δικαιώματα του πολίτη, που είχαν περιορισθεί κατά την τριετία 1990-93, διευρύνθηκαν και ενισχύθηκαν σημαντικά.

Συγκεκριμένα :

Για πρώτη φορά θεσμοθετήθηκαν επαρκείς εγγυήσεις για την ελευθερία της ανταπόκρισης, οργανώθηκε το δικαίωμα πληροφόρησης από τα ηλεκτρονικά μέσα, εκσυγχρονίστηκε ο σωφρονιστικός κώδικας, αναγνωρίστηκε το συνδικαλιστικό δικαίωμα στο προσωπικό της Αστυνομίας και γενικότερα αποκαταστάθηκαν τα συνδικαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων. Επίσης, καταργήθηκαν οι μεταξικοί νόμοι ντροπής για τον Τύπο, η στρατιωτική δικαιοσύνη απέκτησε επιτέλους ένα θεσμικό πλαίσιο που αρμόζει σε μια Σύγχρονη Δημοκρατική Κοινωνία και βελτιώθηκαν δραστικά οι εγγυήσεις για την προστασία του κατηγορουμένου.

Με τα μέτρα αυτά απαλείφθηκαν αμαρτωλά υπολείμματα του παρελθόντος και ενδυναμώθηκε η θέση του πολίτη απέναντι στην εξουσία.

Ο Έλληνας πολίτης δεν υστερεί σήμερα σε τίποτε ως προς τις ελευθερίες και τα δικαιώματά του σε σχέση με τους πολίτες άλλων προηγμένων δημοκρατικών πολιτειών.

3. Η Διοίκηση στα χέρια των Πολιτών

Χρειάστηκε να περάσουν 160 περίπου χρόνια για να θεσπισθεί η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Πρόκειται για μια μεταρρύθμιση με ιστορική σημασία και προοπτική. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η Ελλάδα διέθετε το πιο αναχρονιστικό διοικητικό σύστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση αποτελεί τον καταλύτη για την αποκέντρωση της διοίκησης, την αποτελεσματικότητά της και τη **δημιουργική συμμετοχή του Πολίτη στη λήψη των αποφάσεων και τον έλεγχο της εφαρμογής τους.** Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ κατέβαλε και θα εξακολουθήσει να καταβάλει κάθε προσπάθεια για την εμπέδωση του θεσμού.

Θεμελιώδους σημασίας, όπως αποδεικνύεται καθημερινά, είναι η **ίδρυση του ΑΣΕΠ** και η καθιέρωση ενός συστήματος αξιοκρατικής επιλογής του προσωπικού της Διοίκησης. Με τη μεταρρύθμιση αυτή πλήττεται καίρια η ραχοκοκαλιά του πελατειακού συστήματος και δημιουργούνται οι όροι για τον διορισμό κάθε πολίτη στη Διοίκηση ανάλογα με τις ικανότητές του. Παράλληλα, προωθήθηκαν προγράμματα επιμόρφωσης του προσωπικού, μηχανογραφήθηκαν πολλές δημόσιες υπηρεσίες, βελτιώθηκε η υποδομή της διοίκησης και τέθηκαν στέρεες βάσεις για τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό της.

4. Ανεξάρτητη και Αξιόπιστη Δικαιοσύνη

Στο επίκεντρο της προσοχής της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ ήταν - και είναι σταθερά - η Δικαιοσύνη. Με την **Αυτοδιοίκηση των Δικαστηρίων** ενδυναμώθηκε η ανεξαρτησία των λειτουργών της. Αποφασιστικό βήμα για την ανανέωσή της αποτέλεσε και η ίδρυση της **Σχολής Δικαστών στη Θεσσαλονίκη.** Οι επιλογές αυτές

αναβαθμίζουν ουσιαστικά τη Δικαιοσύνη.

Ακόμη, με μια σειρά νομοθετημάτων βελτιώθηκαν οι όροι της απονομής της. Πολλές διαδικασίες απλοποιήθηκαν και επιταχύνθηκαν, ώστε οι υποθέσεις να εκδικάζονται γρήγορα για την διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών και την ταχύτερη επίλυση των διαφορών.

5. Διαφάνεια στην οικονομία

Οι νέες οικονομικές δραστηριότητες που άρχισαν να διαδίδονται με γοργούς ρυθμούς και στην Ελλάδα επέβαλλαν την έγκαιρη θέσπιση εγγυήσεων **για τη διαφάνεια, την ισότητα των όρων του ανταγωνισμού και την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.**

Με νέες ρυθμίσεις διασφαλίστηκαν οι σκοποί αυτοί σε δύο βασικές περιοχές : **τα δημόσια έργα και τις προμήθειες του δημοσίου.**

Με νέους θεσμούς επιδιώχθηκε η διαμόρφωση της οικονομίας της αγοράς στις σύγχρονες συνθήκες. Ιδιαίτερα πρέπει να αναφερθούν η διαφύλαξη των όρων ανταγωνισμού, η οργάνωση της προστασίας του καταναλωτή και η ανανέωση της νομοθεσίας των Ανωνύμων Εταιρειών.

Εξάλλου, για πρώτη φορά καθιερώθηκε ένα σύστημα για την οργάνωση των Μ.Μ.Ε., με στόχο την εύρυθμη λειτουργία της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς και την υπαγωγή της σε αξιόπιστο έλεγχο.

6. Ανανέωση του πολιτικού συστήματος

Παρά τις χρόνιες αγκυλώσεις που χαρακτηρίζουν το πολιτικό μας σύστημα αναλήφθηκαν καίριες πρωτοβουλίες για την ανανέωσή του.

Η διασφάλιση ίσων ευκαιριών και της διαφάνειας στα οικονομικά των κομμάτων αποτελεί, όπως άρχισε ήδη να φαίνεται στην πράξη, καινοτομία με πολλές προεκτάσεις στο κομματικό σύστημα.

Η αλόγιστη κατασπατάληση πόρων για αναχρονιστικές πρακτικές, η αναζήτηση

απεριόριστων πόρων, η προσβολή του πολίτη από την αρνητική διαφήμιση, η σοβαρή ρύπανση του περιβάλλοντος, η απουσία πραγματικού ελέγχου, η δυνατότητα επηρεασμού των κομμάτων από οργανωμένα συμφέροντα, αποτελούν νοσηρά φαινόμενα που διέβρωναν και αμαύρωναν το πολιτικό μας σύστημα. Τα φαινόμενα αυτά αντιμετωπίζονται αποφασιστικά με το νέο **νόμο για την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων.**

Το Κοινοβούλιο αναβαθμίστηκε επίσης με την καθιέρωση νέων θεσμών, όπως οι Μόνιμες Διακομματικές Επιτροπές για τη Δημόσια Διοίκηση, την Παιδεία και την Εξωτερική Πολιτική.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Διαφάνειας εγγυάται την εποικοδομητική συζήτηση και την αποτροπή των παθολογικών συμπτωμάτων που αποδυναμώνουν τη Δημοκρατία. Με τις νέες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων γίνεται για πρώτη φορά δυνατή η ουσιαστική παρακολούθηση των Κοινοτικών υποθέσεων από τη λαϊκή αντιπροσωπεία.

7. Κοινωνία της πληροφορίας

Η ραγδαία ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών θέτει την Ελληνική κοινωνία συνεχώς μπροστά σε νέες ευκαιρίες και διλήμματα.

Η διαμόρφωση μιας στρατηγικής για την είσοδό μας στην Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί βασικό εργαλείο για την απασχόληση, την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Γι' αυτό, προχωρήσαμε σε **συγκεκριμένα προγράμματα και δράσεις.** Συστήσαμε ειδική Κυβερνητική Επιτροπή με αντικείμενο τον πολιτικό σχεδιασμό για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, το συντονισμό και την εποπτεία εφαρμογής των σχετικών αποφάσεων. Εκσυγχρονίσαμε τη Δημόσια Διοίκηση με την ευρύτατη εισαγωγή της πληροφορικής στο δημόσιο τομέα. Σχεδιάσαμε τα "info-clubs" για τη νεολαία, ώστε να δημιουργηθούν και να ενισχυθούν οι επαγγελματικές, εκπαιδευτικές και μορφωτικές ευκαιρίες για τους νέους.

8. Δημόσια Διοίκηση

- Με την ψήφιση του Ν.2190/94 θεσμοθετήθηκε αδιάβλητο σύστημα προσλήψεων στη Δημόσια Διοίκηση, το οποίο συμβάλλει στην οριστική εμπέδωση της αξιοκρατίας και στην εξάλειψη των πελατειακών σχέσεων και της συναλλαγής. Η συνταγματική κατοχύρωση του νόμου αυτού αποτελεί βασική μας προτεραιότητα.
- Στο πλαίσιο της βασικής μας επιλογής για ευρύτερη συναίνεση σε θέματα στρατηγικού χαρακτήρα για το κράτος και τη δημόσια διοίκηση συστάθηκε και λειτουργεί η Εθνική Διακομματική Επιτροπή για τη Διοίκηση.
- Με στόχο την αναδιάρθρωση των δομών της Δημόσιας Διοίκησης και την ορθολογική διάταξη του δυναμικού της, συγκροτήθηκαν νέα σχήματα εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας στις κεντρικές υπηρεσίες και την περιφέρεια. Έτσι, προωθείται ένα Κράτος λειτουργικό και αποτελεσματικό.
- Κυρώθηκε στη Βουλή, με σκοπό την κατοχύρωση των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων στο δημόσιο, η 151 και 154 Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας. (Αστικά και πολιτικά δικαιώματα για την άσκηση της συνδικαλιστικής ελευθερίας).
- Με το Ν. 2266/94 καθιερώθηκαν διαφανείς διαδικασίες στον τομέα της κινητικότητας του ανθρώπινου δυναμικού, με τη θέσπιση απόλυτα αντικειμενικού και γενικά αποδεκτού συστήματος μετατάξεων, μεταθέσεων και αποσπάσεων.
- Ενεργοποιήθηκε το σύστημα μετατάξεων και κινήτρων για την ενίσχυση με ανθρώπινο δυναμικό των παραμεθόριων περιοχών της χώρας.
- Στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ πέτυχε την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Προγράμματος εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης "Κλεισθένης", ύψους 95 δις δραχμών. Με το πρόγραμμα αυτό επιχειρούνται σημαντικές παρεμβάσεις στους τομείς αναδιάρθρωσης των δομών

των υπηρεσιών, της εκπαίδευσης - κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού και της εισαγωγής νέων τεχνολογιών πληροφορικής. Το πρόγραμμα υλοποιείται από οκτώ Υπουργεία και η πορεία του συζητήθηκε πρόσφατα στο Υπουργικό Συμβούλιο.

- Για πρώτη φορά στην ιστορία της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης συντάχθηκε και κατατέθηκε στη Βουλή "Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας", που αποτελεί τον απαραίτητο οδηγό και αναγκαίο εγχειρίδιο κάθε δημοσίου υπαλλήλου για την καθημερινή του πρακτική, όπως και κάθε πολίτη για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του στην καθημερινή του επικοινωνία με το κράτος. Συζητήθηκε τον Ιούνιο '96 στη Διάρκη Κοινοβουλευτική Επιτροπή και θα συνεχιστεί η συζήτηση το Φθινόπωρο.
- Στο πλαίσιο της πολιτικής μας για τον κοινωνικό έλεγχο και την προστασία του πολίτη από τις αυθαιρεσίες της Διοίκησης, προωθούμε την καθιέρωση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη (OBUDSMAN). Η επεξεργασία του σχετικού θεσμικού πλαισίου ολοκληρώθηκε και καταρτίστηκε το σχετικό νομοσχέδιο.
- Έχοντας υπόψη την αναγκαιότητα μιας διοικητικής μεταρρύθμισης, προχωρήσαμε στη σύνταξη νέου Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα. Βασικός στόχος : ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των Δημοσίων Υπαλλήλων και η καθιέρωση αντικειμενικών και αξιοκρατικών διαδικασιών στο σύστημα των υπηρεσιακών μεταβολών.
- Ειδική Επιτροπή προετοιμάζει το Νέο Μισθολόγιο των Δημοσίων Υπαλλήλων. Το σχέδιο νόμου είναι έτοιμο να παραδοθεί από την αρμόδια επιτροπή. Το Νέο Μισθολόγιο θα εφαρμοσθεί από 1 -1 -1997.

Οι Βασικοί Στόχοι

Η θεσμική ανασυγκρότηση και ο εκσυγχρονισμός της κρατικής διοίκησης στο κέντρο και στην

περιφέρεια, με παράλληλη ενδυνάμωση της αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, στοχεύουν :

- ➡ στην αναδιάρθρωση των δομών των υπηρεσιών και την ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού, για την παραγωγική αξιοποίησή του τόσο στο Κέντρο όσο και στην Περιφέρεια.
- ➡ στη συνεχή κατάρτιση και εκπαίδευση του προσωπικού.
- ➡ στην άμεση εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής σε όλο το φάσμα τόσο της διοίκησης όσο και της αυτοδιοίκησης.

9. Αναδιάρθρωση - ενίσχυση του Περιφερειακού Χώρου

Περιφερειακή Κρατική Διοίκηση (ν.2218/94)

Η Περιφέρεια εκτός από Προγραμματική Βαθμίδα (1622/96) έγινε ταυτόχρονα για πρώτη φορά :

- ◆ Βαθμίδα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης
- ◆ Το Περιφερειακό Συμβούλιο απέκτησε αποφασιστικό ρόλο και η σύνθεσή του έγινε αντιπροσωπευτικότερη.
- ◆ Στα 13 Περιφερειακά Ταμεία αποκεντρώθηκε η οικονομική εξουσία διαχείρισης Κρατικών Πόρων, του Π.Δ.Ε. και Κοινοτικών Πόρων.

Η ολοκλήρωση της περιφερειακής αποκέντρωσης πραγματοποιείται με το νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή, τον Αύγουστο, για ψήφιση. Το νομοσχέδιο αυτό οργανώνει τις Διοικητικές Μονάδες όλων των Υπουργείων σε περιφερειακό επίπεδο για να υποδεχθούν τις αρμοδιότητες που θα αποκεντρωθούν από τα Υπουργεία, ώστε αυτά να μείνουν επιτελικά, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη στελέχωσή τους και τις απαραίτητες υποδομές για την άμεση λειτουργία τους.

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ν.2218/94, 2240/94, 2307/95)

Θεσμοθετήθηκε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ως υπεύθυνη για τη διοίκηση των νομαρχιακών υποθέσεων. Έγιναν εκλογές για την ανάδειξη των Αιρετών Νομαρχών και των Νομαρχιακών Συμβουλίων.

Οι υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης στελεχώθηκαν με προσωπικό του Δημοσίου Τομέα και μεταφέρθηκαν οι Κρατικοί Πόροι. Ήδη, συμπληρώθηκαν 2 χρόνια πλήρους λειτουργίας του θεσμού. Επίσης, συγκροτήθηκε και λειτουργεί η ΕΝΑΕ (Π.Δ. 369/95).

10. Τοπική Αυτοδιοίκηση

Υλοποιήθηκε η Συνταγματική Επιταγή που θέλει τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Δήμων και Κοινοτήτων.

Τη διοικητική αυτοτέλεια ακολούθησε η οικονομική και εφαρμόζεται σύμφωνα με το νόμο 1828/89.

Με το Π.Δ. 161/96 θεσπίστηκαν οικονομικά κίνητρα σε Δήμους και Κοινότητες των ευαίσθητων περιοχών της χώρας.

Η απάντηση στο μεγάλο πρόβλημα του κατακερματισμού της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης δόθηκε με σύσταση και έναρξη της λειτουργίας των Συμβουλίων Περιοχής. Εξάλλου η διαδημοτική και διακοινοτική συνεργασία λειτουργεί παράλληλα με την προσπάθεια για εθελοντική συνένωση.

Ο έλεγχος σκοπιμότητας στις πράξεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων καταργήθηκε. Σε έλεγχο νομιμότητας υπόκεινται πλέον μόνον οι πράξεις της Πρωτοβάθμιας αλλά και της Δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης. Και αυτό αποτελεί πανευρωπαϊκή πρωτοπορία.

Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται από τριμελείς επιτροπές που προεδρεύονται από δικαστικό και στις οποίες μετέχει εκπρόσωπος της αυτοδιοίκησης.

Οι κρατικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί Σταθμοί

μεταβιβάστηκαν στους Δήμους. Ακολουθεί η οριστική μεταφορά των Εθνικών Γυμναστηρίων και των Λιμενικών Ταμείων ανάλογα με την εμβέλειά τους, τοπική, νομαρχιακή, ή εθνική, στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο για την Περιφερειακή Οργάνωση. Ακόμη αναβαθμίστηκε η καταστατική θέση των αιρετών και των δύο βαθμίδων αυτοδιοίκησης (ειδικές άδειες, έξοδα παράστασης και κίνησης κ.λπ.).

Κωδικοποιήσεις

Δημοσιεύτηκαν οι Κώδικες της νομοθεσίας για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση με όλες τις ως τώρα μεταβολές της νομοθεσίας (ΠΔ 410/95 και 30/96). Κείμενα εύχρηστα για τα στελέχη και τους αιρετούς της αυτοδιοίκησης αλλά και για όσους ασχολούνται με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

11. Χρηματοδότηση των Κομμάτων (ν.2429/96)

Θεσπίστηκε ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη χρηματοδότηση των Πολιτικών Κομμάτων και καθορίστηκαν διαφανείς διαδικασίες για την οικονομική τους διαχείριση. Θεσμοθετήθηκε Διακομματική Επιτροπή Εκλογών η οποία λειτουργεί σήμερα για την αλλαγή του τρόπου διεξαγωγής του προεκλογικού αγώνα.

12. Πολιτική Προστασία της Χώρας (ν.2344/95)

Αναδιαρθρώθηκε και εκσυγχρονίστηκε το σύστημα πολιτικής προστασίας της χώρας για την αντιμετώπιση των φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

Ήδη, λειτουργεί η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας ως αυτοτελές Κέντρο μελέτης, σχεδιασμού, οργάνωσης, συντονισμού και άμεσης επέμβασης, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, κεντρικούς και περιφερειακούς. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται άμεση κινητοποίηση και συμμετοχή των πολιτών.

Δεκαεννιά (19) πυροσβεστικά οχήματα μεγάλης χωρητικότητας προωθήθηκαν από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. σε Δήμους της Χώρας.

* * *

Πρωθούμενες νομοθετικές ρυθμίσεις

Κατατέθηκε στη Βουλή τον Αύγουστο '96 το νομοσχέδιο για την Περιφερειακή Οργάνωση του Κράτους.

Επίσης, ολοκληρώθηκε το νομοσχέδιο που τροποποιεί και συμπληρώνει διατάξεις της νομοθεσίας για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση, απλουστεύοντας διαδικασίες με στόχο την πιο αποτελεσματική τους λειτουργία.

B. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΣ

1. Η Πολιτεία μας μπροστά στη Νέα Εποχή

Τα αποφασιστικά βήματα που έγιναν κατά την τελευταία τριετία, έθεσαν τα θεμέλια για τη **δημιουργία μιας σύγχρονης δημοκρατικής πολιτείας**. Μιας πολιτείας ικανής να εμπνέει εμπιστοσύνη σε κάθε άνθρωπο. Μιας πολιτείας, που οργανώνει και εγγυάται τη δημιουργική συμμετοχή όλων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή του τόπου, **σε συνθήκες ελευθερίας, ισότητας και κοινωνικής αλληλεγγύης**. Το δρόμο αυτόν θα ακολουθήσουμε με συνέπεια, επιταχύνοντας το βηματισμό μας. Αυτό απαιτούν οι προκλήσεις της νέας εποχής.

2. Μια νέα αντίληψη για τα δικαιώματα

Θεμελιώδης στόχος μας είναι **ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου, η εγγύηση των ελευθεριών κάθε πολίτη και η ανάδειξη του σε πρωταγωνιστή της δημοκρατικής κοινωνίας**

μας. Η δημιουργία των προϋποθέσεων για την ανεμπόδιστη άσκηση των δικαιωμάτων του πολίτη αποτελεί την πρωταρχική μέριμνα της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Σημασία δεν έχει πια τόσο η αναγνώριση όσο η πραγματική και πλήρης άσκηση των δικαιωμάτων. Για την καλύτερη οργάνωση των όρων άσκησής τους θα ληφθούν όλα τα πρόσφορα μέτρα.

Θα δοθούν κατευθύνσεις προς τις δημοτικές και νομαρχιακές αρχές για την εκπόνηση και την υιοθέτηση Χαρτών για τα δικαιώματα της καθημερινής ζωής στον πολιτισμό, την ποιότητα ζωής και την κοινωνική αλληλεγγύη. Χαρτών δεσμευτικών για τις τοπικές αρχές, οι οποίοι θα αποτελέσουν ασπίδα προστασίας του πολίτη αλλά και γόνιμο πλαίσιο συμμετοχής του στα κοινά.

Η προσοχή μας θα στραφεί επίσης στη διαμόρφωση μιας **σύγχρονης μεταναστευτικής πολιτικής**. Οι μετανάστες και οι αλλοδαποί που ζουν στη χώρα μας πρέπει να έχουν και να κάνουν χρήση των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει το Σύνταγμα και η νομοθεσία, ώστε να συμβάλουν υπό καλύτερους όρους στην ανάπτυξη της κοινωνίας μας.

3. Πληροφορημένος πολίτης

Στην κοινωνία της πληροφορίας προέχει **η χειραφέτηση του πολίτη και η καταπολέμηση των μηχανισμών χειραγώγησής του τόσο από τη δημόσια όσο και από την πολύμορφη ιδιωτική εξουσία**. Για να αναδειχθεί ο πολίτης σε πρωταγωνιστή πρέπει να είναι πληροφορημένος. Έτσι μόνον μπορεί να είναι ενεργός. Θέλουμε **πολίτες πληροφορημένους, ενεργούς και υπεύθυνους**.

Για το σκοπό αυτό :

- α)** Θα εγγυηθούμε με όλα τα πρόσφορα μέσα την **ελεύθερη πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας** και θα εντείνουμε τον έλεγχό τους με την καθιέρωση κατάλληλων μηχανισμών. Ο ρόλος του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου θα ενισχυθεί ακόμα περισσότερο και η ανεξαρτησία του θα διαφυλαχθεί.

- β)** Θα αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες της **κοινωνίας της πληροφορίας** ώστε αυτή να λειτουργεί ως μοχλός για την απελευθέρωση του ανθρώπου μέσω της παραγωγής και της απρόσκοπτης ροής πληροφοριών. Η πρόκληση, με την οποία βρίσκεται καθημερινά αντιμέτωπος ο πολίτης, είναι μεγάλη. Πρέπει γι' αυτό να είναι σε θέση ο ίδιος να τη διαχειριστεί.

- γ)** Θα διασφαλίσουμε την **άμεση πρόσβαση του πολίτη στα αρχεία της Διοίκησης** για κάθε πληροφορία που τον ενδιαφέρει. Αυτό απαιτεί η λειτουργία κάθε ανοιχτής Δημοκρατίας που ως τελικό σκοπό έχει την εξυπηρέτησή του. Δεν αρκούν πάντως μόνο νομοθετικές πρωτοβουλίες. Απαιτούνται παράλληλα και πρακτικές που θα διευκολύνουν την πληροφόρησή του.

4. Ενεργός πολίτης

Ο ενεργός πολίτης είναι η καλύτερη εγγύηση για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της Δημοκρατίας. Με τη συμμετοχή του συμβάλλει στη διαμόρφωση των όρων της καθημερινής ζωής και παύει να είναι παθητικός δέκτης αποφάσεων που παίρνουν άλλοι για λογαριασμό του. **Προσβλέπουμε σε υπεύθυνους και συνειδητούς πολίτες που έχουν ιδέες, απόψεις, προτάσεις και ασκούν κριτική για το περιεχόμενο και την εφαρμογή των αποφάσεων.** Στη διαφαινόμενη αδιαφορία και απάθεια αντιτάσσουμε τον ενεργό πολίτη μιας ζωντανής κοινωνίας των πολιτών.

Ο ενεργός πολίτης συμμετέχει στην πολιτική ζωή. Η αναγκαία αναζωογόνηση του πολιτικού συστήματος προϋποθέτει την πολύπλευρη συμβολή όλων μας. Το πρόβλημα παρουσιάζεται με μεγαλύτερη ένταση στα πολιτικά κόμματα, των οποίων έχει κλονισθεί ανησυχητικά η αξιοπιστία. Το ΠΑΣΟΚ έχει λάβει το μήνυμα. Θα προσπαθήσει να διαμορφώσει τους όρους για την αναστροφή του κλίματος. Το τελευταίο συνέδριό μας αποτελεί την καλύτερη απόδειξη

ότι η πορεία αυτή είναι εφικτή. Θα επιδιώξουμε επαφές με όλα τα κόμματα για να αναζητήσουμε από κοινού τρόπους για την καλύτερη λειτουργία του κομματικού συστήματος. Κορυφαία στιγμή στις προσπάθειες αυτές είναι **η τόνωση της εσωκομματικής δημοκρατίας και της διαφανούς λειτουργίας των κομμάτων.**

Ο ενεργός πολίτης συμμετέχει στην κοινωνική ζωή. Θα ενισχύσουμε κάθε μορφή οργανωμένης συλλογικής δράσης και προστασίας, αφού ο ρόλος της σύγχρονης πολιτείας είναι η ανταπόκριση στις ανάγκες και στις πρωτοβουλίες των πολιτών. Επιβεβλημένη είναι η παρέμβασή της, ώστε να ενισχυθεί η αυτενέργεια για την προβολή των προβλημάτων τους. Θα συνεχίσουμε να προωθούμε κάθε πρόσφορο μέσο που **ανοίγει νέες προοπτικές στη συλλογική δράση, με γνώμονα την αυτοοργάνωση, την αυτοπροστασία και την αλληλεγγύη.** Στο πλαίσιο της εγγυημένης αυτονομίας των συνδικάτων, θα προσπαθήσουμε να υπερβούμε τις δομές που συντηρούν και προάγουν τον συντεχνιακό χαρακτήρα τους.

Ο ενεργός πολίτης συμμετέχει στη διοικητική διαδικασία. Θα κατοχυρώσουμε τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση, με την ουσιαστική πραγμάτωση βασικών δικαιωμάτων. Γι' αυτό θα θεσπίσουμε διαδικασίες διαβούλευσης με οργανωμένες αλλά και άτυπες ομάδες πολιτών, πριν ληφθούν αποφάσεις που τους αφορούν.

5. Σύγχρονη και ανθρώπινη Διοίκηση

Ο ενεργός πολίτης απαιτεί αποτελεσματική, ευέλικτη και αξιοκρατική Διοίκηση. Η Διοίκηση παραμένει ο μεγάλος ασθενής. Η ριζική μεταρρύθμισή της αποτελεί βασικό όρο για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας και της πολιτείας, την ανάπτυξη της χώρας, τη συμμετοχή της στο διεθνή καταμερισμό εργασίας και τη βελτίωση της καθημερινής ζωής του πολίτη. Βασικοί στόχοι για την αναμόρφωσή της είναι **η εμβάθυνση της αποκέντρωσης, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η ενίσχυση της διαφάνειας, ο προσανατολισμός της στην εξυπηρέτηση του πολίτη, η αξιοκρατία στη**

στελέχωσή της και η απλούστευση των διαδικασιών της. Στην κατεύθυνση αυτή, θα ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για **την υπηρεσιακή και οικονομική αναβάθμιση των λειτουργών της.**

Η αποκέντρωση της Διοίκησης θα συνεχισθεί με γοργούς ρυθμούς. Ο πολίτης θα λύνει τα προβλήματά του στον τόπο όπου διαμένει και δεν θα αναγκάζεται να καταφεύγει στο υδροκέφαλο κέντρο. Στις βασικές προτεραιότητές μας ανήκει η **ενίσχυση της περιφέρειας** και η συγκρότησή της **ως βασική μονάδα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης.** Τα Υπουργεία θα διατηρήσουν μόνον τον επιτελικό ρόλο τους. Για το σκοπό αυτό θα μεταβιβασθούν οι περισσότερες αρμοδιότητες και υπηρεσίες τους στις Περιφέρειες. Επίσης, θα ληφθεί ειδική μέριμνα για τη στελέχωσή τους με προσωπικό υψηλών προδιαγραφών, τη δημιουργία σύγχρονων υποδομών και τη διάθεση των αναγκαίων πόρων. Τα Περιφερειακά Ταμεία θα διαχειρίζονται αυτοτελώς τους πόρους που αναλογούν στην Περιφέρεια από κρατικές και κοινοτικές πηγές.

Αποκεντρωμένη Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση συνεργάζονται αρμονικά για την ανάπτυξη της περιφέρειας και των τοπικών κοινωνιών με κριτήριο τη δράση κοντά στον πολίτη.

Η Διοίκηση θα γίνει πιο διαφανής και πιο αποδοτική. Θα εντατικοποιήσουμε την προσπάθεια για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της, ώστε να αξιοποιηθεί καλύτερα το ανθρώπινο δυναμικό, θα βελτιώσουμε την υλικοτεχνική υποδομή της και θα καταπολεμήσουμε τη γραφειοκρατία με την απλούστευση των διαδικασιών. Ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας θα θέσει τέρμα στις τалаιπωρίες του πολίτη.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνουμε στη δημιουργία Ανεξάρτητων Αρχών σε περιοχές όπου οι παραδοσιακές δομές έχουν ξεπερασθεί από τα πράγματα και δεν είναι σε θέση να διαχειρισθούν νέα προβλήματα. Η καθιέρωση του θεσμού του Συνήγορου του πολίτη ως Ανεξάρτητης Αρχής με πλήρη ελευθερία δράσης λειτουργεί ως καταλύτης και δημιουργεί ένα πρόσφορο

μηχανισμό ελέγχου, ώστε να τονωθεί η εμπιστοσύνη του πολίτη.

Τα φαινόμενα μη συμμόρφωσης των Αρχών στις αποφάσεις των Δικαστηρίων θα αντιμετωπισθούν με τη θέσπιση κατάλληλων μηχανισμών.

Η διοικητική εικόνα της χώρας θα αλλάξει ριζικά. Η Αποκέντρωση και η Τοπική Δημοκρατία θα γίνει βίωμα του πολίτη.

6. Μέτρα για τη Δημόσια Διοίκηση

Στο πλαίσιο του κυβερνητικού Προγράμματος προωθούνται μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των δομών και την οργανωτική ανασυγκρότηση των Δημοσίων Υπηρεσιών αλλά και για την αξιοκρατία, τη διαφάνεια στις υπηρεσιακές μεταβολές και την πολυεπίπεδη αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Ανασυγκρότηση δομών.

- ✓ Με την προώθηση της περιφερειακής διοίκησης ως αποκεντρωμένης βαθμίδας της κρατικής διοίκησης και με ενισχυμένο προγραμματικό χαρακτήρα, μεταφέρονται τα κέντρα λήψης των αποφάσεων κοντά στον πολίτη και εξασφαλίζεται η δική του συμμετοχή στη διαμόρφωση των αποφάσεων.
- ✓ Οι κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων αποκτούν επιτελικό χαρακτήρα με νέους σύγχρονους οργανισμούς.
- ✓ Οριοθετούνται με σαφήνεια, μετά από μελέτη και διάλογο με τους κοινωνικούς φορείς, οι αρμοδιότητες των διαφόρων επιπέδων της διοίκησης και μεταφέρονται νέες στην Περιφέρεια και την Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού.
- ✓ Με το σύστημα των μετατάξεων σε εθελοντική βάση και με αντικειμενικό τρόπο εξασφαλίζεται η ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης, ώστε να καλυφθούν οι κενές αλλά και οι νέες θέσεις στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες.
- ✓ Με τη βελτίωση της υποδομής (μεταστέγαση υπηρεσιών και νέα λειτουργικά κτίρια,

γρήγορη προώθηση του προγράμματος μηχανογράφησης), ο πολίτης θα εξυπηρετείται με σύγχρονο και γρήγορο τρόπο και ο εργαζόμενος θα προσφέρει τις υπηρεσίες του σ'ένα ανθρώπινο περιβάλλον.

Αξιοκρατία και εργαζόμενοι

- ✓ Βελτίωση και επέκταση του συστήματος προσλήψεων του Ν2190, ώστε να διασφαλισθεί, για το σύνολο των θέσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα, η αξιοκρατία και η διαφάνεια και να εμπεδωθεί σε όλη την κοινωνία η αντίληψη για το τέλος της εποχής του ρουσφετιού.
- ✓ Ολοκλήρωση των συστημάτων μορφοποίησης των μεταθέσεων για το σύνολο των δημοσίων υπηρεσιών, με στόχο προγραμματισμένη κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών και την ανατροπή της πελατειακής λογικής στη Δημόσια Διοίκηση.
- ✓ Προώθηση του νέου συστήματος αξιολόγησης του προσωπικού. Το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα είναι έτοιμο προς έκδοση. Με το σύστημα αυτό εισάγονται σύγχρονες αντιλήψεις για τη συμμετοχή του εργαζόμενου στον Προγραμματισμό και τον έλεγχο του έργου της διοίκησης.
- ✓ Ολοκλήρωση της επεξεργασίας του νέου Δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα και ψήφισή του, ώστε να προσδιοριστούν με σύγχρονο τρόπο τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δημοσίων υπαλλήλων και παράλληλα να εισαχθούν διαδικασίες αξιοκρατίας και αντικειμενικότητας στο σύνολο των υπηρεσιακών μεταβολών.
- ✓ Νέα σύνθεση των υπηρεσιακών συμβουλίων: Δύο οριζόμενα μέλη από τη διοίκηση, δύο αιρετά και ένα κοινής αποδοχής, ώστε να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία τους.
- ✓ Καθιέρωση του συστήματος συλλογικής διαπραγμάτευσης, μετά και την ψήφιση των ΔΣΕ 151 και 154 για τον εκσυγχρονισμό των εργασιακών σχέσεων στο δημόσιο και την ολοκλήρωση των συλλογικών ελευθεριών των δημοσίων υπαλλήλων.

- ✓ Νέα πολιτική αμοιβών με το νέο μισθολόγιο των Δημοσίων υπαλλήλων για την αναβάθμιση των αποδοχών τους, την ενίσχυση της αξιοκρατίας, της προσφοράς και των κινήτρων για θέσεις ευθύνης.
- ✓ Ενίσχυση των προγραμμάτων εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης και διαρκούς επιμόρφωσης του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης μέσα από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, με διεύρυνση των πόρων και αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

7. Η Κοινωνία της πληροφορίας

Η ευέλικτη και σύγχρονη δημόσια διοίκηση είναι όρος κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Εργαλείο προόδου για την έφοδο προς τα εμπρός είναι η αξιοποίηση των ευκαιριών **της κοινωνίας της πληροφορίας**. Η δημιουργία της κατάλληλης τεχνολογικής, πληροφοριακής και τηλεπικοινωνιακής υποδομής συμβάλλει στην αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου και της ανταγωνιστικότητας του ιδιωτικού τομέα. Η προοπτική αυτή θα σημάνει τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής μας με τη διάδοση και ανάπτυξη της τηλεϊατρικής, της τηλεεκπαίδευσης και της τηλεργασίας.

Η πολιτική μας επιδιώκει την εισαγωγή και τον εμπλουτισμό του αναγκαίου θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου για την **προώθηση και εδραίωση της τεχνολογικής καινοτομίας**. Στόχος μας είναι η επιστράτευση των νέων τεχνολογιών προς όφελος του ανθρώπου και της κοινωνίας, με σταθερό γνώμονα την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη. Το ΠΑΣΟΚ εγγυάται το **δημοκρατικό χαρακτήρα της ανάπτυξης της τεχνολογίας και διασφαλίζει την προστασία της ελευθερίας της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής των πολιτών** από τους κινδύνους που συνεπάγεται η αθέμιτη χρήση της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.

Όσο περισσότερο εισβάλλει η πληροφορική στη ζωή μας τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος μιας νέας μορφής "αναλφαριθμητισμού" και περιθωριοποίησης όσων πολιτών δεν έχουν πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες και

κινδυνεύουν γι' αυτό να αποκλειστούν από τις ευκαιρίες που προσφέρει η τεχνολογική εποχή. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει επίγνωση της απειλής να δημιουργηθεί μία νέα τάξη "πνευματικών προλεταρίων". Θα την αντιμετωπίσει έγκαιρα, εφαρμόζοντας ειδικά προγράμματα, όπως τα info-club για τη νεολαία σε υποβαθμισμένες και πληττόμενες από ανεργία περιοχές, με κριτήριο το μορφωτικό και κοινωνικό εμπλουτισμό της ελληνικής κοινωνίας, την **απελευθέρωση όλων των δεξιοτήτων και ευκαιριών των πολιτών της**.

8. Δικαιοσύνη : οχυρό της Δημοκρατίας

Καίρια είναι η αποστολή της Δικαιοσύνης. **Η πραγμάτωση της ανεξαρτησίας, η ενίσχυση της αξιοπιστίας και η βελτίωση των όρων λειτουργίας της** θα συνεχίσουν να βρίσκονται σταθερά στο επίκεντρο της πολιτικής μας. Η επιμόρφωση των δικαστών, η κτιριακή υποδομή, η μηχανοργάνωση και η δημιουργία βιβλιοθηκών θα συμβάλλουν στην ευπρόσωπη παρουσία, την αποδοτικότερη λειτουργία και την αναβάθμισή της. Οι βασικοί δικονομικοί Κώδικες που προσδιορίζουν τους όρους απονομής της Δικαιοσύνης θα ανανεωθούν. Επίσης, θα ψηφισθούν ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας, με βασικούς στόχους την απλούστευση των διαδικασιών και τη γρηγορότερη έκδοση των αποφάσεων, ο Εμπορικός Κώδικας που εκσυγχρονίζει βασικούς θεσμούς της οικονομίας και ο Κώδικας Υιοθεσίας και Επιτροπείας που συμπληρώνει την ιστορική μεταρρύθμιση του Οικογενειακού Δικαίου.

9. Ριζικές τομές στο πολιτικό σύστημα

Οι ραγδαία μεταβαλλόμενες συνθήκες απαιτούν την προσαρμογή του πολιτικού συστήματος στα νέα δεδομένα και επιβάλλουν απαντήσεις στα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Την πραγματικότητα αυτή εξηγεί το γεγονός ότι η μεταρρύθμιση στους θεσμούς βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη.

χρηματοδότηση των κομμάτων. Δεν θα ανεχθούμε καμία καταστρατήγηση των θεσμικών μηχανισμών που καθιερώσαμε για την αποτροπή της αθέμιτης διαπλοκής άνομων συμφερόντων με την εξουσία. Αυτές οι επιλογές πρυτανεύουν και στο νόμο για την ευθύνη των Υπουργών που θα ψηφισθεί κατά προτεραιότητα στη νέα Βουλή.

Το ισχύον Σύνταγμα άντεξε στο χρόνο. Η προσαρμογή του στις νέες συνθήκες είναι επιβεβλημένη. Θα συνεχίσουμε την πρωτοβουλία που αναλάβαμε με βάση την πρόταση που διαμόρφωσε η αρμόδια Επιτροπή της Βουλής. Την πρόταση αυτή θα την εμπλουτίσουμε για να **διαμορφώσουμε το Σύνταγμα της Ελλάδας του 21^{ου} αιώνα.**

Στις άμεσες προτεραιότητες του ΠΑΣΟΚ είναι ο **εκσυγχρονισμός και η απλούστευση της εκλογικής διαδικασίας.** Στο πλαίσιο αυτό θα ρυθμιστεί η ψήφος των ετεροδημοτών και των αποδήμων, ώστε να ασκούν το δικαίωμά τους στον τόπο διαμονής τους. Ο πολίτης θα συγκεντρώνει στο μέλλον την προσοχή του στην ουσία και όχι στη διαδικασία της εκλογικής αναμέτρησης, απαλλαγμένος από άσκοπες γραφειοκρατικές και διοικητικές διατυπώσεις.

Η πρόσφατη τροποποίηση του **Κανονισμού της Βουλής** ανοίγει νέες προοπτικές για την αντιμετώπιση πολλών προβλημάτων που χρονίζουν. Με το νέο θεσμικό πλαίσιο εύλογα αναμένεται να βελτιωθεί η λειτουργία των κοινοβουλευτικών θεσμών. Έτσι θα επανακτήσουν το ενδιαφέρον τους ο βουλευτής για την αποστολή του και ο πολίτης για τη λειτουργία της Βουλής. Η υποστήριξη όλων των κομμάτων αποτελεί προϋπόθεση για την αναβάθμιση της κοινοβουλευτικής ζωής.

Η συλλογική λειτουργία της Κυβέρνησης αποτυπώνει τη νέα ποιότητα του πολιτικού λόγου του ΠΑΣΟΚ. Με αυτήν εξασφαλίζεται η συνοχή της και η συμμετοχή όλων των Υπουργών στη λήψη ορθών αποφάσεων.

Η διαπλοκή μεταξύ πολιτικής και ιδιωτικών συμφερόντων έφερε πειστικά στο προσκήνιο την ανάγκη διαφάνειας στη δημόσια ζωή.

Η εξασφάλισή της αποτελεί καθολικό αίτημα. Το ΠΑΣΟΚ θα επιδιώξει με κάθε μέσο την επικράτηση συνθηκών διαφάνειας και όρων ίσου ανταγωνισμού για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος στα δημόσια έργα, τις προμήθειες του δημοσίου, τα Μ.Μ.Ε. και τη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3

1. Οι στρατηγικές μας επιλογές

Στην τετραετία 1996-2000 το ΠΑΣΟΚ φιλοδοξεί να φέρει σε πέρας τον πιο μεγαλεπήβολο αναπτυξιακό στόχο της μεταπολεμικής ιστορίας της χώρας.

Για πρώτη, ίσως, φορά στη μεταπολεμική περίοδο, η Ελλάδα αναμετράται με τόσες πολλές ιστορικές προκλήσεις και ευκαιρίες. Για να ανταποκριθεί σε αυτές, η χώρα μας πρέπει να επιτύχει ταυτόχρονα και αξιόπιστα τέσσερις στρατηγικούς στόχους :

➡ **Να πετύχει επιδόσεις τέτοιες, ώστε η Ελλάδα να πάρει οριστικά ισότιμη θέση στην ομάδα των πιο ισχυρών χωρών της Ευρώπης.** Με τον τρόπο αυτό θα συμμετέχει δυναμικά στην εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε μια κατεύθυνση οικονομικής, πολιτικής και αμυντικής της ολοκλήρωσης, διασφαλίζοντας παράλληλα τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα.

➡ **Να επιτύχει τον εκσυγχρονισμό και την ταχύρρυθμη ανάπτυξη της οικονομίας,** με την προσέλκυση νέων επενδύσεων, τη βελτίωση των υποδομών, την τεχνολογική προσαρμογή των επιχειρήσεων και την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε η χώρα μας να μπορέσει να εισέλθει σε μια νέα εποχή απασχόλησης, ευημερίας και κοινωνικής δικαιοσύνης.

➡ **Να οικοδομήσει ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος, το οποίο θα φροντίζει συστηματικά για τα αδύναμα κοινωνικά στρώματα, με οικονομική στήριξη, εκπαίδευση και αρωγή.** Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να καταπολεμήσουμε την περιθωριοποίηση, να αποφύγουμε την αδυσώπητη απειλή της διάσπασης της κοινωνικής συνοχής και να αξιοποιήσουμε όλο το δυναμικό της κοινωνίας μας, δίνοντάς του την ευκαιρία να συμμετάσχει στην Απασχόληση, την Παιδεία, την Περίθαλψη και όλα τα βασικά κοινωνικά αγαθά ενός σύγχρονου Κράτους.

➡ **Να πρωταγωνιστήσει στο νέο γεωπολιτικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο, με πρωτοβουλίες που θέτουν τα θεμέλια μιας Νέας Εποχής**

Ειρήνης, Ασφάλειας, Συνεργασίας και Ευημερίας για όλους τους λαούς της περιοχής. **Απέναντι σε μια Τουρκία που απειλεί και αποσταθεροποιεί την περιοχή, η Ελλάδα θα αντιτάξει την αποφασιστικότητα μαζί με τη σύνεση, την αμυντική εγρήγορση μαζί με τη διπλωματική πρωτοβουλία.**

Οι επιλογές αυτές έχουν στρατηγική σημασία για τα εθνικά θέματα της χώρας.

Κάθε μια από αυτές έχει ξεχωριστή σημασία για το μέλλον της χώρας μας. Καθεμιά ισοδυναμεί με μια μεγάλη ιστορική ευκαιρία για την Ελλάδα. Πρέπει να επιτύχουμε, συγχρόνως, όλους τους στόχους σε έναν ορατό ορίζοντα, μέχρι το 2000.

α) Η Ελλάδα στην ομάδα των ισχυρών της Ευρώπης.

Η μη έγκαιρη προσαρμογή μας δεν θα πρόκειται απλώς για μία καθυστέρηση. Η χώρα θα κινδυνεύσει να αποκοπεί από τις εξελίξεις και τα Κέντρα Αποφάσεων. Μια τέτοια εξέλιξη θα έχει ως συνέπεια να χάσουμε σημαντικό τμήμα των πλεονεκτημάτων που κατακτήσαμε επίμονα από το 1981 μέχρι σήμερα.

Αν ο στόχος αυτός δεν επιτευχθεί, αν διστάσουμε μπροστά στην προσπάθεια προσαρμογής, θα βρεθούμε πριν τα τέλη του αιώνα αντιμέτωποι μ'ένα πολλαπλάσιο κόστος στο βιοτικό μας επίπεδο και με σοβαρές επιπτώσεις για τα εθνικά μας θέματα.

Η εισροή Κοινοτικών Πόρων, το εισόδημα του Έλληνα αγρότη, οι επενδύσεις, η ευημερία της χώρας, η πορεία θεμάτων της εξωτερικής μας πολιτικής, θα επηρεαστούν άμεσα από την ικανότητά μας να πετύχουμε την προσαρμογή που απαιτείται.

β) Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα

Ο καλύτερος τρόπος να διασφαλίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα είναι η Οικονομική Ανάπτυξη και Δύναμη. Μέσα από αυτήν θα επιβάλλουμε το σεβασμό σε όσους

επιδιώκουν να αμφισβητήσουν τα Εθνικά μας Δικαιώματα. Μέσα από αυτήν θα ισχυροποιήσουμε τη θέση μας στα Βαλκάνια και θα αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες ανάπτυξης και συνεργασίας που διαμορφώνονται. Μέσα από αυτήν θα ενισχύσουμε την αμυντική θωράκιση της χώρας.

Ζούμε σε μια περίοδο αδυσώπητου ανταγωνισμού μεταξύ χωρών για το ποιος θα πετύχει να προσαρμοστεί περισσότερο, γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα στα νέα πρότυπα παραγωγικής οργάνωσης και ανταγωνιστικής ικανότητας που διαμορφώνονται. Δεν αρκεί να προχωράμε. Πρέπει να προχωράμε πιο γρήγορα από τους άλλους, από ένα σύνολο χωρών που ανταγωνίζονται σκληρά για να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των λαών τους.

Στόχος μας είναι η Ανάπτυξη, που θα επιτύχουμε να οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης. Το πρόβλημα της απασχόλησης και της ανεργίας είναι για μας κρίσιμο. Η ανεργία εξακολουθεί να είναι στην Ελλάδα χαμηλότερη από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όμως η ανεργία των νέων διαμορφώνεται σε υψηλότερα επίπεδα. **Η μετάφραση της ανάπτυξης σε απασχόληση είναι σήμερα ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα σε όλο τον Ευρωπαϊκό χώρο,** όπου είναι έκδηλη η ένταση του προβλήματος, παρά την επίτευξη υψηλότερων ρυθμών μεγέθυνσης.

Το κέντρο βάρους της αναπτυξιακής μας πολιτικής είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές, ελληνικές ή ξένες, επενδύσεις. Το επίπεδο, στο οποίο κινούνται σήμερα οι επενδύσεις και θα κινηθούν στα επόμενα χρόνια, είναι το **υψηλότερο της μεταπολεμικής ιστορίας της χώρας,** ένα επίπεδο ρεκόρ. Και η ανάπτυξη που θα δημιουργήσουν είναι, αντίστοιχα, εντυπωσιακή. Τα έργα που θα κατασκευαστούν, διαμορφώνουν εξαιρετικά ευνοϊκές προϋποθέσεις και για τις ιδιωτικές επενδύσεις, που σημειώνουν αλματώδη άνοδο.

Κρίσιμο ζήτημα : Η προσπάθεια να μην ανακοπούν αυτά τα έργα, αλλά να συνεχισθούν με επιμονή και αποφασιστικότητα.

Με τις Δημόσιες Επενδύσεις που υλοποιούνται στην περίοδο αυτή, η Ελληνική Οικονομία εντάσσεται πλέον σε ένα διευρωπαϊκό πλέγμα δικτύων, που ενισχύει τις διασυνδέσεις της με τις χώρες όλης της Ευρώπης γενικότερα, των Βαλκανίων ειδικότερα, αλλά και την περιοχή της Μέσης Ανατολής. Το αποτέλεσμα των επενδύσεων αυτών και της συνολικότερης βελτίωσης των μακροοικονομικών συνθηκών αναμένεται να οδηγήσουν τις επενδύσεις στα υψηλότερα επίπεδα της μεταπολεμικής περιόδου. **Ειδικότερα, οι εκτιμήσεις είναι, ότι στην περίοδο μέχρι το 1999 οι δημόσιες επενδύσεις θα αυξάνονται με μέσο ετήσιο ρυθμό 10,9% και οι ιδιωτικές αντίστοιχα με 5.9%.**

Ανάπτυξη για την Κυβέρνησή μας, δεν είναι μόνο οι Επενδύσεις του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ). Είναι η βελτίωση της Παιδείας, η καταπολέμηση της ανεργίας, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι άυλες υποδομές που τόσο έχει ανάγκη η χώρα.

Οι σημαντικότερες δαπάνες για Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Ενίσχυση της Απασχόλησης μπορεί να μην δίνουν άμεσο εισόδημα, αλλά συμβάλλουν αποφασιστικά στο πραγματικό επίπεδο διαβίωσης των εργαζομένων. Αλλά, και η ποιότητα ζωής κάθε εργαζόμενου θα αναβαθμιστεί με τα έργα υποδομής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής που έχουν προγραμματιστεί.

Έχουμε μπροστά μας το μεγάλο έργο της εφαρμογής μιας στρατηγικής για το Γεωργικό Τομέα και την Ύπαιθρο, σε μια περίοδο όπου οι αλλαγές που προοιωνίζονται είναι ακόμα αβέβαιες.

Το αναπτυξιακό μας πρόγραμμα οδήγησε σε σαφή βελτίωση της θέσης των εργαζομένων, που εξισορρόπησαν έτσι εν μέρει τις σοβαρές εισοδηματικές απώλειες που είχαν υποστεί το 1990-1993. Η κατακόρυφη αύξηση των επενδύσεων δημιουργεί νέες και σταθερές θέσεις απασχόλησης σε μακροχρόνια προοπτική. Το 1996 συνδέεται με 50.000 νέες θέσεις εργασίας.

γ) Ένα σύγχρονο Κοινωνικό Κράτος

Κεντρικό ζήτημα στην πολιτική του ΠΑΣΟΚ αποτελεί η ενίσχυση του κοινωνικού στοιχείου, της κοινωνικής συνοχής, γεγονός που διασφαλίζει την εσωτερική ενότητα της χώρας και ταυτόχρονα :

- Αναδεικνύει
- Αξιοποιεί
- Πολλαπλασιάζει τις δυνάμεις της.

Μετά από μία τριετή παρένθεση νεοφιλελεύθερης στρατηγικής εκποιήσεων του παραγωγικού δυναμικού, η πολιτική μας από το 1994-96, μπορεί να εγγυηθεί τώρα την ανάπτυξη.

Τα προβλήματα βέβαια είναι υπαρκτά, με όσα προηγήθηκαν και η χώρα είναι αντιμέτωπη με τη σύγκλιση και την προσαρμογή σε διεθνή δεδομένα.

Οι άλλοι θέλουν να μας γυρίσουν στο μονόδρομό τους.

✓ **Το ΠΑΣΟΚ λέει όχι.** Δεν σταθεροποιεί την οικονομία για να αποσταθεροποιήσει την κοινωνική συνοχή.

✓ **Το ΠΑΣΟΚ λέει όχι στις μορφές κοινωνίας των 2/3.**

Απαντά θετικά:

✓ **Στην ανάπτυξη, με Κοινωνική Δικαιοσύνη.**

✓ **Στην προοπτική μέσα από την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική αλληλεγγύη.**

Το ΠΑΣΟΚ έχει πάρει την απόφασή του να δρομολογήσει σταθερά την πορεία της Ελλάδας προς τον 21ο αιώνα.

Να πετύχει έτσι στη δύσκολη πρόκληση της ισότιμης συμμετοχής στη νέα Ευρωπαϊκή Ένωση :

■ **Με τη στήριξη της κοινωνίας, όχι ενάντια στην κοινωνία.**

Με την ίδια γραμμή ισορροπίας ανάμεσα :

- Στη Σταθεροποίηση
- Την Ανάπτυξη
- Την Κοινωνική Δικαιοσύνη

Είναι η γραμμή στρατηγικής αντιπαράθεσής μας

με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές της Ν.Δ.

Είναι η βάση της αποδοχής της Κυβέρνησής μας από το λαό.

δ) Γεωπολιτικός και οικονομικός ρόλος της Ελλάδας στην περιοχή

Η αναπτυξιακή προοπτική, που ήδη διαφαίνεται στην πράξη, έχει για την Ελλάδα επιπτώσεις αποφασιστικής σημασίας. Το άνοιγμα των βόρειων συνόρων μας έδωσε μια ευκαιρία ευρύτερων συνεργασιών με τις οικονομίες της περιοχής. **Για πρώτη φορά στη μεταπολεμική ιστορία, η Βόρεια Ελλάδα και ιδιαίτερα οι λιγότερο ευνοημένες περιοχές της Θράκης, της Μακεδονίας, αλλά και της Ηπείρου αναπτύσσουν σοβαρούς εγγενείς μηχανισμούς ανάπτυξης, που δεν στηρίζονται από το Κέντρο.** Αντίθετα, το βόρειο τμήμα της χώρας θα έχει αναπτυξιακή επίδραση στην υπόλοιπη Ελλάδα. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια ευκαιρία εσωτερικής σύγκλισης των παραγωγικών και εισοδηματικών δυνατοτήτων σε όλη τη χώρα.

Η χώρα μας ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να διαδραματίσει ευρύτερο ρόλο. Η οικονομική στρατηγική μας στηρίζεται καταρχήν στην ολοκλήρωση όλου του βορειοελλαδικού χώρου και στη συνέχεια τη διασύνδεσή του με τη Διεθνή Αγορά, που επιτυγχάνεται με την Εγνατία Οδό, την άρση της απομόνωσης της Ηπείρου, την ενίσχυση του όλου πλέγματος των υποδομών για τη δημιουργία ελκυστικού κλίματος εγκατάστασης και επέκτασης επιχειρήσεων, την ενίσχυση της Θράκης και ιδιαίτερα τη μετατροπή της περιοχής της Θεσσαλονίκης σε ευρύτερο πόλο των Βαλκανίων.

2. Η τριετία '90-'93 της Ν.Δ.: Δημοσιονομική κατάρρευση - διεθνής αναξιοπιστία

Η κατάσταση στην οποία το ΠΑΣΟΚ παρέλαβε τα Δημόσια Οικονομικά της χώρας μετά την τριετή διακυβέρνηση των πειραματισμών και "νοικοκυρέματος" της Ν.Δ, περιείχε όλα τα στοιχεία της δημοσιονομικής κατάρρευσης. Μετά από τριετή "καταπολέμηση" του δημοσίου

ελλείματος και χρέους που αποτελούσαν τον κεντρικό στόχο εκείνης της οικονομικής πολιτικής, τα αποτελέσματα και τα κύρια στοιχεία της δημοσιονομικής διαχείρισης που μας παραδόθηκε ήταν :

- Έλλειμμα κατά περίπου 80% υψηλότερο από τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού του 1993, και του Προϋπολογισμού του 1992, ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ ήταν περίπου στα ίδια επίπεδα που το είχαμε παραδώσει τέσσερα χρόνια πριν.
- Δημόσιο χρέος υπερτριπλάσιο σε απόλυτο μέγεθος, από αυτό που παρέλαβε η Ν.Δ. και με εκρηκτικές τάσεις ανόδου.
- Υπερβολικά υψηλά επιτόκια με αποτέλεσμα να έχει μετατραπεί η Ελληνική Οικονομία σε μια “τοκοφόρο οικονομία” βυθισμένη στο τέλμα και την ύφεση.
- Τεράστιο πρόβλημα χρηματοδότησης του ελλείμματος και της υπέρβασής του, της γνωστής “μαύρης τρύπας”, καθώς και αναχρηματοδότησης του χρέους.
- Πλήρης αποτυχία των Προγραμμάτων Σύγκλισης, καθώς και των σταθεροποιητικών προγραμμάτων που το πολύ σε έξι μήνες εφαρμογής, η πραγματικότητα τα διέψευδε και αποδεικνύονταν “απλές ασκήσεις επί χάρτου”.
- Αύξηση των φόρων (επιβολή νέων φόρων και αύξηση υπαρχόντων). Αποτέλεσμα : ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού, υψηλά ονομαστικά και πραγματικά επιτόκια, υφεσιακό κλίμα στην αγορά, οικονομική στασιμότητα.
- Άκριτη περικοπή δαπανών κυρίως : στους μισθούς και συντάξεις, στην υγεία και διάφορες κοινωνικές δαπάνες.
- Με την περίφημη πολιτική του “λιγότερου κράτους” και των ιδιωτικοποιήσεων, που στην πράξη σήμαινε ξεπούλημα κερδοφόρων επιχειρήσεων, αύξηση της ανεργίας και αναπτυξιακή συρρίκνωση.
- Το χειρότερο επιχειρηματικό κλίμα εδώ και και πολλά χρόνια, αποτέλεσμα κυρίως των

συνεχών φορολογικών επιδρομών, των πρωτοφανών -υψηλών- επιτοκίων, του έντονου πληθωριστικού περιβάλλοντος, της συνεχούς ύφεσης.

- Συνεχής μείωση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων και συνταξιούχων. Θυσίες χαμένες, γιατί συνδυάζονταν με επενδυτική αποχή και διαρκή ύφεση.
- Περαιτέρω ιδιωτικοποίηση της υγείας και παιδείας, αποδόμηση και παραμέληση του κράτους και των υπηρεσιών του. Οι δογματικές αντιλήψεις στον τομέα αυτό, σήμαιναν περισσότερες δαπάνες, και δραματική χειροτέρευση των παρεχομένων Δημοσίων Υπηρεσιών.
- Κατάρρευση της αξιοπιστίας της χώρας στο εξωτερικό και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

3. Πώς πετύχαμε το τρίπτυχο “Σταθερότητα - Ανάπτυξη - Κοινωνική Συνοχή”

Παρά την οξύτητα των προβλημάτων, το ΠΑΣΟΚ δεσμεύτηκε στις προγραμματικές δηλώσεις του 1993, όπως και το 1995, **να πορευθεί με βάση το τρίπτυχο “Σταθερότητα - Ανάπτυξη - Κοινωνική Συνοχή”**. Ειδικότερα στον οικονομικό τομέα οι προτεραιότητες ήταν :

- Μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.
- Μείωση του πληθωρισμού που θα οδηγούσε στη μείωση επιτοκίων.
- Διασφάλιση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων με προοπτική βελτίωσης στο μέλλον ανάλογα με την πορεία της οικονομίας.
- Ανάπτυξη, μέσω της υλοποίησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, της προώθησης των μεγάλων έργων και της ανάκαμψης των ιδιωτικών επενδύσεων.
- Ενίσχυση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων των ελληνικών επιχειρήσεων.
- Αναζωογόνηση του Χρηματιστηρίου και της Κεφαλαιαγοράς.

➡ Διαρθρωτικές προσαρμογές στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

Μέσα στην τριετία η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ :

➡ Περιορίσε τον πληθωρισμό από **14,4% το 1993** στο **8,2% το 1996**. Η χώρα πέτυχε για πρώτη φορά μετά από 22 χρόνια μονοψήφιο πληθωρισμό το 1995.

➡ Μείωσε το έλλειμμα του κρατικού τομέα ως ποσοστό του ΑΕΠ από **14,2% το 1993** στο **9% το 1995**, ενώ αναμένεται να μειωθεί στο **7,6% το 1996**.

➡ Το ΑΕΠ της χώρας αυξήθηκε κατά μέσο όρο με ρυθμούς **2% το 1994-1996** έναντι στασιμότητας (**0,6%**) **το 1990-1993** αντίστοιχα. **Στην τριετία 1993-1996 πετύχαμε ρυθμούς ανάπτυξης 3,5 φορές μεγαλύτερους από αυτούς της περιόδου 1990-1993**. Το 1996 πετύχαμε, μετά από πολλά χρόνια, ρυθμό ανάπτυξης διπλάσιο σχεδόν από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

➡ **Πετύχαμε ρυθμούς αύξησης των Δημόσιων και Ιδιωτικών Επενδύσεων που για χρόνια απουσίαζαν από το οικονομικό σκηνικό του τόπου.**

➡ **Αντιστρέψαμε την αποβιομηχάνιση.** Η βιομηχανική παραγωγή για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια πήρε ανοδική πορεία και αυξήθηκε με ρυθμό γύρω στο **2% (1994-1996)** έναντι μέσων ετήσιων ρυθμών μείωσης **-2% το 1990-1993**.

➡ Η Κυβέρνηση ακολούθησε μια πολιτική, η οποία επέτρεψε την **αναστροφή της συρρίκνωσης των εισοδημάτων των εργαζόμενων στον ιδιωτικό τομέα και την καταβολή πραγματικών αυξήσεων.**

➡ Πετύχαμε κλίμα κοινωνικής ειρήνης, περιορίζοντας τις χαμένες ώρες από απεργίες σε 558 χιλιάδες κατά μέσο όρο το χρόνο, έναντι 8.400 χιλιάδες το 1990-1993. Έτσι, διασφαλίσαμε ευνοϊκότερες συνθήκες για αναπτυξιακές πρωτοβουλίες.

➡ Η απασχόληση αυξήθηκε μεταξύ **1993 και 1996 κατά 150 χιλιάδες** θέσεις έναντι

αύξησης της ανεργίας πάνω από 100 χιλιάδες το 1990-1993.

➡ Αυξήσαμε θεαματικά τις επενδύσεις σε μέσους ετήσιους ρυθμούς **5,9% το χρόνο** έναντι **1,4% μόνο το 1990-1993**.

Η αναπτυξιακή πολιτική μας κινήθηκε προς πολλές κατευθύνσεις :

◆ Με τον Αναπτυξιακό Νόμο δώσαμε νέα κίνητρα για επενδύσεις και πρωτοβουλίες που στηρίζονται στην τεχνογνωσία, την ποιότητα προϊόντων, τη δικτύωση μικρομεσαίων με άλλες επιχειρήσεις και γενικότερα ενισχύσαμε τους κρίσιμους προσδιοριστικούς παράγοντες της σύγχρονης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Μέσα σε λιγότερο από ένα χρόνο η ανταπόκριση των επενδυτών ήταν άμεση και εντυπωσιακή. **Το 1994-1996 εγκρίναμε επιδοτήσεις για επενδύσεις 147 δις δρχ. έναντι μόλις 40 δις δρχ. σε όλη την τετραετία 1990-1993.**

◆ Η απελευθέρωση κεφαλαίων εδραίωσε την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών στην Ελληνική Οικονομία και αύξησε σημαντικά την ευελιξία των Ελληνικών Επιχειρήσεων για άντληση φθηνότερων κεφαλαίων στη Διεθνή Αγορά.

◆ Στο πακέτο Ντελέρ μεταφέραμε πόρους από τομείς με αβέβαιο αναπτυξιακό αποτέλεσμα σε τομείς με **σαφή αναπτυξιακό προσανατολισμό**, όπως η Βιομηχανία, ο Τουρισμός, η Ενέργεια και οι Επικοινωνίες.

◆ Η Ελληνική Περιφέρεια ενισχύθηκε αποφασιστικά μέσα από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. **Ποσά ύψους 2,9 τρις δρχ., περισσότερο δηλαδή από το 1/3 περίπου του πακέτου Ντελέρ, προβλέπονται για τη Γεωργία, τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων σ'όλη τη χώρα, την άμβλυνση της απομόνωσης των νησιών μας και την αλιεία.** Σήμερα υλοποιείται πληθώρα Νομαρχιακών και Τοπικών έργων που ενισχύουν την υποδομή σε όλες τις περιφέρειες της χώρας και βελτιώνουν τις συνθήκες παραγωγής ή την

ποιότητα ζωής.

- ◆ Τα περισσότερα μεγάλα έργα έχουν μπει σε φάση υλοποίησης, όπως **τα Σπάτα, η Εγνατία, το Άκτιο - Πρέβεζα, ο άξονας Πατρών-Θεσσαλονίκης, το Ρίο-Αντίρριο, ο Αχελώος, κ.ά.** Όποιες καθυστερήσεις υπήρξαν υπεραντισταθμίστηκαν από τη σημαντική βελτίωση των όρων διαπραγμάτευσης.
- ◆ Δώσαμε τεράστια σημασία στις επενδύσεις στο Ανθρώπινο Κεφάλαιο, στη βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζόμενων και στην ενίσχυση της απασχόλησης. Τα ποσά που επενδύονται στο πεδίο των ανθρώπινων πόρων φτάνουν για το 1994-99 το 1,3 τρις δρχ.
- ◆ Μετατρέψαμε το Χρηματιστήριο σε ζωτική πηγή χρηματοδότησης των παραγωγικών πρωτοβουλιών. Μέσα στην τριετία που πέρασε, πολλές νέες επιχειρήσεις πέρασαν το κατώφλι του Χρηματιστηρίου και αντλήθηκαν ποσά σημαντικά υψηλότερα απ'ό,τι στο παρελθόν.

4. Με το βλέμμα μπροστά : Προτεραιότητες της μακροοικονομικής και δημοσιονομικής μας πολιτικής

Η περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, η μείωση του ελλείμματος του κρατικού τομέα ως ποσοστό του ΑΕΠ, όπως προβλέπει το Πρόγραμμα Σύγκλισης (Π.Σ.), και η επιτάχυνση της αύξησης του ΑΕΠ, αποτελούν τους τρεις βασικούς στόχους της μακροοικονομικής πολιτικής μας στα επόμενα χρόνια.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν μέσα από ένα πλέγμα παρεμβάσεων, και ιδιαίτερα :

- ◆ Το μετεκλογικό κλίμα πολιτικής σταθερότητας που θα επικρατεί στην χώρα, θα επιτρέψει την υλοποίηση του προϋπολογισμού χωρίς προεκλογικές αποκλίσεις.
- ◆ Μέσω μιας πολύπλευρης και σύνθετης προσέγγισης που αξιοποιεί κάθε περιθώριο, όπως :

- ◆ Μέσω της μείωσης των δαπανών για τόκους, λόγω μείωσης Πληθωρισμού.
- ◆ Τη συγκράτηση τρεχουσών δαπανών του Δημοσίου, που θα διευκολυνθεί από την περαιτέρω υποχώρηση του Πληθωρισμού.
- ◆ Την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων στη χρηματοδότηση ορισμένων Έργων υποδομής.
- ◆ Την εκτεταμένη προσπάθεια αναδιάρθρωσης του κρατικού μηχανισμού και την εξοικονόμηση πόρων με περιορισμό της σπατάλης, αλλά χωρίς περιορισμό στην προσφορά κοινωνικά χρήσιμων συλλογικών υπηρεσιών.
- ◆ Τον εξορθολογισμό στη λειτουργία των ΔΕΚΟ, με την υλοποίηση του νέου νόμου.
- ◆ Τον περιορισμό της σπατάλης και τον εξορθολογισμό των δαπανών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
- ◆ Την ένταση των προσπαθειών για την πάταξη της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας για την οποία έχει γίνει ήδη σοβαρή προεργασία.
- ◆ Την κατάργηση των κοινωνικά αδικαιολόγητων φοροαπαλλαγών.
- ◆ Την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας και την άνοδο του ΑΕΠ, που διευκολύνει την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Σύγκλισης.

Κατά την τριετία 1994-1996, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ψήφισε μια σειρά από Νόμους που εκσυγχρονίζουν το θεσμικό πλαίσιο των αγορών εργασίας, κεφαλαίου και χρήματος, θεσπίζουν νέους τρόπους ελέγχου και εποπτείας των Δημοσίων Επιχειρήσεων, προσαρμόζουν τους Αναπτυξιακούς Νόμους στις σύγχρονες συνθήκες, κ.λπ.

Το κλίμα εμπιστοσύνης που έχει δημιουργηθεί από την άσκηση μιας συνεπούς και σταθερής Οικονομικής Πολιτικής, η ανάκαμψη τόσο των ιδιωτικών (+ 8,7% το 1996) όσο και των δημοσίων (+19,7% το 1996) επενδύσεων που σημειώνεται και η εξάλειψη των

προβλημάτων που συνδέονται με την απορροφητικότητα των κοινοτικών Κονδυλίων. υποδηλώνουν ότι στα επόμενα χρόνια θα σημειωθούν υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης.

Η “τρίτη γενιά” Νόμων για την Κεφαλαιοαγορά θα προσδώσουν μεγαλύτερο “βάθος” στο Χρηματιστήριο και θα συμβάλλουν στην κινητοποίηση υψηλότερων αποταμιευτικών πόρων. Οι νόμοι αυτοί αφορούν θέματα πληροφόρησης και διαφάνειας, τη θέσπιση κινήτρων για μακροχρόνιες τοποθετήσεις, τον εμπλουτισμό των προϊόντων του Χρηματιστηρίου και την αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων στην αγορά.

Η πλήρης ενεργοποίηση του νεοσύστατου Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων (ΕΛΚΕ) στα τέλη του 1996 θα επιφέρει ουσιαστική αναβάθμιση της εικόνας των επενδυτικών ευκαιριών που προσφέρει η Ελλάδα, με αποτέλεσμα την προσέλκυση πολλαπλάσιου όγκου ξένων επενδύσεων σε σχέση με τα σημερινά μεγέθη.

Στις Δημόσιες Επενδύσεις προβλέπεται αλματώδης περαιτέρω αύξηση τα επόμενα τρία χρόνια, που κατά μέσο όρο θα υπερβεί το 1,5 τρις δρχ. σε ετήσια βάση. Αυτό το ύψος χρηματοδότησης διασφαλίζει την πλήρη απορρόφηση των πόρων του δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Ήδη, η λειτουργία της Μονάδας Οργάνωσης Διαχείρισης (ΜΟΔ) και των άλλων διαχειριστικών εργαλείων που έχουν δημιουργηθεί, βελτιώνουν σημαντικά το πλαίσιο λειτουργίας και τη διοικητική επάρκεια του κρατικού μηχανισμού. Παράλληλα προωθείται με γρήγορους ρυθμούς η εξυγίανση του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, η συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων στη χρηματοδότηση μεγάλων έργων και η πλήρης μηχανογράφηση της παρακολούθησης της υλοποίησής τους.

Η καταπολέμηση της σπατάλης δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά αδήριτη ανάγκη. Η ενίσχυση της Παιδείας, της Υγείας, η προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής μας κληρονομιάς, η υλοποίηση των επενδυτικών μας προγραμμάτων και η αναβάθμιση της Εθνικής

Αμυντικής μας ικανότητας, προϋποθέτουν την εξεύρεση Πόρων που, σε σημαντικό βαθμό, θα προκύψουν από τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του Κράτους και ειδικότερα των καταναλωτικών δαπανών. **Η καταπολέμηση της σπατάλης δε σημαίνει για μας μείωση συλλογικών αγαθών, όπως στοχεύει η Ν.Δ.** Σημαίνει απλώς μείωση του κόστους για την παραγωγή αυτών των αγαθών.

➡ **Στόχος μας είναι,** ένα περισσότερο ευέλικτο και αποτελεσματικό κράτος.

➡ **Στόχος μας είναι,** ένα κράτος που θα λειτουργεί με λιγότερο κόστος, αλλά και με κοινωνικά κριτήρια.

➡ **Στόχος μας είναι,** η άριστη αξιοποίηση των πολύτιμων πόρων της οικονομίας.

Μέσα στους στόχους της κυβέρνησής μας είναι :

➡ Να ληφθούν μέτρα που θα αποβλέπουν στην ορθολογική και σωστή διαχείριση της Δημόσιας περιουσίας.

➡ Να γίνει εξορθολογισμός των Δημοσίων δαπανών και των επιχορηγήσεων των Δημοσίων Οργανισμών και των ΝΠΔΔ.

➡ Να υλοποιηθεί πρόγραμμα απλοποίησης και κωδικοποίησης του ισχύοντος φορολογικού και τελωνειακού καθεστώτος σε ενιαίο κωδικοποιημένο κείμενο, επιλύοντας έτσι τα προβλήματα που δημιουργεί η σημερινή διάσπαρτη νομοθεσία, στις σχέσεις κράτους - πολίτη.

➡ **Θέλουμε** να απαλλάξουμε τον πολίτη από το υψηλό γραφειοκρατικό κόστος και τις ταλαιπωρίες.

➡ **Θέλουμε** το Κράτος να πάψει να αποτελεί παράγοντα αποθάρρυνσης των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

➡ **Θέλουμε** ένα σύγχρονο Κράτος, το οποίο θα αποτελεί σοβαρό παράγοντα προώθησης και προσέλκυσης παραγωγικών δραστηριοτήτων στη χώρα και ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας στα

πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης.

Στόχος μας είναι ένα Κράτος - Στρατηγείο που προσδιορίζει τους κοινωνικούς και αναπτυξιακούς στόχους και χαράζει αποτελεσματικές πολιτικές για την υλοποίηση των στόχων αυτών στο πλαίσιο ενός ευρύτερου συντονισμού με τους Επενδυτικούς φορείς, το Τραπεζικό σύστημα και τους Εργαζόμενους.

Ένα σημαντικό πλέγμα από θεσμικά και οργανωτικά ζητήματα πλαισιώνουν το έργο του ΠΑΣΟΚ προς την παραπάνω κατεύθυνση.

Λάβαμε μέτρα που απέβλεπαν στην αύξηση των εσόδων :

➡ **Κυρίως από την άμεση φορολογία** (εφαρμογή των διατάξεων για τα αντικειμενικά Κριτήρια, ρύθμιση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων),

➡ **και λιγότερο από την έμμεση φορολογία,**

➡ Ενώ με άλλες αποφάσεις έγινε σημαντική είσπραξη εσόδων **από μη φορολογικές πηγές** (τόκος διαθεσίμων, μερίσματα από την Τράπεζα Ελλάδος, τον ΟΤΕ, παραχώρηση σε ιδιώτες αδειών καζίνο, κ.ά.).

Σημειώνεται ότι, ελάχιστο μέρος της αύξησης των εσόδων μέσα στην τριετία προήλθε από την αύξηση φορολογιών που βαρύνουν τα λαϊκά στρώματα. Τα περισσότερα έσοδα προήλθαν από την πάταξη της φοροδιαφυγής και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης.

Η ελεγκτική και η εισπρακτική λειτουργία εκσυγχρονίζονται και οργανώνονται πιο αποτελεσματικά με :

- ✓ Τη δημιουργία Ελεγκτικών Κέντρων.
- ✓ Τη δημιουργία του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.
- ✓ Τη βοήθεια των ξένων εμπειρογνομόνων (IRS).
- ✓ Την ολοκλήρωση μέχρι το τέλος του χρόνου του προγράμματος ESCORT.

- ✓ Την περαιτέρω προώθηση του TAXIS, και
- ✓ Τη λειτουργία νέων υποστηρικτικών μονάδων ελέγχου, (Υπηρεσία Έρευνας και Ελέγχου Τιμών, Διεύθυνση Μητρώου Φορολογουμένων, Τράπεζα Δημοσιονομικών Δεδομένων).

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ Η ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

3

Εδώ και δεκαπέντε περίπου χρόνια η ανεργία, η φτώχεια και η αβεβαιότητα για την επόμενη μέρα, αποτέλεσαν φαινόμενα που απλώθηκαν σε μεγάλη έκταση σε πολλές ανεπτυγμένες χώρες. Γίναμε θεατές μιας σημαντικής στροφής της πολιτικής σε παγκόσμιο επίπεδο η οποία θέτοντας ως πρωταρχικό στόχο τη συμπίεση και τον έλεγχο του πληθωρισμού, συνοδεύτηκε από μια αύξηση της ανεργίας στις χώρες του ΟΟΣΑ από 17,5 στα 34 εκατομμύρια το 1994.

Η ΕΝΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Στην κρίσιμη περίοδο της τελευταίας δεκαπενταετίας, στη μεγαλύτερη διάρκεια της οποίας το ΠΑΣΟΚ είχε την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας, δώσαμε μια μεγάλη μάχη για την προάσπιση της θέσης και των συμφερόντων των εργαζόμενων. Δώσαμε και δίνουμε μια μάχη για τη διασφάλιση της ενότητας του οικονομικού και του κοινωνικού στοιχείου στην άσκηση της πολιτικής μας.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι στη διάρκεια των ετών 1990 και 1993, η απασχόληση στη χώρα αυξήθηκε κατά 1.100 άτομα και η ανεργία κατά 120 χιλιάδες. Στα τρία χρόνια που αναλάβαμε ως κυβέρνηση, αντιστρέψαμε την εικόνα, δημιουργήσαμε 120 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, και συγκρατήσαμε την αύξηση της ανεργίας σε 25 χιλιάδες. Δηλαδή, η Ν.Δ. διπλασίασε την ανεργία και εμείς την απασχόληση.

Η διαφορά αντιλήψεων για το πρόβλημα της ανεργίας είναι σημαντική. Στη Ν.Δ. περιμένουν το πρόβλημα να λυθεί από την ανεμπόδιστη λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Για μας, το πρόβλημα της ανεργίας δεν είναι απλά πρόβλημα αριθμών. Είναι η κατεξοχήν περίπτωση που πίσω από τους αριθμούς πρέπει να βλέπουμε τους ανθρώπους. Είναι η κατεξοχήν περίπτωση που δεν επιτρέπει κανένα εφησυχασμό.

Και αυτή ακριβώς είναι η διαφορά μας από την αντιπολίτευση, από τη Ν.Δ., που θεωρεί την

ανεργία ως ένα οικονομικό φαινόμενο.

Στη δική μας ανάλυση **δεν θα θεωρήσουμε ποτέ οποιοδήποτε μέγεθος ανεργίας σαν δήθεν “φυσικό μέγεθος”,** και θα διαμορφώνουμε κάθε φορά τις πολιτικές μας εξαντλώντας κάθε δυνατότητα, ώστε να περιορίσουμε την περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Αναφέρεται ενδεικτικά, ότι κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης της Ν.Δ., την περίοδο '90-'93, το επίδομα ανεργίας έμεινε στάσιμο, με αποτέλεσμα να μειωθεί λόγω του πληθωρισμού σε πραγματικούς όρους κατά 30% περίπου. Το ΠΑΣΟΚ το αύξησε κατά 30% το '94, 10% το '95, 10% το 1996 και κατά 10% από την 1-7-97, όταν θα είμαστε και πάλι κυβέρνηση και για να τηρήσουμε την εξαγγελία των προγραμματικών δηλώσεων που κάναμε. **Έτσι το επίδομα ανεργίας την 1-7-97 θα αντιστοιχεί στο 68% του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, που είναι το υψηλότερο ποσοστό που έχει ποτέ διαμορφωθεί στην Ελλάδα.**

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Πιστεύουμε, ότι μια αποτελεσματική πολιτική πρέπει να στοχεύει στους τέσσερις ακόλουθους στόχους:

 Πρώτος στόχος είναι, να **εμπλουτίζεται το παραγωγικό δυναμικό της χώρας** σε όλο του το φάσμα, δηλαδή, εργαζόμενους και επιχειρήσεις, με τα στοιχεία της τεχνολογίας, των νέων γνώσεων και ειδικοτήτων, που αναδεικνύονται σε καθοριστικούς παράγοντες της ανταγωνιστικής ικανότητάς μας.

 Δεύτερος στόχος μας είναι η **αναδιάρθρωση της παραγωγής. Χωρίς αναδιάρθρωση στις ανταγωνιστικά αδύναμες επιχειρήσεις, κινδυνεύουν να χαθούν όχι μερικές, αλλά όλες οι θέσεις εργασίας** σε αυτές. Το θετικό μακροχρόνια αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης είναι όχι μόνο η διαφύλαξη αλλά και σταδιακή αύξηση του ρυθμού δημιουργίας θέσεων εργασίας.

 Τρίτος στόχος της πολιτικής μας είναι η **ενίσχυση της κινητικότητας εργαζόμενων**

και επιχειρήσεων. Σε μια περίοδο, στην οποία σε παγκόσμια κλίμακα συντελούνται συνεχώς εκτεταμένες ανακατατάξεις στα παραγωγικά συστήματα, είναι αναγκαίο τόσο οι εργαζόμενοι, όσο και οι επιχειρήσεις, να μπορούν να μετακινούνται με ευελιξία μεταξύ διαφορετικών πεδίων παραγωγής, τρόπων εργασίας και γεωγραφικών χώρων απασχόλησης.

 Τέταρτος βασικός μας στόχος είναι η **προώθηση των επενδύσεων σε υλικό και άυλο κεφάλαιο και υποδομές.** Η επιτάχυνση στην υλοποίηση των έργων και δράσεων του ΚΠΣ, σε συνδυασμό με την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων, θα δημιουργήσουν όχι μόνο άμεσα νέες θέσεις εργασίας, στην εκτέλεση των έργων, αλλά και μακροχρόνια σταθερότητα σε δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενους.

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΜΙΑΣ ΠΟΛΥΠΛΕΥΡΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.

α. Μέτρα ενίσχυσης της οικονομικής ανάπτυξης.

Η κυβέρνηση, στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ανεργίας εφαρμόζει μια πολιτική πολυδιάστατη. Κυρία προσπάθειά μας είναι η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης που σέβεται το περιβάλλον και συμβάλλει όχι μόνο στο εισόδημα των εργαζόμενων αλλά και στην ποιότητα ζωής.

Με πρωταρχικό στόχο την επιτάχυνση της ανάπτυξης, υλοποιούμε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα προώθησης δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.

Για να μεταφραστεί η αναπτυξιακή δυναμική στη μέγιστη δυνατή αύξηση των δυνατοτήτων απασχόλησης, συνοδεύεται από πολιτικές που διευκολύνουν την δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και από μέτρα προώθησης της απασχόλησης στα μεγάλα επενδυτικά έργα. Ειδικότερα, επιδιώκουμε:

 Την αύξηση του αριθμού νέων θέσεων εργασίας, ως κριτηρίου στην επιλογή και εκτέλεση των έργων ΚΠΣ καθώς και στα διάφορα προγράμματα ενίσχυσης των

επιχειρήσεων.

 Την αύξηση του ανταγωνισμού σε όλους τους κλάδους της ελληνικής οικονομίας **και μείωση των εμποδίων εισόδου νέων επιχειρήσεων** σε τομείς με υψηλές προοπτικές απασχόλησης.

 Την **επιτάχυνση των έργων υποδομής, καθώς και των επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες και ιδιαίτερα στην πληροφορική και τις επικοινωνίες.** Στόχος μας είναι, επιχειρήσεις, εργαζόμενοι και άνεργοι να μπορέσουν να προσαρμοστούν έγκαιρα στο νέο περιβάλλον και να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες παραγωγής νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

 Τον **εξαγωγικό προσανατολισμό**, τις διεθνείς συνεργασίες και την τεχνολογική αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων.

 Τον προσανατολισμό του τραπεζικού συστήματος προς την υποστήριξη της δημιουργίας και λειτουργίας νέων δυναμικών επιχειρήσεων σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ιδιαίτερη σημασία δίνουμε σε επιχειρήσεις που συνδέονται με τη γεωργική παραγωγή και με τοπικά πλεονεκτήματα, έτσι ώστε να υπάρξει μια ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη που θα απορροφήσει βαθμιαία το πλεονάζον αγροτικό δυναμικό.

β. Η προώθηση μιας νέας διαρθρωτικής πολιτικής απασχόλησης.

Πρωθούμε μέτρα που εντάσσονται σε μια διαρθρωτική λογική για την καταπολέμηση της ανεργίας και την καλύτερη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Ο πρόσφατος Νόμος για την απασχόληση αποτελεί το πρώτο σημαντικό βήμα για την καλύτερη οργάνωση και αποτελεσματικότητα του συστήματος κατάρτισης και επανένταξης.

Η εισαγωγή της κάρτας απασχόλησης και οι πρόσθετες ευχέρειες που εξασφαλίζει σε άνεργους για την επανένταξή τους στην παραγωγή, η σύνδεση των προγραμμάτων κατάρτισης με τις

ανάγκες της αγοράς εργασίας, η ενεργοποίηση περισσότερων φορέων σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, το μέτρο προώθησης της απασχόλησης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, η σύνδεση της απασχόλησης με τα μεγάλα έργα, η χρηματική ενίσχυση των εργαζόμενων σε περιπτώσεις κινητικότητάς τους και άλλα μέτρα, αποτελούν μια κατ' αρχήν παρέμβαση της κυβέρνησης, η οποία θα συμπληρωθεί και με πρόσθετες δράσεις.

Την πολιτική αυτή τη συνδυάζουμε με τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με ειδικά ευνοϊκότερες προβλέψεις γι αυτές, με την μεγαλύτερη στήριξη ομάδων του πληθυσμού που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία και χρειάζονται μεγαλύτερη βοήθεια (μακροχρόνια άνεργοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, νέοι που δεν διαθέτουν κάποια προσόντα, άνεργοι των περιοχών υψηλής ανεργίας κ.α.).

Η παρακολούθηση των τοπικών αγορών εργασίας, με τα παρατηρητήρια των περιφερειακών αγορών εργασίας, θα επιτρέψουν να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της συσσώρευσης νέου ανθρώπινου δυναμικού σε ξεπερασμένες ειδικεύσεις, χωρίς σοβαρή προοπτική απασχόλησης και θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Στόχος μας είναι να εφοδιασθούν οι ήδη απασχολούμενοι με την κατάλληλη πληροφόρηση και τις αναγκαίες γνώσεις για να ανταπεξέλθουν στις νέες εργασιακές απαιτήσεις.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η κυβερνητική πολιτική επιδιώκει τρεις ειδικές παρεμβάσεις.

- **Πρώτον**, τη γενικευμένη· **εισαγωγή των νέων τεχνολογιών πληροφορικής** σε όλα τα στάδια και σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης. Κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα, πρέπει πλέον να γίνεται με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις σύγχρονες μεθόδους μετάδοσης γνώσεων και πληροφοριών.
- **Δεύτερον**, τη **διαρκή επανεξέταση των προοπτικών απασχόλησης** που έχουν οι ειδικεύσεις των ΑΕΙ, των ΤΕΙ και διαφόρων

επαγγελματικών σχολών το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα, οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματικές ενώσεις πρέπει να αρχίσουν ένα συστηματικό διάλογο για τον επαναπροσανατολισμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος σε σύγχρονες ειδικεύσεις και σε σύγχρονες μορφές εκπαίδευσης.

- **Τρίτον**, τη συστηματική κατάρτιση των ήδη εργαζόμενων, κάθε κατηγορίας, έτσι ώστε να προσαρμόζονται έγκαιρα στις νέες συνθήκες, πριν αναγκαστούν να δοκιμάσουν την οδυνηρή εμπειρία της μακροχρόνιας ανεργίας. Να προσπαθήσουμε να προλαμβάνουμε την ανεργία, αντί να προσπαθούμε να την περιορίσουμε εκ των υστέρων. Για το σκοπό αυτό, και οι επιχειρήσεις πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη σημασία στην **“επένδυση γνώσεων”**.

Η χρηματοδότηση της πολιτικής μας

Η κυβέρνηση θα διαθέσει για τους ανθρώπινους πόρους ποσά 1,3 τρις δρχ. ή 17% όλου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Σ' αυτά πρέπει να προστεθούν και πάνω από 10 ειδικά προγράμματα για πιο εξειδικευμένες δράσεις, εκτιμώντας έτσι το ποσοστό αυτό να πλησιάσει το 20% περίπου εάν συνυπολογίσουμε και ενέργειες υπέρ των ανθρώπινων πόρων που περιλαμβάνονται στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Οι επενδύσεις αυτές σε ανθρώπινο κεφάλαιο εκφράζουν μια τεράστια και πρωτοφανή για ελληνικά δεδομένα προσπάθεια μέσα από την οποία προσδοκούμε πολλαπλές επιδιώξεις υπέρ της εργασίας και της απασχόλησης.

Αποβλέπουμε στην ορθολογική διαχείριση των πόρων αυτών, την αποτροπή της κατασπατάλησής τους, κατά το πρότυπο της Ν.Δ., μέχρι το 1993. Οι διαθέσιμοι πόροι είναι σημαντικοί, και η αποτελεσματική αξιοποίησή τους αποτελεί στόχο πρώτης προτεραιότητας.

γ. Η βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας

Η βελτίωση της κινητικότητας μέσα στην αγορά εργασίας γίνεται με την υλοποίηση σειράς επιμέρους ρυθμίσεων που προωθούμε, οι οποίες άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν θετικά την απασχόληση.

Η χαρτογράφηση του εργατικού δυναμικού και των θέσεων απασχόλησης, ο οργανωτικός και λειτουργικός εκσυγχρονισμός του ΟΑΕΔ, η λειτουργία Γραφείων Προώθησης της Απασχόλησης και κάθε πρωτοβουλία που θα προέλθει από συνεργασία μεταξύ φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από τα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ, Γραφεία Διασύνδεσης, οργανώσεις των εργαζόμενων, των εργοδοτών και τα επιμελητήρια, για στενότερη συνεργασία με τον ΟΑΕΔ, και άλλους συναρμόδιους για την απασχόληση φορείς είναι απόλυτα αναγκαία.

δ. Η κοινωνική συμμετοχή στις επιπτώσεις ανεργίας

Θεωρούμε ότι η ανεργία έχει σοβαρές διαβρωτικές επιπτώσεις για όλη την κοινωνία και ιδιαίτερα τους νέους και τις πιο αδύναμες κοινωνικές κατηγορίες. Για το λόγο αυτό, **δεν αφήσαμε την αγορά να ρυθμίσει ελεύθερα και αδιάκριτα το βιοτικό επίπεδο** όσων επλήγησαν από την αναδιάρθρωση και τον ανταγωνισμό. Στεκόμαστε δίπλα στους εργαζόμενους, στο μέτρο που τα όρια αντοχής της οικονομίας το επιτρέπουν, και εξετάζουμε τις δυνατότητες ρυθμίσεων, που κάνουν την κοινωνία συμμετοχή στις περιπτώσεις στις οποίες προκύπτουν έντονες κοινωνικές ανισορροπίες.

Στην πολιτική μας αυτή, κινηθήκαμε στις εξής κατευθύνσεις:

- Σε μεγάλες επιχειρήσεις των οποίων η βιωσιμότητα απειλείται άμεσα, και ανήκουν σε κλάδους με δεδομένη προβληματικότητα σε πολλές χώρες, όπως τα ναυπηγεία, **θεσπίσαμε ρυθμίσεις που διασφαλίζουν οφέλη στους εργαζόμενους** που αποχωρούν, ώστε να περισωθεί η λειτουργία της επιχείρησης, αλλά και αυτοί να έχουν ευκαιρίες επανένταξης σε άλλες απασχολήσεις.

- Στις ιδιωτικοποιήσεις που πραγματοποιήσαμε, είτε του ΟΤΕ πρόσφατα, είτε προβληματικών μονάδων, όπως τα Ναυπηγεία Σύρου, η Κασάνδρα, τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά και Ελευσίνας, η Ολυμπιακή Αεροπορία και άλλες περιπτώσεις, **θεσπίσαμε ρυθμίσεις που λαμβάνουν υπόψη το μέλλον των εργαζόμενων στις επιχειρήσεις αυτές.**

- Για τις περιοχές σε κρίση, τις **φθίνουσες περιοχές και τους θύλακες ανεργίας** αναπτύξαμε ειδικές παρεμβάσεις, τόσο στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας, όσο και των Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, Καταπολέμησης του Αποκλεισμού από την αγορά εργασίας, στα περιφερειακά προγράμματα, καθώς και με την αύξηση των κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου.

- **Αυξήσαμε τα επιδόματα ανεργίας**, όπως ήδη προαναφερθήκαμε, πετύχαμε την κοινοτική επιχορήγηση της πρακτικής άσκησης, προχωρήσαμε σε ριζική διαφοροποίηση των προγραμμάτων Ταχύρρυθμης Επαγγελματικής Κατάρτισης και προωθήσαμε την Employment, Adapt, και Leonardo. Διευρύνουμε τα προγράμματα για νέους ελεύθερους επαγγελματίες, δίνοντας έμφαση στη συμμετοχή των γυναικών. Το 1994-96 επιχορηγήθηκαν γύρω στα 16.000 άτομα στην κατεύθυνση αυτή.

ε. Μέτρα για το νέο εργαζόμενο

Για να καταπολεμηθεί η μάστιγα της ανεργίας των νέων, το ΠΑΣΟΚ θα δώσει κίνητρα για να προσλαμβάνονται νέοι εργαζόμενοι.

Οι ασφαλιστικές εισφορές των επιχειρήσεων θα μειώνονται κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες για προσλήψεις νέων κάτω των 23 ετών ή αποφοίτων ΑΕΙ/ΤΕΙ κάτω των 27 ετών, για δύο χρόνια μετά την πρόσληψή τους.

Ο αγώνας κατά της ανεργίας έχει διλήμματα, έχει κόστος, έχει αβεβαιότητες. Όμως είναι μονόδρομος.

Πολιτική μας δεν είναι να δημιουργήσουμε θέσεις εργασίας με τη μείωση των μισθών και τη δημιουργία μιας νέας κατηγορίας “φτωχών εργαζόμενων” που θα αντικαταστήσουν τους σημερινούς άνεργους.

Για μας η έννοια της ανάπτυξης είναι συνυφασμένη με την έννοια της απασχόλησης, της συρρίκνωσης της ανεργίας σε χαμηλά επίπεδα, και της ανόδου του βιοτικού επιπέδου των εργαζόμενων.

BIOMHXANIA

3

Κυρίαρχο στοιχείο της πολιτικής μας είναι η **βελτίωση της ανταγωνιστικότητας** και η **διαμόρφωση δυναμικής σχέσης μεταξύ ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης**, ώστε να προκύπτουν ευνοϊκά αποτελέσματα στην απασχόληση αλλά και το σύνολο της Οικονομίας.

Έμφαση δίνεται :

- ✓ **Στην υλοποίηση και σωστή παρακολούθηση των Επενδύσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας.**
- ✓ **Στη λειτουργία των νέων θεσμών.**
- ✓ **Στη ψήφιση Νομοσχεδίου για απλούστευση διαδικασιών.**
- ✓ **Στον εκσυγχρονισμό και την οργάνωση των Βιομηχανικών Επιχειρήσεων.**
- ✓ **Στην προστασία του Περιβάλλοντος.**
- ✓ **Στη διαχείριση της Ποιότητας των προϊόντων με ενίσχυση του ρόλου του ΕΛΟΤ.**

Με τις **Προγραμματικές συμφωνίες** ανάμεσα στους φορείς και τις Ελληνικές Επιχειρήσεις **αξιοποιείται το εγχώριο δυναμικό** και δημιουργούνται νέες θέσεις απασχόλησης.

Στην τριετία 1994 - 1996 η βιομηχανική πολιτική κινήθηκε προς τις εξής κατευθύνσεις :

α. Εκσυγχρονισμός Βιομηχανιών

- Στη διετία 1995-1996 εγκρίθηκαν συνολικά 149 πολυετή επιχειρηματικά σχέδια, συνολικού ύψους 296 δις δρχ. με συνολική επιχορήγηση 104 δις δρχ. και 179 προγράμματα ειδικών ενισχύσεων συνολικού ύψους 88 δις δρχ.

β. Βιομηχανικές υποδομές

- Ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός απο-κέντρωσης και χωροταξικής οργάνωσης της Βιομηχανίας αφενός και ο συνδυασμός Βιομηχανικής και Περιβαλλοντικής πολιτικής αφετέρου.

- Ετοιμάσθηκαν τα Νομοσχέδια για την αναμόρφωση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου, που διέπει την ίδρυση και λειτουργία αναπροσανατολισμού των ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΠΟΑ και την αναμόρφωση και εκσυγχρονισμό της Βιομηχανικής Νομοθεσίας.

- Εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν 15 έργα ιδιαίτερης σημασίας για την ανάπτυξη της Βιομηχανίας στην Περιφέρεια (Ειδικές Βιομηχανικές Περιοχές, Βιομηχανικά Πάρκα, κ.ά.) και προωθήθηκε η συγκέντρωση Βυρσοδεψείων (Αττικής και Θεσσαλονίκης).

γ. Εξυγίανση προβληματικών επιχειρήσεων

- Με σταθερά βήματα και με κριτήριο την κοινωνική προστασία των εργαζομένων προχώρησε η εξυγίανση και αποκρατικοποίηση σοβαρών προβληματικών επιχειρήσεων, αποδίδοντας έσοδα ύψους 140 δις δρχ.

- Οι σημαντικότερες επιχειρήσεις που αποκρατικοποιήθηκαν είναι τα Ναυπηγεία Σύρου, τα Μεταλλεία Κασσάνδρας, το Συγκρότημα Σκαλιστήρη, καθώς και η σημαντική διευθέτηση για τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά.

Ειδικότερα, σε σχέση με τις αποκρατικοποιήσεις, θα πρέπει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά :

- **Εφαρμόσθηκαν μέτρα κοινωνικής προστασίας κατά το πρότυπο Ευρωπαϊκών Χωρών.**

- **Εφαρμόσθηκε σχήμα Μετοχικής Συμμετοχής εργαζομένων με ανάθεση του management σε εξωτερικό σύμβουλο.**

- **Μέσω της αποκρατικοποίησης των Μεταλλείων Κασσάνδρας γίνεται η μεγαλύτερη βιομηχανική επένδυση των τελευταίων χρόνων (TVX).**

δ. Στόχοι - Προοπτικές

Οι προοπτικές για το μέλλον θα διαμορφωθούν στις σταθερές στρατηγικές :

- ✓ **Εκσυγχρονισμός** βιομηχανικών μονάδων και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.
- ✓ **Περιφρούρηση** θέσεων εργασίας και υποκατάσταση θέσεων που χάνονται.
- ✓ **Ολοκλήρωση** της εξυγίανσης και των αποκρατικοποιήσεων.

Έμφαση θα δοθεί στην υλοποίηση και σωστή παρακολούθηση των **Επενδύσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας**, τη λειτουργία των νέων θεσμών και την ψήφιση Νομοσχεδίου για την απλούστευση των διαδικασιών του πλαισίου λειτουργίας στον τομέα εκσυγχρονισμού της Βιομηχανίας.

Επιπλέον, στον τομέα των υποδομών προβλέπεται η **υλοποίηση νέων ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ** και νέες ενισχύσεις για έργα ειδικών βιομηχανικών περιοχών, καθώς και η ολοκλήρωση της μεταφοράς βυρσοδεψείων και άλλων βιομηχανιών.

Στη διαχείριση της ποιότητας προβλέπεται η **ενίσχυση του ρόλου του ΕΛΟΤ** και η παρακολούθηση της τήρησης των θεσμών από την πλευρά των επιχειρήσεων.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΙΣ
**ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
(ΜΜΕ)**

3

Το ΠΑΣΟΚ, από την ίδρυσή του το 1974 μέχρι και σήμερα, έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και φροντίδα για τον εξαιρετικά σημαντικό χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αναγνωρίζοντας τη μεγάλη συμβολή τους στην παραγωγή και την απασχόληση στην Ελλάδα.

Η Η πολιτική του ΠΑΣΟΚ για τις ΜΜΕ εκφράζεται και σήμερα και μελλοντικά με μέτρα προς τις εξής κατευθύνσεις :

1 Πολιτικές που προστατεύουν τις ΜΜΕ από τον καταστροφικό ανταγωνισμό που συρρικνώνει τις προοπτικές ανάπτυξής τους. Πήραμε αποφάσεις για τα ακόλουθα προβλήματα :

- Θέσπιση κανόνων για τη σκοπιμότητα της δημιουργίας και επέκτασης των πολυκαταστημάτων τροφίμων στην περιφέρεια.
- Θεσμοθέτηση κανόνων που προστατεύουν τις ΜΜΕ από τον αθέμιτο ανταγωνισμό και τη δημιουργία μονοπωλιακών και ολιγοπωλιακών επιχειρήσεων.
- Ρύθμιση των όρων λειτουργίας του υπαίθριου και πλανόδιου εμπορίου, ώστε να μην πλήττονται οι υγιείς επιχειρήσεις.
- Απαμβλύναμε τις επιπτώσεις από την απελευθέρωση των εμπορικών μισθώσεων που είχε θεσπίσει η Ν.Δ, με την επιμήκυνση της διάρκειας της μίσθωσης (από 9 σε 12 χρόνια) και τη θέσπιση υποχρέωσης αποζημίωσης του μισθωτή, ο οποίος είχε αφεθεί απροστάτευτος.

2 Πολιτικές που βοηθούν τη ΜΜΕ να αποκτήσει μεγαλύτερη επιφάνεια και ισχυρότερη βιωσιμότητα.

- Θεσπίσαμε πρόσφατα την παροχή νέων φορολογικών κινήτρων για τη συγχώνευση και την υποβοήθηση της δημιουργίας πιο ισχυρών επιχειρηματικών φορέων με απαλλαγή των κερδών από τη φορολογία εισοδήματος (20-25% των καθαρών κερδών των συγχωνευομένων επιχειρήσεων για πέντε χρόνια).

- Με την πολιτική μας πετύχαμε να μειωθούν δραστικά τα επιτόκια χορηγήσεων κατά 8 ποσοστιαίες μονάδες και να κάνουμε αισθητά πιο άνετη την πρόσβαση στο τραπεζικό χρήμα.

- Η Τράπεζα Ελλάδος με πρόσφατες ρυθμίσεις για το ύψος των επιτοκίων υπερημερίας παρενέβη εναντίον της ασφυξίας στην οποία έχει περιέλθει μεγάλος αριθμός ΜΜΕ.

- Η απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης λειτούργησε επίσης ευεργετικά για τις ΜΜΕ, αφού υποβοηθήθηκε σημαντικά την αύξηση των πωλήσεων.

- Αρχίζει να λειτουργεί ο θεσμός του leasing που τον διευρύνουμε πρόσφατα, έτσι ώστε να υποβοηθήσει τη λειτουργία των ΜΜΕ.

3 Πολιτικές που λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές καταστάσεις διάφορων κατηγοριών ΜΜΕ.

- Ρυθμίσαμε πρόσφατα τα χρέη προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, κ.λπ.) και ανάσαναν εκατοντάδες χιλιάδες ΜΜΕ.
- Μειώσαμε το κόστος ρεύματος για 1 εκ. εμπόρους, βιοτέχνες, επαγγελματίες.
- Ρυθμίσαμε τα χρέη επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες ή προβληματικές περιοχές, όπως Θράκη, Φλώρινα, Κιλκίς, Καστοριά και Εύβοια.
- Καταργήσαμε τον ΕΦΤΕ για τις ΜΜΕ των νησιών του Αιγαίου.

4 Επενδύσεις και αναπτυξιακοί νόμοι.

- Οι επιδοτήσεις που εγκρίθηκαν μέσω του αναπτυξιακού νόμου και των ειδικών επιδοτήσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης θα ξεπεράσουν το 1996 τα **132 δις δρχ.**, από τα οποία ένα σοβαρό τμήμα κατευθύνεται στις ΜΜΕ. **Οι επιδοτήσεις αυτές θα συνεχιστούν και στα επόμενα χρόνια.** Συνολικά από το 1994 μέχρι σήμερα

εγκρίθηκαν επιχορηγήσεις ύψους δαπάνης **380 δις δρχ.** έναντι 118 δις δρχ. συνολικά το 1991 - 1993.

5 Όμως η πιο σημαντική ώθηση που η κυβέρνησή μας θα δώσει είναι το Ειδικό Πρόγραμμα για τις ΜΜΕ, μαζί με άλλες δράσεις των Προγραμμάτων στο ΚΠΣ και στις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες. Έτσι προωθούνται νέες και καινοτόμες δράσεις.

Οι δράσεις αυτές, άλλες από τις οποίες έχουν ήδη ξεκινήσει και άλλες από τις οποίες ξεκινούν άμεσα, φτάνουν σε ύψος περίπου 370 δις δρχ. για το 1996-1999, τα οποία κατανέμονται ως εξής :

α Ειδικές υποδομές, ύψους δαπάνης 62 δις δρχ. που αφορούν :

- Δημιουργία Εκθετηρίων, Βιοτεχνικών Πάρκων και ΒΙΠΕ, με τη μετατροπή τους σε ανώνυμους επιχειρηματικούς φορείς, με συμμετοχή τοπικών βιοτεχνικών επιχειρήσεων και επιμελητηρίων.
- Ενίσχυση του τομέα παροχής υπηρεσιών προς τις ΜΜΕ με τη δημιουργία Επικοινωνιακής υποδομής που θα επιτρέψει την ανταγωνιστικότητα των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως δημιουργία πιστοποιημένων φορέων παροχής υπηρεσιών, ινστιτούτα, ενίσχυση κλαδικών φορέων και επιμελητηρίων.
- Ενίσχυση των δομών διασυννοριακής συνεργασίας για την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων και ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

β Κατάρτιση - εκπαίδευση, ύψους δαπάνης 162 δις δρχ.

- Ενίσχυση της κατάρτισης των επιχειρηματιών και των απασχολουμένων στις ΜΜΕ.
- Εξειδίκευση ανέργων για απασχόληση σε ΜΜΕ.

- Ενίσχυση γυναικείων επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη νέων επιχειρήσεων και αυτοαπασχολουμένων.
- Δημιουργία και ενίσχυση Κέντρων επαγγελματικής Στήριξης.

γ Χρηματοδοτική ενίσχυση ΜΜΕ ύψους δαπάνης 31 δις δρχ.

- Επιχορήγηση επενδύσεων.
- Ενίσχυση μικρών τοπικών μονάδων.
- Ενίσχυση νεοϊδρυθέντων ΜΜΕ από ανέργους.

δ Διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις πηγές χρηματοδότησης με τη δημιουργία νέων χρηματοδοτικών εργαλείων ύψους δαπάνης 26 δις δρχ.

- Δημιουργία Εταιρειών Αμοιβαίων Εγγυήσεων.
- Περαιτέρω ανάπτυξη των Εταιρειών Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (venture capital).
- Εταιρειών Σύμβασης Πρακτόρευσης Επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring).
- Εταιρειών Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing).
- Ενίσχυση των Πιστωτικών Συνεταιρισμών.
- Μείωση του κόστους χρήματος με την επιδότηση του επιτοκίου των Βιοτεχνικών δανείων που δεν υπάγονται στον Αναπτυξιακό Νόμο, κατά 20% του ισχύοντος τραπεζικού επιτοκίου για 2 χρόνια. Η επιδότηση αυτή ισχύει για τις δαπάνες leasing και factoring.

ε Χρήση των νέων τεχνολογιών

- Εισαγωγή καινοτομιών και ανάπτυξη της έρευνας με στόχο τον εκσυγχρονισμό των διοικητικών και παραγωγικών

δραστηριοτήτων και τη διείσδυσή τους σε νέες αγορές, ύψους δαπάνης 93 δις δρχ.

- Σύνδεση έρευνας - παραγωγής και ενίσχυση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ, ύψους δαπάνης 28 δις δρχ.
- Ενίσχυση της τυποποίησης και διασφάλιση του ελέγχου της ποιότητας των προϊόντων, ύψους δαπάνης 23 δις δρχ.
- Ενίσχυση και προώθηση της συνεργασίας των ΜΜΕ (υπεργολαβίες, κοινοπραξίες και συνεταιρισμοί) ύψους δαπάνης 12 δις δρχ.
- Ανάπτυξη του τομέα εμπορίας και διάθεσης προϊόντων στο εξωτερικό (συμμετοχή σε εκθέσεις και ενίσχυση του δικτύου διανομής και εμπορίας των προϊόντων), ύψους δαπάνης 39 δις δρχ.

Γενικά οι δράσεις αυτές είναι νέες για τη χώρα και στοχεύουν να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των ΜΜΕ απέναντι στο διεθνή ανταγωνισμό.

Το Κοινοτικό Πρόγραμμα Στήριξης για τις ΜΜΕ αποτελεί το βασικό εργαλείο της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ για την ουσιαστική στήριξη των ΜΜΕ, σε κάθε τομέα της οικονομικής δραστηριότητας.

Νέος θεσμός για την προώθηση του προγράμματος των ΜΜΕ είναι η νέα Κυβερνητική Επιτροπή για τις ΜΜΕ.

Η επιτροπή αυτή συστάθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας στην προσπάθεια άσκησης ενιαίας και συντονισμένης πολιτικής για τις ΜΜΕ.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Τα αντικειμενικά κριτήρια θεσπίστηκαν σε μια φάση οξύτατης δημοσιονομικής κρίσης και μετά από συστηματικό κοινωνικό διάλογο. Η ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης του Υπουργείου Οικονομικών, σε συνδυασμό με αποτελεσματικότερα συστήματα ελέγχων για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής θα

επιτρέψουν μέσα στην τετραετία, να αντικαταστήσουμε τα αντικειμενικά κριτήρια με σύγχρονες μεθόδους προσδιορισμού του εισοδήματος.

Ας μην ξεχνάμε, ότι είμαστε σε μια περίοδο, όπου όλες οι κοινωνικές τάξεις πρέπει να συμβάλουν ισότιμα με τους εργαζόμενους στη δημοσιονομική ανόρθωση και στην επίτευξη των εθνικών μας στόχων.

Η Μικρομεσαία Επιχείρηση ήταν και θα είναι για το ΠΑΣΟΚ το επίκεντρο του ενδιαφέροντος της πολιτικής μας, αλλά και της αντίληψής μας, για τη σύγχρονη οικονομική ανάπτυξη με ευέλικτες επιχειρήσεις, υψηλή ανταγωνιστικότητα, απασχόληση και ευημερία.

Η ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ενίσχυση - Ανάπτυξη -
Εκσυγχρονισμός - Υποδομές

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

- ▶ Περιορισμός στα πολυκαταστήματα στην περιφέρεια.
- ▶ Προστασία από αθέμιτο ανταγωνισμό και από ολιγοπωλιακές πρακτικές.
- ▶ Όροι λειτουργίας του υπαίθριου και πλανόδιου εμπορίου.
- ▶ Εμπορικές μισθώσεις : Άμβλυνση των επιπτώσεων της απελευθέρωσης που θέσπισε η Ν.Δ.
- ▶ Επιμήκυνση της μίσθωσης από 9 σε 12 χρόνια.
- ▶ Υποχρέωση αποζημίωσης του μισθωτή.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ - ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΜΜΕ

- ▶ Συγχωνεύσεις και δημιουργία ισχυρών επιχειρηματικών φορέων.
- ▶ Μειώσεις των επιτοκίων χορηγήσεων κατά 8 μονάδες.
- ▶ Μειώσεις των επιτοκίων υπερημερίας.
- ▶ Τόνωση της ζήτησης με την απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης.
- ▶ Χρηματοοικονομικές ρυθμίσεις : Επέκταση Leasing.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΛΑΦΥΝΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΜΜΕ ΠΟΥ ΜΕΙΟΝΕΚΤΟΥΝ

- ▶ Ρύθμιση χρεών προς ασφαλιστικά ταμεία.
- ▶ Μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος.
- ▶ Ρύθμιση χρεών επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες και προβληματικές περιοχές.
- ▶ Κατάργηση του ΕΦΤΕ για τις ΜΜΕ των νησιών του Αιγαίου.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΚΠΣ : ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΜΜΕ - 370 ΔΙΣ ΔΡΧ.

ΑΠΟ ΤΟ 1996-99 ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- 1 Ειδικές υποδομές : Εκθετήρια, Βιοτεχνικά Πάρκα, Κλαδικά Ινστιτούτα κ.λπ.
- 2 Κατάρτιση - εκπαίδευση στις ΜΜΕ. Υποστήριξη νέων επιχειρήσεων.
- 3 Χρηματοδοτική ενίσχυση ΜΜΕ. Μικρές τοπικές μονάδες, νεοϊδρυθείσες ΜΜΕ.
- 4 Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία.
- 5 Νέες τεχνολογίες. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας, διείσδυση σε αγορές, ενίσχυση συνεργασίας, (σύνδεση έρευνας - παραγωγής, τυποποίηση, υπεργολαβίες, συνεργασίες, δίκτυα διανομών, προβολή στο εξωτερικό κ.λπ).

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

132 δις δρχ. επιδοτήσεις επενδύσεων μέσα στο 1996 (380 δις δρχ. για την περίοδο 1994 μέχρι σήμερα).

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

3

Κατασπατάληση και ανορθόδοξη διαχείριση επικράτησε στο Α' ΚΠΣ από τη Ν.Δ. με αποτέλεσμα στην περίοδο 1989-1993 :

◆ **Να καθυστερήσουν έργα που είχαν προγραμματισθεί από το ΠΑΣΟΚ (Φυσικό αέριο, Μετρό, Οδικός Άξονας Αθηνών-Κορίνθου, κ.ά.),**

◆ **Να μεταφερθούν** κατά την ίδια περίοδο, **με ευθύνη της Ν.Δ.**, τεράστια ποσά και **να σπαταληθούν** σε σεμινάρια, εκθέσεις, εκδηλώσεις και "έργα" βιτρίνας με τα γνωστά σκανδαλώδη αποτελέσματα και σημαντικά προβλήματα στις σχέσεις της χώρας μας ακόμη και με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

□ **Αναστρέψαμε** αυτήν την κατάσταση.

□ **Αποκαταστήσαμε** την αξιοπιστία της χώρας μας και σ' αυτόν τον τομέα.

□ **Αρχή μας :** Ούτε μία δραχμή να μην πάει χαμένη.

Ορόσημο για τον εκσυγχρονισμό της χώρας μας αποτελεί η προώθηση των αναγκαίων πολιτικών και προγραμμάτων που εντάσσονται στο Β' ΚΠΣ, γιατί :

➔ **Θέλουμε να συμμετέχουμε στην αναδιάρθρωση του Ευρωπαϊκού οικονομικού γίγνεσθαι,**

➔ **Θέλουμε να εξασφαλίσουμε την αναδιάρθρωση της οικονομίας μας που βρίσκεται μπροστά σε βαθιές αλλαγές στην Ευρώπη, στα Βαλκάνια και στη Μεσόγειο,**

➔ **Θέλουμε να πετύχουμε το μετασχηματισμό της κοινωνίας μας με ευαισθησία απέναντι στις προσδοκίες όλων των πολιτών.**

Στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ και με γνώμονα την οικονομική, κοινωνικοπολιτισμική και περιφερειακή συγκρότηση της χώρας, η Κυβέρνησή μας υλοποίησε και προωθεί μια αναπτυξιακή πολιτική η οποία κινείται σε πέντε βασικούς άξονες :

➔ **Επενδύσεις σε μεγάλες υποδομές**

Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας που συμπεριλαμβάνουν και τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα.

➔ **Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του Έλληνα πολίτη** και της ποιότητας ζωής του πληθυσμού (αστική ανάπτυξη, περιβάλλον, υγεία).

➔ **Ανάπτυξη του οικονομικού ιστού** (Βιομηχανία και υπηρεσίες, Έρευνα και Τεχνολογία, Τουρισμός - Πολιτισμός, Γεωργία, Αλιεία).

➔ **Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού** και στήριξη της αγοράς εργασίας (Κατάρτιση, Επιμόρφωση, Παιδεία).

➔ **Αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων** της περιφέρειας και μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Με την πολιτική μας, μέσω του Β' ΚΠΣ, εξασφαλίζουμε δυναμική προοπτική ανάπτυξης για την Ελληνική οικονομία.

Και ο λαός γνωρίζει τώρα τις διαδικασίες και την προοπτική

➔ **Σε κάθε πρόγραμμα**

➔ **Για κάθε επιλογή**

➔ **Σε κάθε απόφαση**

Πέντε βασικές τομές - δεσμεύσεις κατοχυρώνουν την επιτυχία :

➤ **Η εξυγίανση του συστήματος παραγωγής Δημοσίων Έργων.**

Ριζικές αποφάσεις και θεσμικές πρωτοβουλίες έχουν βελτιώσει ριζικά το περιβάλλον μέσα στο οποίο γίνονται οι μελέτες, οι δημοπρασίες, η παρακολούθηση της κατασκευής και ο ποιοτικός έλεγχος των εκτελούμενων έργων.

➤ **Η διασφάλιση της διοικητικής και μελετητικής πληρότητας, καθώς και η αποφυγή της υποκοστολόγησης των Δημοσίων Έργων.**

Οι ελεγκτικές διαδικασίες, που επέβαλε το ΥΠΕΘΟ, αποκλείουν τη δημοπράτηση έργων χωρίς θεμελιώδεις προϋποθέσεις ομαλής ολοκλήρωσης όπως : πλήρεις και

επικαιροποιημένες μελέτες, άδειες χωροθέτησης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων, απαλλοτριώσεις κ.λπ.

➤ **Η συνολική αναμόρφωση του Συστήματος Επαγγελματικής Κατάρτισης.**

➤ **Η σύσταση νέων ευέλικτων οργάνων για την υποστήριξη και συμπλήρωση** της Δημόσιας Διοίκησης αποτελούν την απάντηση στις υφιστάμενες διοικητικές αδυναμίες.

➤ **Η εισαγωγή νέων θεσμών συνεργασίας Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα** όπως είναι το θεσμικό πλαίσιο για τη συγχρηματοδότηση υποδομών, για την ενίσχυση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων, για την ενίσχυση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, για την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε νέους χρηματοοικονομικούς θεσμούς, για τη διευκόλυνση της οικονομικής διείσδυσης στα Βαλκάνια κ.λπ.

Η πολιτική μας αποτελεί την εγγύηση :

- Για την αξιοποίηση του συνόλου των κοινοτικών πόρων.
- Για τη σύνδεσή τους με την αναπτυξιακή διαδικασία.

Αυτά αναγνωρίζονται πλέον και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Συγκεκριμένα :

➔ **Υπήρξε συνεχής βελτίωση του ποσοστού απορρόφησης στο Β' ΚΠΣ.** Το ποσοστό αυτό από 48% το 1994 ανέβηκε στο 69% το 1995 και θα προσεγγίσει το 100% το 1996.

➔ **Η απορρόφηση του Β' ΚΠΣ κατά την πρώτη διετία εφαρμογής του** (οπότε εμφανίζονται και τα περισσότερα προβλήματα) είναι πολύ καλύτερη από την πρώτη διετία του Α' ΚΠΣ. Το 1994-1995 απορροφήθηκε το 60% των πόρων έναντι 46% κατά τη διετία 1989-1990.

➔ Πέραν των ποσοστών απορρόφησης η εκτίμηση του μεγέθους της προσπάθειας που

καταβάλλεται αλλά και του αναμενόμενου αναπτυξιακού αποτελέσματος προκύπτει από τη σύγκριση των δραχμικών δαπανών στις αντίστοιχες περιόδους. Έτσι στην πρώτη διετία του Α' ΚΠΣ (1989-1990) πραγματοποιήθηκε δαπάνη 793 δις δρχ., ενώ στην πρώτη διετία του Β' ΚΠΣ (1994-1995) η δαπάνη έφθασε στα 1722 δις δρχ.

Οι πόροι αυτοί κατευθύνονται :

✓ **Σε μεγάλα και σημαντικά έργα και**
✓ **Οχι σε μικρά έργα πελατειακού χαρακτήρα.**

✓ Η ποιότητα των προγραμμάτων που υπέβαλε η Ελλάδα, η ταχύτητα έγκρισής τους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εν συνεχεία, η πορεία υλοποίησής τους έφεραν τη χώρα μας στην πρώτη θέση πάνω από όλα τα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη δέσμευση καταβλητέων κονδυλίων από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό. **Για την περίοδο 1994-95 η Ελλάδα δέσμευσε κοινοτικούς πόρους σε ποσοστό 114% του ποσού που προέβλεπε το Β' ΚΠΣ.**

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

3

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Βασικές αρχές που διαμορφώνουν την πολιτική μας στον Ενεργειακό τομέα είναι:

- ➡ **Εξασφάλιση επαρκών ενεργειακών πόρων σε προσιτό κόστος.**
- ➡ **Διαμόρφωση συνθηκών ομαλής λειτουργίας της Αγοράς και διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών δραστηριοτήτων.**
- ➡ **Σεβασμός προς το περιβάλλον και τα δικαιώματα των επόμενων γενιών και**
- ➡ **Απεξάρτηση, κατά το δυνατόν, από τις πηγές εφοδιασμού του εξωτερικού. Σωστή και αποδοτική ανάπτυξη των ενδογενών Πόρων συμπεριλαμβανομένων και των ανανεώσιμων. Ορθολογική χρήση της ενέργειας έτσι ώστε με την ίδια καταναλισκόμενη ενέργεια να επιτυγχάνονται περισσότερα οφέλη.**

Καθοριστικά στοιχεία της Ενεργειακής μας στρατηγικής είναι επίσης:

- **Η είσοδος του φυσικού αερίου στο Ενεργειακό μας ισοζύγιο για χρήση:**
 - ➡ **Βιομηχανική**
 - ➡ **Εμπορική**
 - ➡ **Οικιακή**
- **Οι νέες Κοινοτικές ρυθμίσεις για την απελευθέρωση:**
 - ➡ **Της Εσωτερικής αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.**
 - ➡ **Της Εσωτερικής Αγοράς Φυσικού Αερίου.**

Στην περίπτωση της παραγωγής και διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ήδη:

- ➡ **Κατοχυρώσαμε το ρόλο της ΔΕΗ.**
- ➡ **Εξασφαλίσαμε μεταβατική περίοδο 2+2 ετών για την απαιτούμενη προετοιμασία.**

Βασικός άξονας της πολιτικής μας είναι η εφαρμογή τιμολογιακής πολιτικής για όλες τις

μορφές Ενέργειας. Η ΝΔ κατά την περίοδο 1990 - 1993 είχε ανατρέψει κάθε αρχή τιμολογιακής πολιτικής προκειμένου να στηρίξει το σχέδιο BOOT και να παραδώσει τη ΔΕΗ στην ιδιωτική εκμετάλλευση.

Στον τομέα του Ηλεκτρισμού η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ:

- ➡ **Κατόρθωσε να περιορίσει τη συνολική μέση αύξηση των τιμών πώλησεως Ηλεκτρικής Ενέργειας** κατά την τριετία Οκτώβριος '93 μέχρι σήμερα, σε 13,3% έναντι του 37,8% στο οποίο έφθασε η αντίστοιχη συνολική επιβάρυνση κατά την περίοδο Απρίλιος '90 - Σεπτέμβριος '93.
- ➡ **Μπόρεσε να αναστρέψει** τη ζημιογόνο πορεία της ΔΕΗ. **Αντί των ζημιών του 1993, η επιχείρηση έγινε κερδοφόρα** με αναμενόμενα κέρδη 70 δις δρχ. περίπου για το 1996, χωρίς καμία απολύτως αύξηση του χρέους από το τέλος του '93 μέχρι σήμερα.
- ➡ **Επένδυσε στην τριετία 1994-96, 600 δις δρχ. περίπου σε έργα παραγωγής, μεταφοράς, διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, ορυχεία και λοιπές εγκαταστάσεις.**
- ➡ **Προχώρησε** στην ανάπτυξη του συστήματος παραγωγής. Η ανάπτυξη αυτή στηρίζεται και στη χρήση φυσικού αερίου με την μετατροπή υπαρχουσών μονάδων όπως το "Μικρό Λαύριο" και το Κερατσίνι και την κατασκευή νέων πιο αποδοτικών μονάδων στην Κομοτηνή συνολικής ισχύος 1390 MW. Επίσης στηρίζεται στις διάφορες υδροηλεκτρικές μονάδες συνολικής ισχύος 650 MW.

Με την Ενεργειακή μας πολιτική προωθούμε:

Την ασφάλεια εφοδιασμού σε Ηλεκτρική Ενέργεια της χώρας που θα ενισχυθεί σημαντικά με την ολοκλήρωση της κατασκευής, το 1998-1999, της διασύνδεσης του Ηλεκτρικού μας Συστήματος με το σύστημα της Ιταλίας και την ανάδειξη της χώρας μας σε ενεργειακό κόμβο.

Η νέα πολιτική στον Ηλεκτρισμό αποβλέπει στην ενίσχυση της εξωστρέφειας του Κλάδου, ιδιαίτερα προς την κατεύθυνση των Βαλκανικών και Παραευξείνιων χωρών.

Σε σχέση με το φυσικό αέριο, το 1996 αποτελεί έτος ορόσημο για τον Ενεργειακό τομέα της χώρας μας, καθώς ένα έργο πρωτόγνωρο για τη χώρα μας υλοποιείται. Από τον Οκτώβριο του 1993 και μετά το έργο του φυσικού αερίου απέκτησε μια νέα δυναμική.

Εκτός από το νομοθετικό πλαίσιο που δημιουργήσαμε, **ένα τεράστιο επενδυτικό έργο** έχει πραγματοποιηθεί. Ήδη η ΔΕΠΑ είναι έτοιμη να παραλάβει ποσότητες φυσικού αερίου από τη Βουλγαρία.

Έχουν υπογραφεί οι συμβάσεις για την κατασκευή των Κλάδων Υψηλής Πίεσης, ενώ εφέτος έχουν ξεκινήσει οι κατασκευές 495 χλμ. δικτύων χαμηλής πίεσης στις αστικές περιοχές, όπου ήδη έχει ολοκληρωθεί η εγκατάσταση 70 περίπου χλμ.

Ολοκληρώθηκε σχεδόν η προετοιμασία της **εμπορικής εκμετάλλευσης**, με τη δημιουργία προϋποθέσεων για εταιρίες διανομής με τη συμμετοχή ΟΤΑ και ιδιωτών.

Η πολιτική μας στον Πετρελαϊκό τομέα έχει, μεταξύ άλλων και τους εξής αλληλένδετους άξονες:

Ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας.

Ενίσχυση του ανταγωνισμού και ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Προστασία του Καταναλωτή (τιμές, ποιότητα καυσίμου).

Πρώθηση της έρευνας και εκμετάλλευσης των εγχώριων υδρογονανθράκων.

Διείσδυση στις αγορές των χωρών της Βαλκανικής και

Προστασία του περιβάλλοντος.

Η ΔΕΠ (Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου) από τον Οκτώβριο του 1993 μέχρι σήμερα

πραγματοποίησε μια έντονη αναπτυξιακή προσπάθεια. Ήδη προωθείται ο παραπέρα εκσυγχρονισμός του Ομίλου με βάση το σχετικό σχεδιασμό προκειμένου:

Να μπορέσει να αναλάβει ένα νέο ρόλο στα Βαλκάνια.

Να παραμείνει ισχυρός παράγοντας στις εξελίξεις της Ελληνικής αλλά και της περιφερειακής αγοράς, της βαλκανικής ενδοχώρας.

Το πρόγραμμα για τη μετοχοποίηση της ΔΕΠ αποτελεί το πρώτο βήμα προς αυτή τη κατεύθυνση. Εκτός της άντλησης κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του αναγκαίου επενδυτικού προγράμματος της ΔΕΠ, αναμένεται να διασφαλισθεί ακόμη περισσότερο η θέση του Ομίλου, μετά τις ανακατατάξεις και συγχωνεύσεις στον ευρύτερο Ευρωπαϊκό χώρο αλλά και στην Ελλάδα, στον ιδιωτικό τομέα του Πετρελαίου.

Βασικό έργο της ΔΕΠ που συνεχίζεται, είναι ο επανακαθορισμός (από το 1994) της πολιτικής στην Αγορά με αποτέλεσμα **τη μείωση αρχικά και στη συνέχεια, τη σταθεροποίηση των τιμών καταναλωτή**, με διασφάλιση όμως συνθηκών λειτουργίας ανταγωνισμού.

Ιδιαίτερη σημασία δίνει η πολιτική μας στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Τα τρία τελευταία χρόνια καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια για την πλήρη ενσωμάτωσή τους στον Ενεργειακό Σχεδιασμό της χώρας.

Για την εξοικονόμηση και ορθολογική χρήση Ενέργειας καταρτίστηκε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενέργειας με συνολικό προϋπολογισμό 283 δις δρχ.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3

Βασικά έργα υποδομής βρίσκονται σε εξέλιξη υλοποιώντας συγκεκριμένες προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού, σε συνδυασμό με την ενδυνάμωση της περιφέρειας.

Έτσι προωθείται :

- ✓ **Η Συγκοινωνιακή και επικοινωνιακή ολοκλήρωση.**
- ✓ **Η Συστηματική και οργανική σύνδεση του σχεδιασμού** με τη δυναμική στις ροές του εμπορίου και των επενδύσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Βαλκανικές Χώρες, τις Παραευξείνιες Χώρες και τη Μέση Ανατολή.
- ✓ **Η Μετατροπή της χώρας σε τηλεπικοινωνιακό κόμβο των Βαλκανίων και της ευρύτερης περιοχής.**
- ✓ **Η Μείωση της χρονοαπόστασης** τόσο μέσα στις πόλεις, όσο και ανάμεσα στις ζώνες του ελληνικού χώρου.

Βασικά κριτήρια στην πολιτική μας είναι :

- **Η εθνική εμβέλεια των έργων.**
- **Η συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.**
- **Η διασύνδεση με βάση τη γεωγραφική κατανομή των βασικών αστικών και οικονομικών κέντρων της χώρας.**
- **Η διαβαλκανική και πανευρωπαϊκή διάσταση των έργων.**

Έργα και πρωτοβουλίες, στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σχεδιασμού, που υλοποιούν τη στρατηγική μας στον τομέα των Μεταφορών και Επικοινωνιών είναι :

- ➡ **Η κατασκευή της ΕΓΝΑΤΙΑΣ και της ΠΑΘΕ,** (Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι) που υλοποιείται ώστε να ενταχθεί το οδικό μας δίκτυο στο πλέγμα συνδυασμένων μεταφορών της Ευρώπης.

- ➡ Η κοινή πρωτοβουλία Ελλάδας - Ιταλίας για τη **διαμόρφωση του “Αδριατικού Διαδρόμου”**, δηλαδή την αξιοποίηση της Αδριατικής ως διαδρόμου συνδυασμένων μεταφορών μεταξύ των χωρών του Αλπικού Τόξου και της Ανατολικής Μεσογείου.

- ➡ Οι νέες πρωτοβουλίες στο Βαλκανικό χώρο που προωθούνται με στόχο τη διαμόρφωση ενός **“ομοιόμορφου” συστήματος μεταφορών.** Στο πλαίσιο της Βαλκανικής μας πολιτικής μπορεί **να αναδειχθεί η Θεσσαλονίκη σε Κέντρο των Βαλκανίων.**

- ➡ Ο σχεδιασμός στις αστικές συγκοινωνίες, στα μεγάλα αστικά κέντρα, με στόχο την αποτελεσματική και συνδυασμένη λειτουργία των υπέργειων και υπόγειων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

- ➡ Η υλοποίηση του προγράμματος για τον εκσυγχρονισμό και την αναδιοργάνωση των ΕΛΤΑ ύψους 35,5 δις δρχ.

- ➡ Η ολοκλήρωση μέχρι το 2000 του εκσυγχρονισμού της **τηλεπικοινωνιακής υποδομής και των προσφερόμενων υπηρεσιών από τον ΟΤΕ.**

- ➡ Η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος του ΟΣΕ.

- ➡ Στον τομέα των αεροδρομίων επιδιώκεται **η αναβάθμιση του συνόλου των ελληνικών αεροδρομίων** στην επόμενη πενταετία (αεροδρόμιο Σπάτων, αεροδρόμιο Μακεδονίας και αεροδρόμια Β. και Ν. Αιγαίου, Κρήτης, Κέρκυρας κ.ά.).

- ➡ Η ανάπτυξη ενός **εκτεταμένου δικτύου ελικοδρομίων** που συνεχώς βελτιώνεται κυρίως για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών στην περιφέρεια (παράδειγμα νησιά Αιγαίου, κ.ά.).

ΕΡΕΥΝΑ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

3

Η ερευνητική πολιτική που ήδη υλοποιείται με βάση και το έργο της τριετίας εστιάζεται σε συγκεκριμένους στόχους, ώστε κατά το δυνατόν να εξασφαλίζονται :

- ✓ **Οι προσδοκίες των πολιτών για καλύτερη ποιότητα ζωής**
- ✓ **Η εστίαση σε τομείς-κλειδιά της οικονομίας**
- ✓ **Η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών φορέων βιομηχανίας και χρηστών**
- ✓ **Η διαμόρφωση ευνοϊκών αποτελεσμάτων στην απασχόληση**
- ✓ **Η ανάδειξη και ενίσχυση του ερευνητικού ιστού στον ελληνικό χώρο, σε βάση ισοτιμίας.**

Για την υλοποίηση των παραπάνω στόχων, προωθούμε :

- ✓ **Τη δημιουργία νέων Εταιριών Τεχνολογικής Ανάπτυξης**
- ✓ **Την υποστήριξη και επέκταση του θεσμού των Τεχνολογικών Πάρκων και**
- ✓ **Την υλοποίηση προγραμμάτων που βοηθούν τις επιχειρήσεις να μεταφέρουν, να παράγουν και να ενσωματώνουν καινοτομικές μεθόδους οργάνωσης και παραγωγής.**

Με τη χρηματοδότηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης εκτελούνται έργα μεταξύ Ερευνητικών Κέντρων, Πανεπιστημίων και επιχειρήσεων με σκοπό την παραγωγή νέων ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών, δημιουργώντας έτσι συστηματικούς δεσμούς επιστημονικής συνεργασίας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Δημιουργούνται επίσης νέοι θεσμοί, όπως :

- ➡ **Η Έκθεση Προϊόντων Υψηλής Τεχνολογίας**
- ➡ **Τα Γραφεία Διαμεσολάβησης μεταξύ ΑΕΙ και Επιχειρήσεων**
- ➡ **Τα προγράμματα Τεχνολογικής Επίδειξης**
- ➡ **Οι Υποτροφίες Προσανατολισμένης**

Έρευνας, που όλα έχουν σκοπό να αυξήσουν τη ζήτηση ερευνητικών και τεχνολογικών υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις και να προάγουν τη συνεργασία τους με τα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Κέντρα.

Προωθούμε επίσης σε κρίσιμους τομείς για τη χώρα μας :

- ➡ **Την ίδρυση νέων Ερευνητικών Ινστιτούτων και**
- ➡ **Τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων των υφιστάμενων κέντρων και εργαστηρίων.**

Οι τομείς της πληροφορικής, της ιατρικής, της βιοτεχνολογίας, της θαλάσσιας αλιείας και πολλοί άλλοι, ενισχύονται σημαντικά **για να μπορέσει η χώρα μας να συμμετάσχει ισότιμα και σε πολλές περιπτώσεις πρωτοποριακά, στα μεγάλα ερευνητικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Η ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

3

Μια δυναμική απάντηση στις δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης

Ο εξαγωγικός προσανατολισμός και η εξωστρέφεια της Ελληνικής οικονομίας πρέπει να συγκροτήσουν, τη δική μας απάντηση στη διεθνή οικονομική σκηνή.

Έτσι με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των εξελίξεων στον τομέα των διεθνών οικονομικών σχέσεων και συμφωνιών αλλά και την προώθηση διμερών συμφωνιών συνεργασίας με αναπτυσσόμενες και αναπτυγμένες χώρες διευρύνεται ο ορίζοντας για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, συνεργασιών και οικονομικών προγραμμάτων.

Τώρα οι στόχοι της εξαγωγικής στρατηγικής συνδέονται :

➤ **Με την παραγωγική αναδιάρθρωση σε όλους τους τομείς της οικονομίας**

➤ **Με την οργάνωση των επιχειρήσεων**

➤ **Με την εδραίωση της Ελληνικής παρουσίας** με επώνυμα Ελληνικά προϊόντα στη διεθνή αγορά

➤ **Με την κατοχύρωση της θέσης των προϊόντων μας και την προβολή και ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους και στην εσωτερική αγορά**, αφού με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, οι εξαγωγές και οι εισαγωγές μέσα στο κοινοτικό έδαφος αποτελούν διαπεριφερειακές πωλήσεις

➤ **Με την οργάνωση των Επιχειρήσεων** με βάση τις νέες απαιτήσεις της Αγοράς και της εμπορίας προϊόντων και υπηρεσιών

➤ **Με την ανάδειξη της γεωπολιτικής θέσης της Βόρειας Ελλάδας και της Θεσσαλονίκης** σε Διαβαλκανικό Κέντρο Διεθνούς Εμπορίου προϊόντων και υπηρεσιών για τη βαλκανική ενδοχώρα και τις παραεξείνιες περιοχές.

Στο πλαίσιο αυτό και στη διάρκεια της τριετίας 1994-96 :

➤ **Ανασυγκροτήθηκε** το Συμβούλιο

Εξαγωγών και δευρύνθηκε ο ρόλος του.

➤ **Ο Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών** που μετονομάστηκε σε Ελληνικό Οργανισμό Εξωτερικού Εμπορίου, θα είναι σε θέση σύντομα, μετά τις απαραίτητες θεσμικές αλλαγές, να ανταποκριθεί στις νέες προσδοκίες.

Στην ίδια κατεύθυνση πολιτικής δραστηριοποιήθηκε ο ΕΟΜΜΕΧ ενώ ο ΕΛΟΤ εισάγει την ποιοτική διάσταση της συγκεκριμένης διαδικασίας αφού καθοριστικό στοιχείο στο εξαγωγικό αποτέλεσμα των προϊόντων και των υπηρεσιών είναι πλέον η εγγύηση ολικής ποιότητας.

➤ **Μετεξελίχθηκε** η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης (HELEXPO) σε κατ'εξοχή εκθεσιακό φορέα για όλες τις περιφερειακές εκθέσεις στο εσωτερικό και στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται το Διεθνές Εκθεσιακό και Συνεδριακό Κέντρο Αττικής.

➤ **Ο ΟΑΕΠ ανέπτυξε** νέες δραστηριότητες για την αποτελεσματικότερη υποστήριξη του εξαγωγικού έργου.

➤ **Εκσυγχρονίσαμε** το πλαίσιο λειτουργίας και αναβαθμίσαμε το ρόλο των γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών υποθέσεων για την αποτελεσματικότερη προώθηση των διεθνών οικονομικών σχέσεων της χώρας.

➤ **Συμμετέχουμε** ενεργά σε πολυμερείς διαδικασίες διεθνούς οικονομικής συνεργασίας :

➤ **Τράπεζα του Οργανισμού Συνεργασίας Εύξεινου Πόντου** (κυρώθηκε η συμφωνία για την ίδρυσή της στη Θεσσαλονίκη).

➤ **Τράπεζα για την Ανάπτυξη της Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής.**

➤ **Διαμόρφωση της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης** για την οικονομική συγκρότηση της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης.

Το κέντρο βάρους όμως της Εξαγωγικής Στρατηγικής, εκτός από δυναμική απάντηση στις δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης, είναι η

σύνδεσή της με την πολιτική ανάπτυξης.

Πρωθείται έτσι, με δεδομένη και την αλλαγή του ρόλου των ΔΕΚΟ και την μετατροπή τους σε ΑΕ :

- **Ο ενιαίος συντονισμός των συναρμόδιων φορέων (Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου, ΟΑΕΠ, ΕΟΜΜΕΧ, ΕΛΟΤ) με ταυτόχρονη ανάπτυξη συνεργασιών με τα επιμελητήρια.**
- **Η αξιοποίηση της δυναμικής του εξωτερικού εμπορίου και της εσωτερικής αγοράς σε αμφίδρομη βάση ώστε να υπάρχει ενιαία εμπορική πολιτική.**
- **Η ανάπτυξη νέων πρακτικών και μεθόδων προώθησης δυναμικών εξαγωγίμων προϊόντων μας του αγροτικού τομέα (νωπών ή τυποποιημένων), σε συνδυασμό με την αξιοποίηση νέων δικτύων διανομής που αναπτύσσονται στον ευρύτερο Ευρωπαϊκό χώρο.**

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

3

Η πολιτική μας δίνει προτεραιότητα στην ποιοτική αναβάθμιση του Τουρισμού.

Με τη λειτουργία του **Εθνικού Συμβουλίου Τουρισμού** εξασφαλίζεται ο συντονισμός και η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των φορέων του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα, με στόχο τον από κοινού επιχειρηματικό σχεδιασμό.

Στο πλαίσιο της αναπτυξιακής διαδικασίας προωθούνται άμεσα :

➤ **Ο εκσυγχρονισμός και η αξιοποίηση των υπηρεσιών του ΕΟΤ** με στόχο την αποτελεσματική υποστήριξη του κλάδου.

➤ **Η τροποποίηση του αναπτυξιακού Νόμου, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας** του Κλάδου και την ποιοτική του αναβάθμιση.

➤ **Η αποκέντρωση** αρμοδιοτήτων στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση για θέματα που αφορούν στην Τουριστική διαχείριση της κάθε περιοχής.

Δύο βασικές παρεμβάσεις με άμεσο αποτέλεσμα ήταν :

➤ **Η μείωση του ειδικού τέλους αεροδρομίου**, που εκτός από υλοποίηση των προσδοκιών του κλάδου αποτέλεσε και ταυτόχρονα επένδυση αναμφισβήτητης απόδοσης για το 1997,

➤ **Η αύξηση του συναλλάγματος**, ανεξάρτητα από τις συνολικές αφίξεις.

Κατά τη διάρκεια της τριετίας ο τομέας του Τουρισμού προχώρησε σημαντικά :

➤ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.**

Εγκρίθηκαν συνολικά έργα ύψους 58,9 δις δρχ., που αντιπροσωπεύουν 37,8% του συνολικού προγράμματος (ύψους 156 δις δρχ.) και ταυτόχρονα τέθηκαν οι βάσεις για μια ταχεία έγκριση των υπολοίπων έργων που πρόκειται να ενταχθούν στο πρόγραμμα.

➤ **Πρωώθηση των επενδύσεων στον Κλάδο.**

Την περίοδο 1994-1995, δηλαδή για 1½ περίπου χρόνο, εγκρίθηκαν 389 επενδύσεις στον κλάδο, συνολικού ύψους 115,5 δις δρχ.

Ενώ κατά την περίοδο 1990-1993, δηλαδή για 2½ περίπου χρόνια, εγκρίθηκαν 268 επενδύσεις στον κλάδο συνολικού ύψους 54,4 δις δρχ.

➤ **Υλοποίηση του προγράμματος προβολής και διαφήμισης του Τουρισμού.**

Η διαφημιστική καμπάνια για τη φετινή περίοδο, παρουσιάζει διπλασιασμό των διαθέσιμων πόρων σε σχέση τόσο με το 1995 όσο και με το 1994. Τα αντίστοιχα ποσά ανέρχονται σε 3 δις δρχ. και 2,4 δις δρχ. Οι δαπάνες για την προβολή της χώρας και τη συμμετοχή της σε εκθέσεις, παρουσίασαν και φέτος μία ουσιαστική αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Συνολικά δαπανήθηκαν:

Το 1993 : 930 εκ. δρχ.

Το 1994 : 900 εκ. δρχ.

Το 1995 : 1.350 εκ. δρχ. και

Το 1996 : 1.600 εκ. δρχ.

➤ **Επαναπροσανατολισμός της πολιτικής για τα Καζίνο.**

Το Α' εξάμηνο του 1996 το Υπουργείο Ανάπτυξης, με βάση το εθνικό συμφέρον, προέβη στον επαναπροσανατολισμό της πολιτικής για τα Καζίνο, ώστε να εξασφαλιστεί ουσιαστικά η εθνική εποπτεία και ο αυξημένος έλεγχος στον τομέα και να μεγιστοποιηθούν τα εθνικά οφέλη.

➤ **Αποκρατικοποίηση Τουριστικών Μονάδων**

Στην περίοδο 1993-1996, η σημερινή Κυβέρνηση προχώρησε στην αποκρατικοποίηση τριών ξενοδοχειακών μονάδων ΞΕΝΙΑ και έχει ολοκληρώσει τις διαδικασίες για άλλες 11 ξενοδοχειακές μονάδες.

Παράλληλα με τα παραπάνω, θα πρέπει να αναφερθεί η ιδιωτικοποίηση της Μαρίνας Γουβιών Κέρκυρας, όπου ο ΕΟΤ, όσο διαχειριζόταν τη Μαρίνα αυτή, με αυτεπιστασία, πραγματοποιούσε καθαρά ετήσια κέρδη ύψους 40 εκ. δρχ.

Σήμερα, η σύμβαση μίσθωσης στην ιδιωτική επιχείρηση αποφέρει ετήσια καθαρή είσπραξη ύψους 280 εκ. δρχ.

➤ **Αναπτυξιακές προτάσεις ορισμένων περιφερειών.**

Το Υπουργείο Ανάπτυξης σε συνεργασία με τις περιφέρειες της Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, της Κρήτης και του Αιγαίου έχει ήδη καταρτίσει και υλοποιεί συγκεκριμένα, ολοκληρωμένα περιφερειακά προγράμματα Τουριστικής ανάπτυξης.

➤ **Νομοθετικό έργο.**

Κατά την τελευταία τριετία, έχει πραγματοποιηθεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό νομοθετικό έργο με αποκορύφωμα την υιοθέτηση του Ν. 2234/94, ο οποίος τροποποίησε τον αναπτυξιακό Νόμο 1892/90 και συνδέει, για πρώτη φορά στη χώρα μας, την πολιτική της Τουριστικής ανάπτυξης με τα αναπτυξιακά κριτήρια της νομοθεσίας.

➤ **Σήμα ΕΟΤ.**

Ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες απονομής του ειδικού σήματος ΕΟΤ, το οποίο αναμφισβήτητα συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας του κλάδου.

➤ **Τουριστική κίνηση 1996.**

Ο απολογισμός και οι εκτιμήσεις, με βάση πληροφορίες και στοιχεία τόσο των επαγγελματιών του κλάδου, όσο και των υπηρεσιακών παραγόντων του ΕΟΤ, απεικονίζουν τη γενικότερη κατάσταση της τουριστικής κίνησης στη Μεσόγειο. Για τη χώρα μας υπολογίζεται ότι η τουριστική κίνηση σε αφίξεις τουριστών, θα παρουσιάσει μία πτώση γύρω στα 7% με 9%.

Αντίθετα, οι εισπράξεις από ταξιδιωτικό και τουριστικό συνάλλαγμα, θα παρουσιάσουν καθαρή αύξηση, σε σχέση με το 1995, της τάξης του 6,7%.

Οι πρώτες εκτιμήσεις για τις ανταγωνιστικές προς τη χώρα μας Μεσογειακές χώρες

δηλαδή Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία και Πορτογαλία, παρουσιάζουν την εξής εικόνα :

- ➔ Ισπανία αύξηση 8,5%
- ➔ Ιταλία μείωση 3,5%
- ➔ Πορτογαλία μείωση 2,5%

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Για την περαιτέρω υλοποίηση των στόχων της Τουριστικής πολιτικής, προβλέπονται και θα υλοποιηθούν άμεσα διαρθρωτικές και δομικές αλλαγές όπως επίσης και τα απαραίτητα έργα υποδομής.

➤ **Διαρθρωτικές και δομικές αλλαγές.**

➔ **Εκσυγχρονισμός και αξιοποίηση των υπηρεσιών του ΕΟΤ**, με στόχο την αποτελεσματική υποστήριξη του κλάδου. Έχουν ήδη δρομολογηθεί οι πρώτες επεμβάσεις εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού των κλαδικών υπηρεσιών.

➔ **Κατάρτιση και εφαρμογή επιχειρησιακού προγράμματος (Business Plan) του ΕΟΤ** όπως προβλέπεται και από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

➔ **Εγκατάσταση Δικτύου Πληροφορικής υψηλών αποδόσεων** για την παροχή υπηρεσιών σε όλους τους φορείς και επαγγελματίες της τουριστικής μας βιομηχανίας. Το δίκτυο αυτό έχει ενταχθεί και στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

➔ **Έγκαιρη και αποτελεσματική προβολή και διαφήμιση** του Ελληνικού Τουρισμού στο εξωτερικό και εσωτερικό.

➔ **Πρώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης** και βελτίωσης του ανθρώπινου δυναμικού.

➔ **Υιοθέτηση του σχεδίου νόμου για την τροποποίηση του αναπτυξιακού νόμου** που έχει ως κύριο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου και την ποιοτική αναβάθμισή του.

Τέλος, το 80% του συνολικού προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα έχει εγκριθεί μέχρι την 30-3-1997 από την Επιτροπή Παρακολούθησης και θα αντιπροσωπεύει έργα συνολικού προϋπολογισμού περίπου 130 δις δρχ.

➤ **Άμεση υλοποίηση των διαδικασιών αποκέντρωσης των αρμοδιοτήτων** σχετικά με τη διαχείριση της Τουριστικής πολιτικής. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έχει αποδεχθεί και υποστηρίξει την πρόταση για αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, που αφορούν στην τουριστική διαχείριση της κάθε περιοχής.

➤ **Άμεση αξιοποίηση της περιουσίας του ΕΟΤ** με στόχο την εξάλειψη των ελλειμμάτων και την αναβάθμιση αξιόλογων τουριστικών εγκαταστάσεων.

➤ **Εντατικοποίηση των διεθνών συνεργασιών** και υπογραφή συμφωνιών με τρίτες χώρες στη βάση του υπάρχοντος προγράμματος.

➤ Έργα Υποδομής.

➤ **Υιοθέτηση του προγράμματος ανάπτυξης του θαλάσσιου Τουρισμού**, όπως έχει ήδη σχεδιασθεί με τη χωροθέτηση τουριστικών λιμένων, αγκυροβολίων και καταφύγιων σε μικρούς παράλληλους εποίκισμους.

Η έγκριση όλων αυτών των έργων από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Τουρισμού, έχει προγραμματισθεί για το τέλος Σεπτεμβρίου 1996.

Η δημοπράτηση όλων των βασικών λιμενικών έργων προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέσα στο Α' εξάμηνο του 1997.

➤ **Ένταξη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τουρισμού** όλων των έργων σχετικά με την ανάπτυξη και αξιοποίηση του οικολογικού, πολιτιστικού και ιαματικού Τουρισμού.

Το σύνολο αυτών των έργων θα εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης μέσα στο Α' τρίμηνο του 1997. Όλα τα έργα γίνονται σε συνεργασία με τις Περιφέρειες και έτσι εξασφαλίζεται ο συντονισμός ανάμεσα στις επεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από τα περιφερειακά προγράμματα και σ' αυτές που θα χρηματοδοτηθούν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Τουρισμού.

ΠΑΙΔΕΙΑ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

4

Το δικαίωμα κάθε Έλληνα πολίτη στη γνώση, ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο ή οικονομική κατάσταση, είναι αναφαίρετο. Αποτελεί θεμελιακό στοιχείο της δημοκρατίας.

Στόχος της πολιτικής μας στο χώρο της Παιδείας είναι να προχωρήσουμε στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την προσφορά σε όλες τις Ελληνίδες και όλους τους Έλληνες, μιας Δημόσιας παιδείας σύγχρονης, ουσιαστικής, ποιοτικής, ανταγωνιστικής μέσα στον Ευρωπαϊκό και διεθνή στίβο, που λειτουργεί με έντονους και ραγδαίους ρυθμούς.

Η εξασφάλιση των προϋποθέσεων αυτών περνά μέσα από τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος, τον εμπλουτισμό του με νέους θεσμούς ώστε να καταστεί σύγχρονο, αξιοκρατικό, αποκεντρωμένο και αποτελεσματικό. Μια δημοκρατική Πολιτεία έχει υποχρέωση να εξασφαλίζει σ' όλους τους πολίτες την παιδεία και την εκπαίδευση αξιολογώντας την σαν κορυφαίο "κοινωνικό αγαθό" που δεν επιτρέπει κοινωνικούς αποκλεισμούς.

Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να εξυπηρετεί τις μορφωτικές, πολιτιστικές και οικονομικές ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, η οποία θα πρέπει να επιβιώσει και να αναδειχθεί, διατηρώντας την ταυτότητά της, σ' ένα ανοιχτό και έντονα ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.

Καθώς πλησιάζει το 2000 βιώνουμε όλοι μας μια εποχή ραγδαίων μετασχηματισμών και ανακατατάξεων.

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η τεχνολογική έκρηξη, ο εκμηδενισμός των αποστάσεων και η προσέγγιση των πολιτισμών δημιουργούν ένα νέο κοινωνικό τοπίο.

Η θέση του σύγχρονου πολίτη στη νέα κοινωνία θα καθορίζεται όλο και περισσότερο από γνώσεις και δεξιότητες που θα ανανεώνονται συνεχώς. Η επένδυση στη γνώση είναι ο καθοριστικός παράγοντας για την καταπολέμηση της ανεργίας, την αντιμετώπιση του οικονομικού ανταγωνισμού, την ισχυροποίηση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Πανεπιστήμια με ουσιαστική αυτοτέλεια, κέντρα επιστημονικής έρευνας και γνώσης

Ο Πανεπιστημιακός χώρος πρέπει να παραμένει ανεξάρτητος, απερίσπαστος και ελεύθερος για να λειτουργήσει δημιουργικά και αποτελεσματικά.

Γι' αυτό το σκοπό προωθούμε τη διεύρυνση της οικονομικής και διοικητικής αυτοτέλειας των πανεπιστημίων. Η θέσπιση του Εθνικού Κεφαλαίου Παιδείας, με νομοσχέδιο που έχει ήδη δημοσιοποιηθεί, θα συμβάλλει ουσιαστικά στην οικονομική ανεξαρτητοποίηση των Πανεπιστημίων από το Κράτος και θα τους επιτρέψει την ανάληψη σημαντικών καινοτόμων προγραμμάτων.

Όπως ο κάθε πολίτης έχει δικαίωμα στη γνώση, έτσι και κάθε επιστήμονας, που προσφέρει και δημιουργεί τη γνώση, έχει δικαίωμα στην ακαδημαϊκή του εξέλιξη. Επίσης, δικαιούται την ανεξαρτησία του από παράγοντες ξένους προς την επιστήμη και προς το περιεχόμενο της ακαδημαϊκής του δραστηριότητας, δημιουργίας και προσφοράς. Στόχος μας είναι να διαμορφώσουμε πιο ουσιαστικές και εποικοδομητικές προϋποθέσεις εξέλιξης στον ακαδημαϊκό χώρο, σε συνεργασία με τους λειτουργούς του ακαδημαϊκού χώρου. Δεν θα θιγεί το δικαίωμα στη μονιμότητα, που ορίζει ο Νόμος Πλαίσιο, αλλά θα ενισχυθούν ακόμη περισσότερο αυτοί που προσφέρουν και συμβάλλουν στην ποιοτική άνοδο της πανεπιστημιακής μας εκπαίδευσης.

Επιδίωξή μας είναι ν' ανοίξουμε τις διόδους και ν' αποκαταστήσουμε σταθερή ακαδημαϊκή επικοινωνία με το επιστημονικό δυναμικό του Ελληνισμού. Οί Έλληνες επιστήμονες της διασποράς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διδάσκουν στα Ελληνικά Πανεπιστήμια. Με τον τρόπο αυτό το φάσμα των ακαδημαϊκών δασκάλων και δημιουργών της γνώσης, που θα προσφέρουν στην ελληνική νεολαία και στον ελληνικό πανεπιστημιακό χώρο, θα καταστεί πιο ευρύ.

Η μεταρρύθμιση στη γενική εκπαίδευση και το Εθνικό Απολυτήριο

Το Εθνικό Απολυτήριο είναι ένας νέος θεσμός, το κλειδί για την επανίδρυση του Λυκείου, ως Σχολείου Γενικής Παιδείας. Ο σχεδιασμός του βασίστηκε στο διάλογο και την ευρεία ανταλλαγή απόψεων, καθώς και σε συστηματική μελέτη προτάσεων, πορισμάτων, μελετών και εμπειριών από την εφαρμογή διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων σε άλλες χώρες.

Το Εθνικό Απολυτήριο είναι το πιστοποιητικό ουσιαστικών γνώσεων που θα μπορεί να αξιοποιηθεί για την επιλογή και την απορρόφηση υποψηφίων από την αγορά εργασίας και την ευρύτερη μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση (π.χ. ΙΕΚ). Το Εθνικό Απολυτήριο θα υποκαθιστά το σημερινό Απολυτήριο Λυκείου σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Είναι ο νέος τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η επιλογή εισαγομένων στα ΑΕΙ και ΤΕΙ από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000.

Επιπλέον, είναι το θεσμικό πλαίσιο που καθιερώνει, τυπικά και ουσιαστικά, τον απόφοιτο του Ελληνικού Λυκείου ως ισότιμο και ισάξιο των ομολόγων του στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Οι μεγάλοι μας στόχοι

➤ Η εθνική συναίνεση στην παιδεία, μέσω της εμπέδωσης του δημοκρατικού και ουσιαστικού διαλόγου ανάμεσα στην πολιτεία, τα κόμματα και την κοινωνία.

➤ Η ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, με επιτάχυνση των ρυθμών για την ολοκλήρωση και τον εκσυγχρονισμό της εκπαιδευτικής υποδομής, σε όλη την ελληνική επικράτεια.

➤ Ο εκσυγχρονισμός του περιεχομένου των σπουδών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με την

εισαγωγή καινοτομιών, διαφοροποίηση μέρους του προγράμματος σπουδών, χρήση πολλαπλών βιβλίων και πρόσβαση στις πηγές.

➤ Η αναβάθμιση του επιπέδου επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, μέσω της ενίσχυσης και του εκσυγχρονισμού των μηχανισμών επιμόρφωσης και υποστήριξης του διδακτικού έργου.

➤ Η εισαγωγή και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, της πληροφορικής και της τηλεματικής, σε όλους τους τομείς και τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και σε όλες τις περιοχές της χώρας.

➤ Η επέκταση και ενίσχυση του θεσμού του επαγγελματικού προσανατολισμού, της επαγγελματικής εξάσκησης και της διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγή.

Το έργο μας στην παιδεία (1993-1996)

1. Νέοι θεσμοί και εκπαιδευτικά προγράμματα

Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (Ε.ΣΥ.Π)

Με το νόμο 2327/95 θεσμοθετήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας. Στόχοι του είναι η ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση, η τεκμηρίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, η συνεχής αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος και η στενότερη διασύνδεση της εκπαίδευσης με τις πραγματικές ανάγκες της χώρας.

Εθνικό Απολυτήριο

Ανακοινώθηκε η ολοκληρωμένη πρόταση του ΥΠΕΠΘ για το Εθνικό Απολυτήριο. Το Εθνικό Απολυτήριο είναι ο Εθνικός Τίτλος Ολοκλήρωσης της Δευτεροβάθμιας

Εκπαίδευσης και στοχεύει στην επανίδρυση του Λυκείου ως Σχολείου Γενικής Παιδείας. Είναι το θεσμικό πλαίσιο για την επανίδρυση του Λυκείου και καθιερώνει, τυπικά και ουσιαστικά, τον απόφοιτο του Ελληνικού Λυκείου ως ισότιμο και ισάξιο των ομολόγων του στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Νέα Προγράμματα

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Ιδρύθηκαν κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που λειτουργούν και ως κέντρα επιμόρφωσης, τεκμηρίωσης, πληροφόρησης και παραγωγής εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού.

Παράλληλα συμμετέχουμε σε Ευρωπαϊκά Περιβαλλοντικά Προγράμματα και στο Διεθνές Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα GLOBE, στο πλαίσιο του οποίου σχολεία από όλη τη χώρα, μέσω INTERNET, δικτυώνονται με σχολεία σε όλο τον κόσμο και έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν περιβαλλοντικά δεδομένα. Σε εθνικό επίπεδο άρχισαν να λειτουργούν δίκτυα συνεργασίας σχολείων σε περιβαλλοντικά θέματα.

Αγωγή Υγείας

Αναπτύξαμε δίκτυο σχολείων που συμμετέχουν σε προγράμματα Αγωγής Υγείας, προκειμένου στη συνέχεια να αποτελέσουν πιλότους για την περαιτέρω διεύρυνση και γενίκευση του μέτρου.

Εκπαίδευση και Πολιτισμός-πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ

Δημιουργήθηκε το πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ το οποίο έχει ως στόχο την ανάδειξη της πολιτισμικής διάστασης στην εκπαίδευση.

Η πειραματική εφαρμογή του προγράμματος άρχισε το Σεπτέμβριο του 1995 σε συνολικό αριθμό 1500 μαθητών. Δημιουργήθηκε διδακτικό υλικό και οι εκπαιδευτικοί επιμορφώθηκαν σε θέματα τέχνης.

Διαφοροποιημένο πρόγραμμα σπουδών

Σχεδιάστηκε και εφαρμόζεται πειραματικά σε ορισμένους νομούς το διαφοροποιημένο αναλυτικό πρόγραμμα, για τη διδασκαλία της

Τοπικής Ιστορίας και του Περιβάλλοντος.

Μαθήματα Ειδικοτήτων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Επεκτάθηκε η διδασκαλία της ξένης γλώσσας και της φυσικής αγωγής σ' όλα τα Δημοτικά Σχολεία από τετραθέσια και άνω (το σχολικό έτος 95-96 η ξένη γλώσσα διδάσκεται σε 360.000 μαθητές δημοτικού).

Δεύτερη ξένη γλώσσα στο Γυμνάσιο

Επεκτάθηκε η διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας στα Γυμνάσια και αυτή τη στιγμή διδάσκονται δύο ξένες γλώσσες σε 400.000 μαθητές γυμνασίου.

Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα Leonardo, Tempus, Σωκράτης

Ανατέθηκε σε φορείς με μεγαλύτερη ευελιξία (IKY, EIN) η ευθύνη της παρακολούθησης των προγραμμάτων και της κινητοποίησης των ελληνικών φορέων για να συμμετάσχουν σ' αυτά. Η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση της κοινής Ευρωπαϊκής Πολιτικής στο χώρο της Εκπαίδευσης.

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

Εκπονήθηκε και εφαρμόστηκε ένα νέο σχήμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, ευέλικτο αποκεντρωμένο και προσαρμοσμένο στις επιμέρους ανάγκες των εκπαιδευτικών. Το νέο αυτό σχήμα προσφέρει τη δυνατότητα επιλογής στον εκπαιδευτικό, καλύπτει τις επιμορφωτικές ανάγκες μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών χωρίς να διακόπτουν την επαφή με την εργασία τους και χωρίς να απομακρύνονται από το χώρο στον οποίο ζουν και εργάζονται.

Για το 1995-1996 συγκεκριμένα:

- ☐ Έγιναν 95.160 αιτήσεις εκπαιδευτικών για επιμόρφωση
- ☐ Υλοποιήθηκαν 2.930 ταχύρυθμα προαιρετικά επιμορφωτικά προγράμματα
- ☐ Συμμετείχαν 49.800 εκπαιδευτικοί διαφόρων κατηγοριών

Ελληνική Παιδεία στο Εξωτερικό

Με το Νόμο 2413/96, ο οποίος είναι αποτέλεσμα ενός ευρύτατου διαλόγου και με φορείς της ομογένειας, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την προώθηση του ελληνικού πολιτισμού σε όλο τον κόσμο και ενισχύεται παράλληλα η πολιτιστική ιδιαιτερότητα και οι παραδόσεις που δημιούργησε ο Ελληνισμός της διασποράς, σε μια εποχή που καλείται να διαδραματίσει ένα ρόλο μείζονος σημασίας για τα εθνικά συμφέροντα.

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Αξιοποιούνται από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα τα νέα στοιχεία που φέρνουν άλλοι λαοί στη χώρα μας, όπως και οι Έλληνες ομογενείς που επαναπατρίζονται καθώς επίσης και ομάδες με κοινωνικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Στόχος μας είναι η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών των παιδιών αυτών στην εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες.

Επίσης δημιουργείται το **ΙΠΟΔΕ** (Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης) που θα έχει ως κύριο σκοπό τη μελέτη και έρευνα σε θέματα ελληνικής παιδείας στο εξωτερικό καθώς και την κατάρτιση προγραμμάτων, τη συγγραφή εγχειριδίων και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελληνικών Σπουδών

Με το Νόμο 2413/96 ιδρύθηκε το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελληνικών Σπουδών με σκοπό τη φοίτηση και έρευνα στα θέματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού και την ενίσχυση του ρόλου του ελληνισμού στις διεθνείς εξελίξεις.

Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας

Ιδρύθηκε το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (Ν2327/95) με σκοπό την προαγωγή της έρευνας εκπαιδευτικών θεμάτων, την οργάνωση της εκπαίδευσης σε σύγχρονες μεθόδους

διδασκαλίας και την εκπόνηση μελετών για την τεκμηρίωση των θεμάτων αυτών.

Ολοήμερο Σχολείο

Από τον Ιανουάριο του 1995 άρχισε σε 400 δημοτικά σχολεία η υλοποίηση, σε δοκιμαστική εφαρμογή, του θεσμού του **Ολοήμερου Σχολείου**, η παρατεταμένη δηλαδή λειτουργία του σχολείου και η δημιουργική αξιοποίηση των απογευματινών ωρών για τους μαθητές.

2. Υποδομή

Σχολικές αίθουσες

Βασική μας προτεραιότητα υπήρξε η επίλυση του προβλήματος της Σχολικής Στέγης. Από το 1994 μέχρι σήμερα τριπλασιάστηκαν οι επενδύσεις για την υλοποίηση του παραπάνω στόχου. Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων από 35,67 δις το 1993 έγινε 114 δις το 1996. Στα έτη 1994, 1995 και 1996 παραδόθηκαν συνολικά 8902 αίθουσες, από τις οποίες 2511 αίθουσες στον νομό Αττικής. Διατέθηκε συνολικά 1 τρις για επισκευές και συντηρήσεις κτιρίων.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Συντριπτική είναι η σύγκριση σε ό,τι αφορά τους διορισμούς των εκπαιδευτικών στην εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα:

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ			
	Α/ΘΜΙΑ	Β/ΘΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1990-93	3837	5844	9681
1993-96	6364	7342	13706

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΝΕΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΑΙΘΟΥΣΩΝ			
	ΚΥΡΙΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1990-93	6799	1573	8372
1993-96	6900	2002	8902

Νέες Τεχνολογίες στην εκπαίδευση

Επεκτάθηκε η διδασκαλία και χρήση της Πληροφορικής στη συντριπτική πλειοψηφία των σχολείων με τον ταυτόχρονο εξοπλισμό τους σε σύγχρονα συστήματα Η/Υ. 1.388 από τα 2.000 σχολεία διαθέτουν ήδη τέτοια συστήματα.

Για πρώτη φορά γίνεται από το 1995 πραγματικότητα η ανταλλαγή πληροφοριών, μηνυμάτων, νέων ιδεών και απόψεων για τα θέματα της Παιδείας, μέσω ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνίας με ευθύνη του ΥΠΕΠΘ (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο).

Λειτουργεί ήδη το πιλοτικό πρόγραμμα ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ για τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας με Η/Υ, στο οποίο έχουν συνδεθεί 17 ακριτικά δημοτικά σχολεία.

Σε σχολεία της Αττικής λειτουργεί ο «ΑΤΤΙΚΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ», που συνδέεται μέσω Ε.Μ.Π. με το INTERNET. Στην Πάτρα 14 Γυμνάσια έχουν συνδεθεί με το δίκτυο «ΑΧΑΪΚΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ».

Το ΥΠΕΠΘ δημιούργησε το δικό του κόμβο στο INTERNET και έχει δική του σελίδα στο δίκτυο για την παγκόσμια ενημέρωση σε θέματα εκπαίδευσης.

2° Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ)

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση είναι εξαετούς διάρκειας με προϋπολογισμό 550 δις δρχ., χρηματοδοτούμενο κατά 75% από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση του μεγαλύτερου προγράμματος εκσυγχρονισμού της Παιδείας μας έως σήμερα, υπήρξε η δημιουργία της απαραίτητης οργανωτικής υποδομής.

Η απορρόφηση για τη διετία 1994-1995 ανήλθε στο ύψος του 47%. Έχουν εγκριθεί ενέργειες με συνολικό προϋπολογισμό 140 δις. Ήδη έχει αρχίσει η εκταμίευση ποσού 32 δις για την οργάνωση και ανάπτυξη των κεντρικών βιβλιοθηκών των ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας, για τη δικτύωση και διασύνδεση των Πανεπιστημίων,

για τα προγράμματα κινητικότητας μαθητών, για την αγωγή υγείας και τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών.

Βιβλιοθήκες και Ιστορικά Αρχεία

Εξασφαλίσθηκε χώρος 40 στρεμμάτων στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, με παραχώρηση από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, για την ανέγερση του νέου κτιρίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης.

Χρηματοδοτήθηκαν για αγορά βιβλίων 421 δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές βιβλιοθήκες σε όλες τις περιφέρειες της χώρας. Εγκρίθηκαν, για πρώτη φορά, αποσπάσεις εκπαιδευτικών στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, για την ενίσχυση της λειτουργίας τους και τη σύνδεσή τους με την παιδεία.

Υπογράφηκε η σύμβαση και άρχισαν οι εργασίες για την ολοκλήρωση του κτιρίου της κεντρικής υπηρεσίας των Γενικών Αρχείων του Κράτους στο Παλαιό Ψυχικό.

Εκπαιδευτική ραδιοτηλεόραση και εποπτικά μέσα

Εξοπλίστηκαν περισσότερα από 1000 σχολεία με τηλεοράσεις και βίντεο και οι βιβλιοθήκες τους εμπλουτίστηκαν με 20.000 βιντεοταινίες εκπαιδευτικού περιεχομένου.

Επαναλειτούργησε η Εκπαιδευτική Τηλεόραση, με περισσότερες από 600 εκπομπές νέου προγράμματος το χρόνο και εκδόθηκε ένθετο της "Ραδιοτηλεόρασης", με πληροφορίες για το πρόγραμμα και υλικά εκμάθησης ξένων γλωσσών.

3. Κατάρτιση

Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Διπλασιάστηκε σε σχέση με το 1993 ο αριθμός των Δημοσίων **ΙΕΚ** (από 36 έγιναν 72) και διπλασιάστηκε ο αριθμός των φοιτητών τους (από 6.000 στις 12.000).

Θεσπίστηκε το ταμείο μέριμνας καταρτιζομένων, που ενισχύει τους δεσμούς αλληλεγγύης των νέων στο πλαίσιο της κοινότητας των Δημοσίων **ΙΕΚ**. Το ταμείο χορήγησε υποτροφίες σε 1.750 καταρτιζομένους (κόστος 400 εκ. δρχ.)

Για πρώτη φορά δημιουργήθηκε πρόγραμμα επιδότησης, με σημαντικές κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις, πρακτικής άσκησης. Για το 1996 ο ΟΕΕΚ επιδότησε 6.000 θέσεις με συνολικό κόστος 540 εκ. δρχ.

Δια βίου Εκπαίδευση

Με το νόμο 2327/95 ιδρύθηκε το **ΙΔΕΚΕ** (Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων) με στόχο τη μελέτη, έρευνα και παροχή πληροφοριών που αφορούν τη **δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση** και ιδιαίτερα την ανάπτυξη συστημάτων **μάθησης από απόσταση**, την εκπαίδευση εκπαιδευτικών, εκπαίδευση ενηλίκων και την προώθηση του θεσμού της δημιουργικής απασχόλησης μαθητών.

4. Αναβάθμιση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Εκπονήθηκε νέο πρόγραμμα ανάπτυξης και χρηματοδότησης των μεταπτυχιακών σπουδών και πρόγραμμα υποστήριξης της πανεπιστημιακής έρευνας.

Θεσμοθετήθηκε η χορήγηση υποτροφιών και δανείων με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Έγινε επεξεργασία προτάσεων για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος των πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών.

Για πρώτη φορά η Ελλάδα υιοθέτησε και εφάρμοσε συγκεκριμένο πρόγραμμα για την αξιολόγηση των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Διαμορφώθηκε νέο θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις πλήρωσης θέσεων Εκπαιδευτικού προσωπικού, Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και την προώθηση ουσιαστικής βελτίωσης των απαιτούμενων προσόντων.

Καταρτίστηκαν νέα προγράμματα σπουδών και θεσμοθετήθηκε ρύθμιση που αφορά νέο κανονισμό σπουδών. Δημιουργήθηκαν νέα ΤΕΙ (Λαμία, Ήπειρος) και νέα τμήματα σε ΤΕΙ της χώρας.

Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

Αρχίζει από τον Δεκέμβριο 1996 η λειτουργία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Στην ολοκλήρωσή του, το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο θα μπορεί να παρέχει ανοικτή, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, σε 250.000 φοιτητές.

Προγραμματικοί στόχοι και δεσμεύσεις

❖ Δραστηριοποίηση του ΕΣΥΠ

Για την εξασφάλιση ενιαίου εκπαιδευτικού σχεδιασμού για την ανταπόκριση της εκπαίδευσης στις συνεχώς εξελισσόμενες ανάγκες της κοινωνίας και τη διεύρυνση της συμμετοχής των φορέων της εκπαίδευσης στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

❖ Διαβαλκανική εκπαιδευτική συνεργασία

Καθιερώνονται θεσμοί που θα ενισχύσουν τη φιλία και συνεργασία των χωρών της Βαλκανικής, με πρωτοβουλία της χώρας μας και ειδικότερα του ΥΠΕΠΘ, στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας (μορφωτικά προγράμματα, προγράμματα ανταλλαγών, συγγραφή σχολικών εγχειριδίων από κοινού, όπως για παράδειγμα τα βιβλία Ιστορίας και Γεωγραφίας).

❖ Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

Στόχοι για την επόμενη τετραετία είναι η:

Η διεύρυνση των φορέων επιμόρφωσης, η πιστοποίηση των επιμορφωτικών υπηρεσιών και φορέων και η ανάπτυξη «παρατηρητηρίου» μορφωτικών αναγκών.

Παράλληλα στο 2^ο ΚΠΣ έχει ήδη ενταχθεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο επιμορφωτικών παρεμβάσεων που βασίζεται στις ιδιαιτερότητες και την ποικιλία των επιμορφωτικών αναγκών και έχει αρχίσει η εφαρμογή του από το σχολικό έτος 1996-97.

❖ Διαφοροποιημένο Πρόγραμμα Σπουδών

Επέκταση, μετά τη διετή πιλοτική εφαρμογή, του διαφοροποιημένου αναλυτικού προγράμματος για τη διδασκαλία της Τοπικής Ιστορίας και του Περιβάλλοντος.

❖ Σχολικά Κτίρια

Βασική μας προτεραιότητα παραμένει η επίλυση του προβλήματος της Σχολικής Στέγης. Ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων, προκειμένου να εκσυγχρονίσει την υλικοτεχνική υποδομή και να την προσαρμόσει στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες, σχεδιάζει και πρόκειται να εκπονήσει, σε συνεργασία με άλλους φορείς ένα νέο σύγχρονο κτιριολογικό πρόγραμμα που να μπορεί να παρακολουθεί τις εξελισσόμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που προωθούμε.

❖ 2^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Ολοκληρώνονται οι διαδικασίες έγκρισης προγραμμάτων ύψους 21 δις δρχ. για τις βιβλιοθήκες των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σύντομα αρχίζει η εκταμίευση των πόρων, όπως επίσης και ο εκσυγχρονισμός του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών, η χρηματοδότηση των μεταπτυχιακών σπουδών και η αναμόρφωση του συστήματος διανομής συγγραμμάτων για τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ.

❖ Πληροφορική και νέες πρωτοβουλίες

Με βάση τη μέχρι σήμερα εμπειρία των δικτύων "Τηλέμαχος" και "Αλέξανδρος", όπως και τη συμμετοχή Ελληνικών σχολείων σε διεθνή εκπαιδευτικά δίκτυα, δρομολογείται η διεύρυνση του δικτύου των σχολείων στο Internet, σε συνολικό αριθμό 480 συνδεδεμένων υπολογιστών σε σχολεία της Αχαΐας, του Αιγαίου και του Έβρου.

Έχει ολοκληρωθεί η προετοιμασία για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Κέντρου Κλασικής Παιδείας που, μεταξύ άλλων, θα δίνει πρόσβαση στους μαθητές, τους φοιτητές και τους εκπαιδευτικούς στα αρχαία κείμενα και στις άλλες μαρτυρίες του πολιτισμού της κλασικής αρχαιότητας, με χρήση της πληροφορικής και της τηλεματικής. Η ίδρυση του Κέντρου είναι συνέπεια της πρωτοβουλίας μας για την προαγωγή των Ελληνικών και Λατινικών γραμμάτων στη νεολαία της Ευρώπης, που έγινε αποδεκτή από το Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βιβλιοθήκες και Ιστορικά Αρχεία

Αποφασίστηκε η δημιουργία Νέας Εθνικής Βιβλιοθήκης στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, που θα αποτελέσει παγκόσμιο κέντρο γνώσης και πληροφόρησης για θέματα σχετικά με τον Ελληνισμό και θα αξιοποιεί τις σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής και της τηλεματικής.

Έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του νομικού πλαισίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, που ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες, ενώ το Εθνικό Συμβούλιο Βιβλιοθηκών θα έχει την ευθύνη χάραξης της πολιτικής της χώρας σε ζητήματα βιβλιοθηκών και πληροφόρησης.

Δρομολογείται η επεξεργασία νέου θεσμικού πλαισίου για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες, που θα επιτρέψει τη στελέχωσή τους με εξειδικευμένο προσωπικό και την αναβάθμιση της λειτουργίας τους, ώστε να είναι προσπελάσιμες στο κοινό περισσότερες ώρες την εβδομάδα και να αξιοποιούνται για πληροφόρηση και μάθηση τόσο από γενικό κοινό όσο και από την εκπαίδευση.

Πρωθείται η δημιουργία συλλογικού καταλόγου των γενικών λαϊκών βιβλιοθηκών και η δικτύωση των Δημοσίων Βιβλιοθηκών με τις Δημοτικές και τις Κοινοτικές, και αναβαθμίζεται ο θεσμός των κινητών βιβλιοθηκών.

Στόχος μας είναι η επεξεργασία Εθνικής Πολιτικής Πνευματικού Κεφαλαίου, με πρώτο στάδιο τη δημιουργία Εθνικής Ηλεκτρονικής Συλλογής, που θα παρέχει πρόσβαση μέσω του Internet σε σημαντικούς πνευματικούς θησαυρούς του Ελληνισμού.

Εκπαιδευτική τηλεόραση και εποπτικά μέσα

Προγραμματίζεται ο εξοπλισμός, μέσα σε δύο χρόνια, όλων των σχολείων της χώρας με τηλεόραση και βίντεο, ώστε να έχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικό οπτικοακουστικό υλικό υψηλής ποιότητας.

Η εκπαιδευτική ζώνη της κρατικής τηλεόρασης θα αναβαθμιστεί, με αύξηση των ωρών εκπομπής σε 20 εβδομαδιαία, όπου θα ενταχθούν, εκτός από τις παραγωγές της Διεύθυνσης

Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης, προγράμματα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και της διαβίου μάθησης, προγράμματα που συνδέονται με την υλοποίηση του Εθνικού Απολυτηρίου, ενημερωτικές εκπομπές και προγράμματα διαλόγου για τα θέματα της Παιδείας.

Πρωθείται η υιοθέτηση ένδειξης καταλληλότητας για παιδιά σε όλες τις εκπομπές της κρατικής και ιδιωτικής τηλεόρασης που μεταδίδονται πριν από τις βραδυνές ειδήσεις. Παράλληλα, το Υπουργείο Παιδείας θα αναλάβει πρωτοβουλία για “συμφωνία κυρίων” μεταξύ των τηλεοπτικών καναλιών, ώστε να περιοριστεί η βία στην τηλεόραση τις πρωινές και απογευματινές ώρες και όλα τα κανάλια να προβάλλουν μία τουλάχιστον ώρα μορφωτικού προγράμματος την ημέρα.

Πρωθείται η λειτουργία μορφωτικού ραδιοσταθμού της Νεολαίας, πανελλαδικής εμβέλειας, με νεανικό, μορφωτικό, αθλητικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμα, με εκπομπές λόγου και τέχνης, διαλόγου για την παιδεία και για θέματα νεολαίας, και με προγράμματα που θα παράγονται από τους μαθητές, τους φοιτητές και τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Ο ΟΕΕΚ ξεκινάει μια τεράστια προσπάθεια για τη στήριξη της απασχόλησης των αποφοίτων των ΙΕΚ ιδρύοντας Κέντρα Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης τα οποία προσφέρουν συμβουλευτικές υπηρεσίες και επαγγελματικό προσανατολισμό στη νεολαία της χώρας μας. Έχει προγραμματιστεί η λειτουργία εννέα κέντρων στις ακόλουθες πόλεις: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Ιωάννινα, Κομοτηνή, Κοζάνη, Λάρισα και Λαμία.

Έχει ξεκινήσει η διαδικασία αποκατάστασης των επαγγελματικών δικαιωμάτων με την επεξεργασία σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων.

Είναι σημαντικό ότι με το Νόμο 2343, το Υπουργείο Οικονομικών κατοχύρωσε τη δυνατότητα των αποφοίτων ΙΕΚ να συμμετάσχουν σε διαγωνισμό για την πλήρωση 210 οργανικών θέσεων, ΔΕ αποφοίτων ΙΕΚ Πληροφορικής.

Δια βίου Εκπαίδευση

Μέσω του ΙΔΕΚΕ θα αναπτυχθεί πειραματική εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τη μέθοδο της μάθησης από απόσταση (αγωγή υγείας, εκπαίδευση Διευθυντών Λυκείων στο management, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κοινωνικών ομάδων με ιδιαιτερότητες κλπ). Θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου.

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

• Δημιουργία νέου νόμου για τα Πανεπιστήμια.

Με το νόμο αυτό θα εξασφαλίζεται η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των Πανεπιστημίων ενώ ταυτόχρονα αυτά θα αξιολογούνται. Το διδακτικό προσωπικό θα εξελίσσεται απόλυτα με βάση αξιολογικά κριτήρια. Η χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων θα εξαρτάται από τον αριθμό των εισακτέων σ' αυτά. Με τον τρόπο αυτό τα Πανεπιστήμια θα έχουν κίνητρα αύξησης του αριθμού των εισακτέων, θα αυξήσουν τους πόρους τους και θα αποκτήσουν κίνητρο για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους.

• Ενισχυτική της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης μέσω της διαχρονικά ποιοτικής ανέλιξης των ΤΕΙ

• Αύξηση του αριθμού των εισακτέων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Η αύξηση θα γίνει σταδιακά μέχρι το 1999 με απώτερο στόχο την εισαγωγή όλων των κατόχων του Εθνικού Απολυτηρίου στη μεταλυκειακή εκπαίδευση. Μ' αυτόν τον τρόπο επιφέρουμε ένα αποφασιστικό χτύπημα στην παραπαιδεία. Το κόστος που θα προκληθεί θα καλυφθεί από δημόσιες δαπάνες, από ιδίους πόρους και από άλλες πηγές.

• Φοίτηση σε ώριμη ηλικία

Με ειδική διαδικασία θα μπαίνουν στα Πανεπιστήμια φοιτητές ώριμης ηλικίας (άνω των 30 ετών).

• Ίδρυση νέων πανεπιστημιακών τμημάτων

• Νέα πολιτική για τα πανεπιστημιακά συγγράμματα

Θα καταργηθεί το ένα και μοναδικό σύγγραμμα στα ΑΕΙ έτσι ώστε ο φοιτητής να αποκτά ευρεία κρίση, ισχυρές αναλυτικές και συνθετικές ικανότητες, στοιχεία δηλαδή καθοριστικά για την επιστημονική του ταυτότητα.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η

**➤ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ**

**➤ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ
ΤΟΜΕΑ**

5

Η **Νεοφιλελεύθερη πολιτική** που εφαρμόστηκε από τις Κυβερνήσεις της Ν.Δ., αποτελεί εφιαλτικό παρελθόν για τους Αγρότες. Σε 4 μόλις χρόνια, η πολιτική αυτή, **ακύρωσε τις κατακτήσεις των Αγροτών.**

- Κατεδάφισε το Κοινωνικό Κράτος και καταρράκωσε τους συμμετοχικούς θεσμούς.
- Εξάρθρωσε τους προστατευτικούς μηχανισμούς του προϊόντος και του αγροτικού εισοδήματος. Αποδιοργάνωσε τους Συνεταιρισμούς και παρέδωσε βασικούς κλάδους της αγροτικής παραγωγής, στην ασύδοτη δράση των παραγόντων της αγοράς.
- Περιθωριοποίησε το ρόλο του Κράτους και αποδυνάμωσε σταδιακά κάθε μορφή συλλογικής δραστηριότητας του αγροτικού κόσμου, στη διαχείριση της παραγωγής. Ανέδειξε με τον τρόπο αυτό το ρόλο της παραοικονομίας, σε κυρίαρχο.
- Αποδιοργάνωσε τους αναπτυξιακούς θεσμούς και τους φορείς στήριξης της αγροτικής παραγωγής.
- Αποδέχτηκε, σαν υποτακτικός των Κοινοτικών Οργάνων, χωρίς να αντισταθεί, τη μείωση της Κοινοτικής προστασίας βασικών προϊόντων μας, στα πλαίσια της νέας ΚΑΠ, του 1992.

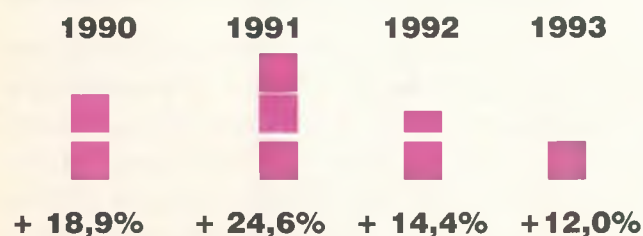
Και να το αποτέλεσμα.

Σε 4 μόλις χρόνια:

Το αγροτικό εισόδημα μειώθηκε εντυπωσιακά

Μόνο το 1990 η **μείωση** έφθασε στο 21,2%. Το 1992 στο 20,2%, ενώ το 1993 στο 5,6%. Όταν το 1988 η **αύξηση** του πραγματικού εισοδήματος έφθασε στο +12,7% και το 1989 στο +7,7%.

- Το κόστος των αγροτικών προϊόντων αυξήθηκε κατά 70%

Σε 4 μόλις χρόνια ο Έλληνας αγρότης χρεοκόπησε και η αγροτική πολιτική της Ν.Δ αποδείχτηκε νάρκη στα θεμέλια της Ελληνικής Γεωργίας.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ κατά την περίοδο 1993-95 προέβη σε μια σημαντική προσπάθεια αποκατάστασης και ανασυγκρότησης του αγροτικού τομέα της χώρας με καθοριστικές, για το μέλλον της Αγροτικής Οικονομίας, ρυθμίσεις και παρεμβάσεις.

Το 1995 το πραγματικό Αγροτικό Εισόδημα στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 2% έναντι του 1994 ακολουθώντας μια μεγάλη αύξηση κατά το 1994 έναντι του 1993, ίση με 9,2%.

Μεταξύ των συγκεκριμένων μέτρων που έλαβε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είναι και τα εξής:

- **Παρέγραψε τα χρέη των Συνεταιρισμών,** συνολικού ύψους **500 δις δρχ.**
- Ρύθμιζε την εφαρμογή του νέου Κανονισμού για την πρόωρη συνταξιοδότηση.
- Προχώρησε σε απευθείας μεταβίβαση των επιδοτήσεων στους δικαιούχους παραγωγούς, χωρίς διαμεσολάβηση των εμπόρων, για μια σειρά προϊόντων.
- Προώθησε τη Βιολογική Γεωργία και κατοχύρωσε τα **Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης.**
- **Αναδιάρθρωσε πλήρως,** τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) και το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΘΙΑΓΕ). **Ολοκλήρωσε** το δεύτερο Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στη Θεσσαλονίκη.
- Εφάρμοσε μέτρα και πολιτικές διαρθρωτικού χαρακτήρα. Τέτοιες παρεμβάσεις αποτελούν **το Κτηματολόγιο, το Μητρώο Αγροτών** και τα **Ευρωπαϊκά Προγράμματα.**
- Υλοποίησε σειρά πολιτικών που αφορούν **Στεγαστικά Δάνεια** με ειδική αντιμετώπιση των νέων Αγροτών, **Κίνητρα** για την

προώθηση του Αγροτουρισμού, **αύξηση των Χρηματοδοτήσεων** και **αύξηση των Αγροτικών Συντάξεων**.

- Στους επιμέρους κλάδους παραγωγής και παρά τη γενίκευση των ποσοστώσεων που συντελέστηκε με τη μεταρρύθμιση του 1992 επί κυβέρνησης ΝΔ, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εξασφάλισε για τους Έλληνες αγρότες μια σειρά από **ευνοϊκές ρυθμίσεις για το βαμβάκι, τα καπνά, το γάλα και τη σταφίδα**.
- **Ρύθμισε τα χρέη των Αγροτών**
- **Εξυγίανε τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τις Γεωργικές Βιομηχανίες** (Θράκης, Ξυλοβιομηχανίες ορεινών και μειονεκτικών περιοχών).
- **Ρύθμισε τα Κτηνοτροφικά Χρέη και τα χρέη των Αμπελουργών.**
- **Ίδρυσε νέες Γεωργικές Βιομηχανίες** για τη μεταποίηση και εμπορία των Αγροτικών προϊόντων (εκκοκκιστήρια κ.λπ.)
- **Επαναχορήγησε τις συντάξεις των Αγwonιστών της Εθνικής Αντίστασης.**
- **Μείωσε τα επιτόκια και αύξησε τις χρηματοδοτήσεις.**

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ

Για την επόμενη τετραετία έχουμε επεξεργαστεί μια ολοκληρωμένη πρόταση για τον αγροτικό κόσμο, την ανάπτυξη της υπαίθρου, τον συνταξιούχο Αγρότη, το νέο Αγρότη. Μια πρόταση που θα λύσει οριστικά και αξιόπιστα τα ζητήματα ανάπτυξης, ασφάλισης και σύνταξης. Μια πρόταση με συγκεκριμένο τρόπο εφαρμογής, απόδοσης και χρηματοδότησης.

Το πρόγραμμά μας για τους αγρότες χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:

Α. Ολοκληρωμένες Πολιτικές

Για την προώθηση των μεγάλων διαρθρωτικών αλλαγών, του εκσυγχρονισμού και της προσαρμογής της Ελληνικής Γεωργίας στις

απαιτήσεις της νέας παγκόσμιας αγοράς, το ΠΑΣΟΚ δίνει προτεραιότητα σε θέματα, όπως η βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού, η διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων αγροτών, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας με την ορθολογική αξιοποίηση γεωργικών εκτάσεων, η βελτίωση της ποιότητας της παραγωγής και η παραγωγή νέων προϊόντων.

Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζουμε μια **ολοκληρωμένη δέσμη πολιτικών** που περιλαμβάνει:

1. Εκπαίδευση - Επιμόρφωση: Αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης με την εξασφάλιση συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σύγχρονες μεθόδους και καλλιέργειες.

2. Πολιτική γης, για την επιτάχυνση της αξιοποίησης ανεκμετάλλευστων γεωργικών εκτάσεων για τη δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

3. Πολιτική επενδύσεων, που περιλαμβάνει:

- Αύξηση των δημοσίων επενδύσεων για την αντιμετώπιση εγγειοδιαρθρωτικών αδυναμιών (εκμηχάνιση, εξηλεκτρισμός, αποξηραντικά, αρδευτικά).
- Ενθάρρυνση των επενδύσεων νέων αγροτών
- Εισαγωγή της χρήσης ήπιων μορφών ενέργειας στη γεωργία και αξιοποίηση των γεωθερμικών πηγών.
- Ενίσχυση των μονάδων υποδομής στη μεταποίηση και εμπορία Αγροτικών προϊόντων (εξαγωγικό εμπόριο, αναμόρφωση χονδρεμπορικών αγορών).

4. Πολιτική κόστους η οποία περιλαμβάνει:

- Μείωση των επιτοκίων των χρηματοδοτήσεων προς τον Αγροτικό Τομέα.
- Σταθεροποίηση των τιμών στα λιπάσματα, φυτοφάρμακα και καύσιμα.
- Ενίσχυση των προγραμμάτων έρευνας πολλαπλασιαστικού υλικού και βιοτεχνολογίας.

5. Πολιτική για ορεινές, νησιωτικές, μειονεκτικές και εθνικά ευαίσθητες περιοχές.

Β. Στρατηγική Ανάπτυξης και Αναδιάρθρωσης

Διαμορφώνουμε μια εθνική στρατηγική για τον αγροτικό τομέα, μια στρατηγική μεγάλων διαρθρωτικών αλλαγών για τη δημιουργία βιώσιμης ανάπτυξης. Τη στρατηγική αυτή θα την οριστικοποιήσουμε με κοινωνικό διάλογο και με επίγνωση ότι η ισχυρή Ελλάδα προϋποθέτει έναν ανταγωνιστικό, δυναμικό Αγροτικό Τομέα.

Η στρατηγική ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού αρθρώνεται και περιέχει τέσσερις άξονες:

Πρώτος άξονας: Νέοι Θεσμοί και Κίνητρα

Στόχος μας είναι ο προσδιορισμός του ρόλου και της υπόστασης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η παραγωγική αξιοποίηση των γεωργικών και δασικών εκτάσεων. Η δημιουργία βιώσιμων και οικονομικά αποτελεσματικών αγροτικών εκμεταλλεύσεων και η συνένωση του αγροτικού κλήρου.

Για το σκοπό αυτό θα προωθήσουμε τα εξής:

- 1 Τροποποίηση των κινήτρων του Αναπτυξιακού Νόμου έτσι ώστε η αγροτική γη να συνυπολογίζεται ως ίδια συμμετοχή στη χρηματοδότηση επενδύσεων.
- 2 Προσαρμογή του κληρονομικού δικαίου ώστε να εξασφαλίζεται το αδιαίρετο των εκμεταλλεύσεων και να αποφεύγεται η κατάτμηση μεταξύ κληρονόμων.
- 3 Απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης γεωργικής γης σε νέους Αγρότες.
- 4 Επέκταση του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing) στον αγροτικό τομέα για μεταβίβαση αγροτικής γης. Ιδιαίτερα θετικές θα είναι οι συνέπειες του θεσμού για τους νέους αγρότες, τους παλιννοστούντες και τους ακτήμονες.
- 5 Κατοχύρωση της επαγγελματικής ιδιότητας των γεωργών και της ιδιότητας του "νέου γεωργού".

6 Οικιστική ανάπτυξη επιλεγμένων χωριών και κωμοπόλεων καθώς και παραδοσιακών οικισμών.

7 Μετεξέλιξη της Αγροτικής Τράπεζας σε σύγχρονη και πολυμετοχική.

Δεύτερος άξονας: Ανθρώπινο Δυναμικό

Στόχος μας είναι η δημιουργία του επαγγελματία αγρότη του 2000 με πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες, με ικανότητα να παίρνει τις σωστές επιχειρηματικές αποφάσεις, να έχει πληροφόρηση και να προσαρμόζεται στις εξελίξεις παραγωγής. Για το σκοπό αυτό θα προωθήσουμε την αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης με τη συνεχή εκπαίδευση και σύνδεση με την εφαρμοσμένη γεωργική έρευνα και τα δίκτυα πληροφοριών.

Εφαρμόζουμε μια δέσμη πολιτικών που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη διάθεση ποσού 40 δις δρχ. για την επόμενη τετραετία από το Πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης με το οποίο θα χρηματοδοτηθεί η εκπαίδευση 60.000 περίπου αγροτών. Η κατάρτιση θα γίνει με τη συνεργασία του ΟΑΕΔ και των Κέντρων Γεωργικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Γεωργίας.

Τρίτος άξονας: Αξιοποίηση της Παραγωγής και Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας

Στόχος μας είναι η δημιουργία βιώσιμων συστημάτων παραγωγής, φιλικών προς το περιβάλλον και τις σύγχρονες και μελλοντικές απαιτήσεις των καταναλωτών. Η προώθηση της παραγωγής νέων προϊόντων, προϊόντων ποιότητας, προϊόντων προέλευσης, εισαγωγή προϊόντων βιολογικής γεωργίας, οικολογικών προϊόντων και προϊόντων βιοτεχνολογίας.

Προς τον σκοπό αυτό θα προωθήσουμε μέτρα που περιλαμβάνουν:

- 1 Βελτίωση του Συστήματος Πιστοποίησης Ποιότητας και κατοχύρωσης των Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης.
- 2 Καθορισμό Ζωνών Βιολογικών και Οικολογικών Καλλιεργειών.
- 3 Διαμόρφωση πολιτικής κατά κλάδο

παραγωγής όπως προσδιορίζεται από τις νέες Κοινές Οργανώσεις Αγορών.

- 4** Διαμόρφωση ολοκληρωμένου πλαισίου Ανάπτυξης της Έρευνας στον πρωτογενή τομέα.
- 5** Δημιουργία νέου και σύγχρονου Οργανισμού Πληρωμών, ώστε να παύσουν οι καθυστερήσεις καταβολής πληρωμών προς τον αγροτικό τομέα.
- 6** Κανόνες βέλτιστης διαχείρισης των υδάτινων πόρων και κατασκευή νέων Αρδευτικών Έργων.
- 7** Επαναπροσδιορισμό του Προγράμματος Αναδιάρθρωσης των Καλλιεργειών.
- 8** Θεσμική και οργανωτική Ανασυγκρότηση των φορέων άσκησης της Αγροτικής Πολιτικής. Με βάση συγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια θα προωθήσουμε τον εκσυγχρονισμό και την ανασυγκρότηση των Αγροτικών Οργανισμών (Καπνού, Βάμβακος κ.λ.π.).

Τέταρτος άξονας: Χρηματοδότηση Ειδικών Μέτρων με έμφαση στους Νέους Αγρότες

Στόχος μας είναι η διαμόρφωση μιας σίγουρης επαγγελματικής προοπτικής και ζωής σε σύγχρονες κοινωνικές συνθήκες.

Πρωθούμε τα εξής:

- 1** Ευνοϊκή μεταχείριση των νέων γεωργών. Δημιουργία κέντρων νέων αγροτών για εξασφάλιση πληροφόρησης και τεχνικής βοήθειας.
- 2** Δημιουργία υποδομής για αυτοδιαχειριζόμενες πρωτοβουλίες (π.χ. κοινωφελείς, πολιτισμικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές εκδηλώσεις).
- 3** Προσαύξηση του αφορολόγητου ποσού κατά 50% για τα 5 πρώτα χρόνια από την έναρξη της αγροτικής δραστηριότητας, σε σχέση με το ποσό που ισχύει κατά περίπτωση για τους λοιπούς αγρότες.

Με τον τρόπο αυτό αυξάνονται τα πραγματικά εισοδήματα των νέων αγροτών

και διαμορφώνεται ένα νέο πλέγμα ευκαιριών για την μετεξέλιξη των νέων αγροτών σε δυναμικούς επιχειρηματίες.

Γ.Ολοκληρωμένο Σύστημα Αγροτικής Ασφάλισης

1. Τι έγινε για τις Αγροτικές Συντάξεις

Από την ίδρυση του ΟΓΑ μέχρι σήμερα, τα μόνα αποφασιστικά βήματα βελτίωσης έγιναν από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ:

- **Βελτίωση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.**
- **Χορήγηση αυτοτελούς σύνταξης στην αγρότισσα.**
- **Έναρξη πρόσθετης ασφάλισης για τους αγρότες.**

Σε αντίθεση με τη Ν.Δ. που άφησε επί δύο χρόνια τη σύνταξη να φθείρεται από τον πληθωρισμό, το ΠΑΣΟΚ, στην τριετία 1993-1996 αύξησε τις αγροτικές συντάξεις από 15.000 σε 25.000, δηλαδή κατά 66%, αποκαθιστώντας και ξεπερνώντας τις απώλειες που υπέστησαν αυτές κατά την περίοδο 1990-1993.

Παράλληλα όλοι οι νέοι συνταξιούχοι δικαιούνται και **πρόσθετη σύνταξη**. Ήδη 209.000 αγρότες εισπράττουν πρόσθετη σύνταξη, το μέσο ύψος της οποίας το 1995 ήταν 7.200 δρχ. Άρα μια οικογένεια αγροτών εισπράττει πλέον μια σύνταξη που βρίσκεται σε επίπεδα ανάλογα με αυτά του ΤΣΑ ή του ΤΕΒΕ.

2. Τι πρέπει να γίνει τώρα για τις αγροτικές συντάξεις

Παρά τη βελτίωση των αγροτικών συντάξεων ο αγρότης αισθάνεται δικαιολογημένα σαν **ασφαλισμένος "δεύτερης κατηγορίας"** στο ασφαλιστικό μας σύστημα για τους εξής λόγους:

- **Είναι εκτεθειμένος σε εκλογικούς εκβιασμούς και ψηφοθηρικές παροχολογίες κάθε φορά που γίνονται εκλογές.**

Αυτό θα γίνεται για όσο καιρό οι συντάξεις του ΟΓΑ αντιμετωπίζονται σαν κρατική παροχή και όχι σαν δικαίωμα του ασφαλισμένου. Για όσο καιρό κάποιοι πολιτικοί βλέπουν τον απόμαχο της υπαίθρου σαν πελάτη, του οποίου την ψήφο προσπαθούν να εξαγοράσουν.

- **Δεν υπάρχει καμία τιμαριθμική προστασία των συντάξεων** και έτσι μένει έκθετος στη διάβρωση του πληθωρισμού.
- Αν αλλάξει δουλειά και ασφαλιστεί στο ΙΚΑ ή σε άλλο ταμείο, **ο χρόνος ασφάλισης στον ΟΓΑ δεν υπολογίζεται** και είναι σαν να μην υπάρχει.
- **Οι αποταμιευτικές δυνατότητες** που είναι διαθέσιμες σε ασφαλισμένους άλλων ταμείων **δεν επιτρέπονται στους αγρότες.**
- **Η υγειονομική προστασία που παρέχει ο ΟΓΑ δεν είναι εφάμιλλη του ΙΚΑ.**

Για να διορθωθούν αυτά και να αναπληρωθούν αυτές οι ελλείψεις, πρέπει ο ΟΓΑ να μετεξελιχθεί σε **Ταμείο Κύριας Ασφάλισης των Αγροτών.**

3. Η ολοκληρωμένη λύση του ΠΑΣΟΚ για τις Αγροτικές Συντάξεις

Το ΠΑΣΟΚ έχει ήδη έτοιμο Νομοσχέδιο που θα μετατρέψει τον ΟΓΑ σε **ισότιμο, αυτόνομο και βιώσιμο** οργανισμό κύριας ασφάλισης. Αυτό θα γίνει με τη μετεξέλιξη του μηχανισμού της πρόσθετης σύνταξης αγροτών που λειτουργεί από το 1987 σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης.

Τα κύρια σημεία του νόμου είναι τα εξής:

α. Συντάξεις

Οι νέες συντάξεις του ΟΓΑ θα είναι ουσιαδώς υψηλότερες από τις σημερινές συντάξεις της πρόσθετης ασφάλισης. Θα εξαρτώνται από τις εισφορές και τα χρόνια ασφάλισης, όπως σε όλα τα ταμεία. Προβλέπεται σύνταξη για εργατικό ατύχημα, αναπηρία και επίσης, για πρώτη φορά στον ΟΓΑ, σύνταξη χηρείας. Έτσι οι συντάξεις των

αγροτών θα είναι παρόμοιες με αυτές άλλων ταμείων.

Αναγνωρίζεται ο χρόνος που έχει διανυθεί στην πρόσθετη ασφάλιση χωρίς επιβάρυνση. Παράλληλα δίδεται η δυνατότητα άτοκης αναδρομικής πληρωμής εισφορών και αναγνώρισης χρόνου πρόσθετης ασφάλισης με ευνοϊκούς όρους για μεταφορά στο νέο σύστημα.

Το νέο σύστημα θα αρχίσει να λειτουργεί από το 1997. Ένας ασφαλισμένος με 15 χρόνια ασφάλισης στο νέο σύστημα στην κατώτερη κλάση του θα πάρει 33.000 δρχ. συν την βασική σύνταξη τη στιγμή που η πρόσθετη ασφάλιση θα απέδιδε 25.000 δρχ. επιπλέον της βασικής.

Στην ανώτατη κλάση 15 έτη ασφάλισης θα αποδίδουν 83.000 δρχ.

Έτσι θα παίρνει από 60.000 ως 110.000 δρχ.

Παράλληλα, αν ένας νέος αγρότης πάθει κάποιο ατύχημα και δεν μπορεί να δουλέψει θα δικαιούται **ήδη από το 1997**, κατώτατη σύνταξη αναπηρίας που φθάνει τις 33.000 δρχ./μήνα επιπλέον της βασικής σύνταξης που δίδεται σήμερα.

Σε έναν ορίζοντα εικοσαετίας θα ενσωματώνεται σταδιακά και η σημερινή βασική σύνταξη του ΟΓΑ στο νέο σύστημα.

β. Χρηματοδότηση

Η μετατροπή του ΟΓΑ σε ταμείο κύριας ασφάλισης και οι νέες συντάξεις χρηματοδοτούνται από ξεχωριστό λογαριασμό στον οποίο θα διοχετεύονται πόροι από τρεις πηγές:

Τις εισφορές των ασφαλισμένων που θα είναι συγκρίσιμες με αυτές της πρόσθετης ασφάλισης που συλλέγονται ήδη. (Όλοι οι αγρότες θα πληρώνουν εισφορές με κλάσεις ασφάλισης, από τις οποίες μόνο η κατώτερη θα είναι υποχρεωτική, ενώ οι υπόλοιπες θα είναι προαιρετικές).

Τις εισφορές του Κράτους, που θα είναι σε αναλογία των εισφορών ασφάλισης.

Την απόδοση του αποθεματικού. Οι πληρωμές τα πρώτα χρόνια θα είναι πολύ μικρότερες από τις πληρωμές των νέων συντάξεων. Έτσι θα συσσωρεύεται ένα αποθεματικό. **Το αποθεματικό αυτό θα επενδύεται σε υψηλής απόδοσης επενδύσεις κατά προτίμηση στον αγροτικό χώρο.** Έτσι ο αγρότης θα κερδίζει διπλά, μια φορά ως παραγωγός και άλλη μια ως ασφαλισμένος.

γ.Πρόσθετη και Διαδοχική ασφάλιση

Ο χρόνος που έχει πληρωθεί στην πρόσθετη ασφάλιση θα αναγνωρίζεται και θα μεταφέρεται στη νέα ασφάλιση. Οι αγρότες θα μπορούν επίσης να εξαγοράζουν αναδρομικά και χρόνο για τον οποίο δεν είχαν πληρώσει εισφορές στην πρόσθετη. Έτσι οι συνταξιοδοτούμενοι το 1997 θα μπορούν να θεμελιώσουν εννέα χρόνια εισφορές με τα ανάλογα δικαιώματα.

Οι αγρότες θα αντιμετωπίζονται όπως οι άλλοι ασφαλισμένοι όταν αλλάζουν εργασία. **Θα εφαρμόζεται και στον ΟΓΑ η διαδοχική ασφάλιση.**

Με την μετατροπή του ΟΓΑ σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης:

- **Εκσυγχρονίζονται ριζικά οι αγροτικές ασφαλίσεις.**
- **Οι αγρότες παύουν να είναι ασφαλισμένοι δεύτερης κατηγορίας.**
- **Η αγροτική αποταμίευση γίνεται μηχανισμός για την ανάπτυξη και την ευημερία του αγροτικού χώρου.**
- **Δημιουργείται μια σίγουρη και αποδοτική μορφή αποταμίευσης για τον αγροτικό κόσμο, με αποδόσεις πολλαπλάσιες αυτών που θα έδιναν ιδιωτικές ασφαλίσεις.**

4.Σημερινοί συνταξιούχοι: ΑΤΑ στις συντάξεις

Ο εκσυγχρονισμός των αγροτικών ασφαλίσεων και η ισότιμη ενσωμάτωση των

αγροτών στο ασφαλιστικό σύστημα δεν θα αφήσει έξω τους σημερινούς συνταξιούχους του ΟΓΑ.

Στόχος του ΠΑΣΟΚ είναι η αναβάθμιση της βασικής σύνταξης, σε πραγματικούς όρους.

Το ΠΑΣΟΚ θα επεκτείνει το μέτρο της τιμαριθμικής προστασίας των Κατωτάτων Ορίων Συντάξεων και του ΟΓΑ. Θα καθιερώσει την αυτόματη και νομικά κατοχυρωμένη τιμαριθμική προσαρμογή της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ, μια φορά το χρόνο.

Η αγοραστική αξία των συντάξεων του ΟΓΑ θα προστατεύεται στο επίπεδο που είχαν όταν τις αύξησε το ΠΑΣΟΚ το Σεπτέμβριο του 1995. Έτσι ειδικά τον Ιανουάριο του 1997 θα χορηγηθεί διορθωτικό ποσό που θα καλύπτει την αύξηση τιμών ως τον Δεκέμβριο του 1996, μαζί με τον αναμενόμενο πληθωρισμό για το 1997. **Η πρώτη αύξηση του Ιανουαρίου 1997 εκτιμάται ότι θα είναι περί τις 4.000 δρχ. και θα συνεχίζεται αναλόγως τα επόμενα χρόνια.**

Η βασική σύνταξη του ΟΓΑ θα αναπροσαρμόζεται εφεξής σε ετήσια βάση.

Τιμαριθμική προστασία θα δοθεί και στις συντάξεις της πρόσθετης ασφάλισης.

Με τη νομική κατοχύρωση της τιμαριθμικής προστασίας, οι αυξήσεις που θα παίρνει ο αγρότης συνταξιούχος **θα είναι πραγματικές και δεν θα εξουδετερώνονται από τον πληθωρισμό.**

5. Μέτρα υγείας και πρόνοιας για τους Αγρότες

α. Δικαίωμα περίθαλψης στα ιατρεία του ΙΚΑ

Δικαίωμα επισκέψεων και περίθαλψης στα ιατρεία του ΙΚΑ, επισκέψεων ασφαλισμένων του ΟΓΑ στα πολυιατρεία του ΙΚΑ, κατ'αντιστοιχία με τη δυνατότητα που έχουν οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ να επισκέπτονται τα Κέντρα Υγείας.

Με την εφαρμογή αυτού του μέτρου προωθείται η συνεργασία μεταξύ των δύο μεγαλύτερων ασφαλιστικών οργανισμών της χώρας, που καλύπτουν το 75% περίπου του ελληνικού πληθυσμού. Έτσι προχωρούμε σταδιακά στην ουσιαστική ολοκλήρωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

τακτικά τα νηπιαγωγεία, δημοτικά και γυμνάσια της χώρας για την προληπτική εξέταση των παιδιών και τη σύνταξη ατομικού δελτίου υγείας για κάθε παιδί. Ο θεσμός αυτός, θα αποτελέσει πραγματική επανάσταση για τις παραμελημένες αγροτικές περιοχές της χώρας.

β. Παροχή ιατρικών ειδών και υπηρεσιών στους αγρότες

- ▶ **Επέκταση των παροχών οδοντιατρικής περίθαλψης στα γναθοχειρουργικά, παιδοδοντικά και στοματολογικά κέντρα του ΙΚΑ,** για το σύνολο των ασφαλισμένων του ΟΓΑ με τους όρους που ισχύουν για το ΙΚΑ.
- ▶ **Χορήγηση βοηθητικών ιατρικών συσκευών** (ακουστικών, γυαλιών κλπ.) εκτός από τις μετεγχειρητικές καταστάσεις όπως ισχύει σήμερα για τον ΟΓΑ, και σε όλες τις περιπτώσεις αναγκών.
- ▶ **Κάλυψη δαπάνης λουτροθεραπείας και αεροθεραπείας.**

γ. Εφαρμογή του θεσμού του οικογενειακού γιατρού

Αυτή θα είναι η κρισιμότερη και ουσιαστικότερη παρέμβαση της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ στον τομέα της υγείας. Η εφαρμογή του θεσμού του οικογενειακού γιατρού θα ξεκινήσει σταδιακά από ορισμένες περιοχές της χώρας, **αρχίζοντας από τον ΟΓΑ.**

Το μέτρο αυτό θα οδηγήσει σε αντικατάσταση του παρωχημένου πλέον θεσμού του αγροτικού γιατρού από ειδικευμένους γιατρούς, τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας περίθαλψης.

δ. Καθιέρωση του θεσμού Σχολικής Ιατρικής

Ο θεσμός αυτός περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Νόμου που έχει ήδη επεξεργαστεί το Υπουργείο Υγείας. Προβλέπει τη δημιουργία μιας ειδικής υπηρεσίας στελεχωμένης κυρίως από παιδίατρους, οι οποίοι θα επισκέπτονται

ΙΣΧΥΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

- ΥΓΕΙΑ
- ΠΡΟΝΟΙΑ
- ΣΥΝΤΑΞΗ
- ΦΡΟΝΤΙΔΑ

6

Το ΠΑΣΟΚ ταύτισε την παρουσία του στην πολιτική ζωή της χώρας με την οικοδόμηση θεσμών του κοινωνικού κράτους. Έδωσε συγκεκριμένο “δείγμα γραφής” στην Ελληνική κοινωνία.

Το ΠΑΣΟΚ είναι έτοιμο και σήμερα να απαντήσει σε αυτή την πρόκληση. Είμαστε έτοιμοι, παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη, να οικοδομήσουμε ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος για να περιορίσουμε την κοινωνική ανισότητα και την εκμετάλλευση, για να αντιμετωπίσουμε τις σύγχρονες μορφές κοινωνικής αδικίας.

Ο στόχος όμως της κοινωνικής δικαιοσύνης δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς ανταγωνιστική Οικονομία, ικανή Δημόσια Διοίκηση, αποτελεσματικό Κράτος.

Είναι λοιπόν ο στόχος μας διπλός: εκσυγχρονισμός με κοινωνική δικαιοσύνη, οικονομική ανάπτυξη με παράλληλη δημιουργία ενός αποτελεσματικού Ιστού Κοινωνικής Ασφάλειας.

Η περιθωριοποίηση στρωμάτων της ελληνικής κοινωνίας εξαιτίας της ανάπτυξης, αποτελεί υπαρκτό κίνδυνο, που πρέπει να αποτρέψουμε. Γι’ αυτό, η οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ στηρίζεται σε τρεις αλληλένδετους άξονες:

Αναπτυξιακή προοπτική.

Μακροοικονομική σταθερότητα.

Κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη.

Χωρίς οικονομική ανάπτυξη το σύστημα κοινωνικής ασφάλειας δεν θα χρηματοδοτείται επαρκώς για να λειτουργεί αποτελεσματικά.

Χωρίς μακροοικονομική σταθερότητα δεν θα γίνουν ποτέ οι επενδύσεις που χρειάζονται για την ανάπτυξη.

Χωρίς κοινωνική συνοχή δεν είναι δυνατό να κινητοποιηθεί όλο το δυναμικό της χώρας στη διαδικασία της ανάπτυξης.

Απέναντι στην κατεδάφιση των μηχανισμών πρόνοιας που επιχείρησε η Ν.Δ., το ΠΑΣΟΚ αντιπαρατάσσει μια διαφορετική, οικονομικά

βιώσιμη και ελπιδοφόρα προοπτική για το κοινωνικό κράτος, η οικοδόμηση του οποίου πρέπει να βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια για τις κοινωνικές παροχές και τους κανόνες χρηματοδότησης.

Κριτήρια κοινωνικών παροχών.

1

Η στήριξη παρέχεται όπου υπάρχει ανάγκη.

2

Η στήριξη παρέχεται για όσο διάστημα υπάρχει ανάγκη.

3

Η στήριξη παρέχεται έγκαιρα, ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά.

Κανόνες χρηματοδότησης.

1

Τα βάρη κατανέμονται με ένα συνδυασμό κοινωνικής δικαιοσύνης και ανταποδοτικότητας.

2

Εξασφάλιση πόρων κατά πάγιο και επαρκή τρόπο ώστε να δημιουργείται κλίμα εμπιστοσύνης ως προς τη δυνατότητα συνέχισης του συστήματος πρόνοιας.

A. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ

Σαν αποτέλεσμα της επιχείρησης διάλυσης του κοινωνικού κράτους από τη Ν.Δ., πολλές συντάξεις έχουν υποστεί μείωση της αγοραστικής τους δύναμης, μέχρι 20%. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα των χαμηλοσυνταξιούχων, πολλοί από τους οποίους διαβιώνουν πλέον στα όρια της φτώχειας.

Το ΠΑΣΟΚ αντιμετωπίζει το συνταξιοδοτικό πρόβλημα της χώρας με ολοκληρωμένο τρόπο και με γνώμονα πέντε κριτήρια.

1

Βιωσιμότητα των ταμείων και έγκαιρη πρόληψη τυχόν αδυναμίας καταβολής συντάξεων λόγω έλλειψης πόρων.

2

Αντιμετώπιση των ανισοτήτων, στη βάση της ανταποδοτικότητας, του χρόνου ασφάλισης και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

3

Προστασία της αγοραστικής δύναμης των συντάξεων από τον πληθωρισμό.

4

Εξασφάλιση ενός ελάχιστου αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για

όλους τους χαμηλοσυνταξιούχους με τη συστηματική χορήγηση ενός Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε όσους έχουν πραγματικές ανάγκες.

5 Σεβασμός ωρίμων ασφαλιστικών δικαιωμάτων και αποφυγή αιφνιδιασμών, με εξάντληση των δυνατοτήτων συναινετικών λύσεων.

Το ΠΑΣΟΚ προχώρησε στη λήψη άμεσων μέτρων για τις κατηγορίες των συνταξιούχων που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη, όπως το **Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης** το οποίο είναι και το πρώτο μιας σειράς μέτρων που θα δώσουν βιώσιμη λύση στο ασφαλιστικό σύστημα. Τα μέτρα αυτά είναι:

1. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς Συνταξιούχους (ΕΚΑΣ).

Το ΕΚΑΣ αποτελεί τομή στον τρόπο και την έκταση στήριξης των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων γιατί έχει σαν βασικό κριτήριο την άμεση και ουσιαστική αρωγή των πλέον αδύναμων εισοδηματικά συνταξιούχων στους οποίους δόθηκε μια αύξηση 11.400 δρχ. μηνιαίως. Μόνο με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται δυνατότητες ανακούφισης σε μια μεγάλη κατηγορία χαμηλών εισοδημάτων, γιατί δεν κατακερματίζονται οι πόροι, σε αμελητέες αυξήσεις προς κάθε κατεύθυνση.

Σε πρώτη φάση, το ΕΚΑΣ χορηγήθηκε σε 380.000 χαμηλοσυνταξιούχους που είναι, είτε άνω των 65 ετών, είτε έχουν αναπηρία και δεν διαθέτουν υψηλά εισοδήματα.

Καθώς εμπεδώνεται το σύστημα αλληλεγγύης, θα διευρύνεται και σε άλλες κατηγορίες προσώπων, που αντιμετωπίζουν παρεμφερή προβλήματα.

Το ΕΚΑΣ θα αναπροσαρμόζεται κάθε χρόνο με βάση την εξέλιξη του τιμαριθμού. Παράλληλα θα αυξάνονται και τα εισοδηματικά κριτήρια ώστε οι δικαιούχοι του ΕΚΑΣ να παραμένουν στο σύστημα.

2. Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας προς τους ηλικιωμένους.

Από το 1997 θα αρχίσει η επιδότηση και παροχή

υπηρεσιών κρίσιμης σημασίας στους χαμηλοσυνταξιούχους και τους ηλικιωμένους, όπως το ενοίκιο, οι δαπάνες νοσοκόμου, αναψυχής, κλπ. Η επιδότηση υπηρεσιών, εκτός από την ανακούφιση που θα προσφέρει σε δοκιμαζόμενα κοινωνικά στρώματα, θα έχει επίσης ευνοϊκά αποτελέσματα και στην απασχόληση.

3. Σύνδεση κατωτάτων ορίων με τον πληθωρισμό.

Σύμφωνα με απόφαση της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, από την 1η Ιανουαρίου 1997, τα κατώτατα όρια των συντάξεων όλων των ταμείων, θα αναπροσαρμόζονται έγκαιρα, σε σχέση με τον προβλεπόμενο ετήσιο πληθωρισμό, έτσι ώστε να προστατεύεται η αγοραστική δύναμη των συνταξιούχων και να σταματήσει η διάβρωση του πραγματικού εισοδήματος από την αύξηση των τιμών.

4. Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος.

Η κυβέρνηση έχει ξεκινήσει μια συστηματική μελέτη του συνταξιοδοτικού και βρίσκεται σε διάλογο με τους εκπροσώπους των συνταξιούχων, ώστε να επιτευχθεί μια λύση που θα είναι οικονομικά βιώσιμη και κοινωνικά δίκαιη. Στόχος είναι να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη, κοινωνικά αποδεκτή και βιώσιμη πρόταση για την ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος έως το έτος 2000.

Β. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τι έγινε για τις Αγροτικές Συντάξεις

Από την ίδρυση του ΟΓΑ μέχρι σήμερα, τα μόνα αποφασιστικά βήματα βελτίωσης έγιναν από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ:

- ♦ **Βελτίωση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.**
- ♦ **Χορήγηση αυτοτελούς σύνταξης στην αγρότισσα.**
- ♦ **Έναρξη πρόσθετης ασφάλισης για τους αγρότες.**

Σε αντίθεση με τη Ν.Δ., που άφησε επι δύο χρόνια εκτεθειμένες στον πληθωρισμό, το ΠΑΣΟΚ, στην τριετία 1993-1996 αύξησε τις αγροτικές συντάξεις από 15.000 σε 25.000, δηλαδή κατά 66%, αποκαθιστώντας και ξεπερνώντας τις απώλειες που υπέστησαν αυτές κατά την περίοδο 1990-1993.

Παράλληλα, όλοι οι νέοι συνταξιούχοι δικαιούνται και **πρόσθετη σύνταξη**. Ήδη 209.000 αγρότες εισπράττουν πρόσθετη σύνταξη, το μέσο ύψος της οποίας το 1995 ήταν 7.200 δρχ. Άρα μια οικογένεια αγροτών εισπράττει πλέον μια σύνταξη, που βρίσκεται σε επίπεδα ανάλογα, με αυτά του ΤΣΑ ή του ΤΕΒΕ.

Η ολοκληρωμένη λύση του ΠΑΣΟΚ για τις Αγροτικές Συντάξεις.

Το ΠΑΣΟΚ έχει ήδη έτοιμο Νομοσχέδιο που θα μετατρέψει τον ΟΓΑ σε **ισότιμο, αυτόνομο και βιώσιμο** οργανισμό κύριας ασφάλισης. Αυτό θα γίνει με τη μετεξέλιξη του μηχανισμού της πρόσθετης σύνταξης αγροτών σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης.

Τα κύρια σημεία του νόμου είναι τα εξής:

α. Συντάξεις

Οι νέες συντάξεις του ΟΓΑ θα είναι ουσιαδώς υψηλότερες από τις σημερινές συντάξεις της πρόσθετης ασφάλισης. Θα εξαρτώνται από τις εισφορές και τα χρόνια ασφάλισης, όπως σε όλα τα ταμεία. Προβλέπεται σύνταξη για εργατικό ατύχημα, αναπηρία και επίσης, για πρώτη φορά στον ΟΓΑ, σύνταξη χηρείας. Έτσι οι συντάξεις των αγροτών θα είναι παρόμοιες με αυτές άλλων ταμείων.

Αναγνωρίζεται ο χρόνος που έχει διανυθεί στην πρόσθετη ασφάλιση χωρίς επιβάρυνση.

Το νέο σύστημα θα αρχίσει να λειτουργεί από το 1997. Ένας ασφαλισμένος με 15 χρόνια ασφάλισης στο νέο σύστημα στην κατώτερη κλάση του θα πάρει 33.000 δρχ. συν την βασική σύνταξη, τη στιγμή που η πρόσθετη ασφάλιση θα απέδιδε 25.000 δρχ. επιπλέον της βασικής.

Στην ανώτατη κλάση 15 έτη ασφάλισης θα

αποδίδουν 83.000 δρχ.

Έτσι θα παίρνει από 60.000 ως 110.000 δρχ.

Παράλληλα, αν ένας νέος αγρότης πάθει κάποιο ατύχημα και δεν μπορεί να δουλέψει θα δικαιούται **ήδη από το 1997**, κατώτατη σύνταξη αναπηρίας που φθάνει τις 33.000 δρχ./μήνα επιπλέον της βασικής σύνταξης που δίδεται σήμερα.

Σε έναν ορίζοντα εικοσαετίας θα ενσωματώνεται σταδιακά και η σημερινή βασική σύνταξη του ΟΓΑ στο νέο σύστημα.

β. Χρηματοδότηση

Η μετατροπή του ΟΓΑ σε ταμείο κύριας ασφάλισης και οι νέες συντάξεις χρηματοδοτούνται από ξεχωριστό λογαριασμό, στον οποίο θα διοχετεύονται πόροι από τρεις πηγές:

- 1 Τις εισφορές των ασφαλισμένων, που θα είναι συγκρίσιμες με αυτές της πρόσθετης ασφάλισης.**
- 2 Τις εισφορές του Κράτους, που θα είναι σε αναλογία των εισφορών ασφάλισης.**
- 3 Την απόδοση του αποθεματικού.** Οι πληρωμές τα πρώτα χρόνια θα είναι πολύ μικρότερες από τις πληρωμές των νέων συντάξεων. Έτσι θα συσσωρεύεται ένα αποθεματικό. Το αποθεματικό αυτό θα επενδύεται σε υψηλής απόδοσης επενδύσεις κατά προτίμηση στον αγροτικό χώρο. **Έτσι ο αγρότης θα κερδίζει διπλά, μια φορά ως παραγωγός και άλλη μια ως ασφαλισμένος.**

γ. Πρόσθετη και Διαδοχική ασφάλιση

Ο χρόνος που έχει πληρωθεί στην πρόσθετη ασφάλιση θα αναγνωρίζεται και θα μεταφέρεται στη νέα ασφάλιση. Οι αγρότες θα μπορούν επίσης να εξαγοράζουν αναδρομικά και χρόνο για τον οποίο δεν είχαν πληρώσει εισφορές στην πρόσθετη. Έτσι οι συνταξιοδοτούμενοι το 1997 θα μπορούν να θεμελιώσουν εννέα χρόνια εισφορές με τα ανάλογα δικαιώματα.

Οι αγρότες θα αντιμετωπίζονται όπως οι άλλοι

ασφαλισμένοι όταν αλλάζουν εργασία. Θα εφαρμόζεται και στον ΟΓΑ η διαδοχική ασφάλιση.

Με την μετατροπή το ΟΓΑ σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης:

- **Εκσυγχρονίζονται ριζικά οι αγροτικές ασφαλίσεις.**
- **Οι αγρότες παύουν να είναι ασφαλισμένοι δεύτερης κατηγορίας.**
- **Η αγροτική αποταμίευση γίνεται μηχανισμός για την ανάπτυξη και την ευημερία του αγροτικού χώρου.**
- **Δημιουργείται μια σίγουρη και αποδοτική μορφή αποταμίευσης για τον αγροτικό κόσμο, με αποδόσεις πολλαπλάσιες αυτών που θα έδιναν οι ιδιωτικές ασφαλίσεις.**

δ.Σημερινοί συνταξιούχοι ΟΓΑ: ΑΤΑ στις συντάξεις

Ο εκσυγχρονισμός των αγροτικών ασφαλίσεων και η ισότιμη ενσωμάτωση των αγροτών στο ασφαλιστικό σύστημα δεν θα αφήσει έξω τους σημερινούς συνταξιούχους του ΟΓΑ.

Στόχος του ΠΑΣΟΚ είναι η αναβάθμιση της βασικής σύνταξης, σε πραγματικούς όρους.

Το ΠΑΣΟΚ θα επεκτείνει το μέτρο της τιμαριθμικής προστασίας των Κατωτάτων Ορίων Συντάξεων και του ΟΓΑ. Θα καθιερώσει την αυτόματη και νομικά κατοχυρωμένη τιμαριθμική προσαρμογή της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ, μια φορά το χρόνο.

Η αγοραστική αξία των συντάξεων του ΟΓΑ, θα προστατεύεται στο επίπεδο που είχαν, όταν τις αύξησε το ΠΑΣΟΚ το Σεπτέμβριο του 1995. Έτσι ειδικά τον Ιανουάριο του 1997, θα χορηγηθεί διορθωτικό ποσό, που θα καλύψει την αύξηση των τιμών ως τον Δεκέμβριο του 1996, μαζί με τον αναμενόμενο πληθωρισμό για το 1997.

Η πρώτη αύξηση του Ιανουαρίου 1997 εκτιμάται ότι θα είναι τις 4.000 δραχ.

Η βασική σύνταξη του ΟΓΑ θα αναπρο-

σαρμόζεται εφεξής σε ετήσια βάση.

Τιμαριθμική προστασία θα δοθεί και στις συντάξεις της πρόσθετης ασφάλισης.

Με τη νομική κατοχύρωση της τιμαριθμικής προστασίας, οι αυξήσεις που θα παίρνει ο αγρότης συνταξιούχος θα είναι πραγματικές και δεν θα εξουδετερώνονται από τον πληθωρισμό.

5. Μέτρα υγείας και πρόνοιας για τους Αγρότες

➤ Δικαίωμα περίθαλψης στα ιατρεία του ΙΚΑ

Δικαίωμα επισκέψεων και περίθαλψης στα ιατρεία του ΙΚΑ, επισκέψεων ασφαλισμένων του ΟΓΑ στα πολυιατρεία του ΙΚΑ, κατ' αντιστοιχία με τη δυνατότητα που έχουν οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ να επισκέπτονται τα Κέντρα Υγείας.

Με την εφαρμογή αυτού του μέτρου προωθείται η συνεργασία μεταξύ των δύο μεγαλύτερων ασφαλιστικών οργανισμών της χώρας, που καλύπτουν το 75% περίπου του ελληνικού πληθυσμού. Έτσι προχωρούμε σταδιακά στην ουσιαστική ολοκλήρωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

➤ Παροχή ιατρικών ειδών και υπηρεσιών στους αγρότες

➤ **Επέκταση των παροχών οδοντιατρικής περίθαλψης στα γναθοχειρουργικά, παιδοδοντικά και στοματολογικά κέντρα του ΙΚΑ, για το σύνολο των ασφαλισμένων του ΟΓΑ με τους όρους που ισχύουν για το ΙΚΑ.**

➤ **Χορήγηση βοηθητικών ιατρικών συσκευών (ακουστικών, γυαλιών κλπ.) εκτός από τις μετεγχειρητικές καταστάσεις, όπως ισχύει σήμερα για τον ΟΓΑ και σε όλες τις περιπτώσεις αναγκών.**

➤ **Κάλυψη δαπάνης λουτροθεραπείας και αεροθεραπείας.**

➤ Εφαρμογή του θεσμού του οικογενειακού γιατρού

Αυτή θα είναι η κρισιμότερη και ουσιαστικότερη παρέμβαση της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ στον

τομέα της υγείας. Η εφαρμογή του θεσμού του οικογενειακού γιατρού, θα ξεκινήσει σταδιακά από ορισμένες περιοχές της χώρας, **αρχίζοντας από τον ΟΓΑ.**

Το μέτρο αυτό θα οδηγήσει σε αντικατάσταση του παρωχημένου πλέον θεσμού του αγροτικού γιατρού από ειδικευμένους γιατρούς, τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας περίθαλψης.

➤ **Καθιέρωση του θεσμού Σχολικής Ιατρικής**

Ο θεσμός αυτός περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Νόμου που έχει ήδη επεξεργαστεί το Υπουργείο Υγείας. Προβλέπει τη δημιουργία μιας ειδικής υπηρεσίας στελεχωμένης κυρίως από παιδίατρους, οι οποίοι θα επισκέπτονται τακτικά τα νηπιαγωγεία, δημοτικά και γυμνάσια της χώρας για τη προληπτική εξέταση των παιδιών και τη σύνταξη ατομικού δελτίου υγείας για κάθε παιδί. Ο θεσμός αυτός, θα αποτελέσει πραγματική επανάσταση για τις παραμελημένες αγροτικές περιοχές της χώρας.

Γ. ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΛΗΨΗ - ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Στόχοι της πολιτικής στην υγεία είναι δύο:

- 1** Η προστασία και βελτίωση της υγείας του πληθυσμού.
- 2** Η αναβάθμιση όλων των υπηρεσιών υγείας σε επίπεδο που να παρέχουν αίσθημα ασφάλειας στον πολίτη.

Μέτρο στην Υγεία είναι πάντοτε ο Άνθρωπος.

Ανάπτυξη της νοσηλευτικής υποδομής

Την τριετία 1993-96 πραγματοποιήθηκε σημαντικό έργο στον τομέα της Υγείας σε επενδύσεις υποδομής, νοσηλευτικό προσωπικό και συστήματα επείγουσας κάλυψης ιατρικών αναγκών

➤ **Η Υγεία εξακολουθεί να κατέχει προνομιακή θέση στην κατανομή των**

κρατικών δαπανών.

Η χώρα αφιερώνει περισσότερους πόρους παρα ποτέ στον σύστημα υγείας. Το 1996 οι δαπάνες για υγεία και πρόνοια θα φθάσουν τα 851 δις δρχ. ποσό, που είναι μεγαλύτερο από κάθε άλλη φορά.

➤ **Έγινε σημαντική αύξηση της νοσοκομειακής υποδομής. Λειτουργήσαν εννέα νέα Νοσοκομεία, άρχισε η κατασκευή άλλων επτά, δημοπρατήθηκαν οκτώ, επεκτείνονται και τροποποιούνται διαρθρωμιστικά τέσσερα και επεκτείνονται άλλα δέκα.**

➤ Παρά τον αυστηρό περιορισμό των προσλήψεων, ακολουθήθηκε ορθολογική **πολιτική αύξησης του προσωπικού στο ΕΣΥ, με σημαντικό αριθμό προσλήψεων στους τομείς, που οι ελλείψεις ήταν μεγαλύτερες. Αυξήθηκε το ιατρικό προσωπικό.** Την τελευταία τριετία προκηρύχθηκαν 1.867 θέσεις γιατρών ΕΣΥ, και θα προκηρυχθούν άλλες 590 θέσεις για το έτος 1996, η κατανομή των οποίων, αφορούν κατά προτεραιότητα το ΕΚΑΒ, το Αιγαίο και τις Ακριτικές Περιοχές, τις μονάδες Εντατικής Θεραπείας και τις Μονάδες Αυξημένης Φροντίδας. Αυξήθηκε επίσης το **νοσηλευτικό και τεχνικό προσωπικό** κατά 3.072 άτομα και έχουν ολοκληρωθεί οι πίνακες των αποτελεσμάτων 5.562 επιπλέον θέσεων. Το 70% των θέσεων αυτών αφορούν νοσηλευτές και νοσηλεύτριες.

➤ Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάπτυξη του **Συστήματος Προνοσοκομειακής Ιατρικής Φροντίδας (ΕΚΑΒ) και των μονάδων Εντατικής Θεραπείας.** Στόχος είναι η άμεση παροχή ιατρικών υπηρεσιών στον πολυτραυματία ή τον καρδιοπαθή, η θνησιμότητα των οποίων την πρώτη ώρα είναι ιδιαίτερα υψηλή.

✓ Οι κλίνες των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας αυξήθηκαν κατά 55%. Με τις προσλήψεις που έγιναν θα στελεχωθούν άλλες 70 κλίνες που θα λειτουργήσουν τις αμέσως επόμενες εβδομάδες.

- ✓ Λειτουργούν 130 καινούργιες κινητές μονάδες επείγουσας ιατρικής ενώ ως τον Δεκέμβριο 1996 θα παραδοθούν άλλες 60. Έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση για την αγορά αεροπορικών μέσων (2 αεροπλάνων και 4 ελικοπτέρων).
- ✓ Κινητές μονάδες του ΕΚΑΒ στελεχώθηκαν με εξειδικευμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό.
- ✓ Θεσμοθετήθηκε η συνεχής μετεκπαίδευση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του ΕΚΑΒ,
- ✓ οι υπηρεσίες του ΕΚΑΒ επεκτάθηκαν σε 6 πόλεις και επεκτείνονται συνεχώς.

Στόχος είναι μέσα στο 1997 ολόκληρος ο Ελλαδικός χώρος να καλύπτεται απόλυτα από σύγχρονες και αποτελεσματικές υπηρεσίες επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας.

Προγραμματισμός για την τετραετία που έρχεται

Οι στόχοι και οι προοπτικές μας για την επόμενη τετραετία συνοψίζονται ως εξής :

- 1** Συνέχιση και επέκταση του προγράμματος ποσοτικής και ποιοτικής αναβάθμισης της νοσηλευτικής υποδομής που εξελίσσεται ήδη. Αύξηση των κλινών Εντατικής Θεραπείας και πλαισίωσή τους με Μονάδες Αυξημένης Φροντίδας.
- 2** Διοικητικός εκσυγχρονισμός των Νοσοκομείων. Αλλαγή του τρόπου επιλογής των Διοικήσεων των Νοσοκομείων, με στόχο την αποτελεσματικότητα, τον εξορθολογισμό του τρόπου διαχείρισης των διατιθέμενων πόρων και την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Αναβάθμιση της διαχειριστικής ικανότητας των διοικήσεων.
- 3** Σύστημα συνεχούς αξιολόγησης του ιατρικού προσωπικού των Νοσοκομείων και σύνδεση της εξέλιξής του με την αξιολόγηση αυτή.
- 4** Δημιουργία Εθνικού Κέντρου Έρευνας, Ελέγχου και Αξιολόγησης της ποιότητας των

Υπηρεσιών Υγείας με στόχο τον ποιοτικό έλεγχο και την αξιολόγηση των υπηρεσιών που παρέχονται από Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και τις λοιπές υπηρεσίες υγείας.

- 5** Οργάνωση ολοκληρωμένων κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας με σκοπό την προστασία και προαγωγή της υγείας ατομικά και σε ομάδες πληθυσμών με πρόληψη και αγωγή υγείας.
- 6** Ανάπτυξη του θεσμού της Σχολικής Ιατρικής, για όλη την χώρα και ιδιαίτερα τις αγροτικές περιοχές.
- 7** Ανάπτυξη και λειτουργία Κεντρικού και Περιφερειακών Εργαστηρίων Δημόσιας Υγείας, για τον έλεγχο θαλάσσιων και χερσαίων υδάτων, τροφίμων και ποτών, τον ποιοτικό έλεγχο εμβολίων και ορών, κ.λ.π.
- 8** Προτεραιότητα έχει το **Πρόγραμμα Υγειονομικής Θωράκισης του Αιγαίου 'Ιπποκράτης'**. Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται σε τέσσερις άξονες :
 - ◆ Υποστήριξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας και περίθαλψης με ενίσχυση του προσωπικού των περιφερειακών ιατρείων,
 - ◆ Αναβάθμιση τριών Νοσοκομείων στο Βόρειο, Νότιο και Κεντρικό Αιγαίο στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, στελέχωση τους με όλο το φάσμα των ιατρικών ειδικοτήτων και δημιουργία Μονάδων Τριτοβάθμιου επιπέδου (Εντατικής Θεραπείας, Εμφραγμάτων, Τεχνητού Νεφρού κ.λ.π.)
 - ◆ Διαμόρφωση πλέγματος διασύνδεσης των υπηρεσιών υγείας πρωτοβάθμιου και δευτεροβάθμιου επιπέδου,
 - ◆ Αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας (τηλεματική) με την εξειδίκευση στον τομέα της τηλεϊατρικής.

Αποφασιστικό ρόλο στην απόδοση και την εικόνα του συστήματος υγείας παίζει η **Πρωτοβάθμια Φροντίδα**, αφού εκεί είναι το πρώτο σημείο επαφής του ασθενούντος πολίτη με το νοσηλευτικό σύστημα. Εκεί είναι που οι τομές της επόμενης τετραετίας θα έχουν και το μεγαλύτερο αποτέλεσμα:

- 1 Έναρξη λειτουργίας **Κέντρων Υγείας στις πόλεις**, με γιατρούς όλων των ειδικοτήτων, σε 24ωρη εφημερία,
- 2 Έναρξη λειτουργίας του θεσμού του **οικογενειακού γιατρού**. Η αρχική πειραματική εφαρμογή θα διευκολύνει την αποτελεσματική επέκταση του θεσμού με τρόπο που συνδυάζει την προσαρμογή στην ψυχροσύνθεση του Έλληνα με την αποτελεσματικότητα στην υγειονομική απόδοση.
- 3 Πρόγραμμα ανάπτυξης **μονάδων περίθαλψης και αποκατάστασης** ασθενών με χρόνιες παθήσεις
- 4 Επέκταση του θεσμού της **κατ'οίκον νοσηλείας**.

Φάρμακο και υγεία

Πρωταρχικός στόχος στην πολιτική φαρμάκου είναι η προώθηση της υγείας του πληθυσμού. Απαιτείται η δυνατότητα διάθεσης των απαιτούμενων φαρμάκων και η πάταξη της πολυφαρμακίας, μιας απο τις συχνότερες αιτίες ιατρογενών ασθενειών.

Έτσι, στόχος είναι η διαμόρφωση πλαισίου που εξασφαλίζει αποτελεσματική και υψηλής ποιότητας φαρμακευτική περίθαλψη, με την παράλληλη ορθολογική διαχείριση των προμηθειών που θα οδηγήσει σε περιορισμό της πολυφαρμακίας και της αλόγιστης αύξησης των δαπανών.

Το φάρμακο αποτελεί αναμφισβήτητα κοινωνικό αγαθό και για αυτό η πολιτική που θα ασκείται στον τομέα αυτό ελέγχεται απο τα θεσμοθετημένα όργανα του Κράτους με την συνεργασία του ιδιωτικού τομέα. Παράλληλα, βεβαίως, η φαρμακευτική παραγωγή έχει μεγάλη σημασία για την Εθνική Οικονομία. Στοιχεία του 1995 δίδουν την συνολική κρατική δαπάνη φαρμακευτικής κατανάλωσης να ανέρχεται σε 365 δισ. δρχ. περίπου.

Κατά την τριετία 1993-1996 υπήρξε:

- ◆ **Συγκράτηση στην αύξηση των τιμών των φαρμάκων** σε σχέση με την περίοδο 1990-1993. (Μέση ετήσια αύξηση Απρ. 1990- Οκτ. 1993 15,2% , Οκτ. 1993-Αύγ. 1996 2,9%).
- ◆ Εντατικοποιήθηκαν και εκσυγχρονίστηκαν οι μηχανισμοί ελέγχου στην ποιότητα του φαρμάκου.
- ◆ Επανεκδόθηκε και συμπληρώθηκε το Εθνικό Συνταγολόγιο.
- ◆ Θεσπίστηκαν κανόνες λειτουργίας στην παραγωγή, στην διακίνηση και στην εμπορία φαρμάκων (ταινία γνησιότητας, εκσυγχρονισμός νομικού πλαισίου, κλπ).
- ◆ Περιορίστηκε η διαφήμιση των φαρμάκων με στόχο την μείωση της υπερκατανάλωσης.
- ◆ Θεσπίστηκαν τα κριτήρια της δημιουργίας **λίστας φαρμάκων** (όπως συμβαίνει στις περισσότερες χώρες της ΕΕ) στους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και το Δημόσιο.

Με την λειτουργία της λίστας, τίθεται φραγμός σε απόπειρες εκμετάλλευσης του ασθενούς και παράλληλα κερδίζουν τόσο τα ταμεία όσο και ο ασθενής-καταναλωτής με την χορήγηση φαρμάκων ίσης αποτελεσματικότητας αλλά χαμηλότερης τιμής. Παράλληλα διασφαλίζεται η ευελιξία, αφού επιτρέπονται αιτιολογημένες χορηγήσεις φαρμάκων που δεν είναι στην λίστα.

Στην επόμενη τετραετία, η πολιτική θα κινηθεί στους εξής άξονες:

1. Επεμβάσεις στη διαδικασία χορήγησης φαρμάκων

- ▼ Προστασία της Δημόσιας Υγείας με περαιτέρω εκσυγχρονισμό των οργάνων και διαδικασιών ελέγχου της ποιότητας των φαρμάκων.
- ▼ Εφαρμογή της λίστας σε όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και το Δημόσιο. Η επιτυχημένη εμπειρία του ΙΚΑ

στην διαχείριση λίστας συνταγολογούμενων φαρμάκων θα επεκταθεί με κύριο στόχο τον περιορισμό της πολυφαρμακίας και των αρνητικών επιπτώσεών της στην υγεία των ασφαλισμένων

- ▼ Λειτουργία μόνιμης επιτροπής για την παρακολούθηση και ανανέωση της λίστας.
- ▼ Ο ΕΟΦ θα προωθεί σε συνεχή βάση την μελέτη της Βιοϊσοδυναμίας των φαρμάκων.
- ▼ Δημιουργία νοσοκομειακού συνταγολογίου ανάλογα με την εξειδίκευση του νοσοκομείου.
- ▼ Μηχανοργάνωση διευθύνσεων Υγιεινής των Νομαρχιών - κατάργηση του προληπτικού ελέγχου.

2. Άμεσες παρεμβάσεις στο σύστημα προμήθειας και παραγωγής φαρμάκων

Προωθείται σειρά μέτρων για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας φαρμάκων, με το μικρότερο δυνατό κόστος για τον καταναλωτή, τα ασφαλιστικά ταμεία, τα νοσοκομεία, διασφαλίζοντας παράλληλα την εγχώρια βιομηχανία όπως:

- ✓ Διενέργεια δημοσίων διαγωνισμών για προμήθεια φαρμάκων.
- ✓ Άμεση κατάστρωση ενός χρονοδιαγράμματος ταχύτερης εξόφλησης προμηθευτών. Η μείωση του χρόνου εξόφλησης θα οδηγήσει σε μείωση των τιμών κατά 20% περίπου.
- ✓ Θέσπιση κινήτρων για την στήριξη και εκσυγχρονισμό της φαρμακοβιομηχανίας.
- ✓ Θέσπιση υποχρέωσης αναγραφής στην συσκευασία αναλωσίμων υλικών που προμηθεύονται τα νοσοκομεία της ένδειξης “κρατικό είδος”, που θα περιορίσει τις διαρροές στη διακίνηση των εφοδίων.
- ✓ Ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογικής αναβάθμισης της εγχώριας παραγωγής.
- ✓ Εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ). Επέκταση

της δραστηριότητας του στον έλεγχο ποιότητας όλων των προϊόντων αρμοδιότητάς του (Συμπληρώματα διατροφής, ιατρικά βοηθήματα κλπ). Αξιοποίηση των θυγατρικών εταιρειών και όλων των παραγωγικών του μονάδων.

3. Διαχείριση προμηθειών - τεχνολογία

Η εμπειρία στον εξορθολογισμό της διαχείρισης προμηθειών φαρμάκων ήδη επεκτείνεται στο γενικότερο θέμα της διαχείρισης προμηθειών των φαρμάκων από τα νοσοκομεία και το υγειονομικό σύστημα.

- 1 Αξιολόγηση του προγράμματος σε σχέση με τις νοσηλευτικές ανάγκες. Σύνταξη Δεικτών Κατανάλωσης του υλικού για κάθε νοσοκομείο.
- 2 Έγκαιρη αξιολόγηση και προγραμματισμός προμηθειών σε περιφερειακό επίπεδο σε νέες ιατρικές τεχνολογίες και εξοπλισμό, έτσι ώστε να τεκμηριώνεται η αποτελεσματικότητα της τεχνολογίας.

Έμφαση στην πρόληψη και τη φροντίδα: Η πρόκληση του μέλλοντος

Ο τομέας της υγείας, και ιδίως το δημόσιο τμήμα του, έχει διαμορφωθεί με δεδομένα και προτεραιότητες, που είναι πιθανόν στα χρόνια που έρχονται να αλλάξουν ριζικά. Για τον λόγο αυτό, πρέπει σταδιακά να μετατοπίζεται η έμφαση της πολιτικής μας. Η εξέλιξη αυτή αφορά πολλούς τομείς:

1. Συνδυασμένες διατομεακές πολιτικές

Η υγεία των Ελλήνων επιβαρύνεται δυσανάλογα από παράγοντες τους οποίους το σύστημα υγείας είναι ανίκανο να επηρεάσει άμεσα:

- Τα τροχαία ατυχήματα
- Η περιβαλλοντική μόλυνση
- Επιβλαβείς συμπεριφορές όπως το ποτό ή το κάπνισμα
- Η υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας

Ο σχεδιασμός και η προώθηση διατομεακών δράσεων με εκτεταμένη συνεργασία και συντονισμό όλων των εμπλεκομένων θα έχει σημαντικότερες επιπτώσεις στην υγεία του πληθυσμού και θα απελευθερώσει πόρους από το νοσηλευτικό σύστημα.

2.Αλλαγή επιδημιολογικών προτύπων:

Το σύστημα νοσηλείας που υπάρχει σήμερα είναι προσανατολισμένο στην αντιμετώπιση των “ασθενειών της ευημερίας” : καρδιοπάθειες, κυκλοφορικά νοσήματα, νεοπλάσματα. Δίνεται έτσι έμφαση στην διάγνωση και την νοσοκομειακή περίθαλψη εκ των υστέρων. Όμως, το επιδημιολογικό πρότυπο του επόμενου αιώνα θα διαφέρει ουσιαστικά. Απειλητικές εμφανίζονται οι διάφορες νέες ιογενείς μεταδοτικές ασθένειες, η γνωστότερη από τις οποίες είναι το AIDS.

Η δραστηριότητα στην φροντίδα για το AIDS είναι σημαντική. Το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (ΚΕΕΛ) πραγματοποίησε τα ακόλουθα και συνεχίζει:

- ✓ Γίνονται ενημερωτικές εκστρατείες με κινητή μονάδα ενημέρωσης σε όλη την Ελλάδα. Δημιουργήθηκε αποκεντρωμένο δίκτυο ενημέρωσης.
- ✓ Ξεκίνησαν τα προγράμματα της κατ’ οίκον νοσηλείας και οδοντιατρείου, για ασθενείς που πάσχουν από AIDS.
- ✓ Εγκρίθηκαν νέα φάρμακα για την καταπολέμηση της ασθένειας, τα οποία παρέχονται δωρεάν.
- ✓ Στελεχώθηκαν με ειδικευμένο προσωπικό όλα τα Κέντρα Αναφοράς και οι Μονάδες Ειδικών Λοιμώξεων των Νοσοκομείων.
- ✓ Επεκτείνονται οι δραστηριότητες του ΚΕΕΛ στα Βαλκάνια.

Οι εξελίξεις που αναφέρθηκαν φέρνουν στο επίκεντρο την σημασία της πρόληψης, του προγραμματισμού και ρόλο του μη-στενά ιατρικού παράγοντα που μπορεί να επηρεάζει την συμπεριφορά και τις επιλογές των ατόμων. Η γνώμη του κοινωνιολόγου, του ψυχολόγου του

επικοινωνιολόγου, είναι συχνά εξίσου βαρύνουσα με αυτή του ιατρού.

Για να ανταποκριθούμε σε αυτές τις εξελίξεις πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη, την προώθηση συμπεριφορών που μειώνουν τους κινδύνους και την αλλαγή στην αποστολή και στον τρόπο λειτουργίας των νοσοκομείων.

3. Η “κερδισμένη δεκαετία” και η τέταρτη ηλικία

Μέσα στα επόμενα 20 χρόνια το αναμενόμενο όριο ζωής θα αυξηθεί έως και 8 χρόνια. Αυτή είναι η λεγόμενη “κερδισμένη δεκαετία”. Ως το 2010 αναμένεται να υπάρξει υπερδιπλασιασμός των ατόμων άνω των 75 ετών.

Ποιά θα είναι όμως η ποιότητα ζωής στην κερδισμένη δεκαετία;

Πρέπει να αποφύγουμε τον κίνδυνο ώστε η κερδισμένη δεκαετία να χάνεται σε νοσοκομεία, μονάδες εντατικής θεραπείας ή σε οίκους ευγηρίας. Πρέπει από τώρα να αρχίσουμε να παίρνουμε εκείνα τα μέτρα, έτσι ώστε, η “κερδισμένη δεκαετία” να αποτελεί επέκταση της ενεργού ζωής με πλήρη υγεία. Ο κερδισμένος χρόνος να μπορεί να αφιερώνεται στην κοινωνική συμμετοχή, στα εγγόνια, σε προσωπικές ασχολίες, και σχέσεις.

Πρέπει από τώρα να οργανώσουμε μία παρέμβαση, με την οποία επιδιώκουμε :

- Δημιουργία υποδομής για την φροντίδα, την περίθαλψη και την αξιοπρεπή διαβίωση των πολύ ηλικιωμένων ατόμων.
- Εμπλουτισμό των ΚΑΠΗ και προώθηση νέων θεσμών, που θα βελτιώσουν κατά το δυνατόν και την ποιότητα ζωής και την δυνατότητα κοινωνικής παρουσίας και επαφής των πολύ ηλικιωμένων ατόμων.

Το πρόβλημα της τέταρτης ηλικίας δεν είναι θέμα κάποιων οικονομικών παροχών, αλλά απαιτεί ένα πλέγμα συλλογικής κοινωνικής φροντίδας και Υποστήριξης. Ο τρόπος ανταπόκρισης και κινητοποίησης της κοινωνίας

μας στην πρόκληση αυτή θα είναι και ο δείκτης του πολιτισμού μας και καθρέφτης της νέας αλληλεγγύης.

4. Η πρόκληση της ιατρικής τεχνολογίας

Η ιατρική τεχνολογία έχει σημειώσει άλματα στην διάγνωση, στην θεραπεία και στην πρόληψη της ασθένειας. Οι επιστήμες της γενετικής, της φυσιολογίας, της βιοχημείας συνεχώς αποκαλύπτουν νέα δεδομένα για το πώς λειτουργεί, εξελίσσεται και αντιδρά ο οργανισμός μας. Η φαρμακολογία, η βιοτεχνολογία και η μικροτεχνολογία οδηγούν συνεχώς σε νέες μορφές θεραπείας.

Με την προώθηση της ιατρικής έρευνας, τα προγράμματα τηλεματικής, την ανανέωση του εξοπλισμού θα διαμορφώσουμε ένα νέο αποτελεσματικό περιβάλλον για την παροχή των υπηρεσιών περίθαλψης και υγείας στη χώρα μας. Παράλληλα, ωστόσο, θα πρέπει να αποφευχθεί η κατασπατάληση πόρων σε νέες τεχνολογίες αμφιβόλου θεραπευτικής αξίας, όπως και να σχεδιαστεί σωστά η αξιοποίηση της ήδη υπάρχουσας.

Εκτός από την αυξημένη αποτελεσματικότητα, οι νέες τεχνολογίες εμπεριέχουν τον κίνδυνο αλλαγής στην διαπροσωπική σχέση γιατρού-ασθενούς. Η Ιπποκρατική σχέση δεν πρέπει να εξελιχθεί σε απρόσωπη διεκπεραίωση τεχνολογικών πληροφοριών.

Δ. ΠΡΟΝΟΙΑ

1. Στόχοι

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με ευαισθησία στάθηκε απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα και προώθησε μια ειδική πολιτική για την προστασία ατόμων και κοινωνικών ομάδων που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας.

Στόχος μας ήταν να αναδιοργανώσουμε το σύστημα της προνοιακής πολιτικής, από το επίπεδο σχεδίασης μέχρι το επίπεδο εφαρμογής

(παρεχόμενες υπηρεσίες, επιδοματική πολιτική) και μέσα στα περιθώρια των δυνατοτήτων της οικονομίας να αυξήσουμε σημαντικά την αποτελεσματικότητά του.

2. Τί έγινε την τριετία 1993-1996

α. Άτομα με Ειδικές Ανάγκες:

Καθιερώθηκε η **ισόβια κάρτα αναπηρίας** και επαναπροσδιορίζονται οι Υγειονομικές Επιτροπές. Προς ολοκλήρωση και συμπλήρωση του Νόμου συντάσσεται Προεδρικό Διάταγμα, για την κατά ενιαίο τρόπο από όλα τα ασφαλιστικά ταμεία πιστοποίηση της αναπηρίας.

β. Έλληνες Τσιγγάνοι:

Έχει προγραμματισθεί δέσμη μέτρων που περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες προτάσεις για:

- ✓ Τη στέγαση (διαμορφωμένοι χώροι υποδομής σε 8 περιοχές της χώρας, με μελέτες για την αντιμετώπιση της μόνιμης στέγασης σε πανελλαδική κλίμακα).
- ✓ Την υγεία και πρόνοια (δημιουργία κινητών μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας).
- ✓ Την εκπαίδευση (Κάρτα μετακινούμενου μαθητή).
- ✓ Την απασχόληση (εκπαιδευτικά προγράμματα ΟΑΕΔ).
- ✓ Τον πολιτισμό (οργάνωση εργαστηρίων εφηρμοσμένων τεχνών).
- ✓ Τον αθλητισμό, καθώς και τα λοιπά υποστηρικτικά προγράμματα από τις Γενικές Γραμματείες Λαϊκής Επιμόρφωσης και Νέας Γενιάς.

γ. Τρίτη Ηλικία:

Στα πλαίσια της συνολικής πολιτικής που διαμορφώθηκε για τους ηλικιωμένους ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες για την έναρξη εφαρμογής πιλοτικού προγράμματος σε όλα τα ΚΑΠΗ του Δήμου Περιστερίου και σε ΚΑΠΗ 47 Δήμων της χώρας και δύο Λεσχών Φιλίας του

Δήμου Αθηναίων. Ημερομηνία έναρξης ορίστηκε η 15η Σεπτεμβρίου και η 1η Οκτωβρίου, αντίστοιχα.

δ. Οργανωμένες Υπηρεσίες Παροχής Προστασίας, από φορείς κοινωνικής πρόνοιας:

Υπογράφηκαν Υπουργικές Αποφάσεις σε εφαρμογή του Ν.2345/95 αναφερόμενες σε:

- ➔ Προϋποθέσεις Ίδρυσης και Λειτουργίας Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων. κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- ➔ Προϋποθέσεις Ίδρυσης και Λειτουργίας Στέγης Αυτόνομης Διαβίωσης, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.

ε. Προνοιακά επιδόματα:

- ➔ Υπογράφηκε Υπουργική Απόφαση για αύξηση των επιδομάτων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες κατά 20%. Αναδρομική εφαρμογή από 1.1.1996.
- ➔ Υπογράφηκε κοινή Υπουργική Απόφαση για την αναπροσαρμογή του ποσού των χρηματικών παροχών, λόγω μητρότητας, με εφαρμογή από 1.7.1996.
- ➔ Δόθηκαν τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις για επίδομα τρίτου παιδιού, οικογενειακό ύψους 10 δις δραχ. από την αρχή του έτους.
- ➔ Τακτικές και έκτακτες επιχορηγήσεις για επιδόματα ΑΜΕΑ 9 δις δραχ. από την αρχή του έτους.
- ➔ Ισόβια σύνταξη πολύτεκνης μητέρας: 77 δις δραχ. από την αρχή του έτους.
- ➔ Βοηθήματα Ομογενών 550 εκ. δραχ. από την αρχή του έτους.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΡΩΝ

α. Ρόλος Υπουργείου

Αναγόρευση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας σε ουσιαστικό επιτελικό όργανο,

σχεδίασης και παρακολούθησης εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη. Θα απαιτηθεί πολύ μικρός πυρήνας, προσεκτικά επιλεγμένων επιστημόνων που θα διασφαλίσουν επίσης και την συνεργασία και αξιοποίηση όλων των μελετών και προτάσεων των σχετικών ακαδημαϊκών και ερευνητικών κέντρων.

β. Προνοιακοί Οργανισμοί

Αναδιοργάνωση και επαναπροσδιορισμός του ρόλου των προνοιακών οργανισμών.

γ. Επιδόματα

Επανεξέταση της επιδοματικής πολιτικής σε συνδυασμό με την ταχύτερη δυνατή εφαρμογή της κάρτας αναπηρίας.

δ. Τοπική Αυτοδιοίκηση

Συνεργασία με τους φορείς και τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης που ασχολούνται με την κοινωνική πολιτική με σκοπό την στήριξη και βοήθεια στη σχεδίαση και εφαρμογή μέτρων που θα αναφέρονται στις ιδιαίτερες συνθήκες τοπικών κοινοτήτων. Θα επιδιωχθεί, ιδιαίτερα η οργανωμένη κινητοποίηση των δυνατοτήτων των τοπικών κοινωνιών (συνεργασία φορέων, συλλόγων, ιδρυμάτων, εθελοντισμός).

ε. Ηλικιωμένοι

Επέκταση της βοήθειας στο σπίτι των ηλικιωμένων και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων τους, μέσα στο πρώτο εξάμηνο εφαρμογής του πιλοτικού προγράμματος, με σύγχρονο επαναπροσδιορισμό του ρόλου των ΚΑΠΗ και άνοιγμά τους στην κοινωνία.

στ. Οικογένεια

Σταδιακή εφαρμογή μέτρων στήριξης της οικογένειας με σκοπό τη διατήρηση της συνοχής και την ενίσχυσή της στη φροντίδα μελών της που έχουν αυξημένες ανάγκες. Καθιέρωση και επέκταση του θεσμού της ανάδοχης οικογένειας

(ιδιαίτερα της φυσικής και συγγενικής) για ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες, χρόνιους ψυχιατρικούς ασθενείς, με σκοπό τη συρρίκνωση της φροντίδας σε ιδρυματικές συνθήκες, που οδηγούν σε κοινωνικό αποκλεισμό και είναι περισσότερο δαπανηρές.

ζ. Ψυχική Υγεία

Θεσμική κατοχύρωση των επιτευγμάτων της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης και εξασφάλιση της δυναμικής της συνέχισης. Η αποϊδρυματοποίηση των χρόνιων ψυχιατρικών νοσοκομείων, θα βοηθήσει στη μετατροπή των ασυλιακών τμημάτων σε ενδονοσοκομειακούς ξενώνες σύγχρονης ψυχοκοινωνικής φροντίδας.

η. Ναρκωτικά

Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα από την πιλοτική εφαρμογή της μεθαδόνης φαίνονται ικανοποιητικά και μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης, το πρόγραμμα θα επεκταθεί. Η έμφαση στην πρόληψη θα συνεχιστεί και θα επιδιώξουμε την κινητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.

θ. Επιχειρησιακά Προγράμματα

Συνέχιση της εντατικής προσπάθειας για υλοποίηση όλων των προγραμμάτων που μας αφορούν, στον ταχύτερο δυνατό χρόνο, εφόσον όλες οι προκαταρκτικές διαδικασίες έχουν ολοκληρωθεί.

4. ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ: ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ

✓ Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Ηλικιωμένων που θα είναι διακομματικό όργανο, με εκλεγμένη διοίκηση, στην οποία θα μετέχουν, εκτός από τα αιρετά μέλη, ο Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ηλικιωμένων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, καθώς και εκπρόσωποι άλλων αρμοδίων κρατικών φορέων.

✓ Δημιουργία Ειδικού Λογαριασμού Αρωγής

Ηλικιωμένων, τα έσοδα του οποίου θα προέρχονται από δωρεές, οικονομικές ενισχύσεις, συνδρομές κλπ.

✓ Ενεργοποίηση του θεσμού της αναδοχής των ηλικιωμένων, που προβλέπεται από τον Ν. 2082/92, σε συνεργασία με τα ασφαλιστικά ταμεία, κάτι που θα εξοικονομήσει πόρους στα ασφαλιστικά ταμεία, από νοσήλεια και κλειστή προστασία.

✓ Δημιουργία Κέντρου Πρώτων Βοηθειών Πρόνοιας, με συνεργασία του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας και του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. (Αξιοποίηση κτιρίου του ΕΕΣ στην 3η Σεπτεμβρίου και ξενώνα του ΕΟΠ στο Καλαμάκι και στη Δραπετσώνα, καθώς και γραμμή S.O.S. του ΕΟΠ με αριθμό κλήσης 197). Ετήσιο κόστος 150 εκατομμύρια. Το Κέντρο θα λειτουργήσει τον Ιανουάριο 1997.

✓ Δημιουργία σώματος εθελοντών για τους ηλικιωμένους στην τοπική αυτοδιοίκηση με επιτελικό όργανο τα ΚΑΠΗ ή την κοινωνική υπηρεσία των Δήμων.

✓ Οργάνωση της νοσηλευτικής και ιατρικής φροντίδας των ηλικιωμένων από όλες τις υπηρεσίες υγείας, ώστε να διευκολυνθεί η εξυπηρέτηση (καθιέρωση ειδικού ωραρίου) να εξειδικευτεί και να αναβαθμιστεί η ποιότητά τους (διαμόρφωση ειδικών τμημάτων στα Γενικά Νοσοκομεία).

✓ Έναρξη εφαρμογής (από 15 Σεπτεμβρίου, 1996) ετησίου πιλοτικού προγράμματος στα ΚΑΠΗ του Δήμου Περιστερίου και σε ένα ΚΑΠΗ 47 Δήμων όλης της χώρας και δύο Λέσχες Φιλίας του Δήμου Αθηναίων, (από 1η Οκτωβρίου 1996), με πρόσληψη ενός κοινωνικού λειτουργού και δύο οικογενειακών βοηθών στο κάθε ΚΑΠΗ. Στόχος του προγράμματος θα είναι το προσωπικό που αναφέρθηκε βοηθούμενο από τριμελή επιτροπή ηλικιωμένων να ασχοληθεί με:

— Καταγραφή ηλικιωμένων και των αναγκών τους για βοήθεια στο σπίτι.

— Οργάνωση βοήθειας στο σπίτι.

- Καταγραφή εθελοντών και των προσφερόμενων υπηρεσιών για συγκρότηση σώματος εθελοντών.
- Καταγραφή δυνατοτήτων ηλικιωμένων της κοινότητας και κατάρτιση προγράμματος αξιοποίησής τους (ετήσιο κόστος 10 εκατομμύρια ανά ΚΑΠΗ).
- ✓ Καθιέρωση ειδικής πρωϊνής ζώνης στα κρατικά ΜΜΕ, (τηλεόραση, ραδιόφωνο) με σκοπό την ενημέρωση και ψυχαγωγία των ηλικιωμένων. Εκπομπές και μηνύματα με σκοπό την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τον εθελοντισμό των ηλικιωμένων.

5. ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ: ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Η διάδοση και χρήση των Ναρκωτικών γνωρίζει συνεχή έξαρση και απασχολεί ιδιαίτερα την πολιτεία, τα εξαρτώμενα άτομα, τις οικογένειές τους και την ελληνική κοινωνία στο σύνολό της.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη, ανέλαβε πρωτοβουλίες και υλοποίησε προγράμματα που δηλώνουν όχι μόνο τη πολιτική βούληση και ευαισθησία, αλλά την υψηλή προτεραιότητα στην αντιμετώπιση της κοινωνικής μάστιγας των Ναρκωτικών.

Μέσα από την ανάπτυξη της λειτουργίας του Οργανισμού κατά των ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ):

- ✓ **Υλοποιήσαμε** και υλοποιούμε **προγράμματα πρόληψης** σε εκπαιδευτικούς, γονείς και νέους.
- ✓ **Εκπαιδεύσαμε και εκπαιδεύουμε στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης** στην πρωτογενή πρόληψη, με στόχο την ανάπτυξη δικτύου Κέντρων Πρόληψης και Συμβουλευτικών Σταθμών σε κάθε Δήμο της χώρας.
- ✓ **Λειτουργήσαμε δύο πιλοτικά προγράμματα** υποκατάστασης (μεθαδόνη) στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη προσφέροντας ουσιαστικές δυνατότητες σε εξαρτημένους χρήστες, που θα θελήσουν να το αξιοποιήσουν
- ✓ **Στηρίζουμε και ενισχύουμε τα ήδη**

λειτουργούντα θεραπευτικά προγράμματα (ΚΕΘΕΑ, 18 ΑΝΩ κλπ) πρωτοβουλία που ενισχύει τη σωματική και ψυχική υγεία της κοινωνίας και ιδιαίτερα της νέας γενιάς του τόπου μας.

Η ανάπτυξη πολλών, διαφορετικών και πολυδιάστατων επιστημονικών και διαχρονικών παρεμβάσεων είναι επιτακτική ανάγκη, τόσο στον τομέα της πρόληψης, όσο και στον τομέα της θεραπείας και μείωσης της βλάβης των εξαρτημένων.

Στο πλαίσιο της χάραξης από τον ΟΚΑΝΑ της εθνικής πολιτικής για τα Ναρκωτικά, οι στόχοι μας είναι συγκεκριμένοι και δεσμευόμαστε για την πραγματοποίησή τους.

Η δέσμη μέτρων που στη νέα τετραετία θα υλοποιηθούν είναι:

- Προγράμματα Πρόληψης με επιστημονική εγκυρότητα και βάθος χρόνου σε ολόκληρη την χώρα.
- Επέκταση του Δικτύου Κέντρων Πρόληψης και Συμβουλευτικών σταθμών στους μεγάλους Δήμους της χώρας.
- Προγράμματα Συμβουλευτικής στην Οικογένεια.
- Επέκταση των θεραπευτικών προγραμμάτων, με κριτήρια την κοινωνική ανάγκη και τη γεωγραφική διασπορά.
- Προγράμματα μείωσης της βλάβης.
- Ειδικά προγράμματα για τοξικομανείς σε Σωφρονιστικά ιδρύματα.
- Συγκρότηση μόνιμης επιστημονικής επιτροπής, στο πλαίσιο του ΟΚΑΝΑ, με αποστολή τη διαμόρφωση του νομικού πλαισίου για τα Ναρκωτικά.
- Αναβάθμιση του ρόλου της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής για τα Ναρκωτικά.

ΣΤ. Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού

Μια άλλη πτυχή του Κοινωνικού Ιστού Ασφάλειας είναι η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, είτε για συνέχιση της απασχόλησής του σε επιχειρήσεις που αλλάζουν την τεχνολογία τους,

είτε για αύξηση των ευκαιριών επανένταξης απολυμένων και ανέργων.

Οι τεχνολογικές αλλαγές επιφέρουν σοβαρές ανακατατάξεις στην αγορά εργασίας. Η **αναντιστοιχία** μεταξύ ευκαιριών απασχόλησης και έγκαιρης απόκτησης της ειδίκευσης, είναι ο κρίσιμος παράγοντας που μπορεί να μετατρέψει την προσωρινή απώλεια θέσεων εργασίας σε μόνιμη παγίδα ανεργίας και αποκλεισμού.

Το νέο περιεχόμενο των ειδικεύσεων που απαιτείται πρέπει να συνδυάζεται πολλές φορές και από νέες μορφές **παροχής** της εργασίας που δεν οδηγούν μόνο σε μεταβολή του αριθμού των απασχολούμενων, αλλά εισάγουν μια διάκριση μεταξύ των νέων και παραδοσιακών τεχνολογιών.

Το αποτέλεσμα είναι η δημιουργία δύο διακριτών κατηγοριών εργαζομένων, μιας θεσμικά ευέλικτης και τεχνολογικά προηγμένης και μιας παραδοσιακών προδιαγραφών, η οποία και θα υφίσταται συνεχώς τον κίνδυνο να βρεθεί εκτός απασχόλησης. Οι συνέπειες δεν θα αφορούν μόνο την ανεργία στην οποία μπορεί να βρεθεί ένα άτομο, **αλλά μπορεί να οδηγούν σε τεχνολογικό και κοινωνικό αποκλεισμό.**

Ο πιο σημαντικός τρόπος αντίδρασης σε αυτή τη δυναμική είναι, η αναβάθμιση της ποιότητας και η επέκταση των δυνατοτήτων πρόσβασης στην εκπαίδευση. Η διαμόρφωση μιας ευέλικτης διαδικασίας κατάρτισης που θα διευκολύνει τη διαρκή **“τεχνολογική ένταξη”** των διαφόρων στρωμάτων, θα πρέπει να αποτελεί συνεχές μέλημα μιας ανθρωποκεντρικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Η κατάρτιση δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται, ως μηχανισμός συμπληρωματικής αποζημίωσης, σε όσους χάνουν τη δουλειά τους όταν κλείνει μια επιχείρηση ή περιορίζει το προσωπικό της. Πρέπει να είναι θεσμός που διευρύνει τις γνώσεις και τις δεξιότητες των ατόμων, όταν **ακόμα** βρίσκονται στην παραγωγική διαδικασία.

Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος της παραμέλησης της έγκαιρης προσαρμογής των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες απαιτήσεις, ο Κοινωνικός Ιστός Ασφάλειας πρέπει να εξασφαλίζει τρία πράγματα:

- 1 Έγκαιρη κατάρτιση,** ώστε οι δεξιότητες να έχουν αποκτηθεί έγκαιρα, για να είναι δυνατή η ένταξη χωρίς χρονικές καθυστερήσεις.
- 2 Ευέλικτη κατάρτιση,** ώστε να μπορεί ο εργαζόμενος να προσαρμόζεται εύκολα στις νέες διαφοροποιήσεις που θα προκύπτουν.
- 3 Δημιουργία της κατάλληλης θεσμικής και τεχνικής υποδομής** για την παροχή των νέων **μορφών** απασχόλησης, ιδιαίτερα στον τομέα της πληροφορικής.

Για το σκοπό αυτό το ΠΑΣΟΚ έχει ξεκινήσει και εφαρμόζει ένα πυκνό πλέγμα πολιτικών για την κατάρτιση, την εκπαίδευση των ανέργων σε φθίνουσες περιοχές, την εξοικείωση πολλών κατηγοριών πληθυσμού στη σύγχρονη τεχνολογία κλπ. Οι πολιτικές αυτές θα συνεχιστούν.

Επιλεκτικά αναφέρουμε τα εξής:

1. Επαγγελματικός προσανατολισμός- Κατάρτιση-Απασχόληση:

- ✓ Ανέργων και απολυμένων ατόμων κάτω των 25 ετών.
- ✓ Ανέργων και απολυμένων γυναικών.
- ✓ Ατόμων που απειλούνται από την ανεργία λόγω παραγωγικής αναδιάρθρωσης.

2. Καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας:

- ✓ Ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- ✓ Ένταξη μεταναστών και παλιννοστούντων.
- ✓ Ένταξη ιδιαίτερων κοινωνικών ομάδων που κινδυνεύουν με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, όπως φυλακισμένων, αποφυλακισμένων, ανηλίκων, παραβατών, ατόμων με πολιτιστικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες, απεξαρτημένων, χρηστών ναρκωτικών, κλπ.

3. Μέτρα για ιδιαίτερες ομάδες πληθυσμού:

Παράλληλα με τα παραπάνω, λαμβάνονται και μια σειρά άλλων μέτρων κοινωνικής αλληλεγγύης

για άλλες κατηγορίες.

Στον πρόσφατο Νόμο 2434 του Υπουργείου Εργασίας, προβλέπονται ειδικά μέτρα για τους ανέργους μεγάλης ηλικίας και τις φθίνουσες περιοχές.

Λαμβάνονται μέτρα για τα άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Οικοδομείται έτσι σταδιακά ένα εκτεταμένο και αποτελεσματικό πλαίσιο Κοινωνικής Ασφάλειας και Αλληλεγγύης, το οποίο θα αποτελέσει ένα αναπόσπαστο μέρος της αναπτυξιακής πορείας της χώρας.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ ΜΑΣ

7

Η ποιότητα της ζωής βρίσκεται στο επίκεντρο της σοσιαλιστικής ιδεολογίας μας. **Η πολιτική μας στον τομέα αυτό δίνει το στίγμα της φιλοσοφίας μας και του οράματός μας.**

Σήμερα, σε μία εποχή ραγδαίων αλλαγών τόσο στη τεχνολογία και τις μορφές οικονομικής δραστηριότητας όσο και στον τρόπο ζωής και τις ανθρώπινες αξίες, δημιουργούνται νέες δυνατότητες κοινωνικής προόδου και ατομικής ολοκλήρωσης.

Παράλληλα όμως, δημιουργούνται νέοι κίνδυνοι που απειλούν την κοινωνική συνοχή και θέτουν σε κίνδυνο το περιβάλλον και την ίδια την οικολογική ισορροπία του πλανήτη. Σ' όλα αυτά η δική μας απάντηση **είναι η επανασύσταση του κοινωνικού ιστού, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης, η διεύρυνση των πνευματικών και πολιτιστικών οριζόντων, η καλλιέργεια της οικολογικής συνείδησης και ευαισθησίας.** Η ποιότητα ζωής, με αυτά τα χαρακτηριστικά, αποτελεί ένα όραμα που πηγάζει από τις μεγάλες αξίες της σοσιαλιστικής ιδεολογίας και ταυτόχρονα σηματοδοτεί τα σύγχρονα προοδευτικά ιδεολογικά ρεύματα στο κατώφλι του 21ου αιώνα.

Για το ΠΑΣΟΚ ο πολιτισμός, η παιδεία, η προστασία του περιβάλλοντος, η υγεία και η κοινωνική αλληλεγγύη είναι πεδία δράσης στενά συνυφασμένα με την ποιότητα ζωής και αποτελούν τομείς υψηλής προτεραιότητας στην πολιτική μας.

Το ΠΑΣΟΚ προωθεί μια πολιτική ανάπτυξης που έχει ως αναπόσπαστα στοιχεία την προστασία του περιβάλλοντος, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την οικοδόμηση του κοινωνικού κράτους.

Θεωρούμε απαραίτητη την ενσωμάτωση της οικολογικής διάστασης στο σύστημα αξιών της κοινωνίας και της οικονομίας. Στην κατεύθυνση αυτή σημαντικό ρόλο έχουν η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών και η συνειδητοποίηση από τις παραγωγικές δυνάμεις της πολυδιάστατης σχέσης της ποιότητας του περιβάλλοντος με την ανάπτυξη.

I. ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ, ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ.

Το οικολογικό πρόβλημα, η ποιότητα ζωής, το περιβάλλον η δημογραφική πυραμίδα, η διάταξη του πληθυσμού, η ταυτότητα και τα όρια των οικισμών, οι παραγωγικές δραστηριότητες στο χώρο αποτελούν και θα αποτελέσουν στο άμεσο μέλλον τα κύρια Εθνικά, Κοινωνικά και Περιφερειακά προβλήματα.

◆ Η σχεδιασμένη και η ολοκληρωμένη αξιοποίηση των φυσικών και των πλουτοπαραγωγικών πόρων, των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των παραγωγικών δραστηριοτήτων όλων των τομέων (πρωτογενούς, δευτερογενούς, τριτογενούς) της οικονομίας αποτελεί την προϋπόθεση για την Ισορροπία και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Ελλάδας όπως και κάθε περιφέρειας, περιοχής και πόλης.

◆ Όμως οι πόροι δεν περιορίζονται μόνο στον ορυκτό πλούτο και στη γη υψηλής παραγωγικότητας. Ως πόροι και ως πλεονεκτήματα μιας περιοχής πρέπει να εγγράφονται το νερό, το τοπίο, ο αέρας, η θάλασσα, ο ήλιος και η πολιτισμική δημιουργία. Ο συνδυασμός όλων αυτών συνθέτει την ισορροπία των κρίσιμων οικοσυστημάτων, την αρμονία των φυσικών τοπίων, την ανεκτίμητη αξία των ακτών, των ποταμών, των θαλασσών και των βουνών μας, των βιότοπων και των οικολογικά "ευαίσθητων" χώρων. Όλα αυτά συνιστούν τη φυσική και την πολιτισμική κληρονομιά μας, τα φυσικά θεμέλια της ζωής μας, το παρόν και το μέλλον μας.

II. ΕΛΛΑΔΑ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟΧΟΙ - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΠΟΡΟΙ

◆ Αποτελεί κοινή ομολογία ότι στην ΕΛΛΑΔΑ είχαμε για δεκαετίες ένα εξαιρετικά ΜΕΓΑΛΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ στα Προγράμματα και στα Έργα στις Ευαισθησίες και τις Παρεμβάσεις, για

την Προστασία του Περιβάλλοντος και για τη Διατήρηση των Ευαίσθητων Ισορροπιών στα κρίσιμα οικοσυστήματά μας.

Σήμερα η κάλυψη αυτού του ελλείμματος αποτελεί Εθνική προτεραιότητα και προϋπόθεση:

- Τόσο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Ποιότητα της Ζωής
- Όσο και για την αξιοποίηση και την ανανέωση των μοναδικών οικολογικών και πολιτισμικών Πόρων του Τόπου μας.

♦ Το δυναμικό και ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης του ΠΑΣΟΚ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, το Περιβάλλον, την Ποιότητα Ζωής και τον Πολιτισμό αποτελεί θετική και αξιόπιστη απάντηση. Η Ελλάδα έχει όλες τις δυνατότητες να αναδειχτεί σε “Ζώνη του Ήλιου” και να κατοχυρωθεί σε “Πολιτισμικό και Οικολογικό Απόθεμα της Ευρώπης”.

Με ολοκληρωμένο και σωστό σχεδιασμό η ΕΛΛΑΔΑ μπορεί και πρέπει να αποτελέσει με τις δεδομένες γεωγραφικές, περιβαλλοντικές και πολιτισμικές αναφορές της μία πολύ προνομιακή χώρα της Ευρώπης.

Η χώρα μας μπορεί και πρέπει να εξαντλήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και να αποκομίσει όλα τα οφέλη από το νέο Ευρωπαϊκό καταμερισμό και από τη στρατηγική της θέση στα Βαλκάνια και τη Νότιο-Ανατολική Μεσόγειο.

♦ Η Βιώσιμη και Ισόρροπη ανάπτυξη της Ελλάδας απαιτεί επιλογές, σχέδια και έργα με άλλους προσανατολισμούς και με συμβατά πρότυπα ανάπτυξης.

♦ Το ΠΑΣΟΚ, με τα προγράμματα, τα έργα και τις παρεμβάσεις του, αυτούς τους στόχους υπηρετεί και αυτές τις αξίες προστατεύει και αναδεικνύει.

Ο Χωροταξικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός, ο Περιβαλλοντικός και Πολιτιστικός Σχεδιασμός, καλύπτουν όλους τους τομείς και όλες τις Περιφέρειες.

Για πρώτη φορά έχουμε σημαντικούς διαθέσιμους Κοινοτικούς και Εθνικούς Πόρους.

♦ Είναι γνωστό ότι για την περίοδο 1994 - 1999 οι πόροι αυτοί ανέρχονται στο 1 τρις δρχ. περίπου και υποχρεωτικά θα διατεθούν αποκλειστικά και κατά απόλυτη προτεραιότητα για το Περιβάλλον. Αυτή η δέσμευση αποτελεί μια εγγύηση για ένα καλύτερο μέλλον, για μια καλύτερη ζωή.

III. 1993 - 1996. ΕΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το ΠΑΣΟΚ και ως Κίνημα και ως Κυβέρνηση προωθεί με συνέπεια τη Βιώσιμη και Ισόρροπη Ανάπτυξη της Ελλάδας με ιεραρχήσεις στόχων, παρεμβάσεων και έργων.

Στα 3 χρόνια (1993-1996) της Διακυβέρνησής του το ΠΑΣΟΚ προώθησε και έκανε πράξη τις εξής 10 μεγάλες επιλογές:

♦ Την ενίσχυση της “οντότητας” της περιφέρειας και των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της, καθώς και τον ξεχωριστό προγραμματικό και διοικητικό ρόλο της.

♦ Τη δραστική μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα στις “αναπτυγμένες” και “προβληματικές” περιφέρειες, ανάμεσα στο “κέντρο” και την “περιφέρεια”.

♦ Τη δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάσχεση και την αντιστροφή των ρευμάτων της Μετανάστευσης και της Αστυφιλίας.

♦ Την οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική και πληθυσμιακή θωράκιση του παραμεθορίου τόξου καθώς και την ενίσχυση χιλιάδων μεγάλων και μικρών οικισμών της νησιώτικης και ορεινής Ελλάδας.

♦ Την “ανακυττάρωση” της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης, τη δημιουργία Αναπτυξιακών Συνδέσμων και την ενεργοποίηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, με ουσιαστικές αρμοδιότητες, πόρους και δυνατότητες.

♦ Τη χωροταξική, λειτουργική και παραγωγική οριοθέτηση των **“ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ”** με τη συσχέτιση και την ανασυγκρότηση, κατά ομάδες, γειτονικών χωριών-κοινοτήτων μέσα

από συναινετικές αποφάσεις. Η δημιουργία των **ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ** σε όλους τους νομούς της χώρας είναι ένα σημαντικό βήμα.

Τη δημιουργία κατ' απόλυτη προτεραιότητα, της απαραίτητης υποδομής και της διαμόρφωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων με τη χωροθέτηση και πολεοδόμηση **“Ζωνών Παραγωγής”**. Τα **“Πάρκα Παραγωγής”** (Βιομηχανικά - Βιοτεχνικά - Τεχνολογικά - Κτηνοτροφικά Πάρκα, Πάρκα Εντατικών Καλλιεργειών) αποτελούν την εγγύηση για μια ισόρροπη ανάπτυξη, που σέβεται το περιβάλλον, τη φύση, τον πολιτισμό και τον άνθρωπο.

Την **έναρξη της εκπόνησης του ΕΝΙΑΙΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ** που αποτελεί το απαραίτητο εργαλείο για την προστασία της περιουσίας των πολιτών και του Δημοσίου, για την άσκηση αποτελεσματικής πολιτικής γης, χωροταξικής και περιβαλλοντικής πολιτικής, με αιχμή τις αστικές και περιαστικές περιοχές με έντονη οικιστική πίεση, τις περιοχές με έντονη τουριστική ανάπτυξη, τις ευαίσθητες και προστατευόμενες περιοχές (Βιότοποι, Τοπία Φυσικού Κάλλους, Δρυμοί, Πολιτιστικοί Χώροι).

Την προστασία, την αποκατάσταση και την ανάπλαση της ταυτότητας και της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας τόσο των πόλεων όσο και των μικρότερων οικισμών. Η ανάδειξη και αξιοποίηση των φυσικών, αισθητικών, πολιτισμικών και ιστορικών τους πόρων, είναι άρρηκτα δεμένες με τη ζωή, την εξέλιξη και την προοπτική, με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον των Πόλεων και των Οικισμών.

Τη δημιουργία όρων και προϋποθέσεων για να αποκτήσουν τα αστικά κέντρα κοινωνική και παραγωγική συνοχή, περιβαλλοντική και πολιτισμική ταυτότητα, για να υπάρξουν σύγχρονες κοινωνικές υποδομές και δίκτυα ποιότητας ζωής που διασφαλίζουν ευνοϊκές συνθήκες για μια ανθρώπινη ζωή σε σύγχρονες, ανθρώπινες πόλεις, σε σύγχρονους, ανθρώπινους οικισμούς.

Σε αυτή την περίοδο έχουν διαμορφωθεί οι προϋποθέσεις και οι εγγυήσεις για να πραγματοποιηθούν τα πρώτα σοβαρά βήματα για τη συγκρότηση των περιφερειών και των αναπτυξιακών προσανατολισμών τους, για το σχεδιασμό και την προοπτική των πόλεων, για την ανακυττάρωση των 11.000 διάσπαρτων και μεμονωμένων οικισμών, για την προώθηση του οικιστικού και του κοινωνικού εξοπλισμού τους.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι δυνατόν να κατοχυρωθούν και να εφαρμοστούν οι αρχές του Δημοκρατικού Σχεδιασμού στον Εθνικό χώρο, στις Περιφέρειες, στους Νομούς, στα Αστικά Κέντρα, στις “Ανοιχτές Πόλεις”.

IV. ΟΙ 10 ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ

Στην Ελλάδα οι προκλήσεις και οι δυνατότητες και υπάρχουν και απαιτούν θετικές και σύγχρονες απαντήσεις για τη Χωροταξική και την Πολεοδομική Ανασυγκρότησή της στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου Χωροταξικού, Πολεοδομικού και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, σε Εθνική και Περιφερειακή κλίμακα.

Το ΠΑΣΟΚ και ως Κίνημα και ως Κυβέρνηση προωθεί με συνέπεια ένα Εθνικό Σχέδιο για την Προστασία του Περιβάλλοντος, την Οικολογική Ισορροπία και την αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής.

Η εφαρμογή αυτού του Εθνικού Σχεδίου κατά την Κυβερνητική μας θητεία 1993-96 δημιούργησε μια πρωτόγνωρη θετική κατάσταση και δυναμική, που αποτυπώνονται σε 10 μεγάλες πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις. Η συνέχεια και η κλιμάκωση της πολιτικής μας ταυτίζεται με αυτές τις 10 μεγάλες πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις, που αποτελούν τις 10 μεγάλες δεσμεύσεις μας για τη νέα τετραετία:

Η σύζευξη της Οικονομίας με το Περιβάλλον και η ενσωμάτωση των αρχών, των αξιών, των ευαισθησιών και των προτεραιοτήτων της οικολογίας στην **ΑΕΙΦΟΡΟ (ΒΙΩΣΙΜΗ) ΑΝΑΠΤΥΞΗ** διασφαλίζονται με:

Την εφαρμογή του Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού και την

ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου, για να αποκτήσουν οι πόλεις και οι οικισμοί της Ελλάδας ταυτότητα, σύγχρονο και ανθρώπινο πρόσωπο.

- ◆ Τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος σε εκατοντάδες πόλεις και οικισμούς. Οι προτεραιότητές μας ταυτίζονται τόσο με τη αποτελεσματική αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης στα μεγάλα αστικά κέντρα όσο και με την ολοκληρωμένη και ορθολογική διαχείριση των αστικών απορριμμάτων αλλά και των Βιομηχανικών Τοξικών Αποβλήτων με την υιοθέτηση της ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ των Πρώτων Υλών και της Τελικής Απόθεσης τους σε χώρους Υγειονομικής Ταφής.

- ◆ Τη διατήρηση και ανανέωση της ισορροπίας, της αρμονίας και της ποικιλότητας της Ελληνικής Φύσης και των οικοσυστημάτων μας, μέσα από την προστασία των Δασών, την Αναδάσωση και τη δενδροφύτευση Δημοσίων Εκτάσεων, μέσα από την ύπαρξη της ΧΑΡΤΑΣ της Ελληνικής Βιοποικιλότητας, (σχέδιο NATURA 2000), μέσα από τη διαμόρφωση και την Εφαρμογή Διαχειριστικών Σχεδίων Προστασίας των Εθνικών Δρυμών, των Υγροβιοτόπων, των Θαλάσσιων Πάρκων, των Ακτών και των Μνημείων της Φύσης και των Ευαίσθητων Περιοχών.

- ◆ Την ορθολογική και ολοκληρωμένη διαχείριση καθώς και τον έλεγχο και την προστασία της ποσότητας και της ποιότητας των Υδάτινων Πόρων της Χώρας, γιατί το Νερό είναι ένα Φυσικό Αγαθό, ένας ανανεώσιμος Φυσικός Πόρος, χρήσιμος και αναντικατάστατος για την Ισορροπία των Οικοσυστημάτων, για την Ύδρευση στα Αστικά Κέντρα και τους Οικισμούς, για την Άρδευση των Αγροτικών Καλλιεργειών, για τη Βιομηχανική και Τουριστική Ανάπτυξη, για την εναλλακτική ενίσχυση των Πηγών Ενέργειας.

- ◆ Την προώθηση και την ολοκλήρωση έργων Ύδρευσης και έργων Αντιπλημμυρικής

προστασίας σε εκατοντάδες πόλεις και οικισμούς.

- ◆ Τη μάχη κατά της ρύπανσης των Ακτών και της Θάλασσας με την ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων και κυρίως τη λειτουργία Σταθμού Βιολογικού Καθαρισμού για την επεξεργασία των Υγρών Αποβλήτων (αστικά και βιομηχανικά λύματα) σε εκατοντάδες Πόλεις και Οικισμούς.

- ◆ Τη βελτίωση των συνθηκών ζωής στους χώρους εργασίας, μέσα από την αυστηρή τήρηση των επιβεβλημένων όρων Υγιεινής και Ασφάλειας και την ύπαρξη των αναγκαίων υποδομών, εξοπλισμών και τεχνολογικών μέσων, για την πρόληψη αλλά και για την αντιμετώπιση ατυχημάτων στις Βιομηχανικές Περιοχές των μεγάλων Αστικών Κέντρων.

- ◆ Την ανάπτυξη Περιβαλλοντικής Παιδείας - Ενημέρωσης και τη διαμόρφωση Οικολογικής ευαισθησίας και συνείδησης των πολιτών και κυρίως των νέων.

- ◆ Την ενίσχυση των Διεθνών Συνεργασιών και την επικύρωση Διεθνών Συμβάσεων που θεσμοθετούν κοινές παρεμβάσεις, πρωτοβουλίες και δραστηριότητες για την προστασία του Περιβάλλοντος.

- ◆ Τη συνεργασία με τα Κινήματα Οικολογίας, Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής και την ώθηση των πολιτών σε δημιουργικές παρεμβάσεις και δραστηριότητες.

V. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Ο σχεδιασμός και η ολοκλήρωση των ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ είναι δυνατόν να αποτελέσουν την ΑΤΜΟΜΗΧΑΝΗ μιας ΒΙΩΣΙΜΗΣ και ΙΣΟΡΡΟΠΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Σίγουρα αυτή η διαπίστωση, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και είναι μια αναμφισβήτητη αλήθεια.

Αυτή η αλήθεια γεννά τεράστιες ευθύνες και υποχρεώσεις γιατί διανύουμε την κρίσιμη περίοδο 1994-1999, όπου υπάρχουν ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΙ

ΠΟΡΟΙ-ΠΟΛΥΤΙΜΟΙ ΠΟΡΟΙ, που δεν πρέπει να σπαταληθούν και να χαθούν αλλά να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Για αυτή την περίοδο 1994-1999, έχουν προωθηθεί και ο Σχεδιασμός και η Εκτέλεση των Μεγάλων Έργων αλλά και των Έργων Εθνικής και Περιφερειακής κλίμακας των οποίων ο προϋπολογισμός, μόνο για τα έργα που διαχειρίζεται το ΥΠΕΧΩΔΕ, ανέρχεται σε 3,5 τρις δρχ. (Εθνικοί και Κοινοτικοί πόροι).

Η ύπαρξη και η δέσμευση αυτού του ποσού αποδεικνύει ότι η απορρόφηση των ΠΟΡΩΝ αυτών είναι η Μεγάλη Πρόκληση για την ανάπτυξη, το μεγάλο στοίχημα της Ελλάδας για τη συντεταγμένη πορεία της στον 21ο αιώνα.

Είναι σαφές ότι με αυτούς τους πόρους υπάρχουν οι προϋποθέσεις και οι δυνατότητες:

- ◆ **Για να είναι η Ελλάδα ισότιμη στην Ευρώπη και να κινείται σε μια τροχιά εκσυγχρονισμού και δυναμικής Βιώσιμης και Ισόρροπης Ανάπτυξης.**
- ◆ **Για να ανατρέψει η Ελλάδα, με την ενσωμάτωση ορισμένων Εθνικών της Δικτύων στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, τα μέχρι τώρα μειονεκτήματα της “γεωγραφικής απομόνωσης” και της “εδαφικής ασυνέχειας” και να αναδειχτεί σε Πύλη και Γέφυρα της Δύσης προς την Ανατολή και αντιστρόφως.**
- ◆ **Για να κατοχυρωθεί η Ελλάδα, ως πιο προνομιακός, ανεπτυγμένος και κυρίαρχος πόλος, που μπορεί να δημιουργήσει δεσμούς με υπαρκτές Ενδοχώρες στα Βαλκάνια, στη Μεσόγειο και στις Παρευξείνιες χώρες.**

Οι θετικές απαντήσεις της Χώρας μας σε όλες αυτές τις προκλήσεις είχαν και έχουν ορισμένα **Προ-Απαιτούμενα.**

Το πρώτο Προ-Απαιτούμενο ταυτίζεται με το σωστό καταμερισμό και την ορθή διαχείριση όλων των Κοινοτικών και των Εθνικών Πόρων. Η μοναδική επιδίωξή μας πρέπει να είναι η κατοχύρωση και η αναβάθμιση της νευραλγικής γεωπολιτικής θέσης της Ελλάδας και η αξιοποίηση όλων

των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της.

Το δεύτερο Προ-Απαιτούμενο ταυτίζεται με τον ολοκληρωμένο προγραμματισμό και την ορθολογική ιεράρχηση Έργων πνοής για την οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη.

- ◆ **Έργων πνοής** με πολλαπλασιαστική αναπτυξιακή δυναμική, που δίνουν εγγυήσεις για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό των δομών της οικονομίας και της κοινωνίας μας, για τη βελτίωση των υποδομών, για την ολοκλήρωση των δικτύων κοινωνικού εξοπλισμού.
 - ◆ **Έργων πνοής** που δίνουν εγγυήσεις για τη δημιουργία χιλιάδων θέσεων απασχόλησης καθώς και για την ενίσχυση, τον εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία χιλιάδων Επιχειρήσεων.
 - ◆ **Έργων πνοής** που δίνουν εγγυήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής μας, για την ενίσχυση και την ανάδειξη της πολιτισμικής μας ταυτότητας.
- Το Τρίτο Προ-Απαιτούμενο ταυτίζεται με Έργα ζωτικής Ανάγκης που εξασφαλίζουν τη ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ της Ελλάδας και προωθούν την κοινωνική, την παραγωγική, την πολιτισμική και την περιβαλλοντική συνοχή σε όλο τον Ελλαδικό χώρο.**
- ➔ Ταυτίζεται με Έργα Ζωτικής Ανάγκης, που διαφοροποιούν και ανατρέπουν το Μεταπολεμικό Μοντέλο Ανάπτυξης.
 - ➔ Ταυτίζεται με Έργα Ζωτικής Ανάγκης, που διασφαλίζουν την προστασία του Περιβάλλοντος, αναβαθμίζουν την ποιότητα της Ζωής μας και αξιοποιούν τους Πολιτισμικούς και τους φυσικούς Πόρους της Χώρας μας.
 - ➔ Ταυτίζεται με Έργα Ζωτικής Ανάγκης, που κατοχυρώνουν ένα Σύγχρονο Μοντέλο Βιώσιμης και Ισόρροπης Ανάπτυξης. Μιας ανάπτυξης που μειώνει δραστικά τις περιφερειακές ανισότητες, μιας ανάπτυξης που αξιοποιεί την ταυτότητα, τον πλούτο και τους πόρους όλων των Περιφερειών της

Χώρας. Μιας ανάπτυξης που ενισχύει τις ιδιαιτερότητες όλων των Περιφερειών της χώρας μας καθώς και τους ξεχωριστούς δεσμούς αλληλεγγύης τους με τον Ελληνισμό της Διασποράς.

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της Ελλάδας γίνεται πραγματικότητα μέρα με τη μέρα. Τα έργα είναι ορατά παντού και προωθούνται με Διαφάνεια και με Διασφάλιση του Δημόσιου Συμφέροντος.

Τα μεγάλα Έργα υποδομής, τα Περιφερειακά έργα, τα Έργα πνοής, που βάζουν την Ελλάδα, τις 13 Περιφέρειες, τις Πόλεις και τους Οικισμούς μας στον 21ο αιώνα, έχουν όνομα, ταυτότητα και γεωγραφική αναφορά. Ενδεικτικά αναφέρουμε ονομαστικά τα έργα ή τους τομείς των έργων που κατασκευάζονται και εξελίσσονται με θετικούς ρυθμούς, έργα που έχουν αρχίσει, έργα που έχουν ανατεθεί και αρχίζουν, έργα που βρίσκονται στο τελικό στάδιο ανάθεσης.

Εγνατία Οδός, Οδικός άξονας Πατρών- Αθηνών - Θεσ/νίκης - Ευζώνων, Μετρό Αθήνας, Αττική Οδός Ελευσίνας- Σταυρού - Σπάτων, Νέο Διεθνές Αεροδρόμιο των Αθηνών, Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου, Αχελώος, Εθνικό Κτηματολόγιο, Μετρό Θεσσαλονίκης, Οικιστική Χωροταξική και Περιβαλλοντική Ανασυγκρότηση της χώρας, Έργα Εναλλακτικής Διαχείρισης Απορριμμάτων, Έργα Υδρεύσεων, Αποχετεύσεων και Βιολογικών Καθαρισμών, Έργα Αντιπλημμυρικά, Έργα Αναπλάσεων, Πολιτιστικής και Αθλητικής υποδομής, έργα για την Υγεία και την Παιδεία σε εκατοντάδες πόλεις και Οικισμούς, Οδικά, Λιμενικά, Συγκοινωνιακά Έργα σε όλες τις περιφέρειες και σ' όλους τους Νομούς, Έργα Στεγαστικής Αποκατάστασης και Οικιστικής Ανασυγκρότησης σε όλες τις Σεισμόπληκτες περιοχές.

Προγράμματα Δράσης για τα δύο Μητροπολιτικά κέντρα, ΑΤΤΙΚΗ SOS και ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ SOS και ολοκληρωμένα Προγράμματα Δράσης για κάθε ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ.

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

1. Αεροδρόμιο Σπάτων	636 δις
2. Αχελώος	110 δις
3. ΟΣΕ Ηλεκτροκίνηση	59 δις
4. ΟΣΕ Αθήνα-Κόρινθος	95 δις
5. ΟΣΕ Θριάσιο-Πεδίο	66 δις
6. ΟΣΕ Αθήνα-Θεσσαλονίκη	270 δις
7. ΠΑΘΕ (Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη)	598 δις
8. Εγνατία Οδός	636 δις (δεν περιλαμβάνονται έργα INTERREG & μελέτες)
9. Περιφερειακός Δακτύλιος Αττικής (Ελευσίνας-Σταυρού-Α/Δ Σπάτων και Δ.Π.Α. Υμηττού)	470 δις
10. Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου	225 δις
11. Μετρό Αθηνών	616 δις (δεν περιλαμβάνονται δαπάνες Α'ΚΠΣ)
12. Φυσικό Αέριο	395 δις

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

**Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΦΩΤΙΖΕΙ
ΤΟ ΔΡΟΜΟ
ΓΙΑ ΤΟΝ
21ο ΑΙΩΝΑ**

8

ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ :

♦ Στη συνείδηση όλου του κόσμου η Ελλάδα είναι έννοια ταυτόσημη με τον Πολιτισμό. Εξαιτίας του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Αλλά και χάρη σε ορισμένους μεμονωμένους πνευματικούς δημιουργούς με διεθνή ακτινοβολία, που σήκωσαν ή σηκώνουν στους ώμους τους την εκπροσώπηση του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού σε όλο τον κόσμο.

Οι προγονοί μας μάς έμαθαν τον όρο Πολιτικός Πολιτισμός, με την ευρεία του έννοια. Τον έκαναν τρόπο ζωής, κώδικα συμπεριφοράς, δημιουργίας, θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο στηρίχθηκε όλο το οικοδόμημα της κοινωνίας, της λειτουργίας των θεσμών τους, της πόλης τους, της οικονομίας τους. Ήταν το βασικό στοιχείο της καθημερινότητάς τους, το βασικό κύτταρο στη λειτουργία της Πολιτείας.

♦ Η Ελλάδα αναγκασμένη να επιβιώσει στο σύγχρονο κόσμο έχασε τις ισορροπίες της. Έβαλε στην άκρη αρχές που είναι συνυφασμένες με την ιδιοσυγκρασία των Ελλήνων. Αλλά δεν τις ξέχασε ούτε τις έχασε.

Παρόλα αυτά το σημερινό αποτέλεσμα είναι ότι ο Πολιτισμός αποτελεί το μεγαλύτερο θύμα των ελλειμμάτων της ελληνικής κοινωνίας και της πολιτικής ζωής των τελευταίων δεκαετιών. Το έλλειμμα της Δημοκρατίας, των Θεσμών, των Αξιών, της Οικονομίας έχει άμεση σχέση με την απουσία Πολιτισμού, Αισθητικής, Παιδείας και Αγωγής. Έχει άμεση σχέση με την απουσία του Πολιτισμού.

Οι πολιτικές δυνάμεις οφείλουν να συνειδητοποιήσουν αυτή την απουσία και έχουν υποχρέωση απέναντι σε ένα ιστορικό λαό να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την κάλυψη του κενού. **Ιδιαίτερα σ'αυτή τη φάση, που ανοίγεται ένας νέος ιστορικός κύκλος,πρέπει να αντιληφθούμε ότι η επιβίωση του Ελληνισμού περνάει**

μέσα από τον Πολιτισμό. Γι'αυτό ο Πολιτισμός πρέπει να διεισδύει παντού, πρέπει να γίνει από τα πρωταγωνιστικά και καθοριστικά στοιχεία αυτού του νέου κύκλου. Ο Πολιτισμός μπορεί να είναι το κλειδί για να ανοίξει η Ελλάδα την πόρτα των Βαλκανίων. Ο Πολιτισμός μπορεί να είναι ο τομέας που μπορεί να πρωταγωνιστήσει η χώρα μας στη Μεσόγειο.

♦ Και το παράδειγμα καλούνται να δώσουν οι πολιτικές δυνάμεις, εισάγοντας ένα νέο πολιτισμό στην πολιτική, αυτόν που καλούμε Πολιτικό Πολιτισμό με την στενή έννοια του όρου, καθιστώντας τον Πολιτισμό το υπόβαθρο που θα καθορίζει την πολιτική ζωή και την πολιτική στάση.

Αυτή είναι η πρόκληση στην οποία πρέπει και μπορεί να ανταποκριθεί το ΠΑΣΟΚ. Είναι ο πολιτικός φορέας που μπορεί να εκφράσει αυτή την ανάγκη και να ανοίξει ένα νέο δρόμο.

Και ως **πρώτο βήμα** πρέπει να αγκαλιάσει τον μεγάλο του σύμμαχο σ'αυτή την εκστρατεία, τον κόσμο του Πολιτισμού. **Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να αγγίξει τις ευαισθησίες των ανθρώπων του Πολιτισμού, να δώσει αξιόπιστα δείγματα γραφής, να προχωρήσει δυναμικά στη δημιουργία ενός νέου πολιτιστικού περιβάλλοντος.**

Το **δεύτερο βήμα** είναι ότι ο Πολιτισμός πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσα από ένα τελείως διαφορετικό πρίσμα : ως ένα σημαντικό οικονομικό μέγεθος, ως πόλος συσπείρωσης του Ελληνισμού, ως ασπίδα αλλά και πολιορκητικός κριός σε μια δύσκολη εθνική συγκυρία. **Πρέπει ο Πολιτισμός να αντιμετωπισθεί ως εθνική επένδυση, που συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της χώρας.**

Το τρίτο βήμα είναι η αναγωγή του Πολιτισμού σε αξία καθημερινής προτεραιότητας για τον πολίτη.

♦ Σήμερα, δημιουργούνται νέες πιέσεις που ωθούν τους πολίτες σε έναν πρωτοφανή καταναλωτισμό και σε συμβίωση με

πνευματική και πολιτιστική παραγωγή χαμηλής ποιότητας. Στις πιέσεις αυτές η σοσιαλιστική απάντηση είναι η επανασύσταση του κοινωνικού ιστού, η ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης, η διεύρυνση των πνευματικών και πολιτιστικών οριζόντων, η καλλιέργεια της οικολογικής συνείδησης και ευαισθησίας. Η ποιότητα ζωής, με αυτά τα χαρακτηριστικά, αποτελεί ένα όραμα που πηγάζει από τις μεγάλες αξίες της σοσιαλιστικής ιδεολογίας και τις διαχρονικές αξίες της ελληνικής παράδοσης ενώ ταυτόχρονα σηματοδοτεί τα σύγχρονα προοδευτικά ιδεολογικά ρεύματα στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

➤ Θεσμοθέτηση του Οργανισμού του νέου Μουσείου της Ακρόπολης.

Λειτουργεί εδώ και δύο χρόνια.

➤ Αλλαγή του Θεσμικού Πλαισίου των Κρατικών Σκηνών.

Για να εκσυγχρονισθεί η λειτουργία του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής μετατράπηκαν σε Ν.Π.Ι.Δ. και η καλλιτεχνική δημιουργία απελευθερώθηκε από την αντίληψη της δημόσιας διοίκησης.

➤ Θεσμοθέτηση των Κρατικών Ορχηστρών.

Πλάι στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης θεσμοθετήθηκαν δύο νέες ορχήστρες : η Κρατική Ορχήστρα Ελληνικής Μουσικής και η Ορχήστρα των Χρωμάτων.

➤ Νόμος για τις Τιμητικές Συντάξεις.

Αποτελεί πλέον νόμο του Κράτους. Με αυτόν οι Τιμητικές Συντάξεις επεκτείνονται στους αξιολογούς Δημιουργούς όλων των τομέων της τέχνης. Γίνονται αυστηρότερα τα κριτήρια επιλογής και τιμώνται μόνο οι αξιόλογοι καλλιτέχνες. Καταργείται η

διάκριση σε α' και β' κατηγορίας δημιουργούς και το ποσό γίνεται πλέον αξιοπρεπές και αντίστοιχο μιας τιμητικής σύνταξης.

➤ Νομοσχέδιο για την Πολιτιστική Κληρονομιά.

Είναι το πρώτο που καλύπτει συνολικά θέματα προστασίας της πολιτισμικής κληρονομιάς, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει όχι μόνο τα έργα του ανθρώπου, αλλά και το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο διαμορφώθηκαν τα έργα Πολιτισμού. Το νομοσχέδιο ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία όλες τις διεθνείς συμφωνίες για την προστασία των μνημείων και έχει πολλά καινοτόμα σημεία.

➤ Οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού.

Εναρμονισμένος με τα προβλεπόμενα από το νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά σε μια προσπάθεια να υπάρξει ένα ευέλικτο σχήμα διοίκησης.

➤ Νομοσχέδιο για την Πολιτιστική Αποκέντρωση και Ενίσχυση της Περιφέρειας.

Εντάχθηκε στο πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης, που ήταν έτοιμο να κατατεθεί στη Βουλή. Με το νομοσχέδιο αυτό αξιοποιείται και πολιτιστικά ο ρόλος και η δράση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αυξάνονται οι πόροι για τον Πολιτισμό και η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει τον Πολιτισμό ως επένδυση, εντάσσοντάς τον στον αναπτυξιακό νόμο. Με το νομοσχέδιο αυτό :

● Αυξάνονται οι πόροι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τον Πολιτισμό με τη μορφή τοπικών ανταποδοτικών τελών.

● Βελτιώνεται το πλαίσιο συνεργασίας ανάμεσα στο ΥΠΠΟ και στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.

● Ενισχύεται το καθεστώς των κινήτρων για τις πολιτιστικές επενδύσεις.

● Δημιουργείται νομοθετικό πλαίσιο που

στηρίζει τις πρωτοβουλίες για την ταυτόχρονη εξυπηρέτηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Πολιτιστικών Συλλόγων της Περιφέρειας.

- **Λειτουργικό νομοσχέδιο με στόχο να συναντηθεί το ΥΠΠΟ με την εποχή μας.** Είναι έτοιμο και είχε ανακοινωθεί ότι θα κατετίθετο τον Σεπτέμβριο στη Βουλή. Περιλαμβάνει την ίδρυση Κέντρου Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό, την ίδρυση Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών Σπουδών στη Θεσσαλονίκη υπό την αιγίδα της Ουνέσκο, τη μετατροπή του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης σε Ν.Π.Ι.Δ.

2. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΤΕΧΝΗΣ

Μέχρι στιγμής έχει ολοκληρωθεί η εθνική πολιτική για το Βιβλίο και τη Φωτογραφία, καταρτίσθηκαν και κυλούν εδώ και δύο χρόνια Τριετή Προγράμματα, πάρθηκαν τα πρώτα μέτρα και θεσμοθετήθηκε και λειτουργεί το **Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και η Γνωμοδοτική Επιτροπή Εικαστικών**. Τον Οκτώβριο θα ολοκληρώναν τις εργασίες τους οι Επιτροπές χάραξης της Εθνικής Πολιτικής για το **Θέατρο**, τον **Κινηματογράφο**, τη **Μουσική Παιδεία**.

3. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

✓ ΚΟΜΒΟΣ “ΟΔΥΣΣΕΥΣ” ΣΤΟ INTERNET

Το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελλάδας έφτιαξε και εμπλουτίζει συνέχεια τον κόμβο “**ΟΔΥΣΣΕΥΣ**” στο ηλεκτρονικό δίκτυο INTERNET. Ο κόμβος αυτός είναι ο μεγαλύτερος σε όγκο πολιτιστικών πληροφοριών που υπάρχει στην Ελλάδα και ένας από τους μεγαλύτερους στον κόσμο. Ο κόμβος του ΥΠΠΟ περιέχει όλα τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της επικράτειας, αλλά και όλους τους οργανισμούς και φορείς της σύγχρονης τέχνης, καθώς και όλες τις εκδηλώσεις που γίνονται στη χώρα. **Μέσα στο 1996 υπήρξαν περίπου 80.000 προσβάσεις**

(από κόμβους).

✓ ΑΡΧΕΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Παραδίδεται στις αρχές του 1997 η βάση δεδομένων και η μελέτη για το πιλοτικό δίκτυο λειτουργίας του Αρχείου Μνημείων. Παράλληλα δημιουργείται αρχείο Κινηματογράφου, Μουσικής, Βιβλίου, Εικαστικών Τεχνών, στον κόμβο “**ΟΔΥΣΣΕΥΣ**”.

✓ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥ ΥΠΠΟ

Παραδόθηκε στο τέλος Ιουνίου 1996 από το Πανεπιστήμιο Πατρών η μελέτη για το πολιτιστικό ηλεκτρονικό δίκτυο του ΥΠΠΟ.

Στο δίκτυο θα περιληφθούν όλες οι υπηρεσίες του Υπουργείου και οι σημαντικότερες πηγές πολιτιστικής δράσης σ'ολόκληρη τη χώρα.

Δημιουργήθηκε στη Θεσσαλονίκη, ο **πρώτος υποκόμβος του ΥΠΠΟ**, με εξοπλισμό 200 εκατ. δρχ. Έχει αρχίσει ο **εξοπλισμός του δεύτερου υποκόμβου του ΥΠΠΟ** στην Πάτρα, με έδρα το Μουσείο της πόλης.

✓ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Το Υπουργείο Πολιτισμού, διαχειριστής της κρατικής πλουτοπαραγωγικής πηγής που λέγεται πνευματικά δικαιώματα της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδρύει Ανώνυμη Εταιρεία με την ονομασία **Κέντρο Νέων Τεχνολογιών για τον Πολιτισμό**, το οποίο θα διαχειρίζεται όλα τα προγράμματα του ΥΠΠΟ που έχουν να κάνουν με τον Πολιτισμό και τις νέες τεχνολογίες.

Εξάλλου, συνεχίζεται η **παραγωγή πολυμέσων** που απευθύνονται στη διεθνή αγορά με θέματα από την πολιτιστική κληρονομιά (π.χ. CD ROM Ακρόπολη και μέσω του Κέντρου Δελφών CD ROM για τους Ολυμπιακούς Αγώνες).

4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ (ΕΠΑΠ)

Πρόκειται για το μεγαλύτερο πρόγραμμα που έχει γίνει στη χώρα μας για την πολιτιστική ανάπτυξη της Περιφέρειας σε σύμπραξη του ΥΠΠΟ με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την δημιουργία θεσμών βιώσιμων και με διεθνή εμβέλεια. Μέχρι στιγμής στο πλαίσιο του Δικτύου έχουν υπογραφεί **συμβάσεις** με δέκα πέντε πόλεις της περιφέρειας για τη δημιουργία θεσμών.

Οι πόλεις είναι ο **Βόλος** (Κέντρο Μουσικού Θεάτρου), η **Βέροια** (Κέντρο Πολιτιστικών Πρωτοβουλιών και Επικοινωνίας ΟΤΑ), η **Καλαμάτα** (Διεθνές Κέντρο Χορού), η **Κοζάνη** (Ινστιτούτο Βιβλίου και Ανάγνωσης), η **Κομοτηνή** (Κέντρο Λαϊκών Δρωμένων), η **Πάτρα** (Διαδρομές Τραγουδιού), το **Ρέθυμνο** (Κέντρο Σύγχρονης Εικαστικής Δημιουργίας), η **Σκόπελος** (Φωτογραφικό Κέντρο), η **Λάρισα** (Εικαστικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης), η **Δράμα** (Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους), το **Αργοστόλι - Ληξούρι** (Κέντρο Χορωδιακής Πράξης), τα **Γιάννενα** (Κέντρο μελέτης Ηπειρωτικής και Βαλκανικής Μουσικής Παράδοσης), η **Φλώρινα** (Εθνογραφικό Ινστιτούτο), τα **Χανιά** (Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου), η **Αλεξανδρούπολη** (Οπτικοακουστικά και Εργαστήρια Τεχνών).

Στόχος του ΥΠΠΟ είναι μέχρι τον Οκτώβριο του 1997 να υπάρχει ένας τουλάχιστον πολιτιστικός θεσμός σε κάθε νομό.

ΘΕΣΜΟΙ ΜΕΣΩ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το ΥΠΠΟ από τον Ιανουάριο μέχρι τον Αύγουστο του 1996 έχει υπογράψει δεκάδες προγραμματικές συμβάσεις με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναμορφώνοντας θεσμούς υπάρχοντες στην Περιφέρεια ή δημιουργώντας νέους, τόσο στο χώρο των

τεχνών όσο και στο χώρο της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

ΔΙΚΤΥΑ

Παράλληλα, δημιουργούνται δίκτυα σε όλη την Ελλάδα που ενώνουν διάφορες πόλεις κατά τομέα πολιτιστικής δράσης. **Μέχρι στιγμής έχουν δημιουργηθεί :**

Δίκτυο Χειμερινών Δημοτικών Κινηματογράφων (Διδυμότειχο, Γρεβενά, Έδεσσα, Κόνιτσα, Άγιος Ιωάννης Ρέντης, Αίγιο, Άγιος Νικόλαος Κρήτης, Δραπετσώνα, Καρπενήσι, Ζάκυνθος, Φιλιατρά, Κορυδαλλός, Καλαμάτα, Πρέβεζα),

Δίκτυο Θερινών Δημοτικών Κινηματογράφων (Αγία Βαρβάρα, Ασπρόπυργος, Ηλιούπολη, Ίλιο, Καισαριανή, Κορωπί, Μοσχάτο, Περιστέρι, Χαϊδάρη στην Αττική, Θήβα, Λαμία, Σπερχειάδα, Αγρίνιο, Αμπελόκηποι, Νεάπολη και Συκιές στη Θεσσαλονίκη, Κατερίνη, Σέρρες, Αλεξανδρούπολη, Σουφλί, Χίος, Χανιά).

Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων (Αλεξανδρούπολη, Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, Γιάννενα, Κοζάνη, Άμφισσα, Αιγάλεω, Νέα Χαλκηδόνα, Αγία Παρασκευή, Χανιά, Ρέθυμνο, Χαλκίδα, Άνδρος, Κυπαρισσία).

Δίκτυο Βιβλιοθηκών (αναβάθμιση υπάρχουσών βιβλιοθηκών και δημιουργία δικτύου κινητών βιβλιοθηκών) και πιλοτικά **Προγράμματα Βιβλίου** (Έβρος, Αιγαίο).

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Βαλκανικό Δίκτυο Πόλεων. Η Θεσσαλονίκη εντάσσεται στο ΒΔΠ, του οποίου η καταστατική ιδρυτική συνέλευση γίνεται το Σεπτέμβριο του 1996 στη Θεσσαλονίκη, ενώ η ιδρυτική πράξη συντάσσεται από τον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.

Το **Βαλκανικό Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης 1997**. Καταρτίσθηκε το πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης 97 που προβλέπει Διαβαλκανικά Περιφερειακά Φεστιβάλ σε όλη την διάρκεια του 1997, ειδικό πρόγραμμα για τη Μαύρη Θάλασσα, που επεκτείνεται μέχρι την Ουκρανία, συντονισμό και χρηματοδότηση του συνεδρίου που οργανώνει το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως στον Εύξεινο (το συνέδριο αρχίζει και λήγει στη Θεσσαλονίκη) με τη διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων στα λιμάνια του Ευξείνου Πόντου.

Έδρες Νεοελληνικών Σπουδών σε όλες τις βαλκανικές πρωτεύουσες. Ήδη, λειτουργούν έδρες νεοελληνικών σπουδών που επιχορηγεί το ΥΠΠΟ σε όλες τις πρωτεύουσες των βαλκανικών χωρών ή σε πόλεις με ιδιαίτερο ελληνικό ενδιαφέρον.

Πρόγραμμα ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ. Με αφορμή τη συμπλήρωση 200 χρόνων από το θάνατο του Ρήγα Φεραίου αποφασίσθηκε να ανακηρυχθεί το 1998 “Έτος Ρήγα Φεραίου” και ετοιμάζεται η διοργάνωση τριών κύκλων διαβαλκανικών εκδηλώσεων.

ΕΔΡΕΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Υπουργείο Πολιτισμού έκανε αιχμή της πολιτικής του τις νεοελληνικές σπουδές στο εξωτερικό. Με τον πολλαπλασιασμό της οικονομικής ενίσχυσης προς τις έδρες νεοελληνικών σπουδών του εξωτερικού, με τη **Συνάντηση των Νεοελληνιστών** που οργανώθηκε στην Αθήνα και το καλοκαίρι στους Δελφούς, με τη φιλοξενία φοιτητών Νεοελληνικών Εδρών στη Θεσσαλονίκη και με τη δημιουργία της **Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών** επιχειρεί μια εθνική επένδυση στα ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα συμφέροντα του Ελληνικού Πολιτισμού.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Για την προβολή του ελληνικού πολιτισμού η χώρα μας αναλαμβάνει ή μετέχει στη

διοργάνωση σπουδαίων αρχαιολογικών εκθέσεων του εξωτερικού όπως είναι οι εκθέσεις **“Μακεδόνες, οι Έλληνες του Βορρά”** (Ρώμη, Μπουένος Άϊρες, Φλόριδα, Πόρτλαντ), **“Οδυσσέας”**. **Απ’ τον μύθο και τη μνήμη** (Ρώμη), **“Οι Έλληνες στη Δύση”** (Βενετία), **“Το κουτί της Πανδώρας. Οι γυναίκες στην Κλασική Ελλάδα”** (Βαλτιμόρη, Ντάλας, Βασιλεία), **“Πνεύμα και Σώμα”** (Ατλάντα), **“Δακτυλίδια. Πέντε πάθη στην τέχνη της γλώσσας”** (Ατλάντα), **“Ο Πικάσο και ο Μεσογειακός Μύθος”** (Δανία, Στοκχόλμη), **“Έργα τέχνης που ανακτήθηκαν από τα Ευρωπαϊκά Αστυνομικά Σώματα”** (Φλωρεντία), **“Αρχιτεκτονικά μοντέλα στην αρχαιότητα”** (Βαρκελώνη), **“Δελφοί - Το Μαντείο στον Ομφαλό της γης”** (Καρλσρούη) κ.α.

Ως εξαιρετικής σημασίας κρίνεται η **συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ ΥΠΠΟ και Μητροπολιτικού Μουσείου Νέας Υόρκης** για τη μεγαλύτερη έκθεση με θέμα το **Βυζάντιο**, που έχει γίνει μέχρι τώρα. Η έκθεση αυτή θα γίνει το 1997 και θεωρείται η έκθεση της δεκαετίας για το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης. Η Ελλάδα θα κατέχει κεντρική θέση σ’αυτή την έκθεση και θα την πλαισιώσει με εκδηλώσεις για το Βυζάντιο, που οργανώνει αμέσως ή εμμέσως το ΥΠΠΟ.

ΑΤΛΑΝΤΑ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

Το ΥΠΠΟ έκανε σοβαρή παρουσία στην Πολιτιστική Ολυμπιάδα που οργανώθηκε στην Ατλάντα των ΗΠΑ παράλληλα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1996 με την **έκθεση Πνεύμα και Σώμα** και τη **συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Ελληνικής Μουσικής** με τον Σταύρο Ξαρχάκο και την Αγνή Μπάλτσα.

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ

Η ελληνική πρόταση για **πρόγραμμα Υποβρύχιας Αρχαιολογίας** μεταξύ των χωρών της Μεσογείου και ίδρυση Μεσογειακού Ινστιτούτου Υποβρύχιων Αρχαιολογικών Ερευνών αποτέλεσαν αποφάσεις της Ευρωμεσογειακής.

6. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

❖ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΣΤΡΩΝ.

25 αρχαία θέατρα και ρωμαϊκά ωδεία και 50 Κάστρα απ'όλη την χώρα περιλαμβάνει το δεκαετούς διάρκειας **Πρόγραμμα αναστήλωσης και επανάχρησής τους**. Το πρόγραμμα είναι **προϋπολογισμού 25 δις δρχ.** και από αυτά **έχουν εξασφαλισθεί** από κοινοτικούς πόρους **τα 10 δις δρχ.** για τα επόμενα 4 χρόνια.

❖ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Η παρέμβαση του Υπουργείου Πολιτισμού σ'αυτό τον τομέα ξεκίνησε σε πιλοτικό επίπεδο, που εφαρμόζεται σε πέντε αρχαιολογικούς χώρους και τέσσερα μουσεία της υπόλοιπης χώρας. **Οι χώροι που επιλέχτηκαν είναι** η Ακρόπολη, η Κνωσός, ο Μυστράς, οι Φίλιπποι, η Αρχαία Ολυμπία και **τα Μουσεία είναι** το Εθνικό Αρχαιολογικό, το Μουσείο Ακρόπολης, το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και το Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας.

❖ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΛΕΜΜΕΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Με νομικές ενέργειες και συμφωνίες επεστράφη από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα ο μυκηναϊκός θησαυρός των Αηδονιών.

7. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

■ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ.

Λύθηκαν όλα τα κρίσιμα σημεία (αλλαγή ρυμοτομικού σχεδίου, όροι δόμησης κ.τ.λ.) και απομένει η συμφωνία ανάθεσης της οριστικής μελέτης μεταξύ Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη και Ιταλών.

■ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, 1997.

Άρχισαν τα μεγάλα έργα, ανακοινώθηκε το πολιτιστικό πρόγραμμα, εξαλείφθηκαν οι τριβές και ολοκληρώθηκε η συμφωνία με το Άγιο Όρος για τη μεγάλη έκθεση κειμηλίων. Από προβληματική επιχείρηση, η Θεσσαλονίκη '97 πήρε το δρόμο της.

■ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ.

Είναι το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο της Αθήνας. Τη ραχοκοκαλιά του αποτελούν οι **έξι βασικοί αρχαιολογικοί χώροι της Αθήνας** (Ολυμπείο, Ακρόπολη, Φιλοπάππου, Αρχαία Αγορά, Ρωμαϊκή Αγορά, Κεραμεικός). Το ΥΠΠΟ έκανε τις αναθέσεις των μελετών.

■ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ ΠΕΛΛΑΣ - ΒΕΡΓΙΝΑΣ - ΔΙΟΥ

Προχωρούν οι μελέτες για **την ενοποίηση των τριών σπουδαιότερων αρχαιολογικών χώρων της Μακεδονίας** και την ίδρυση του **Κέντρου Μελετών Αρχαίας Μακεδονίας** στην Πέλλα και του **Κέντρου Συντήρησης Βορείου Ελλάδας** στη Βεργίνα. Το πρόγραμμα αυτό λειτούργησε ως πιλότος για την ανάδειξη και άλλων σημαντικών αρχαιολογικών χώρων, αρχής γενομένης από τον αρχαιολογικό χώρο της Γιτάνης στη Θεσπρωτία, το Ιερό των Καβείρων στη Σαμοθράκη και την αρχαία Μεσσήνη.

■ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Στην προσπάθειά του να σώσει τους πολύτιμους θησαυρούς του Αγίου Όρους, το ΥΠΠΟ δημιούργησε συνεργεία συντήρησης που εγκαταστάθηκαν μόνιμα στο Άγιο Όρος. Το πρόγραμμα προχωρεί στη συστηματική συντήρηση των αγιορείτικων κειμηλίων.

■ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΙΓΑΙΟ"

Καταρτίσθηκε πρόγραμμα για το ΑΙΓΑΙΟ που αποσκοπεί στην αναβίωση των παραδοσιακών οικονομιών των νησιών με παράλληλη ανάδειξη - αποκατάσταση του

ιστορικού και φυσικού περιβάλλοντος, μέσα στο οποίο αναπτύχθηκαν.

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΙΝΑ

Με το Πρόγραμμα **“ΜΕΛΙΝΑ : Εκπαίδευση και Πολιτισμός”** του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, οι Τέχνες βοηθούν την εκπαιδευτική διαδικασία να αποκτήσει πληρότητα, ζωντάνια, αμεσότητα και κυρίως να γίνει ευχάριστη και ελκυστική για τα παιδιά. Τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού προχώρησαν το 1995 στην πρώτη πειραματική εφαρμογή του προγράμματος “ΜΕΛΙΝΑ” σε 46 σχολεία της Επικράτειας και το 1996 το επέκτειναν σε ένα σχολείο κάθε νομού, καλώντας και την Τοπική Αυτοδιοίκηση να υιοθετήσει από ένα σχολείο σε κάθε δήμο.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΣΤΟΧΟΙ

Ο ρόλος του Κράτους απέναντι στον Πολιτισμό

- ♦ στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να είναι καθοριστικός.
- ♦ στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού διακριτικός, υποβοηθητικός της δημιουργίας, απελευθερωτικός των δυνάμεων της πολιτιστικής έκφρασης.

Και στις δύο περιπτώσεις η παρέμβαση του Κράτους είναι καθοριστική σε ένα σημείο : **πρέπει ο Πολιτισμός μας να συναντήσει την εποχή του χωρίς να ξεχάσει το παρελθόν του.**

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το Κράτος αναλαμβάνει την προστασία και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και των αξιών της, στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

I. ΜΕΤΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

- ① **Εκσυγχρονισμός** του θεσμικού πλαισίου και εφαρμογή του νέου υπό ψήφιση νόμου για την πολιτιστική κληρονομιά που έχει ετοιμάσει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.
- ② **Αύξηση των πόρων** στηριζόμενοι στη βασική

αρχή ότι ο Πολιτισμός είναι επένδυση. Επιδίωξη σ' αυτό τον τομέα είναι :

Ο πολιτιστικός τουρισμός, που ελκύει υψηλού επιπέδου τουρισμό.

Η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των πνευματικών δικαιωμάτων του Κράτους στην πολιτιστική κληρονομιά.

- ③ **Ένταξη** της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην καθημερινή ζωή μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα και τα σχολεία.
- ④ **Σύνδεση** της πολιτιστικής κληρονομιάς με τον απλό πολίτη.
- ⑤ **Αποκέντρωση και Αναδιάρθρωση** των υπηρεσιών του ΥΠΠΟ ώστε οι αρχαιολόγοι, οι αρχιτέκτονες, οι αναστηλωτές, οι συντηρητές να βρίσκονται δίπλα στα μνημεία αλλά και δίπλα στον πολίτη.
- ⑥ **Προβολή** του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- ➡ **Νομοσχέδιο για την πολιτιστική κληρονομιά.** Ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλόγου και κατάθεση του νομοσχεδίου για την πολιτιστική κληρονομιά, που έχει έτοιμο η Κυβέρνηση και το οποίο θα αντικαταστήσει τον αρχαιολογικό νόμο του 1932.
- ➡ **Πρόγραμμα “Ανάδειξη - Προστασία Αρχαιολογικών χώρων”.** Γενίκευση της παρέμβασης του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο ξεκίνησε το πρόγραμμα σε πιλοτικό επίπεδο σε πέντε αρχαιολογικούς χώρους και τέσσερα μουσεία της χώρας.
- ➡ **Ενοποίηση των Αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας.** Επιτάχυνση εργασιών και ολοκλήρωση του μεγαλύτερου περιβαλλοντικού έργου της Αθήνας.
- ➡ **Πρόγραμμα ανάδειξης αρχαιολογικού τριγώνου Πέλλας - Βεργίνας - Δίου.** Ολοκλήρωση του μεγαλύτερου αρχαιολογικού προγράμματος, ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου Μελέτης της

Αρχαίας Μακεδονίας στην Πέλλα και του Κέντρου Συντήρησης Βορείου Ελλάδος στη Βεργίνα.

➡ **Μουσείο Ακρόπολης.** Κατασκευή του νέου Μουσείου της Ακρόπολης και επίσημη αίτηση για την επιστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα.

➡ **Πρόγραμμα “ΑΙΓΑΙΟ”.**

Υλοποίηση του προγράμματος ΑΙΓΑΙΟ που αποσκοπεί στην αναβίωση των παραδοσιακών οικονομιών των νησιών μέσα στο αναστηλωμένο ιστορικό περιβάλλον που αναπτύχθηκαν.

➡ **Οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού.** Ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση νέου Οργανισμού που θα εκσυγχρονίζει το ΥΠΠΟ και θα υλοποιεί την πολιτική της αποκέντρωσης. Επιτυγχάνεται με τη δημιουργία ενιαίας υπηρεσίας σε κάθε νομό της χώρας, δηλαδή την ίδρυση 52 Υπηρεσιών Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΥΠΟΚ), υπαγομένων απευθείας στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού.

➡ **Ίδρυση Ελληνικών Αρχαιολογικών Ινστιτούτων** κατ’αρχήν στις περιοχές αμέσου ελληνικού ενδιαφέροντος (Κύπρος, Αίγυπτος, Τουρκία, Βαλκάνια, Ιταλία).

➡ **Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού.** Υπό την αιγίδα της Ουνέσκο ιδρύεται στη Θεσσαλονίκη Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού, με έδρα το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, προσανατολισμένο προς τις περιοχές επέκτασης και επιρροής του Βυζαντίου και κυρίως προς τα Βαλκάνια.

➡ **Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας.** Η Ελλάδα με πρωτοβουλία της και αξιοποιώντας την εμπειρία της, ενώνει τις 14 ξένες αρχαιολογικές σχολές που υπάρχουν στην Ελλάδα, σε κοινά αρχαιολογικά προγράμματα δημιουργώντας ένα Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας, το οποίο στη συνέχεια, θα αναβαθμισθεί σε θεσμοθετημένο ευρωπαϊκό οργανισμό.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Στον τομέα αυτό το Κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στην ίδια την πολιτιστική δημιουργία, γιατί της περιορίζει την ελευθερία κινήσεων. Οφείλει, όμως, να την υποβοηθά με τη δημιουργία των συνθηκών, των θεσμών και των μηχανισμών που επιτρέπουν από τη μια μεριά στην πολιτιστική δημιουργία να ανθήσει και από την άλλη δημιουργούν την διαλεκτική της σχέση με τον πολίτη.

Ι. ΜΕΤΡΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ο Πολιτισμός είναι παντού και πρέπει να πάει παντού. Και ο εθνικός ρόλος του Υπουργείου Πολιτισμού αναδεικνύεται με τα εξής μέτρα :

Αποκέντρωση - πλουραλισμός. Πρέπει να ενθαρρυνθούν, να προσελκυσθούν και να εκφρασθούν όλοι όσοι εμπλέκονται στην πολιτιστική παραγωγή και δημιουργία : η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι πνευματικοί δημιουργοί, το ερασιτεχνικό κίνημα, οι καλλιτέχνες, οι πολίτες.

Διαφάνεια. Η συμμετοχή όλων όσοι εμπλέκονται, πρέπει να γίνει με διαφανή και θεσμικό τρόπο.

Ο Πολιτισμός είναι επένδυση. Το Κράτος πρέπει να ασχοληθεί σοβαρά με την πτυχή αυτή του Πολιτισμού, που είναι δεδομένη, και να προχωρήσει στην ανάδειξη της αναπτυξιακής διάστασής του.

Παιδεία. Ο Πολιτισμός γίνεται στοιχείο της διαμόρφωσης του μελλοντικού πολίτη, όταν περνά από τη βασική του εκπαίδευση με τρόπο εύληπτο και ευχάριστο.

Εθνικές πολιτικές κατά τομέα τέχνης. Η διατύπωση εθνικής πολιτικής σ’ένα τομέα τέχνης μέσω Επιτροπών όπου εκπροσωπούνται όλοι όσοι έχουν λόγο γι’αυτήν.

Ειδικές πολιτισμικές ομάδες. Ο Πολιτισμός δεν αναγνωρίζει κανενός είδους σύνορα. Και είναι τόσο πιο πλούσιος, όσο περισσότερες είναι οι ιδιαιτερότητες και τα διαφορετικά στοιχεία που συγκερνά.

Εξωτερική πολιτική. Ο Σύγχρονος Ελληνικός Πολιτισμός πρέπει να σπάσει τα σύνορα, να αποδείξει μέσα από τις διαστάσεις του ότι αποτελεί συνέχεια του αρχαίου. Άλλωστε, όταν μια χώρα έχει τη λογοτεχνική, την εικαστική, τη μουσική δημιουργία της Ελλάδας, δικαιούται τη θέση που της αξίζει στο Σύγχρονο Οικουμενικό Πολιτισμό.

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. Αποκέντρωση - Πλουραλισμός

Η αποκέντρωση στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού εξασφαλίζεται με την προώθηση ισχυρού **νομοθετικού πλαισίου**, που αφ'ενός στηρίζεται σε νέες νομοθετικές ρυθμίσεις αφ'ετέρου εκμεταλλεύεται υπάρχουσες, τις οποίες εκσυγχρονίζει και συνδέει θεσμικά με τον Πολιτισμό. **Το θεσμικό αυτό πλαίσιο έχει ετοιμασθεί και είναι :**

- ♦ Η διεύρυνση των προγραμματικών συμβάσεων με την Τοπική Αυτοδιοίκηση ώστε να καλυφθούν με θεσμούς όλες οι πόλεις της χώρας και να δημιουργηθεί η μεγαλύτερη δυνατή αποκέντρωση της πολιτιστικής δράσης.
- ♦ Η δυνατότητα καθιέρωσης ανταποδοτικού πολιτιστικού τέλους από την Αυτοδιοίκηση για την υποστήριξη του νέου ρόλου της στην πολιτιστική παραγωγή και δημιουργία.
- ♦ **Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων.** Πρόκειται για το μεγαλύτερο πρόγραμμα που έχει γίνει στη χώρα μας για την πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας σε σύμπραξη του ΥΠΠΟ με την Τοπική Αυτοδιοίκηση για την δημιουργία θεσμών βιώσιμων και με διεθνή εμβέλεια. Μέχρι στιγμής στο πλαίσιο του Δικτύου έχουν υπογραφεί συμβάσεις με δέκα πέντε πόλεις της Περιφέρειας για τη δημιουργία θεσμών.
- ♦ **Δίκτυα.** Παράλληλα, δημιουργούνται δίκτυα σε όλη την Ελλάδα που ενώνουν διάφορες πόλεις κατά τομέα πολιτιστικής δράσης.

2. Ο Πολιτισμός είναι επένδυση

- ♦ Η δραστική ενίσχυση των επενδυτικών πόρων της Πολιτείας για τον Πολιτισμό, με την ένταξή του στον αναπτυξιακό νόμο και στα επενδυτικά κίνητρα δίνει ώθηση στον Πολιτισμό.
- ♦ Επιδίωξη της πολιτικής μας είναι σε οποιαδήποτε πολιτιστική δράση να υπάρχει συμμετοχή χορηγών.

3. Πρόγραμμα “ΜΕΛΙΝΑ”

Με το πρόγραμμα “**ΜΕΛΙΝΑ : Εκπαίδευση και Πολιτισμός**” του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας οι Τέχνες βοηθούν την εκπαιδευτική διαδικασία να αποκτήσει πληρότητα, ζωντάνια, αμεσότητα και κυρίως να γίνει ευχάριστη και ελκυστική για τα παιδιά. Κατά την τετραετία 1996-2000 το πρόγραμμα θα επεκταθεί σε όλα τα σχολεία της χώρας.

4. Εθνική Πολιτική κατά τομέα Τέχνης

Στον τομέα του Βιβλίου και της Φωτογραφίας υπάρχουν ήδη οι πρώτοι καρποί αυτής της πολιτικής. Μέσα στο 1996 πρέπει να ολοκληρωθεί η διατύπωση εθνικών πολιτικών για τα Εικαστικά, το Θέατρο, τον Κινηματογράφο, τη Μουσική Παιδεία και το Χορό. Από τις Επιτροπές θα προκύψουν νομοθετικές ρυθμίσεις που θα εκσυγχρονίσουν το θεσμικό πλαίσιο για το χώρο των τεχνών, καθώς και σημαντικά έργα υποδομής στο χώρο του λεκανοπεδίου της Αθήνας, στο πλαίσιο του **Προγράμματος “Αθήνα - Πειραιάς”**, το οποίο περιλαμβάνει :

- ♦ Τη μετατροπή του **Δημοτικού Θεάτρου του Πειραιά**, ενός από τα ωραιότερα νεοκλασικά κτίρια του λεκανοπεδίου, σε Λυρικό Θέατρο.
- ♦ Την ίδρυση **Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης**, ανεξάρτητου από το Μουσείο του Ιδρύματος Β. και Ε. Γουλανδρή, που θα δημιουργηθεί σε θέση επιλεγμένη από ειδική Επιτροπή.
- ♦ **Εθνικό Ωδείο.** Επανασχεδιασμός και ανακατασκευή του χώρου συναυλιών, εκθέσεων και εκδηλώσεων προκειμένου να εξυπηρετεί σύγχρονες ανάγκες.

◆ **Εθνικό Θέατρο.** Επέκταση και εκσυγχρονισμός του νεοκλασικού κτιρίου της Αγίου Κωνσταντίνου ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες της πρώτης κρατικής σκήνης.

◆ **Παλλάς.** Επισκευή και ανακαίνιση της κεντρικής αίθουσας και των βοηθητικών χώρων με κύρια χρήση τις κινηματογραφικές προβολές και τις συναυλίες.

◆ **Εθνική Πινακοθήκη.** Επέκταση των εκθεσιακών, βοηθητικών και αποθηκευτικών χώρων. Παράλληλα πρέπει να προχωρήσει η θεσμοθέτηση των πρώτων, άμεσων, μέτρων πολιτικής που προκύπτουν από τις εθνικές πολιτικές κατά τομέα τέχνης (π.χ. μετατροπή του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης σε Ν.Π.Ι.Δ., μεταβολή των προγραμματικών συμβάσεων με τα ΔΗΠΕΘΕ, μεταβολή του τρόπου επιχορήγησης του ελεύθερου θεάτρου κ.τ.λ.).

5. Ειδικές πολιτισμικές ομάδες

◆ Διοργάνωση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Εργαστηρίων Τεχνών.

◆ Διοργάνωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων και δημιουργία θεσμών με ανάδειξη εθνικών και τοπικών χαρακτηριστικών.

◆ Σύσταση Ειδικών Βιβλιοθηκών.

6. Εξωτερική πολιτική

◆ **Προβολή του Ελληνικού Πολιτισμού.** Ο σύγχρονος Ελληνικός πολιτισμός πρέπει να σπάσει τα σύνορά του. Με τη διοργάνωση στο εξωτερικό εκθέσεων κινηματογραφικών αφιερωμάτων, εβδομάδων Ελληνικού πολιτισμού, μουσικών εκδηλώσεων, τη δραστική αξιοποίηση των διεθνών πολιτιστικών διοργανώσεων αλλά και όλων των Ελληνικών πρωτοβουλιών, την ενεργοποίηση των πολιτιστικών ανταλλαγών, τη συνεργασία με μεγάλες βιβλιοθήκες του εξωτερικού, τη μεγιστοποίηση των κινήτρων για τις μεταφράσεις έργων της Ελληνικής

λογοτεχνίας σε ξένες γλώσσες και τέλος, την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων προβολής που εξασφαλίζει το ηλεκτρονικό δίκτυο INTERNET.

◆ Βαλκάνια.

Επιθετική πολιτιστική πολιτική στα Βαλκάνια με την **εφαρμογή Ολοκληρωμένου Προγράμματος που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων** Επιμελητήριο Βαλκανικού Κινηματογράφου, Βαλκανικό Δίκτυο Πόλεων, Βαλκανική ενότητα στο Πρόγραμμα της **Θεσσαλονίκης 1997**, Υλοποίηση του Προγράμματος ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ, με αφορμή την συμπλήρωση 200 χρόνων από το θάνατο του Ρήγα Φεραίου, Ενεργοποίηση των Μορφωτικών Συμφωνιών κ.τ.λ.

Με επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη και στόχο την ανάδειξη της μοναδικότητάς της, που είναι η ιστορική της πολυεθνικότητα, **προβλέπεται η δημιουργία** Ανθρωπολογικού Μουσείου των Βαλκανίων στη Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτου Διδασκαλίας των Βαλκανικών Γλωσσών, η θεσμοθέτηση Πολιτιστικής Πρωτεύουσας των Βαλκανίων, Βαλκανικών Δικτύων ή Επιμελητηρίων κατά τομείς τέχνης (Βαλκανικό Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών ή Βαλκανικό Επιμελητήριο Λογοτεχνίας ή Βαλκανικό Επιμελητήριο Χορού ή Βαλκανικό Επιμελητήριο Θεάτρου κ.τ.λ.).

◆ Συνεργασία με τρίτες χώρες.

Πολιτιστικά προγράμματα με χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και ενίσχυση των παραδοσιακών δεσμών με υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας σε εξειδικευμένο αντικείμενο. Μέσω της Ευρωμεσογειακής η Ελλάδα θα προωθήσει και θα υποστηρίξει την πρότασή της για τη **δημιουργία Πολιτιστικών Διαδρομών και Εργαστηρίων Τέχνης** με τη συνεργασία όλων των χωρών της Μεσογείου. Κοινά προγράμματα με τις χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απόδημος Ελληνισμός.

Είναι ένα ζωτικό κεφάλαιο που πρέπει να αξιοποιηθεί όχι μόνο για τα Εθνικά Θέματα αλλά να λειτουργήσει ως αιχμή του δόρατος στην προβολή του Σύγχρονου Ελληνικού Πολιτισμού. Ταυτόχρονα πρέπει να αναδειχθούν οι πολιτιστικές δυνάμεις του απόδημου ελληνισμού στο χώρο που ζει και δραστηριοποιείται και να αναπτυχθεί ένας γόνιμος διάλογος με τη μητρόπολη.

7. Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, 1997

Η επόμενη χρονιά ανήκει πολιτιστικά στη Θεσσαλονίκη. Η πόλη εμπλουτίζεται με **νέους θεσμούς** (Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Μουσείο Κινηματογράφου, Μουσείο Ύδρευσης, Πολιτιστικό Κέντρο Δυτικής Θεσσαλονίκης, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού), ενώ **βρίσκονται σε εξέλιξη 95 έργα** (Ανακατασκευή Βασιλικού Θεάτρου, Ανοιχτό Θέατρο στο Νταμάρι του Σείχ Σου, Μονή Λαζαριστών, ανακαίνιση της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών και Κινηματογράφου ΟΛΥΜΠΙΟΝ, Ανακαίνιση ΥΦΑΝΕΤ κ.τ.λ.). **Η αρχαία φυσιογνωμία της πόλης αναδεικνύεται** (Αρχαία Αγορά, Επταπύργιο, Βυζαντινοί Ναοί κ.τ.λ.) και έχουν ετοιμασθεί περισσότερες από 200 εκδηλώσεις απλωμένες σε όλο τον χρόνο και την περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός θα είναι η έκθεση κειμηλίων του Αγίου Όρους. Η Κυβέρνηση θα διαθέσει συνολικά περισσότερα από 80 δισεκατομμύρια δρχ. για τη “Θεσσαλονίκη ‘97”.

Η ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΜΑΣ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

- ΑΜΦΙΣΒΗΤΕΙ
- ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

9

A. ΚΑΘΕ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ, ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Στη διαδρομή του 20ου αιώνα η νεολαία αναδεικνύεται σε έναν από τους πρωταγωνιστές των αγώνων που αλλάζουν τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, σε ολόκληρο τον κόσμο.

Σε κάθε περίοδο, σε κάθε εποχή, η νέα γενιά εισβάλλει στο προσκήνιο, διεκδικεί τη δυναμική της ένταξη στην κοινωνική ζωή, αρνείται να συνθηκολογήσει με κάθε τι που της κλείνει τους ορίζοντες της δημιουργίας, της ελευθερίας, της γνώσης, της φαντασίας, της επιτυχίας.

Κάθε νέα γενιά είναι ένας νέος κόσμος ιδεών, αναζητήσεων και διεκδικήσεων. Κάθε νέα γενιά είναι ένας νέος κόσμος αποφάσεων, επιλογών και οραμάτων.

Τη θυσία της νεολαίας στην Εθνική Αντίσταση διαδέχεται ο δυναμισμός των Κινήματων Νεολαίας στις δεκαετίες του '50 και του '60 για το Κυπριακό, την Εκπαιδευτική Αναγέννηση, τις Δημοκρατικές Ελευθερίες, την Εθνική Ανεξαρτησία.

Την εξέγερση του Πολυτεχνείου διαδέχεται ο αγώνας για την εμπέδωση της Δημοκρατίας, το δομικό και θεσμικό μετασχηματισμό της κοινωνίας.

Η γενιά της Αλλαγής ήταν η γενιά που έζησε τον ενθουσιασμό της προσπάθειας για την πραγματοποίηση των μεγάλων κοινωνικών οραμάτων, που αισθάνθηκε περήφανη για την Εθνική πολιτική της χώρας μας, που ένιωσε αισιοδοξία για το μέλλον της Ελληνικής κοινωνίας και της πατρίδας μας.

Η γενιά που ετοιμάζεται να διαβεί το κατώφλι του 21ου αιώνα είναι η γενιά που μπορεί να ζήσει σε μια Ελλάδα σύγχρονη και ισχυρή, μια Ελλάδα της ανάπτυξης και της ευημερίας, μια Ελλάδα της πολιτιστικής και εκπαιδευτικής αναγέννησης, της

κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης, μια Ελλάδα ισότιμο εταίρο στις εξελίξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρωταγωνίστρια στη Μεσόγειο και τα Βαλκάνια.

B. Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ

Η νέα γενιά, η γενιά του 21ου αιώνα, κρατά τις μνήμες του πρόσφατου ιστορικού παρελθόντος, κρατά τις αξίες, τις παραδόσεις, τα υψηλά επιτεύγματα του Ελληνικού πολιτισμού στη διαχρονική του πορεία, κρατά τις ιδεολογικές και αγωνιστικές παρακαταθήκες των προηγούμενων γενεών που αγωνίστηκαν για Ελευθερία, Αξιοπρέπεια και Πρόοδο.

Αφήνει όμως πίσω της τη μιζέρια όλων εκείνων που έχουν στερέψει από ιδανικά, που έχουν συμβιβαστεί με τη μετριότητα, που έχουν βολευτεί στην αδράνεια και τις πρόχειρες συνταγές.

Αφήνει πίσω της την αναξιοκρατία, το ρουσφέτι, τις πελατειακές σχέσεις, τον εξευτελισμό του πολίτη.

Αποστρέφει το πρόσωπο στην αλαζονεία και τον αυταρχισμό κάθε μορφής εξουσίας, στην υποταγή των θεσμών στις κομματικές επιδιώξεις, στην απουσία προγραμμάτων και την έλλειψη δεσμεύσεων, στον εκβιασμό μικρών και μεγάλων συμφερόντων, στην πολιτική συναλλαγή και τα σκοτεινά υπόγεια του παρασκηνίου.

Η νέα γενιά του 21ου αιώνα, η γενιά που ζει την τρομακτική ταχύτητα των επιστημονικών και τεχνολογικών επιτευγμάτων, αρνείται την υποταγή στην άγνοια, στην ημιμάθεια, στην υστέρηση και τον αναχρονισμό.

Αρνείται τις μονοδιάστατες τεχνοκρατικές συνταγές, την κοινωνική αναλγησία, την κοινωνία των αποκλεισμένων κοινωνικών ομάδων, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Η Νέα Γενιά του 21^{ου} αιώνα είναι η γενιά ενός γνήσιου Κοινωνικού Ανθρωπισμού.

Είναι η γενιά μιας δημιουργίας με ατομική και συλλογική προσπάθεια για την προσωπική και την κοινωνική πρόοδο, η γενιά που σέβεται τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του κάθε πολίτη, η γενιά που έχει εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της και ρεαλισμό στις επιδιώξεις της.

Είναι η γενιά που περιφρονεί τους “επαγγελματίες” πολιτικούς και τους ψεύτικους επαναστάτες, που αντιπαθεί όσους την κολακεύουν για να την καθησυχάζουν και να την υποτάξουν, που δυσπιστεί σε όσους την έχουν στο παρελθόν εξαπατήσει, που αναζητά ειλικρινείς απαντήσεις, αλλά και διεκδικεί ειλικρινά λύσεις.

Είναι η γενιά που θέλει την Αλήθεια ΤΩΡΑ

Η νέα γενιά του 21ου αιώνα αρνείται τα αδιέξοδα της ανεργίας, της υποαπασχόλησης, της επανάπαυσης σε υποσχέσεις για μια θέση στην αγορά εργασίας.

Η νέα γενιά αντιδρά στην ανεπάρκεια του Εκπαιδευτικού συστήματος, τις αποσπασματικές μεταρρυθμίσεις, τις συντεχνιακές λογικές, τις ανολοκλήρωτες προσπάθειες για εκσυγχρονισμό, τα πολλά χαμένα τρένα της τεχνολογικής εξέλιξης.

Είναι η γενιά που δεν συγχωρεί την καταστροφή του περιβάλλοντος, που δεν θέλει να ζει μέσα σε άρρωστες πόλεις, δίπλα σε νεκρές θάλασσες, κάτω από γυμνές οροσειρές με καμμένα δάση.

Η γενιά αυτή δεν δέχεται την ύπαρξη τόσης κακογουστιάς και φτήνιας γύρω της, δεν ανέχεται την υποβάθμιση στην ποιότητα της ζωής της

Είναι η Γενιά που δεν μπορεί να περιμένει Είναι η Γενιά που θέλει να ζήσει ΤΩΡΑ

Τα δικαιώματα της νέας γενιάς, είναι οι υποχρεώσεις της πολιτείας, είναι οι δεσμεύσεις του ΠΑΣΟΚ.

α) εργασία - απασχόληση

Ο μεγαλύτερος εφιάλτης για τη νέα γενιά σήμερα είναι η Ανεργία.

Η Ανεργία αποτελεί στέρηση βασικού ανθρώπινου δικαιώματος.

Οι νέοι δεν παγιδεύονται πλέον από υποσχέσεις παλαιών ή νέων πολιτικάντηδων, που προσπαθούν να τους δελεάσουν με την εξασφάλιση μιας θέσης στο Δημόσιο.

Θέλουν άμεσα να εργασθούν, να νιώσουν την ικανοποίηση της δημιουργίας, να νιώσουν χρήσιμοι στον εαυτό τους, στην οικογένειά τους, στην κοινωνία που ζουν, να νιώσουν ότι μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες που η ζωή δημιουργεί.

Πολύ περισσότερο όμως έχουν την ανάγκη να νιώσουν σίγουροι ότι θα διατηρήσουν την εργασία τους και στο μέλλον, ότι αυτή θα ανταποκρίνεται στις γνώσεις και τις ικανότητές τους, ότι θα τους προσφέρει προοπτική εξέλιξης στο μέλλον.

Η υποαπασχόληση ή η προσωρινή απασχόληση δεν είναι λύση. Προσθέτει περισσότερο άγχος, περισσότερη ανασφάλεια, μεγαλύτερη εξάρτηση από τις διαθέσεις του εργοδότη ή της εξουσίας.

Για το ΠΑΣΟΚ δεν υπάρχει παρά μόνο ένας δρόμος. **Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ.**

Ανάπτυξη, που θα καταστεί δυνατή με τον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή της οικονομικής πολιτικής στις απαιτήσεις ενός μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, με την προσέλκυση νέων επενδύσεων, τη βελτίωση των υποδομών, την τεχνολογική προσαρμογή των επιχειρήσεων και την εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού.

Το μέλλον της Ελληνικής οικονομίας είναι το μέλλον της χώρας μας και το μέλλον της χώρας μας είναι το μέλλον της νέας γενιάς.

β) αξιοκρατία

Κανένας νέος, κανένας πολίτης ποτέ δεν αρνήθηκε την αξιοκρατική επιλογή και γενικότερα την αξιολόγηση. Αυτό που όλοι αρνούνται είναι την εξαπάτηση στο όνομα της αξιοκρατίας.

Η πρόσληψη στο Δημόσιο προσφέρει, κατά κοινή συνείδηση, επαγγελματική εξασφάλιση, γι' αυτό, εδώ και δύο αιώνες, γινόταν αντικείμενο εκμετάλλευσης από τα κόμματα που διεκδικούσαν την εξουσία.

Για πρώτη φορά στη σύγχρονη Ελληνική Ιστορία πραγματοποιήθηκε ένα από τα πιο τολμηρά βήματα θεσμικού εκσυγχρονισμού. Η ψήφιση του νόμου 2190 για τις προσλήψεις στο Δημόσιο Τομέα.

Το ΠΑΣΟΚ με αποφασιστικότητα προχώρησε στην εφαρμογή αυτού του νόμου δίχως να υπολογίσει το πολιτικό κόστος και την κοινωνική πίεση.

Είμαστε βέβαιοι ότι παρά τις όποιες επιφυλάξεις ή τις αντικειμενικές αδυναμίες του νόμου, η Ελληνική κοινωνία θα πεισθεί για την αναγκαιότητα της θεσμοθέτησής του.

Το ΠΑΣΟΚ δεσμεύεται στην Ελληνική νεολαία ότι η εφαρμογή του νόμου θα επεκταθεί με όλες τις αναγκαίες διασφαλίσεις για τις αδιάβλητες και διαφανείς διαδικασίες του.

γ) εκπαίδευση-επιμόρφωση

Βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, βασικό ανθρώπινο αγαθό και αξία αποτελεί η Παιδεία.

Μια από τις πρώτες προτεραιότητες του ΠΑΣΟΚ είναι ο εκπαιδευτικός εκσυγχρονισμός.

Το μεταρρυθμιστικό έργο που έχουν προσφέρει στο παρελθόν οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ πέτυχε τον εκδημοκρατισμό της εκπαιδευτικής λειτουργίας και διαδικασίας γι' αυτό και έχει ήδη δικαιωθεί.

Οι απαιτήσεις και οι ανάγκες που προκύπτουν στη Νέα Εποχή δημιουργούν την ανάγκη μιας νέας μεγάλης εκσυγχρονιστικής προσπάθειας. Βασικός άξονας πανω στον οποίο πρέπει να κινηθεί ο εκπαιδευτικός εκσυγχρονισμός είναι ***η ενίσχυση του Δημόσιου και ο Δωρεάν χαρακτήρας της Εκπαίδευσης.***

Η Ελλάδα χρειάζεται ένα ισχυρό και προπάντων αποτελεσματικό Εκπαιδευτικό Σύστημα, το οποίο θα λειτουργεί με κέντρο τον άνθρωπο, την κοινωνία, το περιβάλλον, τη χώρα και τις ανάγκες της.

Η επιμόρφωση και η επανεκπαίδευση συμπληρώνουν την αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση και βοηθούν τη συνεχή προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες εξελίξεις, επιστημονικές, τεχνολογικές και οικονομικές.

δ) στρατιωτική θητεία

Η μεγαλύτερη πρόκληση μιας εκσυγχρονιστικής προσπάθειας είναι η αναμόρφωση των συνθηκών της στρατιωτικής θητείας.

Η θητεία πρέπει να πάψει να αποτελεί νεκρό χρόνο στη ζωή των νέων ανθρώπων, πρέπει να αποκτήσει δημιουργικό και παραγωγικό χαρακτήρα με σεβασμό στην προσωπικότητα του στρατευμένου νέου, με προστασία των συνταγματικών δικαιωμάτων του ένστολου πολίτη, με δίκαιη μεταχείριση όλων των στρατευμένων.

Η εμπειρία που έχει μέχρι σήμερα αποκτηθεί από την εφαρμογή μορφών κοινωνικής θητείας στις παραμεθόριες περιοχές, καθώς και του

συστήματος κοινωνικών κριτηρίων για τις μεταθέσεις στο Στρατό Ξηράς, αποτελεί σημαντική αφετηρία για τη γενικευμένη εφαρμογή αυτών των καινοτομιών.

Το ρουσφέτι και οι πελατειακές σχέσεις, που δημιουργούν τουλάχιστον συναισθήματα αδικίας, έως και άμβλυνση της εθνικής πατριωτικής συνείδησης δεν μπορούν να έχουν θέση στο Στρατό, γιατί προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις στο αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων.

ε) ναρκωτικά

Η εξάρτηση από τις “ουσίες” είναι η χειρότερη μορφή δουλείας στις σύγχρονες κοινωνίες. Τα αίτια της διάδοσης και της εξάπλωσης των ναρκωτικών είναι πολιτισμικά, κοινωνικά και οικονομικά.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος απαιτεί πάνω απ’ όλα ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΗ και ΔΡΑΣΗ.

Στην τριετία ’93-’96, έγιναν σημαντικά βήματα από την Πολιτεία, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των προσπάθειών για την απεξάρτηση και την επανένταξη των πασχόντων από ναρκοεξάρτηση. Ενισχύθηκαν οι θεραπευτικές κοινότητες. Εφαρμόσθηκε πειραματικά η χορήγηση υποκατάστατων (μεθαδόνης).

Για μας, η ΠΡΟΛΗΨΗ αποτελεί τον μόνο τρόπο ριζικής αντιμετώπισης της διάδοσης της χρήσης ναρκωτικών.

Η Πολιτεία, τα Κόμματα, οι Πολιτικές Νεολαίες, οι άνθρωποι της Επιστήμης και των Γραμμάτων, οι Διανοούμενοι, οι Κοινωνικοί Φορείς, όλοι μαζί, πρέπει να δημιουργήσουμε και να στερεώσουμε μια νέα Κοινωνική Ιδεολογία, μια Ιδεολογία Ζωής, επιθετική απέναντι σε κάθε αδιέξοδη “αναζήτηση”, αλλά πάντοτε έτοιμη να προσφέρει συμπαράσταση σε όλους τους ευαίσθητους ανθρώπους.

Οι αναχρονιστικές αντιλήψεις της καταστολής απέναντι στα θύματα των ναρκωτικών (ίδια ποινική μεταχείριση για εμπόρους - χρήστες, εγκλεισμός σε φυλακές και ψυχιατρεία) πρέπει να αντικατασταθούν από μια σύγχρονη αντίληψη που

ρίχνει το βάρος στην κοινωνική προστασία και την επανένταξη, στην ακύρωση των οικονομικών κινήτρων που αποτελούν μια από τις κύριες αιτίες διάδοσης των ναρκωτικών.

στ) θεσμική έκφραση της νέας γενιάς

Είναι αλήθεια ότι οι νέοι αντιδρούν, αντιστέκονται και απορρίπτουν κάθε τι το παρωχημένο και γραφειοκρατικό.

Είναι αλήθεια πως όλες οι αποφάσεις που αφορούν τους νέους, μικρές ή μεγάλες, αλλά πάντοτε σημαντικές, αφού προσδιορίζουν το μέλλον τους, λαμβάνονται χωρίς αυτούς σε τόπους και με τρόπους απρόσιτους στους ίδιους. Είναι αλήθεια πως ποτέ και κανένας επαναστατικός και ριζοσπαστικός θεσμός δεν ολοκλήρωσε τους στόχους του όταν δε στάθηκε ικανός να προσεγγίσει και να κινητοποιήσει τους πολίτες και κυρίως τους νέους, ενεργοποιώντας τη δυναμική τους, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της νέας γενιάς, προκαλώντας και τροφοδοτώντας τη φαντασία της.

Είναι αλήθεια ότι η κινητοποίηση και η ενεργός συμμετοχή των νέων προϋποθέτει την ανάγκη να γνωρίσει και να πεισθεί η νεολαία για τον αποτελεσματικό ρόλο που μπορεί να παίξει η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ σε όλα τα προβλήματα των νέων.

Απόφαση - κλειδί για τη θεσμική εκπροσώπηση της Νέας Γενιάς αποτελεί η συγκρότηση και κατοχύρωση των Κοινοτικών, Δημοτικών Νομαρχιακών Συμβουλίων Νεολαίας και του Εθνικού Συμβουλίου Νεολαίας. Είναι θεσμοί αποφασιστικού χαρακτήρα για τις παραγωγικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και οικολογικές πρωτοβουλίες και γνωμοδοτικού χαρακτήρα για την υποδομή της εκπαίδευσης.

Η θεσμική έκφραση της νέας γενιάς σε όλα τα επίπεδα κατοχυρώνεται νομοθετικά και αποτελεί το πρώτο βήμα για την υλοποίηση του Καταστατικού Χάρτη των δικαιωμάτων της Νέας Γενιάς.

Η αναβάθμιση της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς περιλαμβάνει την απόκτηση συγκεκριμένων και διευρυμένων αρμοδιοτήτων για κάθε θέμα πολιτικής που αφορά τη νεολαία.

ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ - ΙΣΧΥΡΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΙΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ

- ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
- ΕΥΘΥΝΕΣ

10

ΤΟ ΠΑΣΟΚ έφερε για πρώτη φορά στο επίκεντρο της πολιτικής το ζήτημα της εξασφάλισης των ίσων ευκαιριών. Καθιέρωσε επαναστατικές θεσμικές αλλαγές και δημιούργησε σημαντικές υποδομές.

Βελτιώθηκε ουσιαστικά η θέση της Ελληνίδας στην παραγωγή, την εκπαίδευση, την κοινωνική και οικογενειακή ζωή.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ

Το έργο του ΠΑΣΟΚ για την κατοχύρωση της ισότητας των φύλων είναι μεγάλο και πολύπλευρο :

Στον τομέα της Παιδείας :

➤ Διδάσκεται στο σχολείο το μάθημα **Οικιακής Οικονομίας**.

➤ Εναρμονίζονται οι ώρες λειτουργίας σχολείων με το ωράριο εργαζόμενων γονέων.

➤ Συντάχθηκε **Οδηγός Ισότητας** για τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

➤ Αναθεωρήθηκαν τα σχολικά βιβλία δίνοντας έμφαση στην αρχή της ισότητας.

➤ Γίνονται ετήσια **Σεμινάρια των Σχολικών Συμβούλων** για την "Ισότητα στην Εκπαίδευση".

➤ Καθιερώσαμε το **Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό** για την ενημέρωση σχετικά με την αγορά εργασίας, πράγμα που αποτελεί βασική αρχή της ισότητας.

Στον τομέα της Εργασίας - Απασχόλησης :

Δημιουργήθηκαν και ενδυναμώνονται οι προϋποθέσεις για τη στήριξη της γυναίκας και την εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής της στη σύγχρονη αγορά εργασίας και στην κοινωνική ζωή :

➤ Λειτουργούν ειδικά προγράμματα **επιδότησης θέσεων εργασίας για γυναίκες**.

➤ Δίνονται ουσιαστικές δυνατότητες για **εναλλακτικές και νέες μορφές απασχόλησης της γυναίκας** (μερική απασχόληση, ελαστικό ωράριο κ.λπ.).

➤ Λειτουργούν **Προγράμματα Επαγγελματικής**

Κατάρτισης ειδικά για γυναίκες, προσαρμοσμένα τόσο στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της εργαζόμενης και της άνεργης γυναίκας, όσο και στις νέες προοπτικές της αγοράς εργασίας.

➤ Δημιουργήθηκαν και λειτουργούν με συνεχή στήριξη **Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί** καθώς και μικρές **Επιχειρήσεις Γυναικών**.

➤ Δημιουργήθηκαν **Συμβουλευτικά Κέντρα** για τη στήριξη γυναικείων πρωτοβουλιών.

➤ Ιδρύθηκε το **Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)** για την πληροφόρηση και τεκμηρίωση σε θέματα απασχόλησης γυναικών και την προώθηση της αυτοαπασχόλησης.

➤ Δημιουργήθηκαν ακόμη **8 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών** πέρα από τα 10 που είχε ήδη δημιουργήσει το ΠΑΣΟΚ.

➤ Λειτουργεί πιλοτικό **Πρόγραμμα Κατάρτισης Γυναικών** στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Ιδιαίτερα για τις Αγρότισσες :

➤ Δίνονται πια αυτοτελείς **Συντάξεις στις Αγρότισσες**, καθώς και **Επιδόματα** στις έγκυες και στις μητέρες.

➤ Συμμετέχουν χωρίς καμία διάκριση σε όλες τις επιμέρους οικονομικές δραστηριότητες του αγροτικού τομέα και αναγνωρίζονται θεσμικά ισότιμα για τις δραστηριότητες αυτές.

➤ Στηρίζονται, μέσα από ειδικά για γυναίκες **Προγράμματα Προώθησης της Αυτοαπασχόλησης**, σε παραδοσιακές ή νέες μορφές απασχόλησης, καθώς και από **Προγράμματα για τις γυναίκες ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών**.

➤ Λειτουργούν σε όλη τη χώρα **Προγράμματα Επαγγελματικής Κατάρτισης** για την εξασφάλιση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας :

■ Θεσμοθετήθηκαν επιπλέον **μόρια για τις άγαμες μητέρες** που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς θέσεων στο Δημόσιο.

■ Λειτουργούν ολοκληρωμένα **Προγράμματα Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης** και

Επανεένταξης περιθωριοποιημένων γυναικών.

■ Δημιουργήθηκαν **Προγράμματα Επαγγελματικής Κατάρτισης γυναικών με ειδικές ανάγκες** και γενικότερα γυναικών που είναι αποκλεισμένες από την αγορά εργασίας.

■ Λειτουργήσαν **νέοι Κρατικοί και Δημοτικοί σταθμοί** για βρέφη και νήπια, καθώς και τμήματα θερινών σταθμών για εποχιακά εργαζόμενες γυναίκες.

■ Οργανώθηκαν, στις περιοχές που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, **Προγράμματα Φύλαξης και Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών.**

■ Στήριζεται η **Εργαζόμενη Μητέρα με επιδόματα και γονικές άδειες**, με έμφαση στις μητέρες με απροστάτευτα παιδιά και σοβαρά προβλήματα.

■ Δημιουργήθηκαν υποδομές για παιδιά με ειδικές ανάγκες.

■ Λειτουργεί **Δίκτυο Συμβουλευτικών Σταθμών** για επίτοκους, δίνονται επιδόματα κυοφορίας και λοχείας σε ανασφάλιστες γυναίκες.

■ Για τις **ηλικιωμένες γυναίκες** ιδρύθηκαν ξενώνες, ΚΑΠΗ, θερινές κατασκηνώσεις.

■ Ιδρύθηκαν Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού, Κέντρα για κακοποιημένες γυναίκες, Κέντρα συμβουλής και στήριξης άγαμων μητέρων, με δωρεάν φύλαξη παιδιών.

■ Συστήθηκε **Διυπουργική Επιτροπή** για τη λήψη μέτρων κατά της παράνομης διακίνησης και εμπορίας γυναικών.

■ Καθιερώθηκε η **επιδότηση των πολυτέκνων.**

Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΑΣ

Η πλήρης εξασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών και οι ειδικές θετικές δράσεις για την ανάπτυξη και στήριξη των γυναικών είναι προτεραιότητα για το ΠΑΣΟΚ, **με δύο βασικούς άξονες :**

✓ Την αντιμετώπιση της γυναικείας ανεργίας, όπου οι νέες μορφές και σχέσεις απασχόλησης, καθώς και η κοινωνία της πληροφορίας, υποχρεώνουν ένα ειδικό σχεδιασμό για τις γυναίκες,

✓ Τη δημιουργία ενός κοινωνικού δικτύου υποστήριξης της οικογένειας μέσα από έργα υποδομής και θεσμούς.

Ο αποτελεσματικός και σε βάθος εκσυγχρονισμός της κοινωνίας μας προϋποθέτει τη σφυρηλάτηση και ενδυνάμωση των συνθηκών ίσων ευκαιριών και αξιοκρατίας για τα δύο φύλα.

Το ΠΑΣΟΚ θα προωθήσει το διάλογο, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του συνόλου των κοινωνικών φορέων για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων προβλημάτων των γυναικών. **Συγκεκριμένα:**

Στον τομέα της Ανάπτυξης , Απασχόλησης και Κατάρτισης :

- Ενδυνάμωση των ήδη λειτουργούντων θεσμών και μέτρων για την προώθηση της ισότητας.
- Πολλαπλασιασμός των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης με στόχο τη καλύτερη πρόσβαση της γυναίκας στην αγορά εργασίας, σε υψηλότερης ποιότητας θέσεις και σε νέες μορφές απασχόλησης.
- Ειδικά προγράμματα ΟΑΕΔ για επιδότηση θέσεων εργασίας γυναικών, που βρίσκονται σε δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.
- Στήριξη επαγγελματικών πρωτοβουλιών γυναικών και αυτοαπασχόλησης.
- Εξασφάλιση της ουσιαστικής εκπροσώπησης γυναικών σε όλες τις διοικητικές και Κυβερνητικές θέσεις, ξεκινώντας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Ενσωμάτωση της αρχής των ίσων ευκαιριών σε όλες τις επιμέρους πολιτικές, μέτρα και δράσεις μέσω ολοκληρωμένου προγραμματισμού.
- Ενίσχυση των Κυβερνητικών και μη μηχανισμών, για θέματα ισότητας.

Στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας και στους Θεσμούς:

- Επέκταση του δικτύου των βρεφονηπιακών σταθμών και κέντρων νεότητας.
- Για τις άγαμες μητέρες, επέκταση του συστήματος δωρεάν φύλαξης παιδιών, προτεραιότητα στις προσλήψεις, συμμετοχή της

άπορης άγαμης μητέρας στις κληρώσεις εργατικής κατοικίας, επίδομα πρόνοιας.

▶ Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός του Οικογενειακού Δικαίου, κύρια σε θέματα κοινοκτημοσύνης και επιμέλειας παιδιών.

▶ Εκσυγχρονισμός του ποινικού κώδικα για τη διαφύλαξη και κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της γυναίκας και του παιδιού.

▶ Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για την προστασία της εγκύου γυναίκας.

▶ Ίδρυση ολοκληρωμένου Εθνικού Δικτύου Προστασίας Κακοποιημένων Γυναικών.

▶ Δημιουργία Γραφείων Πληροφόρησης για τις γυναίκες, στις 13 περιφέρειες της χώρας, σε θέματα δικαιωμάτων, απασχόλησης, κ.λπ.

▶ Έλεγχος εφαρμογής νομοθεσίας και μέτρων για την ισότητα.

▶ Συντονισμός και αξιολόγηση της προόδου, μέσα από συστηματική συλλογή, ανάλυση και δημοσιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων, για την ισότιμη συμμετοχή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα και κέντρα λήψης αποφάσεων.

▶ Προώθηση δέσμης μέτρων για τη συμφιλίωση των επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων.

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

➤ έχουν ένα σημαντικό ρόλο να παίζουν στην ευαισθητοποίηση και στη διάδοση της πληροφόρησης για θέματα ισότητας

➤ το ΠΑΣΟΚ θα ενθαρρύνει την προβολή θετικών εικόνων και μηνυμάτων, απαλλαγμένων από προκαταλήψεις και στερεότυπα, ώστε να προβάλλεται η ποικιλομορφία των ρόλων και των δυνατοτήτων των γυναικών και των ανδρών ισότιμα στον ιδιωτικό και το δημόσιο βίο και να διασφαλίζεται ότι καμία διάκριση δεν γίνεται λόγω φύλου.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

11

Ο Αθλητισμός, με την ευρύτερη σημασία του ως πολιτισμική συνιστώσα, επηρεάζει άμεσα την ποιότητα του ελεύθερου χρόνου και συμβάλλει στην υγεία, την παιδεία και την κοινωνική συμπεριφορά των πολιτών. Η ανάπτυξή του αποτρέπει την εκδήλωση φαινομένων όπως ο Ατομικισμός, η Κοινωνική απομόνωση και Αλλοτρίωση της Νέας Γενιάς, ενώ συμβάλλει στη διαμόρφωση συλλογικής συνείδησης, στην καλλιέργεια άμιλλας και στην αρμονική συνύπαρξη.

Καθώς τελειώνει ο 20ος αιώνας, ο αθλητικός χώρος διεθνώς βρίσκεται μπροστά σε σημαντικές εξελίξεις και ανακατατάξεις.

Στον τόπο μας, παρά τα τελευταία θετικά αποτελέσματα, φαινόμενα, όπως ο παραγοντισμός, η αδιαφάνεια και η έλλειψη ορθολογισμού στη διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων, η έλλειψη προγραμματισμού στις υποδομές και η υποβάθμιση των φορέων εκπαίδευσης και έρευνας στον Αθλητισμό, εξακολουθούν ως ένα βαθμό να υπάρχουν και να λειτουργούν ανασταλτικά.

Όλα αυτά τα φαινόμενα αντιμετωπίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή Εθνικού Αθλητικού Σχεδιασμού.

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ

- ◆ Ουσιαστική χειραφέτηση του Αθλητικού Κινήματος και ανεξαρτησία των φορέων του Αθλητισμού.
- ◆ Θεσμοθέτηση πλαισίου αρχών και λειτουργιών διαφάνειας, που θα κατοχυρώνουν τον κοινωνικό και θεσμικό έλεγχο και θα αποτρέψουν τον παραγοντισμό και τη συναλλαγή.
- ◆ Δημοκρατικός Προγραμματισμός που ιεραρχεί προτεραιότητες και δημιουργεί προϋποθέσεις αθλητικής ανάπτυξης με βάθος και διάρκεια, σε Εθνικό, Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο.
- ◆ Αποκέντρωση των Αθλητικών λειτουργιών με τη μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων και την ανάληψη ευθύνης από τους φορείς

του Αθλητισμού και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- ◆ Ο μαζικός Αθλητισμός αποτελεί λαϊκό δικαίωμα και υποχρέωση της Πολιτείας, αλλά και καθοριστικό παράγοντα διεύρυνσης της βάσης του Αγωνιστικού Αθλητισμού. Τα προγράμματα μαζικού Αθλητισμού πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες για άθληση του Ελληνικού Λαού, να εντάσσονται σε ένα γενικότερο πλαίσιο προγραμμάτων ποιότητας ζωής και να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε ειδικές κοινωνικές ομάδες.
- ◆ Ουσιαστική αντιμετώπιση των φαινομένων βίας στο χώρο του Αθλητισμού και λήψη μέτρων μακράς πνοής που να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα συνολικά και μακροπρόθεσμα στο πλαίσιο της Αθλητικής Παιδείας και Αγωγής.
- ◆ Ενθάρρυνση κάθε πρωτοβουλίας που συμβάλλει στην εμπέδωση της Αθλητικής Αλληλεγγύης και στην εξάπλωση των Αθλητικών Ιδεωδών, με στόχο τη διαμόρφωση Αθλητικής Κουλτούρας με Ανθρωποκεντρικό περιεχόμενο.

ΤΟ ΕΡΓΟ - Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΑΣ

Στην κατεύθυνση αυτή, το ΠΑΣΟΚ σχεδίασε και υλοποίησε ένα πρόγραμμα δράσης για τον Αθλητισμό που οι βασικοί άξονές του είναι:

Ι. ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- ➡ Ψήφιση του Νόμου 2433/96 όπου ρυθμίζονται θέματα που αφορούν:
- α Τον εκσυγχρονισμό των εποπτευόμενων από την Γ.Γ.Α. Οργανισμών
- ➡ ΟΠΑΠ: Εξυγίανση των οικονομικών του, προώθηση νέων παιχνιδιών, αποτελεσματικό χτύπημα του παράνομου στοιχήματος, αύξηση εσόδων για τον αθλητισμό.
- ➡ ΟΔΙΕ: Εξυγίανση των οικονομικών του, μεταφορά ιπποδρόμου Φαλήρου, προώθηση

ιπποδρομιακού κέντρου Καλοχωρίου Θεσσαλονίκης.

β Την ίδρυση Ομοσπονδιών για άτομα με ειδικές ανάγκες.

γ Την ενοποίηση ΝΠΔΔ στο ΟΑΚΑ.

δ Τη ρύθμιση του καταστατικού της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας.

➔ Θεσμοθέτηση της επιτροπής διοργάνωσης του παγκόσμιου πρωταθλήματος στίβου (ΑΘΗΝΑ 1997) και της επιτροπής διεκδίκησης της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

➔ Μεταβίβαση κυριότητας των Εθνικών Σταδίων και Γυμναστηρίων στους ΟΤΑ (έχει ενσωματωθεί σε υπό κατάθεση νομοσχέδιο του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης).

➔ Κύρωση Ευρωπαϊκής Σύμβασης κατά του DOPING (Ν. 2371/96).
Η υλοποίηση του προγράμματός μας θα συνεχισθεί.

Άμεση προτεραιότητά μας είναι:

➔ Η ψήφιση στη Βουλή, του νέου νόμου - πλαισίου για τον αθλητισμό, η επεξεργασία του οποίου έχει ολοκληρωθεί, με σκοπό:

α Τη βελτίωση του συστήματος της αθλητικής δικαιοσύνης.

β Το διαχωρισμό της αθλητικής παραγωγής από την εμπορική εκμετάλλευση του αθλητικού θεάματος.

γ Την ενίσχυση της χειραφέτησης του αθλητικού κινήματος και της ανεξαρτησίας των αθλητικών φορέων.

δ Την περαιτέρω αποκέντρωση των αθλητικών λειτουργιών με τη μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων, αλλά και την ανάληψη ευθυνών από τους φορείς του αθλητισμού και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Παράλληλα με τον ίδιο νόμο:

➔ Δημιουργείται ο Οργανισμός Άθλησης για όλους.

➔ Ιδρύεται ο Οργανισμός Έρευνας, Εκπαίδευσης και Τεχνολογίας στον αθλητισμό, στο πλαίσιο της μετεξέλιξης, αναβάθμισης και περιφερειακής δικτύωσης του Εργοκεντρικού Κέντρου Αθλητικών Ερευνών.

➔ Θεσμοθετείται το Εθνικό Συμβούλιο Αθλητικού Σχεδιασμού (ΕΣΑΣ). Επίσης, ολοκληρώνεται το πρώτο τετραετές σχέδιο του Εθνικού Αθλητικού Σχεδιασμού το οποίο και θα δημοσιοποιηθεί τον Ιανουάριο του 1997.

➔ Ιδρύεται Ειδική Γραμματεία Αθλητισμού Μακεδονίας-Θράκης.

➔ Εκσυγχρονίζεται το σύστημα επιχορήγησης των αθλητικών φορέων (θεσμοθέτηση αντικειμενικών κριτηρίων, σύνδεση επιχορήγησης με αναπτυξιακή δομή του αθλήματος, ενίσχυση παραμεθορίων περιοχών).

➔ Κατοχυρώνονται τα αθλητικά επαγγέλματα και λαμβάνονται μέτρα για την προώθηση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της ανεργίας στο χώρο του αθλητισμού.

➔ Συστήνονται Διευθύνσεις Αθλητισμού στις Περιφέρειες και τις Νομαρχίες της χώρας.

II. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΩ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

◆ Προγράμματα άθλησης για όλους

Το ΠΑΣΟΚ έχει ως βασικό άξονα της πολιτικής στον Αθλητισμό την ανάπτυξη και διεύρυνση του κινήματος "Αθλητισμός για όλους". Στο πλαίσιο της Κυβερνητικής μας πολιτικής, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού οργανώνει, σε συνεργασία με τους ΟΤΑ και άλλους φορείς, προγράμματα άθλησης για όλους. Σκοπός μας είναι η βελτίωση της φυσικής κατάστασης η καλλιέργεια αθλητικής συνείδησης, η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και η ψυχαγωγία των αθλουμένων. Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε προγράμματα όπως:

➡ “Αθλητισμός και Παιδί”, για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών, εκτός ωραρίου σχολείου, στον ελεύθερο χρόνο τους.

➡ Άσκηση στην εφηβική ηλικία, για άτομα ηλικίας 12-18 ετών.

➡ Άσκηση ενηλίκων (“Αθλητισμός και Γυναίκα” κλπ.).

➡ Άσκηση στην τρίτη ηλικία.

Εντάσσουμε τον Αθλητισμό ως τμήμα ολοκληρωμένων προγραμμάτων Ποιότητας Ζωής, με ιδιαίτερη έμφαση σε ειδικές Κοινωνικές Ομάδες.

➡ Άσκηση ατόμων με ειδικές ανάγκες σε σχολεία, ιδρύματα και πρότυπα κέντρα άθλησης ατόμων με ειδικές ανάγκες.

➡ Άσκηση στις φυλακές.

➡ Άσκηση στα κέντρα απεξάρτησης και ψυχικής υγείας.

Προχωρούμε άμεσα στη θεσμική κατοχύρωση, τη διεύρυνση και την ποιοτική αναβάθμιση των προγραμμάτων με την ίδρυση και λειτουργία του “Οργανισμού Άθλησης για όλους”, τη μεταφορά Πόρων και αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Επιστημονική υποστήριξη των προγραμμάτων.

◆ Εθνικό Σύστημα Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού

Οι βασικές συνιστώσες που χαρακτηρίζουν ένα σύγχρονο αθλητικό σύστημα αφορούν στην έγκαιρη και συστηματική ανίχνευση - επιλογή - προσανατολισμό των αθλητικών ταλέντων και την αξιοποίησή τους. Η μετεξέλιξη του προγράμματος της ανίχνευσης - επιλογής και αξιοποίησης των αθλητικών ταλέντων αποτέλεσε μια αθλητική αναγκαιότητα. Οι σημερινές συνθήκες ανέδειξαν την ανάγκη αναβάθμισης και μετεξέλιξης του θεσμού μέσω της στενότερης σύνδεσης με το αθλητικό κίνημα στη βάση υποστήριξης των αναπτυξιακών προγραμμάτων των αθλητικών ομοσπονδιών. Το πρόγραμμα στη σημερινή του μορφή περιλαμβάνει:

1. Διεξαγωγή Πανελλήνιας Έρευνας αξιολόγησης σωματομετρικών και κινητικών ικανοτήτων παιδιών ηλικίας 7-8 ετών.

2. Συνεργασία με τις αθλητικές ομοσπονδίες και επιχορήγησή τους για τη δημιουργία προπονητικών μονάδων επιλεγμένων αθλητών, με επιστημονική και ιατροφαρμακευτική υποστήριξη.

◆ Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης (ΤΑΔ)

Η λειτουργία των ΤΑΔ αποσκοπεί στη σύνδεση του σχολικού με τον αγωνιστικό Αθλητισμό. Μέσω του προγράμματος αυτού, παρέχονται διευκολύνσεις στους μαθητές-αθλητές, αφού τους δίνεται η δυνατότητα αθλητικής προπόνησης κατά τη διάρκεια του σχολικού ωραρίου από επιλεγμένους καθηγητές Φυσικής Αγωγής.

Την τελευταία σχολική χρονιά λειτούργησαν σ’ όλη την Ελλάδα 100 περίπου τμήματα αθλητικής διευκόλυνσης σε Γυμνάσια και Λύκεια και καλλιεργήθηκαν 19 Ολυμπιακά Αθλήματα. Στην προσπάθεια για ποιοτική αναβάθμιση του θεσμού έχουν παρθεί τα παρακάτω μέτρα:

1. Συγγραφή ενιαίων προπονητικών προγραμμάτων για όλα τα αθλήματα που καλλιεργούνται στα ΤΑΔ και διάθεσή τους στους καθηγητές Φυσικής Αγωγής.

2. Διάθεση αθλητικού υλικού στα ΤΑΔ.

3. Επιμόρφωση των καθηγητών Φυσικής Αγωγής.

◆ **Στον τομέα των έργων έχουν κατασκευασθεί ή ολοκληρώνονται 70 περίπου μεγάλα έργα αθλητικής υποδομής, συνολικής αξίας 50 δις δρχ.**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ & ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΣΗΜΙΤΗ.....σελ.	3-4
	ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ.....σελ.	5-8
1.	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΑΜΥΝΑ.....σελ.	9-20
2.	ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΘΕΣΜΟΙ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.....σελ.	21-31
3.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	
	• Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗσελ.	33-41
	• ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – Η ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....σελ.	42-47
	• ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.....σελ.	48-50
	• ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....σελ.	51-55
	• ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣσελ.	56-58
	• ΕΝΕΡΓΕΙΑ.....σελ.	59-61
	• ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣσελ.	62-63
	• ΕΡΕΥΝΑ – ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑσελ.	64-65
	• ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ.....σελ.	66-68
	• ΤΟΥΡΙΣΜΟΣσελ.	69-72
4.	ΠΑΙΔΕΙΑ.....σελ.	73-82
5.	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣσελ.	83-90
6.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣσελ.	91-100
7.	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....σελ.	107-114
8.	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣσελ.	115-126
9.	ΝΕΑ ΓΕΝΙΑσελ.	127-132
10.	ΙΣΟΤΗΤΑ.....σελ.	133-136
11.	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....σελ.	137-140

**Η Δύναμη
της Αλήθειας.
Η Δύναμη
της Ελπίδας.**

- ✓ Σιγουριά
- ✓ Πολιτική
σταθερότητα
- ✓ Ισχυρή
κυβέρνηση

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ, ΜΕΓΑΛΗ ΝΙΚΗ.

Δύναμη Ελπίδας